

Hisqi'el Mul'ata Arguu Isaa

1 Waggaa soddommaffaatti, ji'a afuraffaatti, ji'icha keessaa guyyaa shanaffaatti, laga Kebaar bukke warra booji'aman gidduu utuun jiruu, bantiin waaqaa banamee, ani Hisqi'el mul'ata Waaqayyoo nan arge*. 2 Ji'icha keessaa guyyaa shanaffaatti, kana jechuunis Yebuayaakiin mootichi erga booji'amee waggaa shanaffaa isaatti*. 3 dubbiin Waaqayyoo laga Kebaar bukkeetti biyya Baabilonitti gara koo gara Hisqi'el lubichaa ilma Buzii in dhufe; acbittis harki Waaqayyoo ana irra ture.

*1 Mul 19:11

*2 2Mot 24:10-16; 2Sen 36:9-10

4 Kunoo, ani bubbee gara bitaatii dhufu, duumessa ulfaataa, ibidda boba'u, ifa naannoo isaatti ifis nan arge; gidduun ibiddichaa akka sibiila boorrajii in calaqqisa ture; 5 ibiddicha gidduus wanta lubbuu qabu kan fakkaatu afurtu ture, bifni isaanii immoo bifa namaa in fakkaata*; 6 garuu tokkon tokkon isaanii fuula afurii fi qoochoo afur qabu; 7 miilli isaanis qajeelaa dha, faanni miilla isaanis akka kottee jabbii ti, akka sibiila boorrajii isa qulleeffamees in calaqqisa ture. 8 Qoochoowwan isaanii jalaa karaa afuriin harka harka namaa fakkaatu qabu turan; wanti lubbuu qaban kun arfanis fuula, qoochoos qabu; 9 qoochoowwan isaanis wal in qaqqaba turan; isaanis adduma addaan gara fuula duraatti qajeelanii adeeman malee, gar tokkotti iyyuu hin jal'anne.

*5 Mul 4:6

10 Fuulli isaanii akka kanatti fufec jiru fakkaata; fuula isaanii duraan hundumti isaanii fuula namaa fakkaatu; arfanuun isaanii gara mirgaa isaaniitiin fuula fuula leencaa fakkaatu qabu; arfanuun isaanii gara bitaatiin fuula fuula qotiyyoo fakkaatu qabu; arfanuun isaanii gara dugda duubaatiin fuula fuula joobiraa fakkaatu qabu*. 11 Fuulli isaanii akkana ture, qoochoowwan isaanii ol ka'anii jiru, tokkon tokkon isaanii qoochoo lama lama qabu; qoochoon isa tokkoo karaa lachuu qoochoo isa kaanii in qaqqaba; qoochoon lama dhagna isaa golbooba ture*; 12 isaanis

adduma addaan gara fuula duraatti qajeelanii adeeman; yommuu adeemanis utuu bin garagalin garuma hafuurri itti adeemutti in adeemu turan; 13 fakkeenyi isaanii wanta lubbuu qaban in fakkaata, bifni isaanis akka barbaadaa ibiddaa yookiis akka guca boba'uu isa asii fi achi sosocho'uu ture; ibiddi sunis ifaa dha, isa keessaas bakakkaan in ba'e*; 14 wanti lubbuu qaban sunis akka ifa bakakkaa asii fi achi in fiigan.

*10 10:14; Mul 4:7

*11 Isa 6:2

*13 Mul 4:5

15 Ani wanta lubbuu qaban sana yommuun ilaale, geengoo tokko lafatti wanta lubbuu qabanii fi fuula afur qaban arfan sana bukkeetti nan arge; 16 bifni geengoowwan sanaa fi akki isaan itti hojjetaman akka kana in fakkaata; bifni isaanii akka dhagaa gati-jabeessa isa "Krisoliixos" jedhamu in calaqqisa ture; arfanuun isaanis wal fakkaatu turan, akka waan wal keessa lixanii jiraniitiis hojjetaman; 17 yommuu adeemanis gara wanti lubbuu qaban sun arfan itti garagalan hundumaatti adeemu malee, of irra gara hin galan turan; 18 baattuun geengoowwan sanaas ol jedhaa dhaa fi sodaachisaa dha, naannoon baattuun sana arfanuus ija ofitti qabu*. 19 Yommuu wanti lubbuu qaban sun adeeman, geengoowwan sunis isaan bukke in adeeman; yommuu wanti lubbuu qaban sun lafaa ka'an, geengoowwan sunis lafaa in ka'an. 20 Isaanis garuma hafuurri itti adeemutti adeeman; hafuurri wanta lubbuu qaban sanaa geengoowwan sana keessa waan jiruuf, geengoowwan sun isaanuma duukaa ka'anii adeeman; 21 hafuurri wanta lubbuu qaban sanaa geengoowwan sana keessa waan jiruuf, isaan sun yommuu adeeman, isaan kunis in adeemu; isaan sun yommuu lafaa ka'an, isaan kunis isaanii wajjin lafaa in ka'u*.

*18 Mul 4:8

*21 10:9-13

22 Mataa wanta lubbuu qabanii sana gararraas bantiin akka waciitii bifni isaa cabbii nama sodaachisu fakkaatu rarra'ee jira*; 23 qoochoowwan isaanii

bantii akka waciitii sana jalaan gara walii walii isaaniitti diriirfamanii jiru; tokkon tokkon isaanis qoochoo dhagna isaanii ittiin golboobbatan lama lama qabu; 24 ani yommuu isaan adeeman, sagaleen qoochoowwan isaanii akka galaana huursuu, akka sagalee Waaqayyoo isa hundumaa danda'uu, akka sagalee adeemsa warra lolnuus kan fakkaatu nan dhaga'e; yeroo cal jedhanii dhaabatan immoo qoochoowwan isaanii gad deebifatanii in dhaabatu*. 25 Isaanis qoochoowwan isaanii akkuma gad qabanii jiranitti bantii akka waciitii isa isaan gararraa jiru keessaa sagaleen tokko in dhufe.

*22 Mul 4:6

*24 Mul 1:14-15; 19:6

26 Bantii akka waciitii isa isaan gararraa jiru keessas wanti akka teessoo Safiirros irraa hojjetame fakkaatu tokko ture; wanta akka teessoo sana gararraadhaanis bifni bifa namaa fakkaatu tokko ture*; 27 isa mudhii isaa fakkaatu sanaa jalqabee gara oliitti wanti akka sibiila boorrajii calaqqisu, bifni isaas bifa ibiddaa fakkaatu, isatti naanna'ee jira ture; isa mudhii isaa fakkaatu sanaa jalqabee gara gadiitti immoo ibidda kan fakkaatu fi ifni calaqqisaan isatti naanna'ee akka jiru nan arge*; 28 inni naannoo isaati calaqqis akka sabbanni Waaqayyoo yeroo bokkaan roobu duumessa keessatti mul'atuutti in mul'ata ture.

Kun egaa mul'achuu fakkeenya ulfina Waaqayyoo ti; yommuun kana arges adda kootiin nan gombifame, fuulaan lafatti nan kufe, sagalee isa dubbatuus nan dhaga'e*.

*26 Bau 24:10; Isa 6:1; His 10:1; Mul 4:2-3

*27 8:2

*28 Uma 9:12-16; His 3:23; Dan 8:17-18; HoE 9:4

Hisqi'el Waamamuu Isaa

2 Inni yommuu, "Yaa mucaa namaa! Ati miilla keetiin dhaabadhu, ani sittan dubbadha" naan jedhe; 3 yommuu inni anatti dubbates, hafuurri anatti galee miilla kootiin na dhaabachiisee, utuu anatti dubbatuu nan dhaga'e*. 4 Inni, "Yaa mucaa namaa! Ani gara Israa'eloota warra boqu-jabeota ana irratti ka'aniiti sin erga; abboonni isaanii fi isaan hamma

har'aatti iyyuu ana irratti cubbuu hojjechaa jiru. 5 Sabni ani itti si ergu kun warra nyaara badanii fi warra mata-jabeeyyii dha; ati immoo 'Waaqayyoo gooftaan akkana jedha' jedhiin; 6 isaan yoo dhaga'an, yoo dhaga'uu dhaabaatanis mana warra didanii ka'anii ti; raajiin isaan gidduu akka tures in beeku*. 7 Ati garuu yaa mucaa namaa! Wanti namatti hin tollee fi qoraattiin sitti naanna'anii jiru yoo ta'e illee, torbaanqabaa gidduu yoo jiraattes, isaan hin sodaatiin, dubbii isaanis hin sodaatiin! Isaanoo mana warra didanii ka'anii ti, dubbii isaanii, isaanis hin sodaatiin! 8 Isaan warra didanii ka'anii dha, yoo dhaga'an, yoo dhaga'uu dhaabaatanis ati dubbii koo isaanitti dubbadhu! 9 Ati garuu yaa mucaa namaa! Wanta ani sitti himu dhaga'i! Akka mana warra didanii ka'an sanaa hin didin! Afaan kee banii wanta ani siif kennu nyaadhu!" jedhe.

*2 3:24

*5 2:7; 3:27; 33:33

*6 Er 1:8,17

*7 3:11,27

9 Ani yommuun mil'adhe harki tokko utuu anatti hiixatuu nan arge; harkicha keessas macaafni maramu tokko ture*; 10 inni macaaficha ana duratti in diriirsee; isa irratti keessaa fi duubaan boo'ichi, gaddi, wawwaannaanis caafamanii jiru*.

*9 8:3

*10 Mul 5:1; Zak 5:3

Hisqi'el Saba Israa'elitti Ergamuu Isaa

3 Inni yommuu, "Yaa mucaa namaa! Ati wanta siif kenname nyaadhu! Macaafa maramu kana nyaadhuutii dhaqqi namoota Israa'elitti dubbadhu!" naan jedhe. 2 Kanaaf ani afaan koo nan bane, inni immoo macaaficha maramu akkan nyaadhuuf anaaf kennee, 3 "Yaa mucaa namaa! Ati macaaficha ani amma siif kennu kana nyaadhuu garaa kee guuttadhu!" naan jedhe; ani yommuun nyaadhes afaan kooti akka dammaa in miyaa'e*.

*1-3 Far 119:103; Er 15:16; Mul 10:8-10

4 Inni ammoo, "Yaa mucaa namaa! Ati gara namoota Israa'el dhaqqi dubbii koo isaanitti dubbadhu! 5 Ati gara namoota Israa'elitti ergamte malee, gara

saba afaan isaa hin hubannee fi haasaan isaa rakkisaatti hin ergamne; ⁶ ani gara saba warra afaan isaanii hin hubannee fi haasaan isaanii rakkisaatti, gara warra ati dubbii isaanii hin hubanneettan si erga miti; utuu ani dhugumaan gara isaanitti iyyuu si ergeera ta'ee, silaa isaan siif in dhaga'u turan. ⁷ Garuu namoonni Israa'el anaaf waan dhaga'u hin jaallataniif, siifis dhaga'u hin jaallatan, guutummaan mana Israa'el addaggee dha, boqu-jabeeyyii dha*; ⁸ kunoo, ani fuula isaanii duratti ija-jabeessaa fi mata-jabeessa sin godha*; ⁹ adda kees akka dhagaa almaazii isa dhagaa qara qabu caalaa jabaatuu nan jabeessa; isaanoo mana warra didanii ka'anii ti isaan hin sodaatin, hin na'inis!" naan jedhe.

*7 2:3-5; Yoh 15:20-23

*8 Isa 50:7; Er 1:18; 15:20

10 Ammas, "Yaa mucaa namaa! Ati dubbii ani sitti dubbadhu kana hundumaa gurra keetiin dhaggeeffadhu, garaa keettis qabadhu!" ¹¹ Ka'ii gara ijoollee saba kee warra booji'amanii dhaghiitti isaanitti dubbadhu! Yoo dhaga'anis yoo dhaga'uu dhaabaatanis "Waaqayyoo gooftaan akkana jedha" jedhiin*. ¹² Hafuurris ol na fundhe; anis sagaleen guddaan socho'u tokko ana booddeedhaa, "Ulfinni Waaqayyoo iddoo buufata isaatti jajamaa haa ta'u!" utuu jedhuu nan dhaga'e; ¹³ sagaleen kunis isa wanti lubbuu qaban sun yommuu qoochoowwan isaanii walitti bu'an dhageessisanii fi isa geengooowwan isaanii warri isaan bukke jiran didichanii dha. ¹⁴ Hafuurris ol kaasee na fuudhee adeeme; anis hafuurri koo akka aaree boba'etti achii nan adeeme; harki Waaqayyoo inni jabaanis ana irra ture. ¹⁵ Ani yommuu gara warra booji'amanii laga Kebaar bira Tel-Abiibiin jiranii nan dhaqe; na'ee waanan godhu akkan wallaaleetan achi iddoo isaan jiran sana guyyaa torba isaan gidduu taa'e.

*11 2:5,7; Isa 6:9

Waaqayyoo Eegduu Akka Inni Ta'uuf Hisqi'elin Fo'uu Isaa (His 33:1-9)

16 Guyyaan torba erga dhume booddee, dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufce, ¹⁷ "Yaa mucaa namaa! Ani

namoota Israa'eliif eegduu si godheera; ati dubbii afaan koottii dhaga'iitti ittiin of isaan eeggachiisi*! ¹⁸ Yommuu ani nama jal'aadhaan, 'Ati dhugumaan in duuta' jedhuun, ati immoo yoo isa of eeggachiisuu dhaabaatte, karaa isaa isa jal'aa irraas deebi'ee akka fayyuuf yoo itti himuu dhaabaatte, namni jal'aan sun yakka isaatiin in du'a; ani immoo dhiiga isaa harka kee keessa nan barbaada*; ¹⁹ ati garuu nama jal'aa sana utuma of eeggachiiftuu, inni immoo jal'ina isaatti yookiis karaa isaa isa hamaa irraa hin deebi'u yoo ta'e, inni yakka isaatiin in du'a, ati immoo lubbuu kee in oolfatta; ²⁰ namni qajeelaan tokkos qajeelummaa isaatti deebi'ee wanta jal'aa yoo hojjete, ani gufuu isa dura nan kaa'a, innis in du'a; ati isa waan of hin eeggachiisinniif inni cubbuu isaatiin in du'a; wanti qajeelaan inni kanaan dura hojjetes hin yaadatamuuf; ani garuu dhiiga isaa harka kee keessa nan barbaada*. ²¹ Ati garuu namni qajeelaan cubbuu akka hin hojjennetti yoo of eeggachiifte, innis dhaga'ee of eeggatee, cubbuu yoo hojjechuu dhaabaatte, dhugumaan in jiraata, atis lubbuu kee in oolfatta" jedhe*.

*17 2Mot 9:17; His 33:7; Isa 52:8;

Ibr 13:17

*18 14:9-10

*20 18:24

*21 HoE 20:31

22 Achittis harki Waaqayyoo ana irra ture, innis, "Ka'ii gara lafa diriiraa dhaqi, anis achitti sittan dubbadha" naan jedhe*. ²³ Ani kana irrattan ka'ee gara lafa diriiraa sana dhaqe; kunoo, ulfinni Waaqayyoo inni akka isa ani laga Kebaar biratti argee sun achi dhaabatee nan arge; achumaanis ani fuula kootiin nan gombifame. ²⁴ Ergasii hafuurri anatti galee, miilla kootiin na dhaabachiisee, anatti dubbatee, "Mana keetti galii, balbala cufadhu*!" ²⁵ Yaa mucaa namaa! Sin immoo isaan kunoo, gara sabaatti gad ba'uu akka ati hin dandeenyetti qabanii funyoodhaan si hidhu*; ²⁶ isaanoo mana warra didanii ka'anii ti; ani akka ati isaanitti dubbachuu, isaan ifachuus hin dandeenyetti, arraba kee laagaa keetti nan maxxansa*; ²⁷ garuu ani yeroon sitti dubbadhu afaan kee nan bana; isaan mana warra

didanii ka'anii waan ta'aniif, ati isaanii, "Waaqayyoo gooftaan 'Dhaga'uu kan barbaadu haa dhaga'u, dhaga'uu kan hin barbaannes haa dhiisu!" jedba" jedbi*!

*22 1:1-3; 3:14; 8:1; 33:22; 37:1; 40:1

*24 2:2

*25 4:8

*26 2:3-5

*27 7:3-4

Akka Itti Yerusaleem Marfante Milikkitaan Argisiisuu Isaa

4 ¹ Yaa mucaa namaa! Ati amma xunphii tokko fuudhii of dura kaa'iitti, mandara Yerusaleem irratti kaasi! ² Marfamuu ishee argisiisi, wanta marsaadhaaf barbaachisu itti hojje-dhu, koobiis itti tolchi, iddoo buufataa irratti kaasi, waan ittiin masaraa jigsanis itti naannessi*! ³ Eelee sibiilaa fuudhiitti akka dallaa sibiilaatti ofii kee fi mandarattii gidduu kaa'i, fuula kees acbi itti garagalchi! Egaa ati ishee in marsita, isheen is akkasitti marfamuu ishee ti; kun immoo mana Israa'eliif milikkita in ta'a.

*2 17:17; 21:27

4 Egaa ati cinaacha kee isa bitaatiin ciisi! Yakka mana Israa'el of irra kaa'i! Guyyaa ati cinaacha keetiin ciiftu kana hundumaa yakka isaanii in baatta. ⁶ Ani lakkoobsa waggoota isaan itti yakkani akka guyyootaatti lakkaa'ee siif nan kenna; akkasitti ati guyyaa dhibba sadii fi sagaltama yakka mana Israa'el in baatta. ⁶ Isa kana erga raawwattee ammas lammaffaa ciisi; miilana immoo cinaacha kee isa mirgaatiin ciisiitti yakka mana Yihudaa baadhu! Anis waggaa tokko akka guyyaa tokkootti lakkaa'ee, guyyaa afurtaam siif kenneera. ⁷ Atis fuula kee gara marsaa Yerusaleemitti garagalchiitti harka kee irraas uffata ol dachaafadhu, raajii irratti dubbadhu! ⁸ Ati guyyaa itti marfamuu kee bamma raawwatutti, cinaacha gar tokkoo gara isa kaaniitti akka gara hin gallatti, kunoo, ani funyoo sitti nan kaa'a*.

*8 3:25

9 Ati immoo qamadii, garbuu, baqelaa, misira, bisingaa fi homborii fuudhii, godaa tokkotti naqii buddeena isaa tolfadhu; guyyaa dhibba sadii fi sagaltama cinaacha keetiin yommuu

ciiftu sana isa nyaadhu! ¹⁰ Mijjanni nyaata ati guyyaa guyyaatti nyaatuu, akka graamii dhibba lamaa fi soddomaa haa ta'u, isa irraas yeroo yerootti nyaadhu! ¹¹ Safarri bishaan ati guyyaa guyyaatti dhugduu akka liitrii tokkoo haa ta'u! Isa irraas yeroo yerootti dhugi! ¹² Ati maxinoo garbuu ija namaa duratti dikee bobbaa namaa bobeessii ittiin tolfadhuutti nyaadhu! ¹³ Waaqayyos, "Namoonni Israa'el saba lafa irraa keessatti iddoo ani isaan bittimsitti buddeena isaanii isa akka seera Mu-seetti hin qullaa'in akkuma kanatti in nyaatu" jedhe*.

*13 Hos 9:3-4

14 Ani kana irratti, "Yaa Waaqayyoo gooftaa! Ani matumaa of xureessee hin beeku; ani mucummaa kootii jalqabee bamma ammaatti ofiin-du'ii yookiis wanta bineensi caakkaa qabee ajjeese matumaa nyaadhee hin beeku, foon ciiggaasisaanis afaan koo lixee hin beeku" naan jedhe*. ¹⁵ Inni immoo anaan, "Ilaa qooda dikee bobbaa namaa, dikee saawwaatiin maxinoo akka ati maxinattu nan godha" jedhe. ¹⁶ Inni immoo itti fufee, anaan, "Yaa mucaa namaa! Kunoo, ani Yerusaleem irraa midhaan nan kuta; isaanis nyaata safarame yaaddoodhaan in nyaatu; bishaan safarame naasuudhaan in dhugu". ¹⁷ Ani buddeena fi bishaan akka isaan dhaban, wal ilaalanii akka isaan na'an, sababii yakka isaaniitiifs akka isaan gad deebi'anii badan nan godha" jedhe.

*14 Bau 22:31; HoE 10:14

*16 5:16; 12:18-19; Lew 26:26

Akka Itti Yerusaleem Adabante Argisiisuu Isaa

5 ¹ Ammas Waaqayyoo, "Yaa mucaa namaa! Ati billaa qara-qabeessa fudhadhuutti akka qarabaatti ittiin mataa kee fi areeda kee haaddadhu! Rifeensichas madaalii fudhadhuutti safarii gargar biri! ² Yommuu guyyaan marfamuu sun raawwatamu, rifeensicha harka sadii keessaa barka tokko mandarattii walakkaatti ibiddaan gubi, barka tokkos mandarattii naannessii billaadhaan rukuti, harka tokkos qilleensa keessa bittimsi! Anis isaan duubaan billaa nan luqqifadha. ³ Rifeensicha irraas muraasa fuudhiitti fiixee wayyaa keetti hidhi! ⁴ Ammas muraasa

fuudhiitii ibidda keessa buusii gubi! Isa keessaas guutummaa mana Israa'elitti ibiddi in ka'a" jedhe.

5 Waaqayyo gooftaan, "Kun Yerusaleem ishee ani saba lafa irraa gidduu kaa'ee dha; biyyi isaanis isheetti naana'ee jira". 6 Isheen wanta na duratti qajeelaa ta'e tuffattee, seerrata koo duukaas waan hin bu'iniif, saba lafa irraa caalaatti wanta na duratti qajeelaa ta'e in xureessite; biyya garaa garaa naannoo ishee jiran caalaattis jal'inaan seerrata koo irratti in kaate" jedhe.

7 Waaqayyo gooftaan, "Kanaafis isin saba lafa irraa warra naannoo keessan jiran hundumaa caalaatti diddanii in kaatan, isin seerrata koo duukaa hin buune, wanta ana duratti qajeelaa ta'es hin eegne; isin wanta saba lafa irraa warra naannoo keessan jiran duratti qajeelaa ta'e iyyuu hin goone" jedhe.

8 Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani si irratti nan ka'a; utuma sabni lafa irraa ilaalu adaba si irratti nan raawwadha. 9 Hojii kee isa ciiggaasisaadhaaf jedhee wanta ani kanaan dura hojjedhee hin beekne, si'achis deebi'ee hin hojjenne si irratti nan hojjedha". 10 Kanaafis si keessatti abbootni ijoollee isaanii, ijoolleenis abboota isaanii in nyaatu; ani firdii si irratti nan raawwadha; si keessaa warra hafan immoo guutummaatti golce qilleensa hundumaatti nan bittimsa" jedhe. 11 Egaa Waaqayyo gooftaan "Ani jiraataa dha! Sababii ati waaqayyolii tolfamoo keetiin, wanta ciiggaasisaa bojjechuu keetiinis mana qulqullummaa koo xureessiteef, ani faara koo si irraa nan deebisa, iji koos siif hin oo'u, si bin oolchuu". 12 Namoota kee keessaa harki sadaffaan dha'ichaan in du'a, beelaanis in dhuma; harki sadaffaan dallaa kee duubatti billaadhaan in ajjeefama; harka sadaffas golee qilleensa bundumaatti nan bittimsa; anis isaan duubaan billaa nan luqqifadha". 13 Akkasittis dheekkamsi koo in raawwatama, anis aarii isaanitti ba'ee garaa nan ciibsadha; yommuu aariin koo isaan irratti raawwatamus, ani Waaqayyo hinaaffaa kootiin akkan dubbadhe in beeku". 14 Ati saba lafa irraa warra naannoo kee jiran gidduutti, ija warra achiin darban hundumaa durattis akka diigamtu, muka ga'oos akka taatu nan godha" jedhe.

*5 Far 48:2

*9 7:20

*10 Lew 26:29; Er 19:9; Kes 28:53-55; Faru 4:10

*11 8:7-18; 7:4

*12 5:2; Lew 26:33

*13 6:10

15 Waaqayyo, "Yommuu ani dheekkamsaan, aariidhaan, ifata jabaadhaan firdii raawwadhu, ati saba lafa irraa warra naannoo kee jiran hundumaa duratti arrabsoodhaa fi muka ga'oo, wanta ilaalanii of eeggatan, wanta rifacbiisus in taata". 16 Yommuu ani isin balleessuudhaaf xiyya beelaa isa hamaa isinitti gad dhiisu, beelas daddabalee isinitti fidu, midhaan isin irraa nan kuta". 17 Ani beelaa fi bineensa hamaa isinitti nan erga, isaanis ijoollee keessan isin harkaa in butatu; dha'ichi, dhiiga dhangalaasunis isin gidduu in adeema; anis billaa isinitti nan fida, ani Waaqayyo kana dubba-dheera" jedhe.

*14-15 22:3-5; Kes 28:37; Er 24:9

*16 Kes 32:23-24

*17 14:21; 6:11

Iddoon Sagadaa Waaqayyolii Tolfamoo Akka Balleeffaman Dubhachuu Isaa

6 ¹ Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Ati fuula kee gara tulloota Israa'elitti garagalebiitti isaan irratti raajii dubba-dhu!". ³ Isaaniinis, 'Isin yaa milloota Israa'el, dubbii Waaqayyo gooftaa dhaga'aa! Waaqayyo gooftaan tulludhaan, gaaraan, dho'aadhaan, dachaa-dhaan, 'Ani kunoo, billaa isinitti nan fida, iddoowwan sagadaa keessan warra ol ka'oos nan balleessa; ⁴ iddoon aarsaa keessanii in diigama, iddoon ixaanni irratti aarfamus in caccaba; warra qalamanis waaqayyolii tolfamoo keessan duratti nan gata". ⁵ Reeffa ijoollee Israa'el waaqayyolii tolfamoo isaanii dura nan kaa'a; lafee isaanii naannoo iddoo aarsaa keessanii irratti nan facaasa". ⁶ Iddoon aarsaa keessanii onee akka diigamutti, waaqayyolii tolfamoon keessan caccabanii akka balleeffamanitti, iddoon ixaanni irratti aarfamus akka muramutti, wanti isin hojjetan lafa irraa akka badutti, iddoo isin jiraattan hundumaatti mandaroonni keessan in onu; iddoowwan sagadaa

keessan warri ol ka'oonis in onu. ⁷ Namoonni qalamanii isin gidduutti in kukkufu, yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu".

*2 36:1-2; Mik 6:1

*4 Lew 26:30

*5 2Mot 23:14

*7 22:22; 33:29

8 "Haa ta'u iyyuu malee, billaa duraa ba'anii biyya keessatti saba lafa irraa gidduuttiis faffaca'anii akka oolaniif namoota muraasa isiniif nan bambisa". ⁹ Ani yaada isaanii isa ejjummaadhaan ana irraa garagale waanan cabseef, ija isaanii isa kajeellaa xuraa'aadhaan gara waaqayyolii tolfamoo isaanii ilaales waanan jaamseef, isin keessaa warri hafan iddoo itti saba lafa irraa gidduutti booji'aman sanatti ana in yaadaru; isaan boji isaanii isa ciiggaasisaa hundumaan hamaa waan hojjetaniif of in jibbu". ¹⁰ Ani wanta hamaa kana isaanitti fiduudhaaf dubbachuun koo akkasumaan hin turre; isaanis kanaan ani Waaqayyo akkan ta'e in beeku!" jedhe.

*8 Isa 6:13; 10:21-22

*9 20:42-44

*10 5:13; 17:21; 33:33

11 Waaqayyo gooftaan, "Harka kee walitti rurrukuti, miilla keetiinis lafa dhidhiiti, sababii wanta ciiggaasisaa isa hamaa manni Israa'el bojjete hundumaaf isaan billaadhaan, beelaan, dha'ichaanis waan dhumaaniif 'Wayyool' jedhii iyyi! ¹² Inni fagoo jiru dha'ichaan, inni dhi'oo jiru billaadhaan, inni kana jalaa ba'es beelaan in du'a; akkasitti dheekkamsa koo isaan irratti nan raawwadha". ¹³ Isaan keessaa warri qalaman waaqayyolii tolfamoo isaanii gidduu, naannoo iddoo aarsaa isaanii, iddoodbuma isaan foolii garaa nama ciibsu waaqayyolii tolfamoo isaanii hundumaaf aarsaa dhi'eessan, gaara ol ka'aa hundumaa irra, bantii tullootaa hundumaa irra, mukkeetii baala lalisaa qaban hundumaa jala, qilxuu baala qabu bundumaa jala in ciciisu; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu". ¹⁴ Ani harka koo isaan irratti ol nan fudhadha, biyyichas nan onsa; iddoo isaan jiraatan hundumaas lafa duwwaa isa gara mirgaatii hamma mandara Diiblaatiitti akka onu nan godha; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe.

*11-12 5:12,16-17; 7:15; 12:16; 14:21; Er 14:12

*13 Hos 4:13; 1Mot 14:23

Badiisi Biyyichaa Dbi'aachuu Isaa

7 ¹ Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Waaqayyo gooftaan, biyya Israa'eliin, 'Dhumni, dhumni golee biyyichaa arfanuu irratti dhufeera! ³ Amma dhumni sitti dhufeera; ani dheekkamsa koo sitti gad nan erga, akka adeemsa keetti sitti nan farada, wanta ciiggaasisaa ati hojjette bundumaas si irra nan kaa'a. ⁴ Wanti ciiggaasisaan ati bojjette sun si keessa bamma jirutti, ani adeemsa keetiif adaba si irra nan kaa'a malee, garaan koo siif hin oo'u, siif bin hilus', yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e ati in beekta" jedhe.

*4 5:11; 8:18; 9:10

5 Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, wanti hamaan, wanta hamaa takkaa dhaga'amee hin beekne irratti dabalamee in dhufa. ⁶ Dhumni dhufeera! Dhumni sun dhufeera! Inni sitti ka'ee-ra, kunoo, inni dhufeera; ⁷ firdiin isin irratti dhufeera, isin yaa warra biyyicha keessa jiraattanii! Yerichi ga'eera; guyyaa itti tulloota irraa sagalee gammachuu dhageessisan utuu bin ta'in, guyyaan wacaa dhi'aateera; ⁸ ammas ani dafee dheekkamsa koo si irratti nan dhangalaasa, aarii koos sitti nan ba'a, akka adeemsa keetiittis sitti nan farada; wanta ciiggaasisaa ati hojjette hundumaas si irra nan kaa'a. ⁹ Garaan koo siif hin oo'u, siif bin bilus, wanti ciiggaasisaan ati bojjette sun si keessa hamma jirutti ani adeemsa keetiif adaba si irra nan kaa'a; yommuu ani Waaqayyo isa rukutu sana akkan ta'e ati in beekta.

10 "Guyyicbi kunoo ti, inni anima dhufeera! Firdiin ba'eera, of koorsuun hudheera, uleen firdii jal'isus daraareera. ¹¹ Humnaan nama irratti ka'uun guddatee ulee jal'inaa ta'e; isaan keessaa, ruuta isaanii keessaa, badhaadhummaa isaanii keessaa, waanuma gatii qabu keessaas kan hafu tokko illee hin jiru". ¹² Yericbi dhufeera, guyyicbis amma ga'eera; dheekkamsi guutummaa tuuta sanaa irratti waan dhuufuuf, inni biru hin gammadin, inni gurgurus hin gaddin! ¹³ Mul'anni

waa'ee guutummaa tuuta sanaa gara-galfamuu waan hin dandeenyeef, namni waa gurgure tokko, lachuu isaani jiru yoo ta'e iyyuu isa gurgure sana hin deebifatu; sababii yakka isaaniitiif isaan keessaa namni tokko illee jireenya isaa oolfachuu hin danda'u*. ¹⁴Dheekkamsi koo guutummaa tuuta sanaa irra waan jiruuf, fiinoo afuufanii waan hundumaas yoo qopheessan iyyuu namni lola dhaqu tokko illee hin jiru.

*10-11 22:2-12

*12-13 Lew 27:24

¹⁵ "Ala billaatu jira, keessa immoo dha'ichaa fi beelatu jira; isa ala jiru billaan in ajjeesa, isa mandara keessa jiru beellii fi dha'ichi in fixa". ¹⁶ Isaan keessaa warri oolani jalaa baqatan hundinuu adduma addaan sababii yakka isaatiif akka gugee dachaa keessaatti aadaa tulluu irra in jiraatu; ¹⁷ harki hundinuu dadhabaa in ta'a, jilbi hundinuu laafee bishaan in ta'a*; ¹⁸ isaan uffata gaddaa in uffatu, pherpharamni guutummaatti isaan in raasa, fuula hundumaa irraa yeelloon in mul'ata, mataan isaaniis hundinuu in haadama*. ¹⁹ Meetii isaanii karaa irratti in gatu; warqeen isaaniis akka wanta xuraa'aatti in ilaalama; meetiin isaanii fi warqeen isaanii guyyaa dheekkamsa Waaqayyooti isaan oolchuu hin danda'an; sababii yakki isaanii gufuu isaanitti ta'eef, nyaatanii beela hin ba'an, garaa isaaniis hin guuttatan*. ²⁰ Isaan mi'a naqata isaanii isa miidhagaa ulfin waa'ee hin baafneef godhatanii, isa irraas fakkeenya wanta nama ciiggaasisuu fi waaqayyolii tolfamoo isaanii in hojjetatan; kanaafis ani kana wanta xuraa'aatti duraa nan geddara*. ²¹ Anis warri ormi akka isa qabatanii fi jal'oonni lafa irra jiraatanis akka isa booji'aniif harka isaanii keessa nan buusa; isaanis isa in xureessu. ²² Ani fuula koo isaan irraa nan deebisa; isaanis iddoo mi'a kootii in xureessu; warri saamtuunis itti galanii isa in xureessu*.

*15 6:11-12

*17 Isa 13:7

*18 Isa 15:2-3; Er 48:37; Amo 8:10

*19 Fak 11:4; Sef 1:18

*20 16:17; 20:7-8; Isa 2:8; Er 8:19;

Hos 8:4

*22 2Mot 25:9,13-16

²³ "Biyyichi gumaadhaan waan guuteef, mandarattiinis humnaan nama irratti ka'uudhaan waan guuteef, funcaan adabaa haa tolfamu! ²⁴ Saba lafa irraa keessaa warri caalaa hammaatan manneetii isaanii akka qabataniif isaanitti nan fida; of gurguddisuu warra humna-qabootaa irraas nan fixa; iddoowwan qulqullaa'oon warri kan isaanis in xureeffamu*. ²⁵ Muddamni yommuu dhufu isaan nagaa in barhaadu; garuu nagaan tokko illee hin jiru. ²⁶ Yommuu badiisi hadiisa irratti dabalamu, oduunis oduu duukaa bu'u, isaan raajii biraa mul'ata in barbaaddatu; garuu seerri luboota harkaa, gorsis jaarsolii barkaa in bada*. ²⁷ Mootiin in gadda, guddaan biyyaas na'ee in hadooda, harki namoota biyyaas naasuudhaan in rom'a; ani akka adeemsa isaaniitti isaanitti nan fida; firdii isaaniitiinis isaanitti nan farada; yommuu ani Waaqayyoo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe.

*24 Isa 2:11,17-18

*26 1Sam 28:6; Amo 8:11-12

Manni Qulqullummaa Waaqayyolii Tolfamoodhaan Xuraa'uu Isaa

⁸ ¹ Waggaa ja'ffaatti, waggicha keessaas ji'a ja'ffaatti, ji'icha keessaa immoo guyyaa shanaffaatti, ani mana koo keessa taa'ee utuun jiruu jaarsoliin Yihudaas ana fuula dura taa'aa utuu jiranii, achitti harki Waaqayyoo gooftaa ana irra kaa'ame*. ² Ani yommuu ilaalee ibidda bifa namaa qabu tokko nan arge; isa mudhii isaa fakkaatu sanaa gaditti ibidda in fakkaata; isa mudhii isaa fakkaatu sanaa olitti immoo akka bifa sibiila calaqqisuu ti*. ³ Inni wanta harka fakkaatu tokko as baasee ittiin rifeensa mataa kootii qabe; hafuuris waaqaa fi lafa gidduutti ol na fuudhee, mul'ata Waaqayyootiin gara Yerusaleemitti, gara karra isa gara bitaatti garagalee jiru isa ittiin oobdii isa gara keessaatti ol lixaniitti fi iddoo fakkeenya inni hinaaffaa kaasu dhaabatutti na geese*. ⁴ Kunoo, akka isa ani lafa diriiraa keessatti mul'ataan arge sanaatti ulfinni Waaqayyoo isa kan Israa'el achi ture.

*1 14:1; 20:1; 3:22

*2 1:27

*3 3:12

⁵ Inni yommuu anaa, "Yaa mucaa namaa ati mee gara bitaatti ol ilaali!"

jedhe; ani kana irratti gara hitaatti ol ilaalee, balbala iddoo aarsaa harka bitaatti fakkeenya isa binaaffaa Waaqayyoo kaasu sana nan arge. ⁶ Ammas anaa, "Yaa mucaa namaa! Wanta isaan hojjechaa jiran argitaa? Mana qulqullummaa koo irraa ana fageessuudhaaf wanta ciiggaasisaa gurguddaa manni Israa'el asitti hojjechaa jiru kana argitaa? Ati garuu si'achi iyyuu wanta ciiggaasisaa kana irra caalu arguuf jirta" jedhe. ⁷ Inni balbala isa gara oobdiitti baasutti na fide; anis ilaaleen keenyanitti qaawwa tokko arge. ⁸ Kana booddee immoo anaa, "Yaa mucaa namaa! Keenyanicha uri!" jedhe; kanaaf ani keenyanicha ureen balbala tokko arge. ⁹ Inni anaa, "Ol lixiitii, hammeenya ciigga'amaa isaan asitti hojjechaa jiran kana ilaali!" jedhe. ¹⁰ Yommuu ani ol lixee ilaalee, bifi fakkeenya wanta lafa irra muynyuuqanii hundinuu, kan bineensota ilaaluun isaanii nama jibbisuu hundinuu, bifi waaqayyolii tolfamoo mana Israa'el hundinuu, guutummaa keenyanichaatti kaafamanii nan arge*. ¹¹ Jaarsoliin torbaatamni warri kan mana Israa'el bifa fakkeenyaotaa sanaa dura in dhaabatan; Yaazaaniyaan ilmi Shaa faanis namoota bificha dura dhaabatan sana gidduu in dhaabata ture; namoonni sunis adduma addaan qodaa ixaana itti aarsan of harkaa qabu, aarii ixaanichaa inni urgaa'annis akka duumesaatti ol in ka'e*. ¹² Inni kana irratti anaa, "Yaa mucaa namaa! Wanta jaarsoliin mana Israa'el 'Waaqayyoo nu hin argu, Waaqayyoo biyyicha dhiiseera' jedhanii, dukkana keessa galma waaqayyolii tokko tokko isaanii keessatti hojjetan argiteetaa?" jedhe*. ¹³ Ammas immoo anaa, "Wanta ciiggaasisaa kana irra caalu isaan hojjechaa jiran arguuf jirta" jedhe.

*10 Rom 1:23

*11 Bau 24:1; Lak 11:16; Luq 10:1,17

*12 9:9

¹⁴ Kana booddees inni gara balbala karra mana Waaqayyoo isa gara bitaatti na geesse; anis duhartoota achi taa'anii Tamuz Waaqayyoo tolfamaa isaaniiif boo'an nan arge*. ¹⁵ Ammas anaa, "Ati kana argiteetaa? Yaa mucaa namaa! Ati si'achi iyyuu wanta ciiggaasisaa kana irra caalu arguuf

jirta" jedhe. ¹⁶ Innis gara oobdii mana Waaqayyoo isa gara keessaatti na geesse; kunoo, akka namoota digdamii shanii kan ta'an achi balbala mana qulqullummaa dura gardaafuu fi iddoo aarsaa gidduu dhaabatanii, gara mana qulqullummaatti dugda gatanii, gara ba'a-biiftuutti immoo garagalanii aduudhaaf in sagadu turan*.

*14 Dan 11:37

*16 Kes 4:19; 2Mot 23:5,11; Er 8:2

¹⁷ Yommuu inni anaa, "Kana argiteetaa yaa mucaa namaa! Manni Yihudaa asitti wanta ciiggaasisaa hojjechuun isaa kun dubbii salphaa dhaa ree? Kunoo, biyyicha humnaan nama irratti ka'uudhaan guvtanii, itti daddabalaniis ana aarsuun, damee mukaa sanas funyaan isaaniitti qabachuun in ta'aa ree"? ¹⁸ Kanaafis ani dheekkamsaan isaan irratti nan hojjechaa; garaan koo hin oo'u hin hilus; utuma isaan sagalee guddaadhaan gara kootii iyyanii iyyuu ani isaaniif hin dhaga'u" jedhe.

*17 7:20

Warri Waaqayyolii Tolfamoo Waaqessan Ajjeefamuu Isaanii

⁹ ¹ Kana booddee inni sagalee guddaadhaan, "Warri mandarattii adaban hundinuu adduma addaan mi'a waraanaa harkatti qabatanii as baadhi'aatan!" jedhee waamuu isaa nan dhaga'e. ² Namoonni ja'as kunoo, adduma addaan mi'a waraanaa isa ittiin halleessan harkatti qabatanii, karaa balbala kellaa isa gara olii isa gara harka bitaatti garagalee jiruu in dhuufan; namichi uffata quncee talhaa irraa hojjetame uffatee, qodaa qalamii ittiin caafanii mudhii isaattii qabu tokkos isaan gidduu ture; isaanis ol lixanii iddoo aarsaa isa sibiila boorrajii irraa hojjetame bukkee in dhaabatan*.

*2 10:2; Dan 10:5

³ Ulfinni Waaqayyoo isa kan Israa'elis Kiruuhel isa irra buufatee ture sana irraa ka'ee, gara buusaa balbala manichaa dhaqee, namicha uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, qodaa qalamii ittiin caafanii mudhii isaattii qabu sana in waame*. ⁴ Waaqayyoo yommuu namichaan, "Mandara Yerusaleem keessa adeemiitti adda namoota warra sababii wanti ciiggaasisaan as keessatti hojjetameef gaddanii

boo'anitti milikkita godhi!" jedhe*.
 5 Ammas utuman dhaga'uu warra kaaniin immoo, "Isa booddeedhaan mandarattii keessa adeemaatii garaan keessan utuu isaaniif hin oo'in utuu hin hiliiniifis rukutaa! 6 Iddoo koo isa qullullaa'aatti jalqabaatii, jaarsa, dubartii, dargaggeessa, durba, ijoollee xixinnoo, ajjeesaa! Haa ta'u iyyuu malee, warra milikkita of irraa qaban keessaa nama tokkotti illee hin dhi'aatinaa!" jedhe; isaanis jaarsolii mana qulqullummaa dura turanitti in jalqaban.
 7 Ammas isaaniin, "Manicha qulqullummaa xureessaa, reeffa warra ajjeefamaniis oobdii keessa guutaatii achii adeemaa!" jedhe; isaanis ba'anii mandarattii keessa naanna'anii ajjeesuu jalqaban. 8 Utuu isaan rukutaa jiraniis ani kophaa kootti bafee, adda kootiin gad gombifamee, "Yaa Waaqayyo gooftaa! Dheekkamsa kee isa Yerusaleem irratti dhangalaateen Israa'el keessaa warra hafan hundumaa in balleessitaa ree?" jedhee nan iyye*.

*3 8:4

*4 Mul 7:2-3; 9:4; 14:1

*8 11:13

9 Inni garuu, "Yakki mana Israa'elii fi mana Yibudaa sonaan guddaa dha; isaan 'Waaqayyo biyyicha dhiiseera, Waaqayyo hin argus' waan jedhaniif, biyyicha keessa dhiiga dhangalaasuun, mandarattii keessas jal'inni guuteera*.
 10 Ani garuu akka hojiin isaaniittan mataa isaaniitti deebisa malee, garaan koo isaaniif hin oo'u hin hiluufis" jedhee anaaf deebise*. 11 Kunoo, namichi uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, qodaa qalamii ittiin caafanii mudhii isaattii qabu sun dhufee, "Ani akka ati ana abbootte godheera" jedhee, isatti dubbate.

*9 8:12; 24:6-7

*10 5:11; 7:3-4

Ulfinni Waaqayyo Mana Qulqullummaa Irraa Ka'uu Isaa

10 1 Kana booddees kunoo, bantii akka waciitii isa mataa Kiruubel gararraa jiru irratti fakkeenya teessoo dhagaa Safiitros irraa hojjetame tokko nan arge*; 2 Waaqayyo yommuus namicha isa uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatuun, "Geengoowwan Kiruubel jala jiran gidduudhaan lixi,

Kiruubel gidduudhaa barbadaa ibiddaa harka guutii bammaariitti mandarattii irratti facaasi!" jedhe; inni immoo utuman ilaaluu ol lixe*. 3 Yeroo namichi ol lixes Kiruubel gara harka mirgaa mana qulqullummaa in dhaabatu turan; duumessis oobdii isa gara keessaa keessa in guute. 4 Ulfinni Waaqayyoos Kiruubel irraa ka'ee gara buusaa balbala manichaatti darbe; duumessis mana qulqullummaa in guute, oobdichis ifa ulfina Waaqayyootiin in guute*. 5 Akkuma Waaqayyo inni hundumaa danda'u yommuu dubbatu sagaleen isaa dhaga'amu, akkasuma sagaleen qoochoowwan Kiruubelis hamma oobdii isa gara duubaatti in dhaga'ama ture*.

*1 1:22,26; 9:3

*2 9:2; Mul 8:5

*4 1:28; 1Mot 8:10-11; Bau 40:34; Isa 6:4

*5 Far 29:3-9

6 Yeroo Waaqayyo, "Geengoowwanii fi Kiruubel gidduudhaa ibidda fuudhi!" jedhee, namicha isa uffata quncee talbaa irraa dha'ame uffatu sana ajaje, namichi ol lixee geengoo tokko bira in dhaabate. 7 Kiruubel keessaa inni tokko hiixatee ibidda isa isaan gidduu jiru irraa waa hammaaree harka namicha isa uffata quncee talbaa irraa dha'ame uffatu irra kaa'e; innis isa fudhatee gad in ba'e. 8 Qoochoowwan Kiruubel jalaanis wanti barka namaa fakkaatu tokko in mul'ate.

9 Anis kunoo, geengoo afur Kiruubel biratti nan arge; tokkon tokkon Kiruub bira geengoo tokko tokkoti jira ture; bifi geengoowwan sanaas akka dhagaa Krisoliixos in calaqqisa ture. 10 Bifi arfanuu isaaniis wal fakkaata ture; geengoon tokkos akka waan isa kaan keessa lixee in fakkaata ture. 11 Isaan yommuu adeeman gara Kiruubel itti garagalanii jiran arfanitti adeemu malee, of irra garagalanii bin adeeman turan; yommuu geengoon inni fuula duraa gara itti garagalee jirutti adeemu, warri kaanis utuu of irra gara hin galin gara inni adeemutti isa duukaa in adeemu turan. 12 Guutummaan dhagana isaanii, dugdi isaanii, harki isaanii, qoochoowwan isaanii, akkasuma geengoowwan arfan isaanii qaban illee guutummaatti ijuma duwwaa dha. 13 Geengoowwan sunis "Bubbee" jedhamanii

waamamuu isaanii nan dhaga'e. 14 Tokkon tokkon isaanii fuula afur afur qabu; fuulli inni tokkoffaan fuula Kiruub, inni lammaffaan fuula namaa, inni sadaffaan fuula leencaa, inni afuraffaan fuula joobiraa ture*.

*14 1:10; Mul 4:7

15 Kana booddees Kiruubel ol ka'an; isaan wanta lubbuu qaban warra ani laga Kebaar biratti argee ture sanaa dha. 16 Yommuu Kiruubel adeemuu-dhaaf ka'an geengoowwanis isaan bukke in adeemu; yommuu Kiruubel lafaa ol ka'uudhaaf qoochoowwan isaanii diriirsan, geengoowwanis isaan biraa bin hafne. 17 Hafuurri wanta lubbuu qaban sanaa isaan keessa waan jiruuf, yommuu isaan dhaabatan isaan kunis in dhaabatu, yommuu isaan ol ka'anis, isaan kunis isaanii wajjin ol in ka'u turan.

18 Kana booddees ulfinni Waaqayyoo buusaa balbala manichaa irraa ka'ee, Kiruubel irra in dhaabate. 19 Kiruubelis utuman isaan ilaaluu qoochoowwan isaanii diriirsanii adeemuu-dhaaf yommuu ol ka'an, geengoowwan isaanii isaan bukke in adeemu turan; isaan balbala karra mana Waaqayyoo isa gara ba'a-biiftuutti ba'u bira in dhaabatan; ulfinni Waaqayyoo isa kan Israa'elis isaan gararraadhaan ture*.

*18-19 11:22-23; 43:1-7

20 Wanti lubbuu qaban warri ani laga Kebaaritti teessoo Waaqayyoo jalatti arge, isaan kana turan; anis akka isaan Kiruubel ta'an nan bare. 21 Tokkon tokkon isaanii fuula afur afurii fi qoochoowwan afur afur qabu turan, qoochoowwan isaanii jalaanis wanta harka namaa fakkaatutu ture. 22 Fuulli isaanii fuula warra ani laga Kebaar biratti arge ture; tokkon tokkon isaanii qajeelanii gara fuula duraatti in adeemu turan.

Firdil Geggeessitoota Israa'el Eggatu

11 1 Hafuurri ol na fuudhee, gara karra mana Waaqayyoo isa gara ba'a-biiftuutti garagalee jirutti na geesse; balbala karichaa duras namoota digdamii shantu ture; ani namoota sana keessatti gurguddoota saba sanaa Yaa-zaaniyaa ilma Azurii fi Phelaatiyaa ilma Benaayaa nan arge*; 2 Waaqayyo

immoo anaan, "Yaa mucaa namaa! Namoonni warri akeeka jal'inaa baasan, warri mandarattii kana keessatti gorsa jal'aa nama gorsan isaan kana. 3 Isaan 'Manneetii ijaarudhaaf yeroon dhi'oo dha mitii ree? Mandarattiin huuroo dha nuyi immoo foon' in jedhu*. 4 Kanaafis isaan irratti raajii dubbadhu, yaa mucaa namaa! Raajii dubbadhu!" jedhe.

*1 3:12

*3 24:3-14

5 Hafuurri Waaqayyoo yommuus ana irratti gad bu'ee, "Waaqayyos, 'Isin akkana jettu, yaa mana Israa'el' ani wanta isin yaadaa jirtan beeka. 6 Mandarattii kana keessatti namoota baay'ee ajjeefaniittu; reeffi warra ajjeefamaniis karaa mandarattii irra guuteera" jedhe. 7 Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Warri isin ajjeefanii mandarattii keessa buuf-tan foon, mandarattiin kun immoo huuroo dha; ani garuu ishee keessaa oofee isin nan baasa. 8 Isin billaa sodaattaniittu; anis billaa isiniitti nan fida" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera. 9 "Ani mandarattii keessaa isin nan baasa, harka warra ormaatti isin nan kenna, firdiis isin irratti nan raawwadha. 10 Billaan isin in kukuffisa, anis daarii Israa'el gubbaatti isiniitti nan farada; yommuus ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu*. 11 Mandarattiin huuroo isiniif hin taatu, isinis ishee keessatti foon bin taatan; ani daarii Israa'el gubbaatti isiniitti nan farada; 12 yommuus ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu; isin wanta saba naannoo keessan jiran duratti qajeelaa ta'e gootan malee, akka seerrata kootti bin adeemme, wanta ana duratti qajeelaa ta'es hin goone" jedhe*.

*10 2Mot 25:20-21

*12 5:7-8

13 Ani utuman raajii dubbachaa jiru, Phelaatiyaan ilmi Benaayaa in du'e; anis adda kootiin gad gombifamee sagalee guddaadhaan, "Yaa Waaqayyo gooftaa, saba Israa'el keessaa warra hafan raawwattee in balleessitaa ree?" jedhee nan iyye*.

*13 9:8

14 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 15 "Yaa mucaa namaa! Warri Yerusaleem jiran, obboloote kee, aantii kee fi guutummaa mana Israa'eliin, 'Isaan Waaqayyo irraa fagaataniiru,

biyyi kunis qabeenya keenya akka ta'uuf nuuf kennameera" jedhaniiru" jedhe*.

*15 33:24

Blyil Israa'el Akka Deebi'uuf Abdachilfamu Isaa

16 Kanaafis ati, "Waaqayyo gooftaan, 'Ani saba lafa irraa keessa biyya fagootti yoon isaan erge iyyuu, biyya garaa garaa keessa yoon isaan bittimse iyyuu, ani biyya isaan dhaqan hundumaa keessatti yeroo muraasaaf mana qulqullummaa isaaniif ta'cera" jedha" jedhii dubbadhu!" 17 Egaa ati, "Waaqayyo gooftaan, 'Ani saba warra kaan keessaa walitti isin nan qaba; biyya isin itti bittimmoofanii jirtan keessaas walitti isin nan sassaaba; biyya Israa'elis deebisee isiniif nan kenna*."

18 Egaa 'Isaan deebi'anii waaqayyoliif tolfamoo fi wanta ciiggaasiisaa hundumaa achi keessaa in baasu. 19 Ani garaa haaraa isaaniif nan kenna; hafuura haaraas isaan keessa nan kaa'a; garaa isa akka dhagaa isaan keessaa baasee garaa isa akka foonii isaaniif nan kenna*. 20 Yommuu isaan akka seerrata kooti in adeemu, wanta na duratti qajeelaa ta'es in eegu; isaan saba koo in ta'u, anis Waaqayyo isaanii nan ta'a*. 21 Warra garaan isaanii waaqayyoliif tolfamoo fi wanta ciiggaasiisaa duukaa bu'e garuu, hojii isaanii mataa isaaniitti nan deebisa" jedhee dubbateera Waaqayyo gooftaan" jedhi!

*16 6:8-10

*17 28:25; Er 24:5-6; 29:14

*19 36:26; Er 24:7

*20 14:11; Er 7:23

Ulfinni Waaqayyoo Yerusaleem Irraa Ka'uu Isaa

22 Yommuu Kiruubel geengoowan isaan bukke jirani wajjin qoochoowwan isaanii ol fudhatan, ulfinni Waaqayyoo isa kan Israa'elis isaan gararraadhaan ture. 23 Ulfinni Waaqayyoo mandarattii keessaa ka'ee tulluu isaa mandarattii irraa gara ba'a-biiftuutiin jiru gubbaa in dhaabate*. 24 Hafuuriichi yommuu ol na fuudhee mul'ata hafuura Waaqayyootiin biyya Kaldootaa iddoo warri booji'aman jiranitti na geesse; ergasii mul'anni ani arge sun na biraa ba'ee sokke*. 25 Ani immoo

wanta Waaqayyo anatti argisiise hundumaa warra booji'amanitti nan hime.

*22-23 10:18-19; 43:1-7

*24 8:3

Waa'ee Booji'amuu Fakkeenyaan Argisiisuu Isaa

12 1 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 2 "Yaa mucaa namaa! Ati warra didanii ka'an gidduu in jiraata; isaan warra didanii ka'an waan ta'aniif, ija ittiin argan utuma qabanii hin argan, gurra ittiin dhaga'an utuma qabanii bin dhaga'an*." 3 Kanaafis yaa mucaa namaa! Mi'a fudhattee baattu qopheeffadhuutii, utuma isaan si ilaalanii guyyaadhaan akka nama booji'amee adeemuutti iddoo keetii ka'itiitti iddoo kan biraa dhaqi! Tarii isaan warra didanii ka'an ta'uu isaaniin kanaan in argu ta'a. 4 Utuma isaan si ilaalanii guyyaadhaan mi'a fudhattee baattu gad baasi, ofii keetiis utuma isaan si ilaalanii akka nama booji'amee adeemuutti, galgalaan ba'ii adeemi! 5 Utuma isaan ilaalanii keenyan kellichaa uriitii, mi'a kee achiin gad baasi! 6 Ani akka ati mana Israa'eliif milikkita taatu godheera, mi'icha utuma isaan si ilaalanii gatiitii kee irratti baadhuutii, akka lafa hin arginettis haguuggadhuutii dimimmisa keessa adeemi!" jedhe*.

*2 2:3-4; Er 5:21; Isa 6:9-10

*6 24:24,27

7 Anis akkuman ajajame nan godhe; mi'a isan fudhadhee ba'u guyyaadhaan gad nan baase; galgala immoo utuma isaan ilaalanii harka kootiin keenyan kellichaa uree mi'a koos gatiitii koo irratti baadhee dimimmisa keessa ba'ee nan adeeme.

8 Ganamas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 9 "Yaa mucaa namaa! Manni Israa'el inni didee ka'e sun, 'Ati maal gochaa jirta?' jedhee si hin gaafannee ree?" naan jedhee. 10 Ati isaanii, "Waaqayyo gooftaan, 'Ba'aan kun guddaa biyyaa isa Yerusaleem keessa jiruu fi mana Israa'el warra achi keessa jiraatan hundumaa irra jira'." 11 Isaaniinis, 'Ani isiniif milikkita' jedhiin; wanti ani hojjedhee isaan irratti in bojjetama, isaan biyya keessaa baafamanii booji'amanii in adeemu.

12 Guddaan biyyaa inni isaan keessa jiraatus mi'a isaa gatiitii isaa irratti

baatee dimimmisaan akka iji isaa lafa hin arginettis haguuggatee, akka inni keessa ba'uuf immoo keenyan kellichaa uraniifii isa keessa ba'ee in adeema*. 13 Anis kiyyoo koo isa irratti nan diriirsa, futtaasaa kootiin in qabama; ani Baabilon biyya warra Kaldootaatti isa nan geessa; inni immoo utuma isa hin argin achitti in du'a*. 14 Warra jireenya isaa eeguudhaaf naannoo isaa jiranii fi loltuu isaa hundumaa gara golee qilleensaa hundumaatti nan bittimsa; isaan duubaanis billaa nan luqqifadha. 15 Yommuu ani saba lafa irraa gidduu isaan tamsaasee, biyya garaa garaa keessas isaan bittimsu, ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku. 16 Garuu lafa dhaqan sanatti wanta ciiggaasiisaa bojjetan hundumaa saba lafa irraa gidduutti akka himaniif, isaan keessaa namoota muraasa billaa jalaa, beela jalaa, dha'icha jalaas nan baasa; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhi*!

*12 2Mot 25:4

*13 17:20; Er 39:7

*16 14:22-23

17 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 18 "Yaa mucaa namaa! Ati raafamaa buddeena kee nyaadhu! Hol-lachaa, yaadda'aas bishaan kee dhugi! 19 Waa'ee warra biyyaa immoo, 'Waaqayyo gooftaan, warri mandara Yerusaleem, amma iyyuu biyya Israa'el keessa kan jiraatan, humnaan wal irratti ka'uu warra achi keessa jiraatan hundumaa fi lafti isaanii wanti isa irra jirus saamamee waan onnuuf, isaan yaaddoodhaan buddeena isaanii in nyaatu, naasuudhaanis bishaan isaanii in dhugu*. 20 Mandaroonni namoonni keessa jiraatan in diigamu; biyyichis in ona; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e in beektu" jedhi!" jedhe.

*19 4:16; 7:10-11

21 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 22 "Yaa mucaa namaa! Fakkeenya inni waa'ee biyya Israa'eliif, 'Yeroon achi in dheerate, mul'annis tokko illee hin raawwatamu' jedhan kun maali*? 23 Egaa ati isaanii, 'Waaqayyo gooftaan, ani mammaaksi kun akka hafu nan godha, Israa'el keessattis deebi'anii isa hin mammaakan! Yeri-chi, dubbiin mul'aticbaa hundinuus raawwatamuun dhi'aateera' jedhii

isaanitti himi! 24 Egaa si'achi mana Israa'el keessa mul'anni sobaa fi itti kuulanii hooda dubbachuun hin jiru*. 25 Ani Waaqayyo waanan ta'ee, nan dubbadha, wanti ani dubbadhus dafee in raawwatama; isin yaa mana warra didanii ka'ani! Ani bara keessan keessa nan dubbadha, innis in raawwatama" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera.

*22 2Phe 3:4; Anb 2:3

*24 13:1-16

26 Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 27 "Yaa mucaa namaa! Kunoo, manni Israa'el 'Mul'anni inni argu kan yeroo dheeraa booddee ti, raajjin inni dubbatus kan bara fagoo ti' in jedhu. 28 Kanaafis akkuma Waaqayyo gooftaan jedhe, ati isaanii, 'Wanti ani dubbadhu in raawwatama malee, si'achi lafa irra hin barkifamu' jedhee dubbateera Waaqayyo gooftaan" jedhi!

Raajota Sobduu Irratti Dubbachuu Isaa

13 1 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 2 "Yaa mucaa namaa! Raajota Israa'el warra amma raajii dubbachaa jiran irratti raajii dubbadhu! Warra yaaduma isaanii keessaa fuudhanii raajii dubbataniinis, 'Dubbi Waaqayyoo dhaga'aa!' jedhi! 3 Waaqayyo gooftaan, 'Raajota gowwoota warra wanta tokko iyyuu utuu hin argin hafuuruma ofii isaanii duukaa bu'an kanaaf wayyoo!' jedhaan*. 4 Yaa Israa'el! Raajonni kee akka waangota iddoo onaa keessa jiraatanii in ta'an. 5 Guyyaa Waaqayyooti lola irraa hafec dhaabachuu akka danda'utti isaan gara caccabaa kellichaatti ol hin baane, mana Israa'elittis naannessanii dallaa hin ijaarre*. 6 Mul'anni isaan argan waa'ee hin baasu, boodni isaan dubbatanis soba; isaan, utuma ani Waaqayyo isaan hin ergin, 'Waaqayyo akkas jedhee dubbateera' jedhanii dubbii isaanii akkan fiixaan isaaniif baasuuf ana in eeggatu*. 7 Egaa isaan utuma ani bin dubbatin 'Waaqayyotu dubbate' yommuu jedhan, mul'ata waa'ee hin baafne arguu isaanii, hooda sobaas dubbachuu isaanii mitii ree?" jedhe.

*3 Er 14:14

*5 22:30

*6 22:28

8 Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Sababii isin wanta waa'ee hin baafne dubbattanii wanta sobaas argitaniif, ani isiniin nan morma" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera. 9 Raajota warra mul'ata waa'ee hin baafne argan irratti, warra hooda sobaa dubbatan irrattis harka koo ol nan fudhadha; walga'ii saba koo keessatti hin argamin; caaffata manni Israa'el keessatti caafamettis hin caafamin; biyya Israa'elittis hin galin! Yommuu ani Waaqayyo gooftaa akkan ta'e isin in beektu*.

*9 14:9

10 Isaan utuma nagaan hin jiraatin "Nagaa dha" jedhanii saba koo wal-laalchisaniiru; yommuu sabni koo dal-laa ijaare isaan immoo maraganiiru*; 11 kanaafis warra maragan sanaan, "Bokkaan yandoon in dhufa, anis cab-bii ulfaataa gad itti nan buusa, qilleensi jabaan itti in qilleensa'a, inni isin maragdanis in jiga" jedhi! 12 Dallichi yommuu jigu immoo, "Dhoqqeen isin ittiin maragdan meerree?" jedhanii namoonni isin hin gaafatanii ree? 13 Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Ani aarii kootiin qilleensa jabaa gad itti nan dhiisa, dheekkamsa kootiinis cabbii-dhaa fi bokkaa ulfaataa isa balleessu irratti nan roobaa. 14 Dallicha isin maragdan sana diigee, hundee isaa bak-keetti baasee, lafatti nan dabala; yommuu inni jigus isin isa keessatti in dhuntu; egaa ani Waaqayyo akkan ta'e in beektu. 15 Anis akkasitti dallichaa fi warra isa maraganitti aarii koo nan ba'a; ani isiniin, 'Egaa si'achi dallichi fi warri dallicha maragan hin jiran; 16 raajonni Israa'el warri waa'ee Yerusaaletiif raajii dubbatanii, utuma nagaan hin jiraatin mul'ataan nagaa isheedhaaf arganis hin jiran" nan jedha; kana ana Waaqayyo gooftaatu dubbate. *10 Er 6:14; 8:11; 23:17

17 "Yaa mucaa namaa! Ati immoo gara intaloona saba kee warra yaada isaanii keessaa fuudhanii raajii dubbataniitti fuula kee deebisiitti, raajii isaan irratti dubbadhu; 18 isaanii isin, 'Waaqayyo gooftaan isin warra lubbuu namaa ittiin adamsuudhaaf kudhaama many'ee hundumaatti hodhitani akka akka guddina mataa isaanitti mataa nama hundumaaf marata tolchitaniif

wayyoo! Isin lubbuu keessan oolfattanii lubbuu saba koo adamsituu ree? 19 Isin garbuu kaballaa tokkoo fi buddeena cabaa tokkoof jettanii saba koo warra soba isin dubbattan dhaggeeffatanitti soba dubbachuudhaan, namoota du'uun irra hin turre ajjeftanii, namoota jiraachuun irra hin jirre immoo jiraachiifanii, saba koo gidduutti ana xureessitan' jedhe" jedhi!

20 Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani kudhaama keessan isa isin akka kiyyoo ittiin simbira qabaniitti, ittiin lubbuu namootaa adamsitan irratti nan ka'a; irree keessanittiis nan cira; lubbuu namoota isin akka simbiraatti qabattaniis gad nan dhiisa; 21 marata keessanis irraa nan babbaaqaqa saba koos harka keessan keessaa nan baasa; isaanis si'achi qabamanii harka keessan jala hin galan; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu. 22 Ani garaa nama qajcelaa hin gaddisiifne; isin garuu garaa nama qajeelaa sobaan in gaddisiifan, inni jal'aan jireenya isaa fayyifachuudhaaf karaa isaa isa jal'aa irraa akka hin deebineefis isa in toosif-tan*; 23 kanaafis isin si'achi mul'ata waa'ee hin baafne hin argitan, hoodas hin dubbattan; ani harka keessan keessaa saba koo nan baasa; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu" jedhe.

*22 33:8; Er 23:14

Warra Waaqayyolii Tolfamoo Waaqeffatan Irratti Firdiin Akka Dhufu Himuu Isaa

14 1 Jaarsolii Israa'el keessaa jarri tokko na bira dhufanii fuula koo dura ta'an*. 2 Yommuu dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 3 "Yaa mucaa namaa! Jarri kun waaqayyolii tolfamoo isaanii garaa isaanii keessa kaa'ataniiru, yakka isaanii isa isaanitti gufuu ta'es of dura dhaabbataniiru; egaa akka isaan ana waa gaafatan nan godhaa ree"? 4 Kanaafis ati isaanitti dubbadhuu, "Waaqayyo gooftaan, mana Israa'el keessaa namni tokko waaqayyolii tolfamoo garaa isaa keessa kaa'atee, yakka isaa isa gufuu isatti ta'es of dura dhaabbatee, waa gaafachuudhaaf gara raajii yoo dhufe, ani Waaqayyo ofii kootii akka baay'ina waaqayyolii isaatti deebii nan kennaaf"

*isaan hundinuu waaqayyolii tolfamoo isaaniiif jedhanii ana dhiisaniiru, ani immoo garaa mana Israa'el deebisee nan qabadha" jedhe.

*1 8:1; 20:1

*3 7:20

6 Ammas mana Israa'eliin, "Waaqayyo gooftaan, 'Yaada garaa keessanii geddaradhaa! Waaqayyolii tolfamoo keessan irraa deebi'aa! Hojii keessan isa ciiggaasisaa hundumaa irraas fuula keessan deebisaa!"

7 "Nama mana Israa'el keessaa yookiis galaa Israa'el gidduu jiraatu keessaa waaqayyolii tolfamoo garaa isaa keessa kaa'achuudhaan, yakka isaa isa gufuu isatti ta'us of dura dhaabbachuudhaan anattii gargar of baasu hundumaa, waa'ee koo gaafachuudhaaf gara raajii yoo dhufe, ani Waaqayyo ofii kootii deebii nan kennaaf; 8 ani fuula koo nama sanattii nan deebifadha, nama mammaaksaa isa nan godha, saba koo gidduudhaas muree isa nan balleessa; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu.

9 "Raajichis gowwoomfamee raajii yoo dubbate, raajii sana ana Waaqayyotu gowwoomse; ani harka koo isa irratti ol fudhadhee, saba koo Israa'el gidduudhaa isa nan balleessa*. 10 Raajichi, inni raajicha waa gaafatus wal qixxee waan yakkaniif, isaan lachuu yakka isaanii in baatu; 11 egaa namoonni Israa'el si'achi ana irraa jal'atani, irra-daddarbaa isaanii hundumaan of hin xureessan; isaan saba koo in ta'u, anis Waaqayyo isaanii nan ta'a" jedha" jedhi! Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*9 13:9

*11 11:20

Firdicha Jalaa Ba'uun Akka Hln Danda'amne Himuu Isaa

12 Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 13 "Yaa mucaa namaa! Biyyi amanamuu dhaabee ana duratti yommuu cubbuu hojjetu, ani immoo harka koo isa irratti ol fudhadhee midhaan irraa kutee beela itti nan erga, nama isaa horii isaas ciree nan balleessa; 14 'Nohii fi Daani'el, Iyoobis jarri kun gadan biyyicha keessa utuu jiraatanii illee, isaan kun qajeelummaa isaanii ofiidhuma isaanii duwwaa olfa-

chuu danda'uu turan' jedha Waaqayyo gooftaan*.

*14 Uma 6:9; Iyo 1:1; Er 15:1

15 "Ani immoo, namni tokko illee sababii bineensotaatiif biyyicha keessa akka hin darbinetti bineensota hamoota yoon keessa gad dhiise, isaanis biyyicha ijoollee malee hambisanii yoo on-san, 16 ani jiraataa dha! Jarri kun sadan biyyicha keessa utuu jiraatanii iyyuu, isaanuma duwwaatu oola malee, ilmaan isaanii fi intaloona isaanii oolchu hin danda'an turan; biyyichis in ona" jedha Waaqayyo gooftaan. 17 "Ani biyya sanatti billaa fidee, 'Billichi biyya keessa haa adeemu!' yoon jedhe, ani billaa sanaan namaa fi horii isa keessaa ciree nan balleessa. 18 Ani jiraataa dha! Jarri kun sadan biyyicha keessa utuu jiraatanii iyyuu, isaanuma duwwaatu oola malee, ilmaan isaanii yookiis intaloona isaanii oolchuu hin danda'an turan" jedha Waaqayyo gooftaan. 19 "Ani biyya sanatti dha'icha yoon erge, dheekkamsa koos isa irratti fidee dhiiga nama isaa fi horii isaa dhanga-laasee ciree yoon isa balleesse, 20 ani jiraataa dha! Nohii fi Daani'el Iyoobis biyyicha keessa yoo jiraatan iyyuu isaan qajeelummaa isaanitiin ofuma isaanii duwwaadhaa oolu malee, ilmaan isaanii yookiis intaloona isaanii oolchuu hin danda'an turan" jedha Waaqayyo gooftaan.

21 Waaqayyo gooftaan, "Namaa fi horii keessaa ciree balleessuudhaaf firdiin koo inni hamaan arfan, billaa fi beelli, bineensi hamaa fi dha'ichi, inni ani Yerusaaletin irratti fidu immoo, hammam caalaa haa hammaatu ree"? 22 Kanuma keessaa immoo kunoo, ilmaanii fi intaloona achi keessaa hoofkalanii baafaman in argamu; isaan gara keessan dhufanii, isinis akka isaan itti jiraataniif hojiin isaanii hamaa ta'uu isaa yommuu argitan, wanta hamaa ani Yerusaaletin irratti fide hundumaa irraa in jajjabaatu. 23 Akka isaan itti jiraatanii fi hojii isaanii yommuu argitan in jajjabaatu; isinis wanta ani achi keessatti hojjedhe hundumaa akkasumaan akka ani hin hojjetin in beektu" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*21 5:16-17; Lew 26:16-25; Er 15:3;

Mul 6:8

*22-23 12:16

**Yerusaalem Muka Waynii Isa
Waa'ee Hin Baafnetti
Fakkeeffamuu Ishee**

15 ¹ Dubbiin Waaqayyoo ammas gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Mukti waynii muka kan hiraa irra, dameen isaas damee mukkeetii caakkaa keessa jiran irra attamitti caala?" ³ Mukti wanta waa'ee baasu ittiin hojjetan isa irraa argamee beekaa ree? Namni qodaa itti fannifachuudhaaf isa irraa hokkoo tolfatee beekaa ree? ⁴ Inni kunoo, akka qoraaniitti ibiddatti in naqama; ibiddi fiixee isaa lamaan fixee gidduu isaa immoo erga laballabee, waanuma tokkoof iyyuu waa'ee in baasaa ree? ⁵ Kunoo, utuma fayyaatti jiruu iyyuu homaafuu erga waa'ee hin baafnee, erga ibiddi gubee laballabee immoo wanti waa'ee baasu isa irraa hojjetamuu danda'aa ree?" jedhe.

² Er 2:21; His 17:5-10

⁴ Yoh 15:6

⁶ Kanaafis Waaqayyoo gooftaan, "Akuma ani muka waynii mukkeetii caakkaa keessa jiran gidduudhaa ibiddatti naqee guhe, warra Yerusaalem jiraatanis akkasuma nan godha; ⁷ anis isaaniin mormuudhaaf fuula koo gara isaaniitti nan deebisa, ibidda jalaa yoo ba'anis ibiddumatu isaan fixa; yommuu ani isaaniin mormuudhaaf fuula koo gara isaaniitti deebisu, ani Waaqayyoo akkan ta'e isin in beektu". ⁸ Sababii isaan anaaf amanamuu didaniif ani biyyicha nan onsa" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera.

⁷ Amo 4:11; His 6:7

**Yerusaalem Amanamummaa
Dhahuu Ishee**

16 ¹ Ammas immoo dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Hojii ishee isa ciiggaasaa Yerusaalemiitti himi! ³ Waaqayyoo gooftaan, Yerusaalemiin, 'Ati hundee-dhaan, dhalootaanis kan Kana'aan, abbaan kee Amooro, haati kees durba warra Heet turte". ⁴ Ati gaafa dhalatte hin handhuuranne, akka qullooftuufis bishaaniin hin dhiqamne, soogiddaan hin sukkuumamne, wayyaanis sitti hin maramne; ⁵ ati gaafa dhalatte sana ijaan ilaaluun waan nama jibbisiisuuf bakkeetti gataante malee, namni siif oo'uudhaaf wanta kana keessaas tokko illee

siif gochuudhaaf garaa siif laafe hin turre.

³ Iya 15:63; Abo 19:11-12; 2Sam 5:6-9

⁶ "Ani utuun darbuu ati dhiiga kee keessa ciiftee utuu dhidhiittu sin arge; ati dhiiga kee keessa utuma ciiftus:- Jiraadhu! siin nan jedhe; ⁷ akka muka bakkee akka ati guddattu nan godhe; atis guddatte baay'ee in miidhagde, in guntutte, rifeensi kees in guddate; ati garuu qullaa akka garaa haadha kee keessaa haatetti jirta.

⁸ "Ani ammas utuun darbuu si ilaalee, ati durha geessu jaallatamtuu ta'uu kee argeen, uffata koo sitti uffiseen, qullaan kee akka hin mul'anneef siif dhokse; si kaadhimadhee ati kan koo taatee sii wajjin kakuutti galeera" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera".

⁸ Bau 19:5

⁹ "Ani bisbaaniin si dhiqee, dhiiga si irraa qulleessee, dhadhaa ejersaa si dibe, ¹⁰ Akkasuma immoo uffata kuulaan miidhagfame sitti nan uffise, kophee gogaa irraa hojjetames sin kaa'a-chiise, uffata quncee talbaa ba'eessaa fi haarrii irraa hojjetames sitti nan uffise. ¹¹ Mi'a miidhagaa sitti naqee sin miidhagse; harka keetti bitawoo nan naqe, morma keettis dirata nan dire; ¹² funyaan keetii fi gurra keetti amartii nan kaa'e, gonfoo ba'eessas mataa kee irra siif nan kaa'e. ¹³ Ati akkasitti warqeedhaa fi meetiidhaan in miidhagde, uffanni ati uffattu quncee talbaa isa ba'eessaa fi haarriidhaan hojjetamee kuulaan in miidhagfame; qamadii isa ba'eessa, damma, dhadhaa ejersaas in nyaatte; baay'ee miidhagduu taate, mootuu ta'uudhaafis in kaate; ¹⁴ simboon ani siif kenne miidhagummaa kee guutuu waan godheef ati saba lafa irraa gidduutti waa'ee miidhagummaa keetiif in beekante" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera.

¹⁵ "Ati garuu miidhagummaa kee amanatte, beekamuu kee irraa kan ka'es ejjittuu taate, namni karaa adeemu hundinuus sii wajjin akka ejjuuf of in kennite". ¹⁶ Wayyaa kee keessaa muraasa fuutee galma itti waaqayyolii tolfamoo waaqessuudhaan ejjitu qalamii garaa garaatiin in miidhagfatte; wanti akkasii kun ta'uun irra hin turre; gara fuula duraattis ta'uun irra hin jiru.

¹⁷ Akkasumas mi'a miidhagummaa isa warqee fi meetii koo irraa hojjetame isa ba'eessa ani siif kenne sana fuutee, bifa fakkeenya dhiirotaa tolfatee, isaanii wajjin in ejjite"; ¹⁸ uffata kee isa kuulaan miidhagfame fuutee isaanitti uffitee, dhadhaa ejersaa koo fi ixaana koo isaan dura in keesse". ¹⁹ Itti dabaltees nyaata ani siif kenne, qamadii ba'eessa, dhadhaa ejersaa, damma isa ani akka ati nyaattuuf siif kenne, ati immoo kennaa fooliin isaa garaa nama ciibsu gootee isaan dura in keesse; wanta akkasii ta'e" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera.

¹⁵ Er 2:20; Hos 4:12-14

¹⁷ Hos 8:4

¹⁸ Hos 2:10

²⁰ "Ati ilmaan kee fi intalootee kee warra anaaf godhatte fuutee akka nyaataatti waaqayyolii tolfamoodhaaf aarsaa dhi'eessite; ejjummaan kee sitti xinnaatee moo? ²¹ Ati ijoollee koo qaltee waaqayyolii tolfamoodhaaf aarsaa dhi'eessite. ²² Hojii kee isa ciiggaasaa fi ejja kee kana hundumaa keessaa immoo isa bara mucummaa keetii qullaa kee akka garaa haadha keetii keessaa haatetti dhiiga kee keessa ciiftee dhidhiittu sana hin yaadanne" jedhe.

²³ "Wayyoo! Wayyoo siif" jedha Waaqayyoo gooftaan; jal'ina kee kana hundumaa irratti immoo dabaltee, ²⁴ biyyoo tuultee ol kaafatee, walga'ii karaa hundumaa irrattis koobii qopheeffatte"; ²⁵ golee karaa guddaa hundumaa irratti iddoo ol ka'aa ijaarratee, miidhagummaa kee tuffachiifte, warra karaa darban hundumaafis of kennitee, ejjummaa kees in baay'ifte. ²⁶ Kanuma irratti iyyuu gaalamootummaa baay'ifte, tuttuqxee ana aarsuudhaaf warra Gibxii olloota kee warra hawwa ejjaatiin gubatanii wajjin in ejjite. ²⁷ Kunoo, ani harka koo si irratti ol nan fudhadha qooda kees nan hir'ise, fedha intaloote warra Filiisxiyaa warra si jibbanii hojii kee isa hamaadhaaf qaana'anittis sin kenne. ²⁸ Ati waan hin quufneef warra Asorii wajjinis immoo in ejjite; garuu innis si hin quubsine"; ²⁹ biyya Kaldootaa biyya naggaadonna keessa jiran keessattis ejja in baay'ifatte, ammas immoo hin quufne.

²⁴ Er 11:13

²⁸ 23:12

³⁰ "Ati akka dubartii ejjittuu ishee addaggee, kana hundumaa yommuu gootu yaadni kee attam dadhabaa dha! jedha Waaqayyoo gooftaan. ³¹ Golee karaa guddaa hundumaa irratti biyyoo tuultee ol kaafatee, walga'ii karaa hundumaa irratti, koobii in ijaarratee; kana keessaa immoo ati gatii isa kennamu sana waan tuffatteef akka ejjitootaa iyyuu hin turre. ³² Ati haadha manaa ejjittuu dha! Abbaa manaa kee caalaas orma in jaallatta; ³³ namoonni ejjitoota hundumaaf gatii in haasu, ati garuu namoonni warri si jaallatan iddoo hundumaatii gara kee dhufanii sii wajjin akka ejjaniif gatii-dhaan isaan in gabbarta. ³⁴ Akki ati itti ejjitu dubartoota warra kaan irraa garaa gara; namni jaalala kee fi si duukaa fiigu tokko illee hin jiru; ati isa sii wajjin ejjuuf gatii kennita malee, gatii hin fudhattu; kanaaf ati dubartoota warra kaan irraa garaa gara" jedhe.

**Firdiin Waaqayyoo Yerusaalem
Irratti Akka Dhufu Himuu Isaa**

³⁵ Kanaafis ati ejjittuu nana, dubhii Waaqayyoo dhaga'ii. ³⁶ Waaqayyoo gooftaan, "Sababii ati horii kee dhangalaateef, warra si jaallatanii wajjin utuu ejjituus qullaan kee mul'ateef, sababii waaqayyolii tolfamoo kee warra ciiggaasaniif dhiiga ijoollee keetii kenniteef, ³⁷ kanaaf ani kunoo, 'Warra si jaallatan, warra ati itti gammaddu, warra ati jaallattuu fi warra ati jibhitu hundumaa iddoo hundumaatii si irratti walitti nan qaba, akka isaan qullaa kee guutummaatti arganiifis uffata kee si irraa nan fuudha". ³⁸ Ani firdii isa ittiin duhartoota ejjanii fi nama ajjeesanitti faradaniin sitti nan farada; dheekkamsa koo fi hinaaffaa kootiin dhiiga kee nan dhangalaasa". ³⁹ Ani harka warra si jaallatanii keessa sin buusa, isaanis koobii ati biyyoo tuultee ijaarrate in diigu, iddoowwan sagadaa kee warra ol ka'oo sanas in jijjigsu, uffata kee si irraa fuudhanii mi'a miidhagummaa kees si irraa baasanii qullaa akka gaafa dhalatteetti si dhiisu. ⁴⁰ Namoota baay'ees sitti in dachaasu; isaanis dhaagaadhaan si rukutu, billaa isaaniitiinis si kukkutu; ⁴¹ manneetii kee in gubu, dubartoota baay'ee durattis firdii si

irratti in raawwafu; ani ejja kee akka ati dhiiftu nan godha, atis warra si jaallataniif deebitee gatii ejjaa hin kennim*.
 42 Kana booddees dheekkamsa koo sitti nan qabbaneessa, hinaaffaan koos si irraa in deebi'a; calluma nan jedha, si'achis hin dheekkamu.

43 Ati waan kana hundumaan na aarsite malee, isa bara mucummaa keeti hin yaaddanne; kanaafis kunoo ani wanta ati goote kana hundumaa mataa keetti nan deebisa' jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera; bojjii kee isa ciiggaasisaa irratti immoo dabaltee wanta hamaa hin hojjennee ree*?

*37 Er 13:22; Hos 2:12

*38 Lew 20:10; His 23:45

*41 2Mot 25:9

*43 7:3-4

44 "Kunoo, warri waa'ee keetiif mammaakan hundinuu, 'Intalli akkuma haadhaa ti' jedhanii in mammaaku.
 45 Ati intala haadha kee ishee abbaa manaa ishee fi ijoollee ishee tuffattee ti; ati obboleettii obboleettota kee warra abbaa manaa isaanii fi ijoollee isaanii tuffatanii ti; haati keessan durba warra Heet turte, abbaan keessan immoo qomoo warra Amoorotaa keessaa ture*.
 46 Obboleettiin kee isheen angafni Samaariyaa ishee intaloota ishee wajjin gara harka kee bitaa jiraatmu dha; obboleettiin kee isheen quxisuun immoo Sodoom ishee intaloota ishee wajjin gara harka kee mirgaa jiraatmu dha.
 47 Ati karaa hundumaan isaan caalaa mancaate malee, karaa isaanii irra adeemtee hojii isaanii isa ciiggaasisaa sana hojjette duwwaa miti.
 48 Ani jiraataa dha! Sodoom obboleettiin kee fi intaloonni ishee, akka atii fi intaloonni kee hojjetan hin hojjenne, jedha Waaqayyo gooftaan*.

*45 16:3

*48 Mat 10:15

49 "Kunoo, yakki Sodoom obboleettiin keeti, akka kanatti fufee jiru ture, isheenii fi intaloonni ishee of koorsan; utuma nyaati isaan irraa hafuu, isaanitti tolees gabiitti utuma jiraatanii, isa rakkataadhaa fi deegaa hin gargaarre.
 50 Isaan of koorsan, fuula koo durattis wanta ciiggaasisaa in hojjetan; kanaaf ani immoo argee, achii

isaan nan balleesse*.
 51 Samaariyaan walakkaa cubbuu ati hojjettee iyyuu hin hojjenne; ati obboleettota kee caalaa wanta ciiggaasisaa waan hojjetteef, wanta goote kana hundumaan, obboleettonni kee kun akka qajeelotaatti akka ilaalaman in goote*.
 52 Kanaafis ati isaan caalaa wanta ciiggaasisaa hojjettee, cubbuu keetiin akka isaan akka qajeelotaatti ilaalaman waan gooteef qaana'il Cubbuun ati hojjette baay'ee ciiggaasisaa waan ta'eef, isaan si caalaa akka qajeelotaatti ilaalamaaniiru; obboleettonni kee akka qajeelotaatti akka ilaalaman waan gooteef qaana'i, yeelloo uffadhu!

*50 Ura 19:24-25

*51 Er 3:11

53 "Haa ta'u iyyuu malee, ani boojuu Sodoomii fi intaloota ishee, boojuu Samaariyaa fi intaloota ishees yommuun deebisu, kan kees immoo kan isaanii duukaa nan deebisa*;
 54 ati wanta goote kana hundumaan waan isaan jajjabeessiteef yeelloo kee in uffatta in qaanoftas*;
 55 obboleettonni kee Sodoomii fi Samaariyaan intaloota isaanii wajjin akka durii isaanii yommuu deebi'an, atis immoo intaloota kee wajjin akka durii keeti in deebita.
 56 Bara ati of koorsaa turte sanatti Sodoomin obboleettii kee maqaa iyyuu bin dhoofu turte;
 57 kunis immoo utuu jal'inni kee hin mul'atin ture; bara kanatti immoo atis akkuma ishee in taata, intaloonni Edoomii' fi ollooni ishee hundinuu sitti ga'isu, intaloonni Filiisxiyaa warri naannoo kee jiran hundinuu si tuffatu.
 58 Ati gatii hamina kee fi hojii kee isa ciiggaasisaa argachuuf jirta" jedha Waaqayyo.

*53 Kes 30:3

*54 6:9; 16:61

59 Waaqayyo gooftaan, "Sababii ati kakicha cabsuudhaan isa ana abda-chiifte tuffatteef, ani immoo akka hojii keetti gatii kee siif nan kenna;
 60 haa ta'u iyyuu malee, kakuu isa ani bara mucummaa keeti siif kakadhe nan yaadadha, kakuu bara baraas sii wajjin nan gata*.
 61 Egaa ani kakuu eeguu keetiif utuu hin ta'in, obboleettota kee, ishee angafa, ishee quxisuus intaloota akka siif ta'aniif yommuun siif kennu

ati immoo karaa kee isa durii in yaadatta, waa'ee isaatiifis in yellaata*.
 62 Ani kakuu sii wajjin nan gala; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e in beekta.
 63 Egaa waan ati hojjette sana hundumaa yommuu ani siif dhiisu, ati immoo isa yaadattee, isa hojjette sanatti waan qaanofuuf, si'achi deebitee afaan hin saaqqattu" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*60 Lew 26:45; Hos 2:17; Er 31:33

*61 20:42-44

*63 36:31-32

Fakkeenya Joobirraa Fi Muka Waynii

17 ¹ Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Ati hibboo hibbifadhu, fakkeenya manaa Israa'elitti himi! ³ Isaaniinis, Waaqayyo gooftaan, 'Joobirri guddaan qoochoo guddaadhaa fi baallee dheheeraa bifa garaa garaa qabu tokko gara Liibaanon dhufee bantii muka gaattiraa fudhate; ⁴ innis fiixee mukichaa irraa cabsee, biyya naggaadotaatti geessee, mandara warra mi'a garaa garaa bitanii gurgurani keessa kaa'e*.
⁵ Kana booddees biyyicha keessaa sanyii fuudhee, biyyoo coomaa isaa keessa kaa'ee, akka nama qacama dhaabuutti qarqara bishaan guddaa dhaabe; ⁶ innis guddatee dagaagge gara lafaatti gad yaa'ee, muka waynii asii fi achitti harka yaafatu in ta'e; dameen isaa gara isaatti in deebi'e; hiddi isaas isuma jalatti hafe; inni muka waynii ta'ee, damee yaafatee baala in godhate*.

7 Kana booddees joobirri guddaan qoochoo guddaa fi baallee dheheeraa qabu tokko in dhufe, kunoo, mukti waynichaas akka inni bishaan baay'ee isa obaasuuf iddoo dhaabame sanaa hidda isaa gara isaatti yaafatee, damee isaas gara isaatti in diriirse; ⁸ mukti waynichaas damee fi ija godhatee, waynii ija ba'eessa godhatu akka ta'utti, bishaan guddaa bira lafa gaarii keessa in dhaabame" jedha" jedhi!

*4 16:29

*6 19:10

9 Ammas isaanii, "Waaqayyo gooftaan, 'Amma kun in guddataafii ree? Hiddi isaa lafa keessaa buqqifamee, iji isaa irraa harcaafamee, dameen isaas hin gogfamuu ree? Dameen

isaa hundinuus in goga; hundee isaa lafa keessaa buqqisuudhaaf irree jabaa yookiis nama baay'ee bin barbaachisu.
 10 Kunoo, iddoo tokko buqqifamee iddoo kan biraa yoo dhaabame iyyuu, in guddataa ree? Qiileensi gara ba'a-biifnuu yommuu itti qiileensa'u raawwatee hin coolliguu ree? Iddoo itti guddatu sanatti hin coolliguu ree?" jedha" jedhi!

11 Dubbiin Waaqayyoo ammas gara koo dhufee, ¹² "Mana warra didanii ka'anii sanaan, 'Hiikaan isaan kanaa maal akka ta'e, bin beektanii ree? Kunoo, mootiin Baabilon gara Yerusaleem dhufee mootii ishee fi gurguddoota ishee booji'ee fudhatee Baabilonitti in deebi'e*.
 13 Akkasumas sanyii warra moototaa keessaa tokko fuudhee, isaa wajjin kakuutti galee, isaa wajjinis walii galee jajjaboota biyyaa immoo fudhatee in adeeme*.
 14 Kanas mootummichi akka gad deebi'uuf, deebi'ees mataa isaa akka ol hin qabneef, kakuu sanas eegee akka dhaabamuuf godhe.
 15 Mootichi sun garuu mootii Baabilon irratti ka'ee, Gibxi fardeenii fi loltuu baay'ee akka isaaf kennuuf ergamoota isaa itti in erge; egaa kun in ta'aafii ree? Namni wanta akkasii godhe ooluu danda'aa ree? Kakuu sanas cabsee duraa ba'uu danda'aa ree?" jedhi!" jedhe.

*12 2Mot 24:10,15-16

*13 2Sen 36:13

16 Ani jiraataa dha! "Mootiin Yihudaa kun biyya Baabilon biyya mooticha isa moosiseetti, isa kakuu isaa tuffatee, walii galtees cabse sanaatti in du'a.
 17 Lubbuu namoota baay'ee ballessuudhaaf yommuu wanti marsaaddhaaf barbaachisu koobiin itti hojjatamu, mootiin Gibxi loltuu isaa warra jajjaboodhaa fi macca isaa sanaan guyyaa lolaa sanatti isa gargaaru hin danda'u*;
 18 kakaa sana cabsuudhaan walii galtee sana in tuffate. Kunoo, harka wal rukutanii erga walii galanii, deebi'ee wanta kana hundumaa waan hojjeteef duraa hin ba'u!" jedhe Waaqayyo gooftaan.

*17 Er 37:3-8

19 Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Ani jiraataa dha! Walii galtee koo isa inni tuffatee fi kakuu koo isa inni cabse mataa isaatti nan deebita." Ani kiyoo

koo isa irra nan diriirsa, futtaasaa kootiinis in qabama; sababii inni ana ganeef gara Baabilonitti isa nan geessa, achittis isatti nan farada*. ²¹Loltuun isaa warri baqachaa jiran billaadhaan in dhumu, isaan keessaa warri bafanis gara golee qilleensa hundumaatti in tamsa'u; yommuu ani kana akkan dubbadhe in beektu" jedhe.

*20 12:13-14

²²Waaqayyo gooftaan, "Ani ofuma kootii bantii muka gaattiraa irraa fiixee isaa kutee nan dhaaba; damee isaa isa ol aanu irraas fiixee isaa isa xobbee nan cabsa, tulluu ol ka'adhaa fi ol dheeraa gubbaas nan dhaaba*; ²³tulluu Israa'el isa keessaa ol ka'aa irra isa nan dhaaba; innis achitti damee baay'ee baasee ijas godhatee, muka gaattiraa isa guddaa in ta'a; allaattonnii fi simbirroonni haalleedhaan balali'an hundinuus isa keessa in jiraatu, gaadisa damee isaa jalas in boqotu*. ²⁴Yommuu ani Waaqayyo muka isa dheeraa akkan gabaahsu, isa gabaabaas akkan dheeressu, isa lalisaa akkan gogsu, isa gogaas akkan lalisuu mukkeetiin caakkaa hundinuun in beektu; ani Waaqayyo kana dubbadheera nan godhas" jedhe*.

*22 Isa 11:1

*23 20:40

*24 1Sam 2:7-8

Namni Cubbuu Offii Isaatiil Hojjeteef Akka Du'u Dubbachuu Isaa

18 ¹Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufec, ²Inni isin waa'ee biyya Israa'eliif, 'Abboonni ija waynii isa dhangaggaa'aa nyaannaan ilkaan tjoollotaa hadoodo jettanii mammaaktan kun maali?" jedhe*. ³Waaqayyo gooftaan dubbatee, 'Ani jiraataa dha! Isin si'achi biyya Israa'el keessatti kana hin mammaaktan; ⁴kunoo, lubbuun hundinuun kan koo ti, lubbuun abbaa akkuma kan koo ta'e, lubbuun ilmaas kan koo ti; lubbuun isa cubbuu hojjetuu haa du'u!" jedheera.

*2 Er 31:29-30; Kes 24:16

⁵"Namni qajeelaan, wanta dhugaa fi wanta qajeelaa hojjetu garuu, ⁶gara waaqayyolii tolfamoo warra kan Israa'el hin ilaalu, tulluu irrattis qalma aarsaa hin nyaatu, baadha manaa na-

maa hin xureessu; dubartii garaa dhukkubii qabdu biras hin ga'u*, ⁷inni nama tokko hin cunqursu; wanta gatii-dhaaf jedhee qabsiisa fudhatu in galcha; nama beela'eef nyaata kennee, nama daare daara baasa malee, nama hin saamu*; ⁸inni horii isaa hiiqii hin kennatu, gar-malees dhala hin fudhatu; harki isaa cubbuu akka hin hojjenneef in eeggata; namaa fi nama gidduuttis firdii dhugaa fi qajeelaa in kenna*. ⁹Inni akka seerrata kootti in jiraata, wanta ana duratti qajeelaa ta'es amanummaadhaan in eega; inni nama qajeelaa waan ta'eef in jiraata" jedha Waaqayyo gooftaan*.

*6 Lew 18:19-20; His 22:9; Isa 57:7

*7 Bau 22:25-26; Kes 24:10-13; Isa 58:7

*8 Bau 23:6-8; Far 15:5

*9 Lew 18:5

¹⁰Namichi sun garuu ilma humnaan nama irratti ka'ee dhiiga namaa dbangalaasuu, balleessaa kana fakkaatus obboleessa isaa irratti hojjetu in dhalcha ta'a; ¹¹namichi kun kana keessaa tokko iyyuu hin goone, ilmi isaa garuu, tulloota irratti qalma aarsaa in nyaata, haadha manaa namaa in xureessa; ¹²isa deegaadhaa fi dhabaa in cunqursa, nama in saama, wanta gatiidhaaf jedhee qabsiisa fudhatu hin galchu, gara waaqayyolii tolfamoo in ilaala; wanta ciiggaasisaa in hojjeta; ¹³inni horii isaa hiiqii in kennata, gar-malees dhala in fudhata; ega namni akkasii in jiraataa ree? Inni wanta ciiggaasisaa kana hundumaa waan hojjeteef haa du'u malee hin jiraatin! Dhiigni isaas mataadhuma isaa irraa haa barbaadamu! ¹⁴Amma immoo namichi kun ilma in dhalcha, ilmi isaas cubbuu abbaan isaa hojjechaa ture utuma arguu akka isaa hojjechuu in dhiisa ta'a; ¹⁵inni tulluu irratti qalma aarsaa hin nyaatu, gara waaqayyolii tolfamoo warra kan Israa'el hin ilaalu; baadha manaa namaa hin xureessu. ¹⁶Inni nama tokko illee hin cunqursu, horii liqeessuudhaaf qabsiisa hin gaafatu, nama beela'eef nyaata kennee, nama daare daara baasa malee, nama hin saamu; ¹⁷inni harka isaa deegaa irraa in sassaabbata, hiiqiidhaaf dhala gar-malees hin fudhatu; inni wanta ana duratti qajeelaa ta'e in eega, akka seerrata koottis in jiraata; namni akkasii kun in jiraata malee, sababii

yakka abbaa isaatiif hin du'u*. ¹⁸Abbaan isaa garuu sababii doorsisaan waa nama irraa fudhateef, obboleessa isaa waan saameef, saha isaa gidduuttis wanta hamaa waan hojjeteef, ilaa inni yakka isaatiin haa du'u!

*17 Kes 24:16

¹⁹Isin garuu "Ilmi maaliif yakka abbaa hin baatu?" jettanii in gaafattu; ilmi wanta dhugaa fi qajeelaa erga hojjetee seerrata koo hundumaas erga eegde, inni dhugumaan in jiraata. ²⁰Lubbuun isa cubbuu hojjetuu haa du'u! Ilmi yakka abbaa hin baatin! Abbaanis yakka ilmaa hin baatin! Qajeelinni nama qajeelaa isumaaf baa lakkaa'amu! Jal'inni nama jal'aas isuma irraa haa barbaadamu*!

*20 Kes 24:16; 2Mot 14:6

²¹Garuu namni jal'aan cubbuu hojjete hundumaa irraa deebi'ee seerrata koo hundumaa yoo eegde, wanta dhugaa fi qajeelaa yoo hojjete, inni dhugumaan in jiraata malee, hin du'u. ²²Inni qajeelina hojjete sanaan jiraata malee, irra-daddarbaa inni hojjete sana hundumaa keessaa tokko illee hin yaa-datamu. ²³Namni jal'aan karaa isaa irraa deebi'ee akka jiraatu malee, ani dhugumaan du'a isaatti nan gammadaa ree? jedha Waaqayyo gooftaan*.

*21-23 33:10-11; Isa 55:6-7; 1Xim 2:4

²⁴Namni qajeelaan immoo qajeelina isaa irraa deebi'ee wanta qajeelaa hin ta'in yoo hojjete, wanta ciiggaasisaa isa namni jal'aan hojjetes yoo godhe, in jiraataa ree? Inni amanamummaa dhabee waan yakkeef, cubbuu hojjete sanaan du'a malee, qajeelina inni hojjete sana keessaa tokko illee hin yaadatamuuf*.

*24 33:12; Er 18:7-10

²⁵Isin garuu, "Karaan Waaqayyoo qajeelaa miti" in jettu; dhaga'aa yaa mana Israa'el! Karaan koo qajeelaa mitii ree? Karaa isa kan keessaniitu jal'aa dha mitii ree? ²⁶Namni qajeelaan qajeelummaa isaa irraa deebi'ee jal'ina yoo hojjete, isa hojjete sanaaf inni du'uun irra jira; jal'ina hojjete sanaaf in du'a. ²⁷Namni jal'aan immoo jal'ina hojjete sana irraa deebi'ee, wanta dhugaa fi qajeelaa yoo hojjete, jireenya isaa in oolfata. ²⁸Inni irra-daddarbaa isaa hundumaa hubatee waan irraa deebi'ee inni dhugumaan in jiraata

malee, hin du'u. ²⁹Manni Israa'el garuu, "Karaan Waaqayyoo qajeelaa miti" jedhu. Yaa mana Israa'el! Karaan koo qajeelaa mitii ree? Karaa isa kan keessaniitu jal'aa dha mitii ree?

*25-29 33:13-16

³⁰Kanaafis, "Yaa mana Israa'el! Ani akka hojii keessaniitti tokkon tokkon keessanitti nan farada, yakki keessan akka isin hin kiffifnetti yaada garaa keessanii geddaradhaa, irra-daddarbaa keessan hundumaa irraas deebi'aa!" jedha Waaqayyo gooftaan. ³¹"Maaliif duutu yaa mana Israa'el! Irra-daddarbaa ittiin yakkitan hundumaa of irraa gataa, garaa haaraa fi hafuura haaraa godhadhaa! ³²Ani du'a namaatti hin gammadu, kanaaf yaada garaa keessanii geddaradhaatii jiraadhaa!" jedha Waaqayyo gooftaan*.

*30-32 33:17-20; 36:26

Gurguddoota Israa'eliif Boo'uu Isaa

19 ¹Amma ati gurguddoota Israa'eliif wawwaadhu!

²"Haati kee leencota keessaa, leenca dhalaa attamii turte! Isheen leencota warra saafela gidduu ciiftee, ilmoolee ishee in guddifatti turte*;

³isheen ilmoolee ishee keessaa isa tokko in guddifte, innis leenca saafela ta'ee, adamsee qabachuu in bare, namas in nyaate;

⁴sabni lafa irraa waa'ee isaa in dhaga'an; inni boolla isaanii keessatti in qabame, isaanis hidhanii biyya Gihxiitti isa geessan*.

*2 Uma 49:9

*4 2Mot 23:31-34; Er 22:11-22

⁵"Isheenis eegdee abdii akka hin qabne yommuu argite, ilmoolee ishee keessaa tokko fuutee guddifattee, leenca saafela isa goote; ⁶innis leencotaa wajjin asii fi achi in adeeme, leenca saafelas in ta'e; adamsee qabachuu in bare, namas in nyaate.

- ⁷ Inni manneetii mootummaa isaanii² in caccabse, mandaroota isaanis in onse; biyyichii fi warri biyyicha keessa jiran hundinnu, sagalee aadnaa isaa dhaga'anii in gologalaa'an.
- ⁸ Sabni lafa irraa karaa jiru isa irratti in ka'an, kiyyoo isaanii isa duratti in diriirsan, innis boolla isaanii keessatti in qabame;
- ⁹ isaanis isa hidhanii godoo sibiilaa keessa kaa'anii, mootii Baabilonitti isa geessan; sagaleen isaa tulloota Israa'el irratti deebi'ee akka bin dhaga'annettiis, iddoo inni itti hidhamee eegamu keessa isa buusan*.
- ⁹ 2Mot 24:8-15
- ¹⁰ "Haati kee akka muka waynii isa iddoo dhaabaa keessaa, akka isa bishaan qarqara dhaabatee, bishaan baay'ee waan argatuufis, akka isa damee baay'ee fi ija baay'ee godhatu turte*;
- ¹¹ dameen ishee jabaatee, ulee mootummaatiif in ta'e; hojjaan ishee baala gobbuu gidduudhaan ol dheeratee, baay'ina damee ishee wajjin fagootti mul'ate.
- ¹² Garuu isheen aariidhaan buqqifamtee, lafatti in darbatamte; qilleensi ba'a-biiftuu inni gubaan ija ishee in gogse, dameen ishee warri jajjaboonni in coollagan, ibiddis isaan in fixe;
- ¹³ ammas isheen lafa onaa keessa, lafa gogaa bishaan hin qabne keessa in dhaabamti;
- ¹⁴ ibiddis damee ishee keessaa ba'ee, ija ishee in fixe; dameen jabaan ulee mootummaa ta'us

ishee irratti hin bafne" jedhi!
Kun boo'icha, wawwaannaas in ta'e.

*10 17:6

Abboomamuu Dlduu Saba Israa'el

20 ¹ Kana booddees waggaa torbaffaatti, ji'a shanaffaatti, ji'icha keessaa guyyaa kurnaffaatti, jaar-solii Israa'el keessaa jarri tokko Waaqayyoon gaafachuudhaaf dhufanii fuula koo dura taa'an*; ² yommuu dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ³ "Yaa mucaa namaa! Wanta Waaqayyoo gooftaan jedhu jaar-solii Israa'elitti dubbadhu! Isaaniinis, 'Waaqayyoo gooftaan, isin waa na gaafachuudhaaf dhufanii ree? Ani jiraataa dha! Ani akka isin waa na gaafattan hin godhu' jedhe" jedhi! Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera*. ⁴ "Yaa mucaa namaa! Ati isaanitti in faradda mitii ree? Isaanitti in faradda mitii ree? Wanta ciiggaasisaa abboonni isaanii bojjetan akka isaan beekan godhi*! ⁵ Isaaniinis, 'Waaqayyoo gooftaan:- Gaafan Israa'el in fo'adhe harka koo ol fuudheen mana sanyii Yaaqoobiif kakadhe; yommuun biyya Gibxiitti isaanitti mul'adhe, harka koo ol fuudheen:- Ani Waaqayyoo gooftaa keessan jedhee, isaaniiif kakadhe*"; ⁶ ani gaafas biyya Gibxii keessaa isaan baasee, gara biyya isa hundumaa caalaa miidhaguutti, isa aannanii fi damma baasutti, isa ani isaaniiif ilaalee qopheessetti isaan galchuudhaaf harka koo ol fuudhee isaaniiif nan kakadhe' jedhe*. ⁷ Ani isaaniiin, 'Tokkon tokkon keessan wanta ciiggaasisaa isa iji keessan duukaa jiru sana gataa'! Ani Waaqayyoo gooftaa keessan waanan ta'ee, waaqayyolii tolfamoo warra Gibxiinis of hin xureessinaa!" nan jedhe*.

*1 8:1; 24:1

*3 14:3

*4 22:2; 23:36

*5 Bau 6:7-8

*6 Bau 3:8

*7 Iya 24:14,23

⁸ Isaan garuu ana irratti in ka'an, anaaf dhaga'uus hin barbaanne; tokkon tokkon isaanii wanta ciiggaasisaa isa iji isaanii duukaa jiru sana hin ganne,

waaqayyolii tolfamoo warra Gibxiis hin dhiifne; yommuu ani biyya Gibxii keessatti aarii koo isaanitti ba'udhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture*. ⁹ Garuu sabni lafa irraa warri isaan gidduu isaanii jiraachaa turan, utuma ilaalanii ani ijoollee Israa'el biyya Gibxii baasru-dhaan itti beekameen ture; kanaaf maqaan koo saba lafa irraa sana duratti akka hin xuroofneef jedhee kana nan godhe*. ¹⁰ Kanaafan biyya Gibxii keessaa isaan baasee, lafa onaatti isaan fide. ¹¹ Akka namni eegge ittiin jiraatuuf ani seerrata koo fi wanta ana duratti qajeelaa ta'e isaaniiif nan kenne*. ¹² Akkasuma immoo ani Waaqayyoo isa isaan qulqullcessu akkan ta'e akka beekaniif, anaa fi isaan gidduutis milikkita akka ta'uuf Sanbata koo isaaniiif nan kenne*.

*8 23:2-4

*9 20:14,22; 36:20-23

*11 Lew 18:5; Luq 10:28; Rom 10:5

*12 Bau 20:8-11; 31:13-17; His 20:20

¹³ Haa ta'u iyyuu malee, manni Israa'el immoo lafa onaa keessatti ana didee in ka'e; isaan seerrata koo isa namni eegge ittiin jiraatu, duukaa hin buune, wanta na duratti qajeelaa ta'es in tuffatan; Sanbata koos baay'ee in xureessan; yommuu ani lafa onaa keessatti isaan balleessuudhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture*. ¹⁴ Garuu sabni lafa irraa warri isaan gidduu isaanii jiraachaa turan utuma ilaalanii achii isaan nan baase; kanaafis maqaan koo saba lafa irraa sana duratti akka hin xuroofneef jedhee kana nan godhe*. ¹⁵ Akkasuma immoo biyya isa hundumaa caalaa miidhagu, isa aannanii fi dammi keessaa yaa'u isa ani isaaniiif kenne sanatti akkan isaan hin galchine lafa onaa keessatti harka koo ol fuudhee nan kakadhe*. ¹⁶ Kunis immoo sababii garaan isaanii waaqayyolii tolfamoo isaanii duukaa bu'ee, wanta na duratti qajeelaa ta'e tuffatanii, seerrata koo duukaa bu'uu dhiisanii, Sanbata koos xureessaniif ta'e. ¹⁷ Haa ta'u iyyuu malee, ani garaa isaaniiif laafeen isaan balleessuu dhiise; lafa onaa keessattis isaan hin fixe.

*13 Bau 16:26-29; His 22:8

*14 20:9; Lak 14:12-16

*15 Lak 14:30

¹⁸ Ani lafa onaa keessatti ijoollee isaaniiitiin, "Seerrata abboota keessanii duukaa hin bu'inaa, wanta isaan duratti qajeelaa ta'es hin eeginaa, waaqayyolii tolfamoo warra kan isaaniiitiinis of hin xureessinaa! ¹⁹ Ani Waaqayyoo gooftaa keessan, seerrata koo duukaa bu'aa, wanta na duratti qajeelaa ta'es eegaa! ²⁰ Anaa fi isin gidduutti milikkita akka ta'uuf, Sanbata koo qulqullinatti eegaa! Isinis ani Waaqayyoo gooftaa keessan akkan ta'e in beektu" nan jedhe.

²¹ Isaan garuu ana didanii in ka'an; isaan seerrata koo isa namni eegge ittiin jiraatu duukaa hin buune, wanta na duratti qajeelaa ta'e hin eegne; Sanbata koos in xureessan; yommuu ani lafa onaa keessatti aarii koo isaanitti ba'udhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture. ²² Garuu saba lafa irraa warra ani utuma isaan ilaalanii achii isaan baase duratti maqaan koo akka hin xuroofneef jedhee harka koo nan deebifadhe. ²³ Ergasii immoo saba lafa irraa gidduu akkan isaan facaasu, biyya adda addaa keessas akkan isaan tamsaasu, lafa onaa keessatti harka koo ol fuudhee nan kakadhe*; ²⁴ kunis immoo sababii iji isaanii waaqayyolii tolfamoo warra kan abboota isaanii duukaa ilaalee, wanta ana duratti qajeelaa ta'e eeguu dhiisee, seerrata koo tuffatee, Sanbata koos xureesseef ta'e. ²⁵ Ani kana irratttan seerrata gaarii hin ta'ini fi firdii isaan ittiin jiraachuu hin dandeenye isaaniiif kenne; ²⁶ kennaa isaanii isa isaan angafa karra saagu hundumaa aarsaa dhi'essaniin isaan nan xureesse; naasuus isaanitti nan fide; ani Waaqayyoo akkan ta'e isaan akka beekaniif kana nan godhe*.

*23 Lew 26:33

*26 16:20-21

²⁷ Kanaafis yaa mucaa namaa! Mana Israa'elitti dubbadhu! Isaaniinis, "Waaqayyoo gooftaan, 'Abbootni keessan kanaan na gananii na salphisani; ²⁸ biyyan isaaniiif kennuudhaaf harka koo ol fuudhee kakadhetti yommuun isaan galche, isaan immoo lafima gara ol ka'aa fi muka baala qabu arganitti, achitti aarsaa isaanii in dhi'essan; achittis kennaa tuttuqee na aarsu

² His 19:7 "Manneetii isaanii warra jajjaboo in caccabsa" Ib "Haadhotii hiyyeessaa ishee in beeka".

in kennan; akkasuma immoo ixaana fooliin isaa garaa nama cihsu aarsanii, kennaa dhugaatiis in dhangalaasan jedhe" jedhi! ²⁹Kana booddees ani isaanin, "Inni isin gara 'Baamaa' dhaqan kun maali?" nan jedhe; kanaaf hamma har'aatti maqaan isaa "Baamaa" jedhamee waamame; ["Baamaa" jechuun "Iddoo ol ka'aa" jechuu dha].

³⁰Kanaaf mana Israa'elitti dubbadhu! "Waaqayyo gooftaan, 'Isinis akkuma abboota keessanii of xureessituu ree? Akkuma isaanis wanta ciigaasiisaa duukaa huutanii ejjituu ree?" ³¹Kennaa keessan yommuu dhi'eessitan, ilmaan keessanis qalma gubamuuf yommuu dhi'eessitan, amma iyyuu isin waaqayyolii tolfamoo keessan kana hundumaan of xureessaa jirtu; egaa akka isin waa na gaafattan nan godhaa ree, yaa mana Israa'el? Ani jiraataa dha! Ani akka isin waa na gaafattan hin godhu" jedhe" jedhi! Waaqayyo gooftaan kana dubbateera. ³²Inni isin, "Kottaa akka saba lafa irraa, akka gosoota biyya sanaa mukaa fi dhagaatti in sagannaa" jettan, matumaa fiixaan hin ba'u*.

*32 1Sam 8:20; Er 2:27; Bau 23:24

³³Waaqayyo gooftaan dubbatee, "Ani jiraataa dha! Ani harka jabaa-dhaan, irree ol fuudhamaadhaan, dheekkamsa dhangalaasuudhaanis isin irratti nan mo'a*"; ³⁴ani harka jabaa-dhaan, irree ol fuudhamaadhaan, dheekkamsa dhangalaasuudhaan saba warra kaan gidduudhaa, biyya isin itti bittimfamtan keessaas walitti qabee isin nan fida; ³⁵ani lafa onaa isa kan saba warra kaaniitti isin nan geessa, achittis fuula koo duratti isiniitti nan farada*. ³⁶Akkuman lafa onaa isa kan biyya Gibxii keessatti abboota keessanitti farade, akkasuma immoo isiniitti nan farada" jedhe*. ³⁷Waaqayyo gooftaan dubbatee, "Ani ulee tikaa jala isin nan dabarsa, hidhaa kakuutti isin nan galcha. ³⁸Warra ana didanii ka'an, warra irra daddarbanii anaan mormanis isin gidduudhaa baasee isin nan qulleessa; biyya isaan galaa ta'anii keessa jiraatan keessaa isaan nan baasa, garuu biyya Israa'elitti hin galan; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu" jedhe.

*33 Kes 4:34

*35 Hos 2:16

*36 Lak 14:22-23

³⁹Isin yaa mana Israa'el! "Waaqayyo gooftaan, 'Anaaf yoo hin dha-geessan ta'e immoo, tokkon tokkon keessan dhaqaatii, waaqayyolii tolfamoo keessaniif hojjedhaa! Garuu si'achi kennaa keessanii fi waaqayyolii tolfamoo keessaniin maqaa koo isa qulqulluu hin xureessinaa! ⁴⁰Guutummaan mana Israa'el biyya sanatti tulluu koo isa qulqullaa'aa, tulluu Israa'el isa ol ka'aa irratti anaaf in hojjetu; anis achitti isaan nan simadha; achittis ani kennaa addaan kennan, wanta jalqaba argattan, aarsaa keessan isa qulqullaa'aas isin irraa nan barbaada" jedha" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*. ⁴¹"Saba warra kaan gidduudhaa yommuu isin fidu, biyya isin itti bittimfamtan keessaa yommuu walitti isin qabu, akka foolii garaa nama cihsuutti isin nan simadha; saba lafa irraa durattis qulqullummaa koo isin gidduutti nan argisiisa*. ⁴²Yommuu biyya isa ani abboota keessaniif ken- nuudhaaf harka koo ol fuudhee kaka-dhee biyya Israa'elitti isin galchu, ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu. ⁴³Achittis akka itti jiraachaa turtanii fi hojii keessan isa ittiin of xureessitan hundumaa in yaadattu; wanta hamaa hojjetan hundumaafis of in jibbitu*.

*40 17:23; Far 48:2; His 44:30

*41 28:25

*43 36:31-32

*44 36:20-23; 20:9,14,22

Biyya Gara Mirgaa Irratti Raajil Dubbachuu Isaa

⁴⁵Yommuu dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ⁴⁶"Yaa mucaa namaa! Fuula kee gara mirgaatti deebisii-tii, biyya gara mirgaa irratti lallabi, caakkaa biyyichaa irrattis raajii dubbadhu! ⁴⁷Caakkicha biyya gara mirgaatii-nis 'Dubbi Waaqayyoo dhaga'i!" jedhi!" jedhe; Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani ibidda sitti nan qabsiisa; innis

muka jiidhaa fi muka gogaa hundumaa si keessaa gubee in fixa; arrabni ibid-dichaa inni boba'us hin dhaamu; fuula hundumaas gara mirgaatii hamma gara bitaatti in guba. ⁴⁸Ani Waaqayyo kana akkan qabsiise foon kan uffate hundi-nuu in arga; innis hin dhaamu" jedhe. ⁴⁹Ani kana irrattan, "Maaloo, yaa Waaqayyo gooftaa! Isaan, 'Inni fak-keenyaan dubbata mitii ree?' naan jedhu" jedhe.

Billaan Waaqayyoo Akka Isaanitti Dhufu Dubbachuu Isaa

21 ¹Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Fuula kee gara Yerusaleemitti deebisii-tii iddoo qulqullaa'aa irratti lallabi! Biyya Israa'el irrattis raajii dubbadhu! ³Waaqayyo, biyya Israa'eliin, 'Kunoo, ani siin nan morma, billaa koos mann'ee isaa keessaa nan luqqifadha, isa qajeelaa, isa jal'aas si keessaa nan kuta; ⁴isa qajeelaa, isa jal'aas si kees-saa waanan kutuuf, billaan koo gara mirgaatii hamma gara bitaatti foon kan uffate hundumaa irratti mann'ee isaa keessaa in luqqifama. ⁵Egaa foon kan uffate hundinuu, ani Waaqayyo billaa koo mann'ee isaa keessaa akkan luqqi-fadhe haa beeku! Inni si'achi mann'ee isaatti hin deebi'u" jedhe.

⁶"Yaa mucaa namaa! Ati hamma mudhiin si citutti aadi! Isaan durattis gadda keessa ba'ee namatti hadhaa'uun aadi! ⁷Yommuu isaan 'Ati maaliif aad-da?' siin jedhan, ati immoo 'Oduu waanan dhaga'ee'efan aada, yommuu wanti kun dhufu, onneen hundinuu na'ee in haqa, harki hundinuu in bu-shaa'a, lubbuun hundinuu in gaggaba, jilbi hundinuu bishaan in ta'a. Kunoo, kun in dhufa, in raawwatamas' jedhiin" Waaqayyo gooftaan kana dubbateera.

⁸Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ⁹"Yaa mucaa namaa! Ati raajii dubbadhu!" jedhe;

"Waaqayyo, 'Billaan! Billaan morodameera, qaramceeras,

¹⁰inni akka qaluuf qaramceera, akka balaqqeessa'uufis morodameera;

yookiis uleen mootummaa

inni kan ilma kootii,

ulee mootummaa warra kaan hundumaa

waan tuffateef in gammannaa ree*?"

¹¹Billichis morodamundhaaf kennamee,

qabannaatti akka toluufis qopheeffameera,

inni morodamee qaramceera,

harka isa ittiin ajjeesuutti

kennameera.

¹²Yaa mucaa namaa! Billaan kun

saba koo fi

gurguddoota Israa'el

hundumaatti in dhufa;

gurguddoonnis saba koo wajjin

billaa dura in buufamu,

kanaafis mudhii kee rurrukutii,

iiyyi wawwaadhu*!"

¹³'Qoramni dhuguma in dhufa; ati maaliif ulicha tuffate ree? Inni fiixaan hin ba'uu ree?" jedhe Waaqayyo gooftaan.

*8-10 21:14-16,19-21; 5:1-2

*12 Er 4:19

¹⁴"Yaa mucaa namaa! Raajii dubbadhu, harkas rukutadhu!

Billaan nama qalu inni

namoota baay'ee qalu

karaa hundumaan

isaan marsee jira;

billichii si'a lama, si'a sadiis

isaan haa rukutu!

¹⁵Onneen isaanii baqee, baay'een isaanii

karra isaanii hundumaa duratti

akka gufataniif,

ani billaa isa nama qalu

isaan dura kaa'eera;

kunoo kaa, billichii

akka balaqqeessa'uuf

morodameera,

ittiin qaluudhaafis luqqifameera.

¹⁶Yaa billaa nana! Gara mirgaatti, gara bitaattis,

garuma qarri kee itti garagalee

jiirutti muri!

¹⁷Anis immoo harka koo walitti

nan rukuta

aariin koos ana irraa in gala;

ani Waaqayyo kana

dubbahceera" jedhe.

Billaan Mootii Baabilon Akka Dhufu Himuu Isaa

¹⁸Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ¹⁹"Yaa mucaa namaa! Billaan mootii Baabilon akka irra dhu-fuuf ati karaa lama argisiisi! Karaan

kun biyyuma tokko keessaa ka'uutu irra jira; iddoo inni itti mandaribatti jal'atu irras muka milikkita dhaabi! ²⁰Karaa billaan Raabaa isa kan ijoollee Amoonotaatti dhufu tokko, karaa billaan biyya Yibudaa, mandara Yerusaleem ishee dallaa dhagaa qabdu irratti dhufus tokko argisisi! ²¹Mootiin Baabilon hooda dubbachuudhaaf mataa walga'ii karaa irra in dhaabata, xiyyoolii gad in naqa, waaqayyolii tolfamoo warra mana keessaa in gafaata, tiruu borii qalamees in ilaala. ²²Wanti gara mirga isaa bu'u hooda Yerusaleem irratti dubbatamuu dha; innis akka wanta ittiin masaraa jigsan dhaaban, qaluudhaaf akka itti ajajan, iyya lolaas akka itti dhageessisan, akka itti wanta ittiin masaraa jigsan karra dura dhaaban, akka itti wanta marsaadhaaf barbaachisu itti hojjetanii koobii itti hojjetan in bima. ²³Kunis warra isaa wajjin ka'uudhaan walii galan duratti hooda sobaa in fakkaata; inni garuu yakka isaanii isaan yaadachiisee isaan in booji'aa?" jedhe*.

*23 Lew 26:33; 2Mot 25:1

²⁴Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Sababii yakki keessan akka yaadataamu gootaniif, irra-dadarbaan keessan mul'ateefis, wanta hojjetan hundumaan cubbuun keessan in mul'ate; kana wanta gootaniif isaan isin in qabatu. ²⁵Ati yaa guddaa Israa'el isa xuraa'aa fi jal'aa nana! Yaa isa guyyaan kee, guyyaan itti sitti faradamu ga'cel!" jedhe.

²⁶Waaqayyo gooftaan, "Marata of irraa baasi! Gonfoos of irraa fundhi! Wanti akka amma jiru kanatti hafu bin jiru; inni gad deebi'aa ol in kaafama; inni ol ka'an gad in deebifama. ²⁷Badiisa! Badiisa! Badiisa nan fida; kunis hamma abbaan firdii sun dhufee, ani isatti kennutti bin ta'u" jedhe.

²⁸Yaa mucaa namaa!

Ati waa'ee warra Amoon,

waa'ee yeelloo isaanis raajii dubbadhu! Waaqayyo gooftaan,

"Billaan! Billaan

akka qaluuf luqqifameera, akka fixuuf akka bakakkaas akka ibsuuf morodameera;

²⁹utuma isaan mul'ata sobaa siif arganii,

hooda sobaas siif himanii, morma reeffa warra jal'ootaa warra guyyaan isaanii, guyyaan itti isaanitti faradamu ga'ee irra, billaan in kaa'ama.

³⁰Ati billaa kee mann'ee isaatti deebisi!

Ani iddoo ati itti uumamteetti, biyya hundee dhaloota keetii keessatti

sittis nan farada;

³¹ani aarii koo si irratti nan roobsa, ibidda dheekkamsa koos sitti nan bobeessa;

harka namoota warra akka bineensaa keessa, warra nama balleessuutti beekamanii

keessas sin buusa.

³²Ati irbaata ibiddaa in taata, dhiigni kee biyyicha keessatti in dhangala'a, deebitees hin yaadatamtu; ani Waaqayyo kana dubbadheera" jedhe.

Waa'ee Cubbuu Yerusaleem
Dubbachu Isaa

22 ¹Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Ati isheetti in faraddaa ree? Mandarattii dhiiga dhangalaafu kanatti in faraddaa ree? Wanta ciiggaasisaa isheen hojjetta bundumaa akka isheen beektu godhi!" jedhe*. ³Isheettis dubbadhu, "Waaqayyo gooftaan 'Yaa mandara dhiigni akka ishee keessatti dhangala'u gootuu, akkasumas waaqayyolii tolfamoo dhaabbachuudhaan of xureessitu! Yeroon kee ga'eera. ⁴Ati dhiiga dhangalaasu keetiin yakkiteetta, waaqayyolii tolfamoo dhaabbachu keetiinis xuroofteetta; guyyaan kee gabaabbateera, dhumni bara jireenya keetiis ga'eera; kanaafan saba lafa irraa duratti ga'oodhaaf biyya hundumaattis tuffijidhaaf akka taatu si godhe" jedha*; ⁵warri sitti dhi'oo jiran, warri sitti fagoo jiranis 'Yaa mandara maqaan badee, waccis keessa guutee' jedhanii sitti in ga'isu.

*2 20:4; 24:6; 2Mot 21:16; Sef 3:1

*4 5:15; 36:18; Bau 20:13

⁶"Kunoo, gurguddoonni Israa'el si keessatti bumna isaaniitiin dhiiga

dhangalaasuudhaaf ka'aniiru. ⁷Si keessatti abbaadhaa fi haadha tuffataniiru, nama galaa cunqursaniiru, haadha hiyyeessaa fi ijoollee abbaan irra hin jirre gad qabaniiru*. ⁸Ati mi'a koo isa qulqullaa'aa in tuffatte, Sanbata koos in xureessite*. ⁹Namoonni nama hamatanii dhiiga dhangalaasan, warri tuulhu irratti qalma aarsaa nyaatan, warri hojii hamaa bojjetanis si keessa jiru*. ¹⁰Warri qullaa abbaa isaanii mul'isan, warri dubartii garaa-dhukkubbiidhaan xuroofte yeellaasisanis si keessa jiru*. ¹¹Inni tokko haadha manaa namaa wajjin wanta ciiggaasisaa in hojjeta, inni tokko haadha manaa ilma isaatti ejjee ishee in xureessa, inni kaan immoo si keessatti obboleettii isaa, intala abbaa isaatii in yeellaasisa*. ¹²Si keessatti namoonni dhiiga dhangalaasuudhaaf gatii in fudhatu; ati hiiqiidhaa fi bu'aa gar-malee in fudhatta, doorsisaanis nama irraa bu'aa in argatta; anas irraanfatteetta" jedha Waaqayyo gooftaan*.

*7 Bau 20:12; 22:21-22

*8 20:13; 22:26; 23:38-39; 44:24; Lew 19:30

*9 Lew 19:16; 6:13

*10 Lew 18:8,19

*11 Lew 18:11,15,20

*12 Bau 23:7-8

¹³Kanaafis kunoo, "Ani bu'aa ati argattee fi dhiiga si keessatti dhangala'eeff jedhee barka koo nan rukutadha. ¹⁴Guyyaan si gaafadutti laphee in jabaattaa ree? Yookiis humni kee jabaachuu in danda'aa ree? Ani Waaqayyo kana dubbadheera, nan godhas. ¹⁵Ani saba lafa irraa keessa sin bittimsa; biyya baay'ee keessas sin faaasa; xuraa'ummaa kee hundumaas si keessaa nan balleessa. ¹⁶Ati saba lafa irraa duratti yommuu of xureessitu, ani Waaqayyo akkan ta'e in beekta" jedhe.

¹⁷Ergasiis dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ¹⁸"Yaa mucaa namaa! Manni Israa'el udaan sibiilaa na duraa ta'eera; bundumti isaanii sibiila diimaa, qorqorroo, sibiilaa fi dilalii iddoo ibiddaa isa sibiila itti baqsan keessatti hafanii dha; isaan udaan meetii ti" jedhe*. ¹⁹Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Sababii isin hundumti keessan udaan sibiilaa taataniif, kunoo, ani Yerusaleem keessatti walitti isin nan qaba. ²⁰Akkuma namoonni meetii, si-

biila diimaa, sibiila. dilalii, qorqorroos baqsuudhaaf iddoo ibiddaa isa itti sibiila baqsan keessatti walitti qabanii itti buufan, akkasuma anis aarii koo fi dheekkamsa kootiin achitti walitti qabee, isin nan baqsa. ²¹Ani walitti isin qabee, ibidda dheekkamsa kootii isinitti nan buufa; isinis achi keessatti in baqxu. ²²Meetiin iddoo ibiddaa isa itti sibiila baqsan keessatti akka baqfamu, akkasuma isinis ishee keessatti in baqfamu; yommuu ani Waaqayyo dheekkamsa koo akkan isin irratti dhangalaase in beektu" jedhe.

*18 Isa 1:22; Er 6:29-30

²³Dubbiin Waaqayyoo ammas gara koo dhufee, ²⁴"Yaa mucaa namaa! Isheetti dubbadhu! Isheedhaanis, 'Ati biyya qulleeffamaa jirtu miti, guyyaa dheekkamsaatti bokkaan si irratti hin roobu'*. ²⁵Raajonni ishee akka leenca waa qabatee yommuu kukkutatu gururi'uu ti; isaan isbee keessatti namoota in fixan, qabeenya wanta gati-jabeessas in fudhatan; ishee keessattis haadha hiyyeessaa in baay'isan*. ²⁶Luboonni isbee seera koo qabsanii, mi'a koo isa qulqullaa'aa xureessaniiru; isaan wanta qullaa'aa ta'ee fi wanta qullaa'aa hin ta'in gargar hin baasan; isaan wanta qullaa'aa ta'ee fi wanta qullaa'aa bin ta'in gidduu garaagarummaan akka jiru hin barsiifne; Sanbata koo eeguu dhiisanii irraa garagalaniiru, kanaanis ani isaan gidduutti akkan tuffatamu godhaniiru*. ²⁷Gurguddoonni ishee ishee keessatti akka yeeyyii waa qabatee kukkutatu ti; isaan bu'aa jal'inaa argachuudhaaf dhiiga in dhangalaasu namas in ajjeesu. ²⁸Raajonni ishee mul'ata sobaa isaaniif arguudhaan hooda sobaas isaaniif himuudhaan, hojii isaanii cululuqfachuudhaaf utuma Waaqayyo hin dubbatin, 'Waaqayyo gooftaan akkas jedheera' in jedhu*. ²⁹Namoonni biyyichaa nama doorsisanii in saamu, warra deegaa fi warra rakkatoo in cunqursu, nama galaas doorsisanii gad in qabu. ³⁰Biyyicha akkan hin balleessineef, isaan keessaa nama dallaa ijaaree, qooda biyya sanaa ta'ee ana dura dhaabatu barbaadeen ture, garuu nama tokko illee hin arganne*. ³¹Ani kanaafan dheekkamsa koo isaan irratti dhangalaasee, ibidda dheekkamsa kootiinis isaan fixe; hojii isaaniis mataa

isaaniitti nan deebise" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera*.

*24 Kes 11:16-17; Er 14:2-4

*25 34:3,8

*26 44:23-24; Lew 10:10

*28 13:3,6,10

*30 13:5; Far 106:23

*31 7:3-4

Fakkeenya Obboleettota Ejjan Lamaanii

23 ¹ Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Dubartoonni haadha tokko irraa dhalatan lama turan; ³ isaan biyya Gibxiitti in ejjan; isaan ijoollummaa isaaniitti ejjuu jalqaban; achitti harmi isaanii in qaqqahame, mataan harma durbummaa isaaniis in sukkuumame*.

⁴ Maqaan duhartoota kanaa kan ishee angafaa 'Aholaa', kan obboleettii ishee immoo 'Aholiibaa' ture; isaan kan koo turan, ilmaanii fi intaloota in godhatan; 'Aholaa' isheen jedhamtu Samaariyaa dha, 'Aholiibaa' isheen jedhamtu immoo Yerusaleem.

*3 20:8

⁵ "Aholaan utuma kan koo taatee jirtuu in ejjite; warra Asor warra loltuu ollaa ishee jiran baay'ee in hawwite; ⁶ isaan warra uffata dhiilgee uffatan, warra biyya bulchanii fi warra ajajjuu waraanaa ti; hundumti isaanii dargaggoota bifa-toleeyyii dha, fardeeniinis in adeemu turan. ⁷ Isheen namoota Asor warra fo'amoo sanaa wajjin ejiudhaaf of in kennite; waaqayyolii tolfamoo warra hawwite sana hundumaanis of in xureessite. ⁸ Ejjummaa ishee isa biyya Gibxiitti jalqabde hin dhiifne; namoonni yeroo ijoollummaa isheetti ishee wajjin ciisanii mataa harma durbummaa isheetti sukkuman, hawwa ejjummaa isaanii ishee irra in dhangalaasan. ⁹ Kanaafan harka michoota ishee warra Asor warra isheen hawwitu keessa ishee bunse. ¹⁰ Isaan uffannaa ishee irraa fuudhanii, qullaa ishee mul'isan; ilmaan ishee fi intaloota ishee jalaa fudhatanii, ishee immoo hillaadhaan in ajjeesan; isheen dubartoota keessaa nama kolfaa in taate, firdiin ishee irratti in raawwatame.

¹¹ "Obboleettiin ishee Aholiibaanis kana argiteetti; garuu kanuma keessaa immoo hawwa isheetiin obboleettii ishee caalaa mancaatee turte; ejjum-

maan ishees isa kan obboleettii ishee in caala ture*. ¹² Ischenis immoo dargaggoota warra Asor bifa-toleeyyii sana hundumaa, warra biyya bulchan, warra ajajjuu waraanaa, warra loltoota mi'a waraanaa guutummaatti hidhatanii fardeeniin adeeman, in bawwite. ¹³ Egaa isheen akka of xureessite ani nan arge; lachuun isaaniis karaadhuma tokkicha irra in adeeman*. ¹⁴ Isheen ejjummaa ishee ittuma in dabalte; fakkeenya namoota warra akka bifa Kaldootaatti keenyan irratti qalamii diimaadhaan tolfaman in argite; ¹⁵ isaan sabbataan mudhii isaanii hidhatanii, mataa isaanii marata gad rarra'u in kaa'atu turan; hundumti isaanii ajajjuu warra Baabilon warra konkolaataadhaan duulan, warra biyya Kaldootaatti dhalatan in fakkaatu. ¹⁶ Isheen akkuma isaan argiteen isaan hawwitee, biyya Kaldootaatti namoota isaanii in ergite. ¹⁷ Dargaggoonni warra Baabilonis dhufanii siree ishee irratti ishee bira ga'anii, ejja isaaniitiin ishee in xureessan; erga isaan ishee xureessaniis isaan jibbitee isaan irraa gara in galte. ¹⁸ Yommuu isheen mul'inatti ejja ishee itti fufte qullaa ishee mul'ifte, anis akkuman obboleettii ishee jibbee irraa garagale, akkasuma ishees jibbee irraa gara nan gale*. ¹⁹ Isheen garuu isa bara ijoollummaa isheetti biyya Gibxiitti ejjaa turte sana yaadatte, ejjummaa ishee ittuma in baay'ifte. ²⁰ Isheen biyya sanatti michoota ishee warra dhagni isaanii dhagna harree fakkaatu, sanyiin dhagna isaanii keessaa ba'us sanyii isa kan fardaa fakkaatu in hawwite. ²¹ Ati hammeenya yeroo ijoollummaa keetii isa warri Gibxii harma kee qaqqabanii, mataa harma durbummaa keetii sukkuman in dharraate" jedhe*.

*11 16:51-52

*12-13 2Mot 16:7-18

*16-18 2Mot 20:12-18

*19-21 17:11-15

²² Kanaafis yaa Aholiibaa! Waaqayyoo gooftaan, "Kunoo, ani michoota kee warra ati jibbitee irraa garagalte si irratti kaasee, karaa hundumaan sitti nan fida; ²³ warra Baabilon, warra Kaldootaa hundumaa, warra Phegod, warra Sho'aa, warra Qo'aa, warra Asor hundumaas isaanii wajjin, dargaggoota bifa-toleeyyii, warra biyya bulchan,

warra ajajjuu waraanaa, ajajjuu loltuu warra konkolaataadhaan adeemanii, gurguddoota biyyaa, warra fardeeniin adeeman hundumaas sitti nan fida. ²⁴ Isaan mi'a waraanaa konkolaataa, konkolaataa mi'aa fi namoota baay'ee wajjin sitti in dhufu; gaachana guddaa fi xinnaadhaan, gonfoo sibiilaatiinis karaa hundumaa si marsu; ani firdii isaaniitti nan kenna, isaanis akka seera isaaniitti sitti in faradu. ²⁵ Isaan aariidhaan akka si adabaniif ani dheekkamaa hinaaffaa kootiin sitti nan erga; isaan gurra kee fi funyaan kee si irraa in kutu; ilmaan kee fi intaloota kee si duraa in fudhatu; si keessatti warri hafan billaadhaan in ajjeefamu; kaan immoo ibiddaan in dhumu*. ²⁶ Akkasuma immoo isaan uffata kee si irraa in baafatu; mi'a miidhaginaa kee si irraa in fudhatu. ²⁷ Ani hammeenya kee fi ejjummaa kee isa ati biyya Gibxiitti jalqabde sana nan hambisa; ati si'achi gara wanta akkasii hin ilaaltu, biyya Gibxiis deebitee hin yaadattu" jedhe.

*25 2Mot 25:8-9

²⁸ Waaqayyoo gooftaan, "Kunoo, ani harka warra ati jibbituutti harka warra ati jibbitee irraa garagalteetti sin kenna. ²⁹ Isaan jibbaan si irratti ka'anii wanta ati itti dadhabde hundumaa si irraa in fudhatu, akka gaafa dhalatteettiis qullaatti si dhiisu; qullaan ejjummaa keetii fi hammeenya halalummaa keetii hakkeetti in ba'a. ³⁰ Kunis sahabii ati saha lafa irraa wajjin ejjite, waaqayyolii tolfamoo isaaniitiin of xureessiteef si irra in ga'e. ³¹ Ati karaa obboleettiin kee irra adeemte irra adeemteetti, kanaafis ani xoofoo adaba isheetti harka kee keessa nan kaa'a" jedhe.

³² Waaqayyoo gooftaan,

"Xoofoo adabaa isa kan obboleettii keetii, isa bal'aa fi isa gad fagoo, isa baay'ee baatu keessaa in dhugda; nama kolfaa fi nama ga'oos in taata.

³³ Xofoon obboleettii kee

Samaariyaa, xoofoo diigamuu fi xoofoo onuu fi; ati machiidhaan, gaddaanis in guutamta*.

³⁴ Ani kana dubbadheera, ati isa keessaa in dhugda, in xuruurfattas; isa in caccabsita, harma kees of irraa in cirta" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera. ³⁵ Kanaafis Waaqayyoo gooftaan, "Erga ana irraanfatee of duubatti na gatte, wanta hammeenya kee fi ejjummaan kee sitti fidu immoo in baatta" jedhe*.

*33 Er 25:15

*35 7:3-4; Er 2:32

³⁶ Ammas Waaqayyoo anatti dubbatte, "Yaa mucaa namaa! Aholaa fi Aholiibaa firdiitti in dhi'eessiraa ree? Egaa hojii isaanii isa ciiggaasisaa isaanitti argisiisi! ³⁷ Isaan ejjaniiru, dhiignis barka isaanii keessa jira; waaqayyolii tolfamoo isaanii waaqessuu isaaniitiin ejjani, ilmaan anaaf da'an iyyuu akka isaan nyaataniif dabarsanii isaanii in kennan*. ³⁸ Kanuma irratti iyyuu dabalani immoo gaafuma iddoo qulqullaa'aa isa kan kootii xureessan Sanbata koos immoo in cabsan*. ³⁹ Isaan gaafuma ijoollaa isaanii waaqayyolii tolfamoo isaanii qalanii aarsaa dhi'eessan sana, iddoo qulqullaa'aa isa kan kootii xureessuudhaaf ol lixan; kunoo, wanti isaan mana koo keessatti hojjetan isa kana.

*37 16:16-21; Lew 18:21

*38 22:8

⁴⁰ "Kana malees, isaan biyya fa-gootti erganii namoota in waamsisan; yommuu jarri dhufan immoo kunoo, dubartoonni sun isaaniiif jedhanii dhiqatanii, ija isaanii kuulii dibatanii, mi'a miidhaginaas in kaa'atan. ⁴¹ Isaan siree ulfina-qaheessa irra in taa'an; isa duras gabatee dhaahanii, ixaana koo fi dhadhaa ejersaa koo irra in kaa'an. ⁴² Sagaleen tuuta of irraa-bu'ee haasa'uu isaan biraa in dhaga'ama ture; namoonni garaa garaas warri lafa onaadhaa dhufan isaanii wajjin turan; jarri immoo harka dubartoota sanaatti bitawoo in naqan, mataa isaanii irras gonfoo miidhagaa in kaa'an. ⁴³ Anis kana irrattan waa'ee ishee ejaan dulloomte sanaa, 'Amma isaan isheedhaa

wajjin in ejjuu ree? Isheen isaanii wajjin in ejjitii ree? jedhe. ⁴⁴Isaan akka namni dubartii ejjituu bira dhaqu ishee bira dhaqan; isaan akkasitti Aholiibaa dubartoota hamoota sana bira dhaqan. ⁴⁵Isaan ejjitootaa fi warra dhiigni barka isaanii keessa jiru waan ta'aniif, namoonni qajeelonni firdii isa ittiin dubartoota ejjitootaa fi warra dhiigni barka isaanii keessa jirutti faradaniin isaanitti in faradu" jedhe*.

*45 16:38,40; Lew 20:2,10

⁴⁶Waaqayyo gooftaan, "Yaa'ii saba isaanitti fidi! Naasuu fi saamichatti isaan kenni! ⁴⁷Yaa'iin sabaas dhagaa-dhaan isaan in rukuta, billaa isaanitiinis isaan in kukkuta; ilmaan isaanii fi intaloota isaanii in ajjeesa, manneetii isaanis ibiddaan in guba. ⁴⁸Ani akkasittan dubartoonni hundinuu hammeenya isin hojjetan dhiisanii akka of eeggatan gochuudhaan, biyyicha keessaa hammeenya akka badu godha. ⁴⁹Sababii hammeenya keessaniifis isin in adabu; cubbuu isa waaqayyolii tolfamoo keessan duukaa bu'uudhaan hojjetanis in baattu; yommuu ani Waaqayyo gooftaa akkan ta'e isin in beektu" jedhe*.

*49 23:35

Badiisi Yersaaleem Fakkeenyaan Argisufamu Isaa

24 ¹Waggaa salgaaffaatti, ji'a kurnaffaatti, ji'icha keessaa guyyaa kurnaffaatti dubbii Waaqayyoo gara koo dhufee*, ²"Yaa mucaa namaa! Guyyaan kun guyyaa itti mootiin Baabilon Yersaaleem qabate waan ta'ee, maqaa guyyaa har'aa kana caaf-fadhu! ³Namoota warra didanii ka'anitti fakkeenyaan dubbadhuu, Waaqayyoo gooftaan,

'Xuwwee sibiilaa ibidda irra kaa'i,

irra kaa'itii bishaan itti naqil!

⁴Gumaa fooniis keessa buusi!

Foon lukaa fi foon barkaa,

isa babba'essa hundumaas keessa buusi!

Lafee babba'essas itti guuti!

⁵Foon bushaayee keessaa

isa ba'essa isaa fudhadhu,

xuwwicha keessa lafeewwan

naqi!

Lafichis isa keessatti ba'essa ta'ee affeelaamee akka bilchaatu godhi! jedha" jedhe*.

*1 2Mot 25:1; His 8:1; 20:1

*3-5 11:3-11

⁶Kanaafis Waaqayyo gooftaan, "Mandara dhiiga

dhangalaafuu,

xuwwee sibiilaa ligidaa'aa

isa ligidaa'aa isaa

ittii hin baaneefis wayyoo!

Foonichas utuu hin fo'in

gumaa gumaadhaan fuutee,

xuwwicha keessaa hamma

fixxutti guuri*!

⁷Isheen lafa biyyoon

itti deebi'uu danda'utti

utuu hin ta'in,

dhagaa kattaa bakkeetti mul'atu

irratti

dhiiga dhangalaafte;

dhiigni isheen dhangalaafte

amma iyyuu ishee keessa jira*.

⁸Ani aaree ijaa baafachuudhaaf

jedhee

dhiigni isheen dhangalaafte

akka hin dhokfamnetti

dhagaa kattaa bakkeetti

mul'atu irra nan kaa'e"

jedhe*.

*6 Naho 3:1; His 22:2-5; 36:18

*7 Lew 17:13; 1Sam 14:32-34

*8 Uma 4:10; Iyo 16:18

⁹Waaqayyo gooftaan,

"Mandara

dhiiga dhangalaafuu wayyoo!

Ani qoraanicha baay'isee

ittii nan tuula;

¹⁰qoraanicha itti tuuli,

ibiddas itti qabsiisi,

foonicha ba'essa godhii affeeli,

urgooftuu wajjinis wal

fudhachiisi!

Lafeenis haa gubatu.

¹¹Xuwwichi sibiilaa akka ho'nuf

sibiilli isaa inni boorrajjiinis

ho'ee akka finiinuuf,

xuriin isaas haqee akka irraa

ba'utti

ligidi isaas akka irraa

ba'ee dhumutti,

duwwaa isaa ibidda giimii irra

kaa'ii!

¹²Akkasumaan itti dadhaban;

ligidi jabaan sun

ibidda irratti iyyuu ittii hin

baane.

¹³"Amma xuraa'ummaan kee hammeenya kee ti; ani si qulleessuu yaaleen ture, ani garuu xuraa'ummaa keettii hin qulloofne; dheekkamsi koo hamma qabbanaa'utti ati hin qullooftu*." ¹⁴Ani Waaqayyo dubbadheera; innis in ta'a, ani kana nan godha; ani akkasitti hin dhiisu, ani hin hilauf, garaas hin laafuuf; akka adeemsa kee fi akka bojii keetti sitti in faradama" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*13 5:13

*14 7:3-4; Er 13:14

Du'uu Haadha Manaa Hisqi'el

¹⁵Dubbii Waaqayyoo gara koo dhufee, ¹⁶"Yaa mucaa namaa! Kunoo, ani nama ati ilaaluu jaallattu rukuttaa tokkoon si duraa nan fuudha; ati garuu hin boo'in, hin wawwaatin, imimmaan kees hin buusin! ¹⁷Sagalee gad qabaddhu guungumi; warra du'aniif hin gaddin! Marata kee mataatti hidhadhu, kophee kees miilla keetti kaa'adhu, wayyaa afaanitti hin qabatin! Buddeena gaddaas hin nyaatin!" jedhe*. ¹⁸Anis bulee namootatti nan dubbadhe, haati manaa koo immoo galgaluma gaafasii duute; borumtaas akkan aboomame nan godhe.

*15-17 Er 16:1-4

¹⁹Namoonnis kana irratti, "Inni ati akkas gootu kun hiikaan isaa nuuf maal akka ta'e nutti hin himtuu?" jedhanii na gaafatan. ²⁰Anis isaaniiif deebisee, "Dubbii Waaqayyoo gara koo dhufee, ²¹mana Israa'elitti dubbadhu!" naan jedhe; Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani mana qulqullummaa koo isa of jajuu humna keessanii ta'e, isa isin ilaaluu jaallattan isa lubbuudhaaf hawwitan nan xureessa; ilmaan keessanii fi intaloonni keessan warri isin dhiiftanii adeemtan billaadhaan in dhumu" jedhe*. ²²Isinis akkuma ani godhe gootu malee, wayyaa afaanitti hin qabattan, buddeena gaddaas hin nyaattan; ²³maranni mataa keessanitti, kopheenii miilla keessanitti haa taa'u! Isin yakka keessaniin mudhuktanii walii wajjin guungumaa malee, hin boo'inaa hin wawwaatinaas*! ²⁴Waaqayyo, "His-

qi'el milikkita ittiin of eeggattan isiniif haa ta'u; wanta hundumaa akkuma inni hojjetetti hojjedhaa! Wanti kun yommuu dhufu immoo, ani Waaqayyo gooftaa akkan ta'e isin in beektu" jedhe*.

*20-21 Er 7:4

*23 Lew 26:39-40

*24 12:6

²⁵Yaa mucaa namaa! "Atis guyyaa ani da'oo isaanii, gammachuu isaanii, ulfina isaanii, isa isaan ilaaluu jaallattan, isa isaan lubbuudhaaf hawwan ilmaan isaanii fi intaloota isaanii isaan duraa fuudhu, ²⁶gaafas namni jalaa baqatee dhufu oduu sana isinitti in hima. ²⁷Guyyaa sana afaan kee in saaqama, namicha jalaa baqatee dhufu sanaa wajjin in haasofta, afaan kees deebi'ee hin hidhamu; atis namootaaf milikkita ittiin of eeggatan in taata; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe*.

*25-27 33:21-22

Biyya Amoon Irratti Raajin Dubbatamuu Isaa

25 ¹Dubbii Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Fuuta kee gara warra Amoonitti gargaalehii raajii isaan irratti dubbadhu*! ³Isaaniinis 'Dubbii Waaqayyo gooftaa dhaga'aa' jedhi! Waaqayyo gooftaan, isin yeroo iddoon koo inni qulqullaa'aa, biyyi Israa'elii diigamee, manni Yihudaas yeroo booji'ame, 'Baga'! waan jettaniif*, ⁴ani immoo kunoo, saba warra ba'a-biiftuutiif dhaala godhee dabarsee isin nan kenna, isaanis buufata isaanii isin gidduu in godhatu, godoo isaanis isin gidduu in dhaabbatu, ija midhaan keessaniis in nyaatu, aannan keessan in dhugu*. ⁵Ani mandara Raabaa iddoo gaalonni dheedan, biyya Amoonis iddoo horiin qe'ee boqotan nan godha; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu" jedhe. ⁶Waaqayyo gooftaan, "Sababii isin garaa keessan keessatti badiisa biyya Israa'elitti gammaddanii barka rurrukuttanii, miillaan lafa dhiidhiitaniif, ⁷ani immoo kunoo, harka koo isin irratti ol nan fudhadha, sabni lafa irraa akka isin saamuuf isatti dabarsee isin nan kenna; ani saba keessaa isin nan mura, biyya keessaas haxaa'ee isin nan

balleessa; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beeku" jedhe*.

*2 Er 49:1-6; Amo 1:13-15; Sef 2:8-11

*3 36:1-3; Faru 2:15-16

*4 Abo 6:3

*7 26:5

Biyya Mo'aab Irratti Raajiln Dubbatamuu Isaa

8 Waaqayyo gooftaan, "Mo'aabii fi Se'iir, 'Kunoo, manni Yihudaa akka saba warra kaanii hundumaa ti' jedhaniiru*; *kanaaf ani immoo kunoo, ga-tiitii Mo'aab mandaroota isaa warra gara daarii jiran, Bet-Yeshiimoot, Ba'aal-Me'on, Kiriyat-Aayim warra ulfina biyya sanaa ta'anii jalqabee nan kuta. *Seenaan warra Amoon saba lafa irraa gidduutti akka hin yaadatam-netti ani warra Mo'aab warra Amoonii wajjin saba warra ba'a-biiftuutiif dhaa-la godhee nan kenna; *ani warra Mo'aab irratti firdii nan raawwadha; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe*.

*8 25:3; 2Mot 18:35

*11 Isa 15:1-16:14

Biyya Edoom Irratti Raajiln Dubbatamuu Isaa

12 Waaqayyo gooftaan, "Edoom, mana Yihudaa irratti ijaa waan baafateef, kanaanis yakka waan hojjeteef, *ani Waaqayyo gooftaan immoo, 'Warra Edoom irratti harka koo ol nan fudhadha, namoota isaanii fi horii isaanii muree nan fixa; Temaanii hamma Dedaanitti isaan nan onsa, billaadhaanis in dhumu. *Ani harka saba koo Israa'eliin Edoom irratti ijaa nan baafadha, Israa'elis hammuma ani isaanitti dheekkamee fi isaanitti aare isaan irratti in raawwata; yommuu isaan ijaa baafachuu koo in beeku" jedha; kana Waaqayyo gooftaatu dubbate*.

*12-14 Isa 34:5-17; Er 49:7-22;

Amo 1:11-12; Far 137:7

Biyya Filiisxiyaa Irratti Raajiln Dubbatamuu Isaa

15 Waaqayyo gooftaan, "Warri Filiisxiyaa hammeenya garaa isaaniitii fi jibba duriitii jedhanii warra Yihudaa irratti ijaa baafatanii isaan balleessuu waan yaadaniif, *ani Waaqayyo gooftaan immoo 'Kunoo, harka koo warra

Filiisxiyaa irratti ol fudhadhee warra Qareexiisii fi warra daarii galaanaatti hafan nan balleessa. *Ani isaan irratti guddisee ijaa nan baafadha, aariidhaanis isaan nan adaba; yommuu ani ijaa isaan irratti ba'u, ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe*.

*15-17 Isa 14:28-32; Er 47:1-7; Amo 1:6-8

Mandara Xiros Irratti Raajiln Dubbatamuu Isaa

26 *Waggaa kudha tokkoffaatti ji'icha keessaa guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, *Yaa mucaa namaa! Xiros Yerusaleemiin 'Baga, karri sabaa caccabeera, banamees gara kootti garagaleera, isheen ontee waan jirtuuf, ani nan guddadha! waa jetteef*, *Waaqayyo gooftaan immoo, yaa Xiros! 'Ani kunoo, akka galaana dha'aa isaa ol kaasuutti saba baay'ee si irratti nan kaasa; *isaanis dallaa dhagaa isa kan Xiros in balleessu; mandara ishee isa riqaa qabus in caccabsu, anis immoo biyyoo ishee ishee irraa harce nan balleessa, akka dhagaa kattaa bakkeetti mul'atuus ishee nan godha. *Akka isheen galaana walakkaa keessatti id-doo itti kiyyoo diriirsanii qoorfatan taatu, akka isheen saba lafa irraatiif boojuu taatus ani Waaqayyo dubba-dheera; *intaloanni ishees biyya keessatti billaadhaan in dhumu, yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe.

*2 25:3

7 Ammas Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani gara bitaatii Nebukadne-zaar mootii Baabilon isa mootii moototaa sana, fardeenii fi konkolaataa wajjin, abboota fardeenii fi loltuu baay'ee wajjin Xiros irratti nan fida*; *innis intaloota kee biyya keessatti billaadhaan in fixa, inni dallaa ittiin si marsu in ijaarrata, koobii tuulee si irratti ol in kaafata, gaachana guddaas si irratti ol in kaasa. *Inni sibiila ittiin dallaa dhagaa caccabsan gara dallaa keetti qajeelfatee ittiin in rukuta; mi'a isaatiinis riqaa mandara kee in caccabsa; *baay'ina fardeen isaatii irraa kan ka'e awwaarii sitti gara in gala; inni akka nama mandara tokko cabsee lixuutti karra kee cabsee yommuu lixu, sagaleen abboota fardeenii, kan

konkolaataa mi'aa isaanii fi konkolaataa isaanii dallaa dhagaa kee in sochoosu. *Inni kotttee fardeen isaa-tiin karaa kee hundumaa in dhidhiita; saba kees billaadhaan in fixa; utu-boonni dhagaa kee warri jajjaboonnis in jijjigu. *Isaan badhaadhummaa kee in booji'u, mi'a nagadaa kees in saamu; dallaa dhagaa kee in caccabsu; manneetii kee isa gaggaariis in diigu; dhagoota kee, mukkeetii kee, biyyoo kees galaana walakkaatti gad in naqu. *Waca weedduu keetii nan balleessa, sagaleen kiraara kees deebi'ee hin dhaga'amu*. *Ani dhagaa kattaa bakkeetti mul'atu sin godha, iddoo itti kiyyoo diriirsanii itti qoorfatanis in taata; ati deebitee hin ijaaramtu; kana ani Waaqayyo dubbadheera!" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera.

*7 Er 27:3,6

*13 Amo 5:23

15 Waaqayyo gooftaan, Xirosiin, "Si keessatti wal fixuun yommuu ta'u, warri madaa'anis yommuu aadan, biyyi galaana qarqaraa sagalee kufaatii kee dhaga'ee hin raafamuu ree? *Angafooni biyya galaana qarqaraa hundi-nuu teessoo isaanii irraa gad in bu'u, uffata isaanii lafa in kaa'u, qoloo isaanii isa miidhagfamee hodhames of irraa in baasu; naasuu in uffatu, lafa in taa'u, yeroo hundumaa in rom'u, waa'een kees isaan in naasisa*. *Isaanis waa'ee keetiif hoo'anii,

'Ati yaa mandara bishaan biraa, yaa ishee jajamtuu, galaana irratti jabduu, atii fi warri si keessa jiraatan, warra achi keessa jiraatan sodaachifan, ati attamitti diigamte!' in jedhu.

*18 Guyyaa ati kufutti

biyyi galaana qarqaraa in raafama;

biyyi hishaan gidduus yommuu ati baddu in rom'a" jedhe.

*16 28:19

19 Waaqayyo gooftaan, "Ani yommuun akka mandara onaa isa namni keessa hin jirree si godhu, bishaan tuujjubaa fi bishaan guddaa yommuun si irra garagalchu, *wara boolla keessa bu'anii wajjin, saba durii wajjinis boolla keessa sin buusa; ani warra

boolla keessa bu'anii wajjin boolla onaa durii keessa garaa lafaa jala sin teessisa; ati achii deebitee biyya warra jiraatanii keessa taa'uu hin dandees-su*. *Ani naasuudhaaf sin godha, deebitees hin argamtu, ati in barhaadara, garuu bara baraan hin argamtu" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubba-teera.

*20 32:18; Isa 14:9-11,15

Mandara Xirosiif Boo'uu Isaa

27 *Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, *Yaa mucaa namaa! Ati waa'ee Xirosiif wawwaa-dhu! *Isheedhaanis ati karaa karra galaanaa irra kan jiraattu, biyya daarii bishaanij jiran baay'ee isaaniitiifis naggaadde kan taate, Waaqayyo gooftaan,

yaa Xiros ati, 'Ani baay'ee miidhagduu dha' jetta*,

*daariin kee garaa galaanaa keessa, warri si ijaaranis

baay'ee si miidhagsan,

*muka birbirsaa isa Siimaarii dbufuun

saanqaa siif hojjetan,

muka gaattiraa isa Liibaanonii dhufes

utubaa siif dhaaban*.

*Muka qilxuu isa Baashaanii dhufu irraa

isa ittiin bishaan mooqan siif hojjetan,

saanqaa muka birbirsaa

isa Qophrosii dhufu siif afanii, ilka arbaa itti uffisan.

*Wayyaan muka talbaa irraa

biyya Gibxiitti miidhagfamee hojjetame,

milikkita ati

ittiin beekamtu ture;

haariiin bifa waaqaa fakkaatuu fi buburreen,

daarii biyya Eliishaahii dhufus uwwisa kee ture*;

*warri markaba kee oofan

Sidoonii fi Arwaadii dhufan, yaa Xiros!

Namoota hojii beekan qabda turte, isaan markaba kee oofaa turan.

*Namoonni Gebaal

warri hojii irra turan hundinuu, gara kee dhufanii mi'a sitti gurguraa,

si irraa bitaas turan*.

*3 28:17

*5 Kes 3:8-9

*7 Uma 10:4

*9 Iya 13:5

10 "Namoonni Faares, Lud, Fuxis
loltuu ta'anii

siif hojjechaa turan,
gaachana isaanii fi gonfoo

sibiilaa isaanii,
sitti fannisanii

ittiin si miidhagasanii turan;

11 namoonni Arwaadii fi Helek
karaa hundumaa dallaa dhagaa
keetti naanna'anii jiru;

namoonni Gamaadiis
mandara kee isa riqaa qabu

keessa turan,
isaanis gaachana isaanii

naannessanii

dallaa dhagaa keetti in fannisu,

miidhagummaa kees fiixaan

baasanii turan.

12 "Tarshiish sababii baay'ina qa-
beenyaa keetiif sii wajjin nagadaa turte;
yommuu waa si irraa bitaa turtes,
meetii, sibiila, qorqorroo, dilaliidhaa-
nis mi'a kee bitaa turte.

13 Yaawaan, Tubaalii fi Meshek nag-
gaadota kee turan; isaanis garbootaan,
mi'a sibiila boorrarjii irraa hojjetamee-
nis mi'a kee si irraa bitaa turan*.

14 Warri Togaarmaas fardeen ittiin hojii
hojjetaniin, fardeen lolaatiin, gaango-
liidhaanis mi'a si irraa bitaa turan*.

15 Warri Dedaan naggaadota kee turan;
warri galaana qarqara jiranis si irraa in
bitu, sitti in gurgurus turan; isaan
immoo ilka arbaa fi muka harsammees-
saa siif kennaa turan.

16 Warri Sooriyaa sababii baay'ina mi'a
ati qabduuf sii wajjin nagadu; isaan
Kaarbunkilin, mi'a bildiimaadhaan, uf-
fata miidhagamee hodhameen, haarrii
gaariidhaan, elellaaniin, callee diimaa-
dhaanis mi'a si irraa bitaa turan.

*13 Uma 10:2; Isa 66:19; His 27:19;
Yoe 3:3-6; Mul 18:13

*14 Uma 10:3; His 38:6

17 Warri Yihudaa fi warri Israa'el sii
wajjin nagadu turan; qamadii biyya
Miiniit, dhadhaa ejersaa, gagaa, dama-
ma, dibataa fi urgooftuudhaan mi'a kee
si irraa bitaa turan*.

18 Damaasqoon sababii mi'a ati qabduu
fi badhaadhummaa kee isa guddaa-
dhaaf jedhee, daadhii waynii isa Hel-
boonii dhufuu fi rifeensa biddamaa isa
Zaahaarii dhufuun sii wajjin nagadaa
ture.

19 Warri Daanii fi warri Yaawaan sibiila
tumamee hojjetameen, qurunfullii-
dhaan, muka urgooftuutiinis mi'a si
irraa bitaa turan.

20 Warri Dedaan immoo baladii borii
yaabii sitti nagadachaa turan.

21 Warri Arabaa fi gurguddoonni warra
Qedaar hundinuu, xobbaallaa, korbeey-
yii hoolaa fi re'ootaa sitti gurgurachaa
turan*.

22 Naggaadonni warra Shabaa fi Ra'i-
maam, urgooftuu hundumaa irra caa-
luun, dhagaa gati-jabeessaa fi warqee-
dhaan mi'a si irraa bitaa turan*.

23 Warri Haraan, Kannee, Eden, nag-
gaadonni biyya Shabaa Asorii fi Kijl-
maad sii wajjin nagadaa turan*.

24 Isaan kun naggaadota kee turan, uf-
fata miidhagaa, uffata bildiimaa, uffata
miidhagamee hodhamee bifa garaa
garaa qabu, funyoo ba'eessa ta'ee mic-
ciiramee dha'ames sitti nagadachaa
turan.

*17 1Mot 5:24-25

*21 Uma 25:13

*22 Uma 10:7; Isa 60:6-7

*23 Uma 11:31; 2Mot 19:12; Isa 37:12;
Uma 25:3

25 "Markaboonni biyya Tarshiish
mi'a kee siif in deddeebisu
turan,

garaa galaanaa keessattis

ati mi'a ulfaataadhaan

guutamtee turte*;

26 warri akka markabaatti si oofan
gara galaana guutuutti si
geessan;

garuu qilleensi gara ba'a-biiftun

garaa galaanaa keessatti si

caccabse;

27 guyyaa ati itti diigamtutti,
badhaadhummaan kee, mi'i kee,
mi'i nagadaa kee,

hojjetoonni markabaa kee fi

warri markaba kee oofan,

naggaadonni kee, loltuun kee

hundinuu,

namoota si keessa jiran

hundumaa wajjin,

garaa galaanaa keessatti in
liqimfamu;

28 yommuu namoonni markaba kee
keessaa iyyan,

warri biyya qarqara galaana
sanaa

keessa jiran in raafamu.

*25 1Mot 10:22

29 "Warri markaba oofan

isa irraa gad in bu'u,

warri isaan gargaaranii fi

warri markabicha keessaa

hojjetan immoo

daarii galaanaa in dhaabatu;

30 isaanis sagalee guddaadhaan
iyyanii

siif in boo'u,

gadda irraa kan ka'es

awwaara mataa isaanii irra in
firfirsu,

daaraa keessas in gangalatu;

31 siifis mataa isaanii in haaddatu,

uffata gaddaas in uffatu;

yaada gaddaatiin siif in boo'u,

gadda guddaas siif in gaddu;

32 yommuu gaddanis siif boo'anii,
'Akka Xiros eenyutu galaana
keessatti

sagaleen isaa badee beeka?' in
jedhu;

33 mi'i kee galaana irraa

yommuu siif dhufaa ture,

ati saba baay'ee

in quuffsita turte,

badhaadhummaa kee isa

baay'eedhaa fi

mi'a nagadaa keetiin,

mootota lafa irraa

in sooromsita turte;

34 amma garuu ati galaana keessatti,
bishaan gad fagoo keessattis in

caccabde,

mi'i nagadaa kee fi

hojjetoonni kee

sii wajjin in liqimfaman;

35 warri biyya galaana qarqaraa
keessa jiraatan hundinuu,

waa'ee keetiif in na'an,

mootonni isaanis baay'ee in

sodaatan,

fuulli isaanis in geddarama;

36 naggaadonni saba gidduudhaa
sitti in ga'isu,

'Dhumni kee baay'ee nama

sodaachisa,

bara baraanis deebitee bin
jiraattu! jedhu" jedhe*.

*36 28:19

**Mootii Biyya Xiros Irratti Raajiin
Dubbatamuu Isaa**

28 1 Ammas dubbiin Waaqayyoo
gara koo dhufee, 2 "Yaa mucaa
namaa! Wanta Waaqayyoo gooftaan je-
dhu geggeessituu Xirositti dubbadhu,
ati garaan kee waan kooreef 'Ani
Waaqayyoo dha, ani teessoo Waaqay-
yoo irra garaa galaanaa keessas nan
taa'a' in jetta; ati illee Waaqayyoo isa
ogeessa of seeta, ati garuu namuma
malee, Waaqayyoo miti*.
*2 Isa 14:13-14; 31:3; Uma 3:5; HoE
12:21-23

3 "Ati dhuguma Daani'el
caalaa ogeessaa ree?

Wanti tokko iyyuu si duraa hin
dhokannee*?

4 Ogummaa kee fi hubachuu
keetiin,

badhaadhummaa argatteetta,

warqeedhaa fi meetiis

lafa qabeenyi kee taa'u

keessatti walitti qabatteetta;

5 nagada waan baay'ee beektuuf

badhaadhummaa baay'ifteetta;

badhaadhummaa kee irraa kan

ka'es

garaan kee kooreera" jedhe.

*3 14:14; Dan 1:17

6 Kanaafis Waaqayyoo gooftaan, "Ati
Waaqayyoo isa ogeessa waan of seetuuf,
'ani immoo kunoo, orma, saba isa
baay'ee gara-jabeessa billaa isaa miid-
hagummaa kee fi ogummaa kee irratti
luqqifatee, ulfina kee isa calaqqisaa
xureessu si irratti nan fida*'; isaan
boolla keessa si buusu, ati garaa gala-
naa keessatti du'a gadhee in duuta*'; 9 ati
warra si ajjeesan kana duratti amma
iyyuu 'Ani Waaqayyoo dha' in jettaa
ree? Ati harka warra si ajjeesanii kees-
satti namuma malee, Waaqayyoo miti.
10 Ati harka ormaa keessatti du'a nama
dhagna hin qabatinii in duuta" jedhe;
Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera.

*7 30:11; 31:12; 32:12

*8 26:20

11 Ammas dubbiin Waaqayyoo ga-
ra koo dhufee,

12 "Yaa mucaa namaa!

Waa'ee mootii Xirosiif
wawwaadhu,
Waaqayyo gooftaan,
'Ati fakkeenya guutummaa ti,
ogummaadhaa fi
miidhagummaadhaan
guutteetta*.
13 Ati iddoo dhaabaa Waaqayyoo
isa Eden jiru keessa turte;
dhagooni gati-jabeeyyiin
hundinuu,
Saardiyyon, Tophaaizyon,
Yaasphis, Krisoliixos,
Sardoniikis, Beerilos,
Safiros, Kaarbunkil,
Simaaaragidosis si miidhagsu
turan;
wanti sitti naqamee fi sitti
maxxanfame
hundinuu warqee irraa hojjetame;
isaanis yommuu ati uumamte
qopheeffaman*.
14 Ani akka Kiruub eegduu
isa dibamaatti sin dhaabe,
ati tulluu koo isa qulqullaa'aa
irra in teesse,
ati dhagaa ibiddaa gidduus in
deddeebita turte*;
15 ati gaafa uumamtee jalqabdee,
hamma jal'inni si irratti argamutti,
adeemsa keetti
mudaa bin qabdu turte.
16 Garuu ati sababii nagadi kee
guddaa bal'ateef,
jal'inni si keessa guute,
cubbuus hojjetee;
kanaaf ani tulluu Waaqayyoo irraa
akka wanta xuraa'aatti
gad si darbadhee si balleesse.
Yaa isa akka Kiruub eegdicbaa!
Dhagaa ibiddaa sana
gidduudhaas sin baase.
17 Sababii miidhagummaa keetiif
garaan kee in koore,
sababii simboo keetiifis
ogummaa kee in balleessite;
kanaaf ani lafatti gad si darbadhee,
mootonni akka si ilaalan godhe;
18 ati yakka kee isa baay'eedhaan,
nagada kee isa jal'aadhaanis,
iddoo qulqullaa'aa
isa kan keeti in xureessite;
kanaaf ibiddi si keessaa ba'ee,
akka si fixu godhe,
warra si ilaalan durattis,

akka ati daaraa taatee lafatti
dabalantu nan godhe.
19 Warri si beekan hundinuu
waa'ee keef in gaddu,
ati dhuma nama sodaachisu
bira geesseetta,
deebitees hamma bara baraatti
hin argamtu' jedha" jedhe*.

*12 27:2; 26:17
*13 31:8-9; Uma 2:8
*14 Isa 14:13
*19 27:35-36; 32:10

Biyya Sidoon Irratti Raajilin Dubbatamuu Isaa

20 Ammas dubbiin Waaqayyoo gara
koo dhufee, 21 "Yaa mucaa namaa!
Ati fuula kee gara Sidoonitti garagal-
chii ishee irratti raajii dubbadhu!

22 Waaqayyo gooftaan,
'Kunoo, ani si irratti ka'eera,
ani si keessatti ulfina nan
argadha yaa Sidoon!

Ani ishee irratti firdii
raawwadhee,
qulqulluu akkan ta'e
yommuun mul'isu,
ani Waaqayyo akkan ta'e
namoonni ishee in beeku.

23 Ani dha'icha ishee irratti nan
erga,
karaa ishee irrattis dhiigni
akka dhangala'u nan godha,
ishee keessatti billaa isa
karaa hundumaan
isheetti dhufuun
rukutamanii in kufu;
yommuu ani Waaqayyo akkan
ta'e isaan in beeku*.

*20-23 Isa 23:2-4; Yoe 4:4-8; Mat 11:21-22

24 "Si'achi ollooni warri mana
Israa'el jibbanii akka baalaanwaraan-
tee waraananii dhukkubsanii fi akka
qoraattii qara qabuu isaan waraan
hin jiran"; yommuu ani Waaqayyo
gootaa akkan ta'e isaan in beeku"
jedhe.

25 Waaqayyo gooftaan, "Yommuu
ani mana Israa'el saba warra isaan
keessatti tamsa'anii turan hundumaa
keessaa walitti qabee saba lafa irraa
duratti akkan qulqulluu ta'e isaanitti
argisiisu, isaan immoo biyya isaanii isa
ani Yaaqoob garbicha koof kenne kees-
sa in jiraatu*; 26 achi keessa nagaatti in
jiraatu, mana in ijaaru, wayniis in

dhaabbatu; yommuun olloota isaanii
warra isaan jibban hundumaa irratti
firdii raawwadhu, isaan immoo na-
gaatti in jiraatu; yommuu ani Waaqay-
yo gooftaa isaanii akkan ta'e isaan in
beeku" jedhe*.

*25 11:17; 20:34-35, 41; 34:12-13; 36:24;
37:21; Isa 11:11-12; Er 23:3
*26 Isa 65:21-22

Biyya Gibxil Irratti Raajilin Dubbatamuu Isaa

29 1 Waggaa kurnaffaatti, ji'a kur-
naffaatti, ji'icha keessaas guy-
yaa kudha lammaffaatti dubbiin Waa-
qayyoo gara koo dhufee, 2 "Yaa mucaa
namaa! Ati fuula kee gara Fara'oon
mootii Gibxiitti garagalchiitti isa ir-
ratti, warra Gibxii hundumaa irrattis
raajii dubbadhu!

3 Mootichaanis Waaqayyo
gootaan, kunoo,
'Ani si irratti ka'eera yaa
Fara'oon mootii Gibxii,
ati naacha guddaa laga isaa
keessa ciisuu dha;
atis:- Lagni Abbayyaa
kan koo ti,
anatu ofii kootiif uummate, in
jetta*.

4 Ani garuu hokkoo sibiilaa
mangaagaa kee keessa nan
kaa'a,
qurxummoota bishaan kee
keessaas
qola keetti nan maxxansa;
qurxummii bishaan kee keessaa
warra qola keetti maxxanan
hundumaa wajjinis
harkisee bisbaan kee keessaa
sin baasa;

5 ani si'iiin,
qurxummoota bishaan kee
keessaa
bundumaas lafa onaatti nan
gata;
ati lafa gogaa irratti in kufta,
achiis namni si kaasu hin jiru;
ani bineensota caakkaatii fi
allaattii qilleensa keessa
balali'uuf
nyaata godhee sin kenna' jedha.

*3 32:2

6 "Yommuu warri Gibxii hundinuu
ani Waaqayyo akkan ta'e in beeku; ati
mana Israa'eliif harrummaa jajjabaa

taateetta*; 7 yommuu isaan harka isaa-
niitiin si qaban, ati immoo cabdee
gatiitti isaanii bundumaa urte; yom-
muu isaan sitti irkatan immoo cabdee
mudhiin isaanii akka rom'u in goote"
jedhe*.

*6 30:8; 2Mot 18:21; Isa 36:6
*7 Isa 30:1-7

8 Kanaaf Waaqayyo gooftaan "Ku-
nool, ani billaa sitti nan erga, namaa fi
horii si keessaa ciree nan balleessa;
'sababii ati 'Lagni Abbayyaa kan koo
ti, anatu isa uume' jetteef biyyi Gibxii
onaadhaa fi duwwaa in ta'a; yommuu
ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in
beeku. 10 Kanaaf kunoo, ani sii fi laga
kee irratti ka'eera, Miigdolii hamma
Aswaanitti, hamma daarii Kunsbittis
biyyi Gibxii raawwatee akka baduu fi
akka onu nan godha". 11 Waggaa afur-
tama guutuu namni isa keessa hin
jiraatu; miilli namaa fi kotteen horii isa
keessa hin darbu; 12 ani biyya Gibxii
biyyoota onan keessatti nan onsa, man-
darooni isbees waggaa afurtama man-
daroota onan keessa onanii in taa'u; ani
warra Gibxii saba lafa irraa keessa nan
bittimsa, biyya keessas isaan nan fa-
caasa" jedhe.

*10 30:6

13 Waaqayyo gooftaan, "Waggaa
afurtamni erga dhume garuu ani warra
Gibxii saba lafa irraa warra isaan kees-
sa faca'anii turan keessaa walitti nan
qaba; 14 ani warra Gibxii lafa isaan itti
booji'amanii deebisee biyya isaan dur
keessa turan biyya Faaxrosiitti nan gal-
cha; isaan achitti mootummaa xinnoo
ishee in dhaabbam; 15 inni mootummaa
mootummoota irra xinnaatu in ta'a;
deebi'ees saba warra kaan irratti ol of
hin qabu; ani akka inni deebi'ee saba
warra kaan irratti hin moonetti isa nan
dadhabsiisa. 16 Manni Israa'el cubbuu
inni dur irratti bojjete yaadata malee,
deebi'ee warra Gibxii hin amanatu;
yommuu ani Waaqayyo gooftaa akkan
ta'e isaan in beeku" jedhe*.

*13-16 Isa 19:19-25; Er 46:26

17 Waggaa digdamii torbaffaatti,
ji'a tokkoffaatti, ji'icha keessaa guy-
yaa tokkoffaatti, dubbiin Waaqayyoo
gara koo dhufee, 18 "Yaa mucaa na-
maa! Nebukadnezar mootiin Baabilon
loltuu isaa Xiros irratti kaasee mataan
hundinuu hamma luqqa'utti, gatiittiin

hundinuus hamma madaa'utti hojii jaa-
baa isaan hojjechiiseera; haa ta'u iyyuu
malee mootichii fi loltuun isaa hojii
kanaaf Xirosittii bu'aa tokko illee hin
arganne*. ¹⁹Kanaaf Waaqayyo goof-
taan 'Kunoo, ani biyya Gibxii Nebu-
kadnezaar mootii Baabilonitti nan ken-
na, inni biyyicha in saama, in booji'as,
badhaadhummaa ishees fudhatee in
adeema; kan inni booji'u kunis loltuu
isaatiif gatii in ta'a; ²⁰ani hojii inni
biyya Gibxii irratti anaaf hojjeteef gatii
isaa biyyicha nan kennaaf jedha" je-
dhe; Waaqayyo gooftaan kana dubba-
teera*. ²¹"Guyyaa sanatti ani mana
Israa'eliif akka gaanfaatti buma nan
kennaaf, ani isaan keessatti akka ati
afaan kee saaqattu nan godha; yom-
mus ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in
beeku" jedhe.

*18 26:7-14

*19-20 30:10,24

Biyya Gibxiif Boo'uu Isaa

30 ¹Ammas dubbiin Waaqayyoo
gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa
namaa! Raajii dubbadhu! Waaqayyo
gooftaan:- Boo'ii! Guyyaa sanaaf way-
yoo jedhi!

³Guyyaan sun dhi'aateera,
guyyaan Waaqayyoo
dhi'aateera,
guyyichi guyyaa duumessaa ti,
yeroon sun yeroo
saba lafa irraatti faradamu in
ta'a*;

⁴biyya Gibxii irratti billaan in
dhufa,
biyya Kuush irras naasuun in
bu'a;
yommuu biyya Gibxiitti
namoonni rukutamanii
kufan,

badhaadhummaan ishee
yommuu jalaa fudhatamu,
hundeen ishees yommuu jalaa
jigu,

⁵biyyi Kuush, biyyi Fux,
biyyi Lud,
tuuti saba garaa garaas,
biyyi Kubii fi ilmaan biyya sanaa
warri ani dur isaanii wajjin
kakuutti gale
biyya Gibxii wajjin
billaadhaan in dhumu" jedhe.

*Waaqayyo gooftaan,

'Warri Gibxitti irkatan in kufu,
Miigdolii hamma Aswaanitti
ishee keessatti billaadhaan in
kufu,
humni ishee inni isheen ittiin
koortus
in kufa" jedhe.
Waaqayyo gooftaan kana
dubbateera.

*2-3 Yoe 4:14-16

⁷Itti fufees Waaqayyo,
"Isaan biyya one keessatti in
dhumu;
mandaroonni isaanii
mandaroota warra diigamanii
wajjin in diigaman.

⁸Yommuu ani biyya Gibxiitti
ibidda naq,
warri ishee gargaaran
hundinuus yommuu
caccaban,
yommuu ani Waaqayyo akkan
ta'e isaan in beeku*.

⁹Yommuu ani ergamaa markabaan
nan erga, innis Kuushin
dammaqsee in naasisa;
guyyaa Gibxitti
faradamuuf jiru sanatti
naasuun isaan in qabata.
Kunoo, guyyichi dhufaa
jira!" jedhe*.

*8 30:25-26; 29:6,9,16; 25:14; Bau 14:4

*9 Isa 18:2; 20:3-4

¹⁰Waaqayyo gooftaan,
"Ani harka Nebukadnezaar
mootii Baabilonin
baay'ina warra Gibxii
akka hin jirre nan godha*.

¹¹Innii fi sabni isaa warri baay'ee
gara-jabeeyyiin
biyya sana balleessuudhaaf in
dhufu,
billaas isaanii warra Gibxii irratti
in luqqifatu,
biyyichis warra qalamaniin in
guuta*.

¹²Ani bishaanota laga sanaa nan
gogsa,
biyyichas namoota bamootatti
nan gurgura;
biyyichaa fi waan isa keessa
jiru hundumaa;
barka warra ormaatiin nan onsa;

ani Waaqayyo kana
dubbadeera" jedhe*.

*10 29:19-20

*11 28:7

*12 Isa 19:5

¹³Waaqayyo gooftaan,
"Ani waaqayyolii tolfamoo nan
balleessa,
bifa fakkeenyaas mandara
Memfiis³ keessaa nan fixa;
biyya Gibxii keessatti deebi'ee
guddaan biyyaa hin argamu,
ani biyya Gibxii keessa sodaa
nan buusa.

¹⁴Ani Faaxrosiin nan diiga,
Zo'aanitti immoo ibidda nan
naqa,

No'ittis nan farada*.

¹⁵Ani, 'Siin' ishee da'oo
warra Gibxii taate irratti
dheekkamsa koo nan
dhangalaasa,
baay'ina warra No'iis
muree nan balleessa.

¹⁶Ani biyya Gibxiitti ibidda nan
naqa,
'Siin' baay'ee na'ee in hollata,
No'i humnaan in fudhatama,
Memfiis immoo guyyaa
hundumaa in dhiphata.

¹⁷Dargaggoonni mandara
Aween keessa jiranii fi
mandara Phii-Beset keessa jiran
billaadhaan in kufu;
warri mandaroota sana keessa
jiraatanis

booji'amanii in adeemu.

¹⁸Yommuu ani waanjoo warra
Gibxii caccabsu,
Taahafeneetti guyyaan in
dukkanaa'a;
yommuu humni isheen
ittiin koortu in dhuma,
duumessaanis in haguugamti,
intaloonni ishees in booji'amu*.

¹⁹Akkasitti ani biyya Gibxiitti nan
farada;
yommuu ani Waaqayyo akkan
ta'e
isaan in beeku" jedhe.

*14 Naho 3:8-10

*18 Er 43:7-11

*His 30:13,16 "Memfiis" Ib "Nof".

²⁰Waggaa kudha tokkoffaatti, ji'a
tokkoffaatti, ji'icha keessaa guyyaa
torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo gara
koo dhufee, ²¹"Yaa mucaa namaa! Ani
irree Fara'oon mootii Gibxii cabseera;
inni fayyee jabaatee billaa ittiin qaba-
chuu akka danda'utti, namni sabbataan
irree isaa walitti hidhee fayyise hin
jiru" jedhe*. ²²Kanaafis Waaqayyo
gooftaan, "Kunoo, ani Fara'oon moo-
tii Gibxii irratti nan ka'a, irree isaa isa
cabaadhaa fi isa fayyaa nan caccabsa,
billaas isa harkaa nan buusa; ²³ani
warra Gibxii saba lafa irraa gidduu
nan tamsaasa, biyya keessas isaan nan
facaasa. ²⁴Ani irree mootii Baabilon
nan jabeessa, billaa koos harka isaa
keessa nan kaa'a, irree mootii Gibxii
immoo nan cabsa, innis mootii Baabi-
lon duratti akka nama madaa'ee
du'uf jedhuu in aada*. ²⁵Ani irree
mootii Baabilon nan jabeessa, garuu
irreen mootii Gibxii lawwaasa'ee in
kufa; yommuu ani billaa koo harka
mootii Baabilon keessa kaa'ee, inni
immoo warra Gibxiitti isa mirmirsu,
yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e
isaan in beeku. ²⁶Ani warra Gibxii
saba lafa irraa gidduu nan tamsaasa,
biyya keessas isaan nan facaasa; yom-
muu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in
beeku" jedhe*.

*21 2Mot 24:7

*24 30:10; 29:19-20

*25-26 30:8

Waa'ee Fara'oon Fakkeenyaan Dubbachuu Isaa

31 ¹Waggaa kudha tokkoffaatti,
ji'a sadaffaatti, ji'icha keessaa
guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqay-
yoo gara koo dhufee,

*2 "Yaa mucaa namaa!

Fara'oon mootii Gibxii fi
namoota isaa hundumaatti
dubbadhu!

'Guddinni kee maalitti
fakkeeffama?

³Kunoo, Asor dur
akka gaattiraa Liibaanon ol
dheeratee,
fiixeen isaa mukkeetii gararraa
ta'ec ture,
innis damee isaa isa
miidhagaadhaan

daggalaa fi gaaddisa in ta'a ture;
 4 bishaan isa in guddise, tuujuhni bishaaniis isa in dheeresse;
 hurqaan isaa hundee isaatti naanna'ee.
 in yaa'a ture,
 jal'isii isaas mukkeetii bakkee keessaa
 hundumaatti in erge.
 5 Bishaan baay'ee waan argateef, mukkeetii bakkee hundumaa caalaa in dheerate,
 haalli isaas in baay'ate, dameen isaas in dheerate;
 6 simbirroonni qilleensa keessa balali'an
 hundinuu baala isaa keessatti mann'ee ijaarratan,
 damee isaa jalattis bineensi caakkaa hundinuu in horan;
 sabni gurguddoonni hundinuus gaaddisa isaa jala in taa'an.
 7 Hundeen isaa bishaan baay'ee bira waan ga'cef,
 guddinni isaa damee isaa isa dheeraa wajjin miidhagaa ture;
 8 Gaattiraan iddoo dhaabaa Waaqayyoo keessa jiru iyyuu
 isatti hin akeekamu,
 mukkeetiin baalli isaanii yeroo hundaa lalisus hamma damee isaatii hin ga'an;
 madaalleenis damce isaatiin hin qixxaatu;
 mukkeetii iddoo dhaabaa Waaqayyoo keessa
 jiran keessaa tokko illee miidhagummaatti kan ittiin qixxaatu hin jiru*.
 9 Ani damce isaa isa baay'eedhaan isa miidhagseera;
 mukkeetiin Eden iddoo dhaabaa Waaqayyoo keessaa
 hundinuu isatti in hinaafu' jedhi!" jedhe.

*8 Uma 2:8-9

10 Kanaafis Waaqayyoo gooftaan, "Waan inni ol dheeratee, fiixee isaas mataa mukkeetii gararraa qabatee, dheerina isaatiinis of jajuuf*, 11 ani

immoo, isa nan gata, harka isa saha baay'ee mo'uutti dabarsee isa nan kenaa; innis akka hammeenya isaatti isa irratti in hojjeta; 12 sabni ormii fi baay'ee gara-jabeessi murce isa in gata, dameen isaas tulloota irratti dachaa hundumaa keessattis in kufa; baalli isaas laga biyya sanaa hundumaa keessatti in caccaba, sabni lafa irra jiran hundinuus isa dhiisanii gaaddisa isaa jalaa in yaa'u*. 13 Muka isa jige sana irra simbirroonni qilleensa keessa balali'an hundinuu in qubatan, bineensonni caakkaa hundinuus damee isaa gidduutti in galan; 14 warri akkasii du'aaf kennamanii, boolla iddoo lafa jalaa warra du'an gidduu waan dhaqaniif, mukkeetiin bishaan biraa ol hin dheeratin! Fiixee isaaniis mataa mukkeetii gararraa hin aansin! Mukti bishaan ba'eesa godhee argatu tokko illee akkas hin dheeratin!" jedhe!

*10 28:2-7; 29:3; Er 48:26-27; Isa 2:11-12; Dan 5:20

*12 28:7

15 Ammas Waaqayyoo gooftaan, "Yommuu inni iddoo lafa jalaatti gad bu'u, ani immoo bishaan isa gad fagoo duuchee isa irra nan garagalcha, burqaa isaas nan cufa, bishaan isaa inni baay'eenis in ittifama; kanaafis Liibaanon isaaf akka gadditu nan godha, mukkeetiin caakkaa hundinuus in coolagu. 16 Yommuu ani warra hoolla keessa buufamanii wajjin gara iddoo lafa jalaatti gad isa darbadhe, sabni lafa irraa sagalee kufaatii isaatii dhaq'anii in hollatan; yommuu mukkeetiin Eden, mukkeetiin Liibaanon warri fo'amoona hundumaa caalan, warri bishaan argatan sun, iddoo lafa jalaatti in gammadan; 17 isaan warri gaaddisa isaa jala jiraachaa turan, warri saba keessatti garee isaa turan, isaa wajjin gara iddoo lafa jalaatti gad bu'anii, warra billaadhaan dhuman hira in dhaqan. 18 Mukkeetii Eden keessaa ulfinaa fi guddinaan isa kamitti fakkeeffamta? Haa ta'u iyyuu malee, atis mukkeetii Edenii wajjin gara iddoo lafa jalaatti gad in buuta; ati warra billaadhaan dhumanii wajjin warra dhagna hin qahatin gidduu in ciifta; kun Fara'oonii fi macca isaa hundumaa ti" jedhe; Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera*.

*15-18 32:17-32; Isa 14:9-11

Fara'oonii Boo'uu Issa

32 1 Waggaa kudha lammaffaatti, ji'a kudha lammaffaatti, ji'icha keessaa guyyaa duraatti dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 2 "Yaa mucaa namaa! Fara'oon mootii biyya Gibxiif boo'ii!

3 Ati saba keessatti akka leenca saafelaa turte, amma garuu akka naacha bishaan keessaa ti, ati laga kee in rukutte, bishaanis miilla keetiin in raafte, laga isaas in booreessite' jedhi!" naan jedhe*.

*2 29:2-3

3 Waaqayyoo gooftaan, "Ani walga'ii saba baay'etiin, kiyyoo koo si irratti nan darbadha, isaanis gara kiyyoo kootti ol si harkisu*, 4 ani lafatti sin darbadha, biyyoo irras sin buusa, allaatiin qilleensa keessa balali'u hundinuu si irra akka taa'an nan godha, bineensonni lafa irraa hundinuus si nyaatanii in quufu*.

5 Ani foon kee tulloota irra nan afa, dachaa reeffa keetiin nan guuta;

6 ani dhiiga kee isa lola'u lafa nan obaasa, hamma tullootaatti iyyuu isa nan obaasa, lagoonnis reeffa keetiin in guutu.

7 Ani yommuun haxaa'ee si balleessu, bantii waaqaa nan haguuga; urjoota isaa nan dukkaneessa, aduuttis duumessa nan uffisa, ji'is ifa ishee hin kennitu.

8 Ani ifa hantii waaqaa keessaa ifu hundumaa, si irratti nan dukkaneessa, dukkanas biyya kee irratti nan fida

ani Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera*.

9 Yommuu ani saba keessatti, biyya ati hin beeknettis

badiisa sitti fidu, yommuu garaa saba baay'ee nan raasa.

10 Ani sabni baay'een waa'ec keetiif akka na'an, mootonni isaaniis akka sodaatan nan godha; gaafa ati kufu sanas, yommuun billaa koo isaan duratti mirmirsu, adduma addaan in hollatu, battala tokkottis waa'ee lubbuu isaaniitiif in sodaatu" jedha*.

*3 12:13

*4 29:5

*7-8 Isa 13:10; Mat 24:29; Mul 6:12-13; 8:12

*10 28:19

11 Waaqayyoo gooftaan, "Billaan mootii Baabilon si irratti in dhufa*.

12 ani macca kee billaa warra jajjabootaa, saba warra baay'ee gara-jabeeyyiitiin nan kuffisa;

isaan of jajuu Gibxii in balleessu, namoonni ishee hundinuus in badu*.

13 Ani horii qe'ee ishee hundumaa bishaan baay'ee biraa nan balleessa;

miilli namaa si'achi isaan hin raasu,

14 yommuu ani bishaan isaanii akka qullaa'u,

bishaan laga isaaniis akka dhadhaa ejersaa akka yaa'u nan godha;

ani Waaqayyoo gooftaan kana dubbateera.

15 Yommuu ani biyya Gibxii onsee, wanta ishee keessa guutes balleessee,

warra keessa jiraatanis rukutu, yommuu ani Waaqayyoo akkan ta'e isaan in beeku*.

16 Isa kana boo'ichi isheedhaaf boo'amu;

intaloonna saba lafa irraa isheedhaaf in boo'u;

biyya Gibxii fi namoota isheef in boo'u;

ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadheera" jedha.

*11 29:19-20

*12 28:7

*15 30:8

17 Waggaa kudha lammaffaatti, ji'icha sana keessaas guyyaa kudha shanaffaatti dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ¹⁸ "Yaa mucaa namaa! Namoota Gibxiif boo'ii! Isaanii fi intaloona saba warra ulfina-qabeeyyii sanaa iddoo lafa jalaatti gara warra boolla keessa buufamaniitti ergi!" ¹⁹ Isaaniinis, "Isin warra kaan caalaa jaallatamoo dhaa ree? Gad bu'aa warra dhagna bin qabatin gidduu ciisaa" jedhi! ²⁰ Isaan warra billaadhaan dhuman gidduutti in kufu; isheen billaadaaaf taateetti, isheen namoota ishee hundumaa wajjin achitti in barkifamti; ²¹ yommuu loltoonni jajjaboonni, warri iddoo lafa jalaa jiran, waa'ee isheetii fi waa'ee warra garee ishee turanii, "Isaan asitti gad bu'anii, warra dhagna hin qabatin, warra billaadhaan dhumanii wajjin as in taa'u" in jedhu.

*18 31:16

*19 Isa 14:11-15; His 31:18; Far 88:5

22 "Asoris loltuu ishee hundumaa wajjin achi jirti; awwaalli namoota ishee warra billaadhaan dhumanii isheetti naanna'ee jira; ²³ awwaalli isaanii boolla gad fagoo keessa jira, loltoonni ishees naannoo awwaala isheetii ciisu; warri biyya warra jiraataatti nama naasisan hundinuu billaadhaan rukutamanii in dhuman*.

*22-23 Isa 10:5-19

24 "Elaam achi jirti, namoonni ishee hundinuu naannoo awwaala ishee jiru; hundumti isaanii billaadhaan rukutamanii dhuman; warri biyya warra jiraataatti nama naasisaa turan hundinuu utuu dhagna hin qabatin gara iddoo lafa jalaa dhaqan; warra boolla keessa buufamanii wajjinis yeelloo isaanii in baatu"; ²⁵ warra ajjeefaman gidduu siree isheedhaaf dhaaban; namoonni ishee hundinuu naannoo awwaala ishee jiru; hundumti isaanii warra dhagna hin qabatin, warra billaadhaan dhuman turan; sababii biyya warra jiraataatti nama naasisaa turaniif warra boolla keessa buufamanii wajjin yeelloo isaanii in baatu; warra ajjeefaman gidduus in ciisu.

*24 Er 49:34-37

26 "Meshekii fi Tubaal achi jiru, namoonni isaanii hundinuu naannoo awwaala isaanii jiru; hundumti isaanii warra dhagna bin qabatin, warra biyya warra jiraataatti nama naasisan waan turaniif, billaadhaan in dhuman*." ²⁷ Nama naasisuun loltoota sanaa biyya warra jiraataa waan jiruuf, warra utuu dhagna hin qabatin dhuman, warra mi'a waraanaa isaanii wajjin gara iddoo lafa jalaatti gad buufaman, warra billaa isaanii boraafatanii ciisan, warra yakki isaanii lafee isaanii irra kaa'a-mee wajjin achi hin ciisanii ree? ²⁸ Atis yaa mootii Gibxii, caccabdee, warra dhagna hin qabatin, warra billaadhaan dhuman gidduu in ciifta.

*26 27:13; 38:2; Uma 10:2

29 "Edoom, mootonni ishee, gurguddoonni ishees hundinuu, achi jiru; utuma warra aangoo qabu ta'anii jiranii iyyuu, warra billaadhaan dhuman gidduu, warra dhagna hin qabatin, warra boolla keessa buufamanii wajjinis in ciisu*.

*29 25:12-14; Isa 34:5-15

30 "Gurguddoonni biyya gara bitaa hundinuu, warri Sidoon hundinuu achi jiru; isaan warra ajjeefamanii wajjin yeelloodhaan gad in buufaman; humni isaanii kan nama naasisu ta'ee utuma jiruu iyyuu, warra dhumanii fi warra yeelloo isaanii baatanii wajjin utuu dhagna bin qabatin boolla keessa in buufaman*." ³¹ Mootiin Gibxii fi loltuun isaa achitti isaan in argu; mootiin Gibxii waa'ee namoota isaa warra billaadhaan dhuman hundumaa sanaaf jajjabina in argata" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera.

*30 28:21-23; Isa 23:1-16

32 "Ani biyya warra jiraataatti akka inni nama naasisu yoon godhe illee, mootiin Gibxii fi namoonni isaa hundinuu warra billaadhaan dhumanii wajjin warra dhagna hin qabatin gidduu in ciisu" jedha Waaqayyo gooftaan.

Hisqi'el Eegduu Ta'uu Isaa

33 ¹ Dubbiin Waaqayyoo ammas gara koo dhufee, ² "Yaa mucaa namaa! Ijoollee saba keetiitti dubbadhuu, 'Yommuu ani billaa biyya tokko irratti fidu, sabni biyyichaas of gidduudhaa eegduu in kaafata; ³ eegduun sun

billaan biyya sana irratti dhufuu isaa argee fiinoo afuufee biyya of eeggachiisa; ⁴ namni tokko sagalee fiinoo sanaa dhaga'ee of eeggachuu yoo dhiise, billaanis dhufee yoo isa kute, dhiigni isaa mataadhuma isaa irraa in barbaadama. ⁵ Inni sagalee fiinoo sanaa dhaga'ee of eeggachuu waan dhiiseef dhiigni isaa mataadhuma isaa irra in taa'a; garuu utuu of eeggateera ta'ee, silaa of in oolcha ture; ⁶ eegduun sun immoo billaan akka dhufaa jiru argee, fiinoo afuufee saba yoo of eeggachiisuu dhaabaate, billaanis dhufee isaan keessaa nama tokko yoo ajjeese, namichi yakka isaatiin in du'a, ani garuu dhiiga isaa harka eegduu sanaa keessaa nan barbaada' isaanin jedhi!" jedhe.

7 Yaa mucaa namaa! Ani mana Israa'eliif eegduu si godheera, ati immoo dubbii koo dhaga'ii of isaan eeggachiisi! ⁸ Ani nama jal'aadhaan, "Yaa nama jal'aa! Ati dhugumaan in duuta" yommuun jedhu, ati immoo inni jal'aan sun karaa isaa irraa akka deebi'uuf of hin eeggachiiftu yoo ta'e, inni jal'aan sun yakka isaatiin in du'a; ani immoo dhiiga isaa harka kee keessaa nan barbaada; ⁹ ati garuu isa jal'aa sana karaa isaa irraa akka deebi'uuf utuma of eeggachiiftuu, inni isa irraa deebi'uu yoo dhiise, inni yakka isaatiin in du'a; ati garuu of in oolchita.

*7 Ibr 13:17

10 Yaa mucaa namaa! Mana Israa'elitti dubbadhuu, "Isin, 'Irada-darbaan keenyaa fi cubbuun keenya gad nu qabu isaan keessattis in tortorra, attamittis jiraanaa ree?" jettan" jedhi! ¹¹ Ati isaanitti dubbadhuu, "Ani jiraataa dha! 'Namni jal'aan karaa isaatii akka deebi'uu fi akka jiraatu malee, ani du'a nama jal'aatti hin gammadu. Deebi'aa! Isin yaa mana Israa'el maaliif duutu? Karaa keessan isa hamaattii deebi'aa!" jedha Waaqayyo gooftaan" jedhi*!

*10 37:11

*11 Isa 55:7; Yoe 2:12-13

12 Kanaaf yaa mucaa namaa! Ati ijoollee saba keetiitti dubbadhuu, "Namni qajeelaan deebi'ee waan jal'aa yoo hojjete, qajeelummaan isaa durii isa hin oolchu; namni jal'aanis deebi'ee waan gaarii yoo hojjete, jal'inni isaa isatti hin lakkaa'amu; inni qajee-

laan deebi'ee yoo cubbnu hojjete, qajeelummaa isaa isa duriitiin jiraachuu hin danda'u*." ¹³ Yommuu ani nama qajeelaadhaan, "Ati dhugumaan in jiraatta" ittiin jedhu, inni immoo qajeelummaa isaa amanatee yoo yakke, inni yakka isaatiin du'a malee, qajeelummaan isaa inni durii hin yaadatamuuf. ¹⁴ Yommuu ani nama jal'aadhaan, "Ati dhugumaan in duuta" ittiin jedhu, inni immoo yakka isaattii deebi'ee wanta qajeelaa fi gaarii yoo hojjete, ¹⁵ wanta qabsiisaaf fudhate yoo galche, wanta bates yoo deebise, seerrata nama jiraachisu duukaas yoo bu'e, yoo yakkuu dhaabaates, inni dhugumaan in jiraata malee, hin du'u*." ¹⁶ cubbuun inni hojjete hundinuu itti hin lakkaa'amu, inni wanta qajeelaadhaa fi gaarii waan godheef, dhugumaan in jiraata.

*12 3:20

*15 Kes 24:10-13; 18:7; Luq 19:8

17 "Ijoolleen saba keetii amma iyyuu, 'Karaan Waaqayyoo qajeelaa miti' in jedhu, garuu karaa isa kan isaaniitu qajeelaa miti. ¹⁸ Namni qajeelaan qajeelummaa isaattii deebi'ee yoo yakke, inni yakka isaatiin in du'a; ¹⁹ namni jal'aan immoo jal'ina isaattii deebi'ee wanta qajeelaadhaa fi gaarii yoo godhe, inni kana gochuu isaatiin in jiraata. ²⁰ Isin yaa mana Israa'el! 'Karaan Waaqayyoo qajeelaa miti' in jettu; ani garuu akka karaa keessaniitti tokkon tokkon keessaniitti nan farada" jedhi!

Qabamuun Yerusaalem Himamuu Isaa

21 Booji'amuu keenya booddee waggaa kudha lammaffaatti, ji'a kurnaffaatti, ji'icha keessaas guyyaa shanaffaatti namni Yerusaaleemii baqatee dhufe tokko gara koo dhufee, "Mandarrattiin qabameetti" naan jedhe*." ²² Namichi baqatee dhufe sun utuu as hin ga'in, galgala isaa harki Waaqayyoo ana irra ture; hamma namichi ganama na bira dhufutti inni afaan koo in bane; afaan koo in baname, anis ergasii didaa hin taane*.

*21 24:26; 2Mot 25:2-4

*22 3:22

23 Ergasiis dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²⁴ "Yaa mucaa namaa! Warri biyya Israa'el isa diigamaa keessa

jiraatan, 'Abrahaam nama tokko duw-waa ture, garuu biyyicha in fudhate; nuyi garuu baay'ee dha, biyyichis akka qabannuuf nuuf kennameera' in jedhu*. ²⁵Kanaaf ati isaaniin, 'Erga isin foon dhiigaa wajjin nyaattanii, gara waaqayyoliif keessanii ilaaltanii dhiigaa dhanga-laattanii, biyyicha in fudhattuu ree?' jedha Waaqayyo gooftaan*. ²⁶Isin billaa keessan amanattanii wanta ciiggaasiisaa in hojjetu; isin adduma addaan niitii namaa in xureessitu, egaa biyyicha in fudhattuu ree*? ²⁷Kana isaaniitti dubbadhu! Waaqayyo gooftaan, 'Ani jiraataa dha! Warra ona keessatti hafan billaan akka ajjeesu, warra biyya keessa jiran immoo bineensonni akka nyaatan nan godha; warri masaraa keessaa fi holqa keessa jiran immoo dha'ichaan in dhumu; ²⁸ani biyyicha onaadhaa fi duwwaa nan godha, humni iuni ittiin of jajus in dhuma; tullooanni Israa'el duwwaa in ta'u, namni tokko illees isaan keessa hin darbu; ²⁹ani biyyicha sababii hojii isaanii isa ciiggaasiisaadhaaf jedhee onaa-dhaa fi duwwaa nan godha, yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku' jedhe*.

*24 11:15; Isa 51:2

*25 Lew 17:10-14; 1Sam 14:32-34

*26 11:21

*29 6:7

30 "Yaa mucaa namaa! Ijoolleen saba kee kollaa biyyichaa fi balbala manaa duratti waa'ee kee yommuu dubbatan, 'Kottuu ergaa isa Waaqayyo biraa dhufe dhaga'ii' waliin in jedhu; ³¹isaanis dhufanii akkuma saba kootii dubbii kee dhaga'uudhaaf si dura in taa'u; garuu isa dhaga'an kana hojii irra hin oolchan; isaan afaan isaaniitiin waa'ee jaalalaa baay'ee in dubbatu, garaan isaanii garuu bu'aa jal'inaa duukaa in bu'a. ³²Ati kunoo, isaan biratti akka nama sagalee miidhagaadhaan weedduu jaalalan weeddisuu fi akka nama mi'a faarfannaatiin ba'eesa godhee sagalee dhageessisuu ti; isaan dubbii kee in dhaga'u, garuu isa hojii irra hin oolchan. ³³Yommuu iuni dubbatamee raawwatamuuf jiru kun dhufu garuu, kunoo, raajiin isaan gidduu akka ture in beeku' jedhe*.

*33 2:5; 6:10

Tiksoota Saba Israa'el

34 ¹Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Tiksoota Israa'el irratti raajii dubbadhu! Raajii dubbadhuu wanta Waaqayyo gooftaan jedhu isaanitti bi-mi! 'Tiksoota Israa'el warra ofuma isaanii duwwaa sooraniif wayyoo! Tiksoonni hoolota eeguun irra hin turree ree*? ³Isin cooma in nyaattu, uffata rifeensa irraa bojjetames in uffattu; warra coomanis in qalattu; garuu hoolota immoo hin soortan; ⁴isin warra dadhaboota hin jabeessine, warra dhukkubsatanis hin fayyifne; warra caban hin wal'aanne; warra karaa irraa ce'anii badanis barbaaddanii hin deebifne; isin humnaan gara-jabinaanis isaan irratti in mootan*. ⁵Isaanis sababii tiksee dhabaniif tamsa'anii, bineensa daggalaa hundumaaf nyaata ta'an*; ⁶hoolonni koo tulloota hundumaa irra, gaara ol jedhaa hundumaa irra in tamsa'an; irra lafaa hundumaa irras in faca'an; namni tokko illee isaan hin ilaalle, isaanis hin barbaanne' jedha" jedhi!

*2 Er 23:1-4

*4 Zak 11:15-16; Yoh 10:11

*5 Mat 9:36; 1Mot 22:17

⁷Kanaaf isin tiksoota nana dubbii Waaqayyoo dhaga'aa! ⁸Ani jiraataa dha! Jedha Waaqayyo gooftaan, hoolonni koo tiksee waan bin qabneef, tiksoonnis waan isaan hin eeginiif, hoolonni koo saamamanii bineensota caakkaa hundumaaf nyaata ta'an; tiksoonnis ofii isaanii sooran malee, hoolota koo hin soorre; ⁹kanaaf isin tiksoota nana, dubbii Waaqayyoo dhaga'aa! ¹⁰Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani tiksoota irratti nan ka'a, hoolota koos harka isaanii keessaa nan barbaada; si'achis hoolotaa fi tiksoota akka isaan hin taane nan godha; tiksoonni sun si'achi ofii isaanii akka hin soorre nan godha; ani hoolota koo afaan isaanii keessaa nan baasa, si'achis nyaata isaanii fi hin ta'an!" jedha*.

*10 Er 23:2

¹¹Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani ofii kootii hoolota koo nan barbaada, isaanis nan eega; ¹²akkuma tikseen yommuu bira jiru hoolota isaa warra tamsa'an eegu, akkasuma ani hoolota koo nan eega; guyyaa duumessaa fi

guyyaa dukkanaatti iddoo isaan itti tamsa'anii turan hundumaatii baasee isaan nan fida; ¹³ani saba keessaa isaan nan fida, biyya keessaas isaan walitti nan qaba; ani biyya isaaniitti isaan nan galcha, tulloota Israa'el irrattis isaan nan bobbaasa; laga keessatti, biyya namni keessa jiraatu hundumaa keessattis isaan nan soora. ¹⁴Marga gaarii keessas isaan nan tiksa, tullooanni Israa'elis iddoo dbeedumsa isaanii in ta'u; achitti isaan marga gaarii keessa in ciciisu, tulloota Israa'el hundumaa gubbaadhaa marga coomsu in argatu. ¹⁵Ani hoolota koo nan tiksa, ani isaan nan boqochiisa; ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadheera. ¹⁶Ani isa bade nan barbaada, isa karaa irraa ce'es deebisee nan fida, isa cabe nan wal'aana, isa dadhabaa nan jabeessa, isa coomaa fi isa jabaa immoo nan balleessa; firdii qajeelaadhaanis isaan nan tiksa" jedhe*.

*11-16 Isa 40:11; Er 31:8-10; Far 23;

Yoh 10:11-16

¹⁷Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani isin hoolota koo gidduutti, korbeeyyii hoolaa fi korbeeyyii reettii gidduuttis nan farada*; ¹⁸isin marga isa gaarii dheeduun isinitti xinnaan-naan isa hafe immoo miillaan lafatti dhidhiittuu? Bishaan qulqulluus dhuguun isinitti xinnaan-naan isa hafe immoo miillaan keessa ejjettanii boor-situu ree? ¹⁹Hoolonni koo immoo isa isin miilla keessaniin lafatti dhidhiittan in dheedu, isa isin miilla keessaniin keessa ejjettanii boorressitanis in dhugu" jedha.

*17 Mat 25:32; His 7:10-11

²⁰Kanaaf Waaqayyo gooftaan isaanii, "Kunoo, ani ofii kootii hoolota warra coccoomoo fi warra huqqatoo gidduutti nan farada; ²¹sababii isin cinaachaa fi gatiittiidhaan isaan dabbattanii, warra dadhaboota hundumaas gaanfa keessaniin jifattanii ala isaan baaftaniif, ²²ani immoo hoolota koo nan oolcha, deebi'aniis hin qabaman; ani hoolotaa fi hoolota gidduutti nan farada; ²³ani tiksee biraa tokko isaaniif nan kaasa; garbichi koo Daawit tiksee isaaniif in ta'a, isaan in sooras*. ²⁴Ani Waaqayyo gooftaa isaaniif nan ta'a; garbichi koo Daawit immoo dura-buu-

tuu isaaniif in ta'a; ani Waaqayyo kana dubbadheera.

*23 37:22,24; Er 23:5; 30:9; Hos 2:2; Mul 7:17

²⁵"Ani isaaniif kakuu nagaa nan gala, bineensota caakkaas biyyicha keessaa nan baasa; isaan lafa onaa keessa sodaa malee in jiraatu, bir'aa malees caakkaa keessa in rafu*. ²⁶Ani yommuu isaan nan eebbisa, iddoo naannoo gaara koo jiru sanas nan eebbisa; ani yeroo isaatti tiifuu nan roobsa, innis tiifuu eebbisa in ta'a. ²⁷Mukkeetiin maasii keessaa ija in godhatu, laftis midhaan in baasa; sabnis biyyicha keessa bir'aa malee in taa'a; ani lolosoo waanjoo isaanii caccabsee warra garba isaan godhate harkaa yommuun isaan baasu, ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku*; ²⁸sabni lafa irraa si'achi isaan hin qabatu, bineensonni caakkaa keessaas si'achi isaan hin nyaatan; bir'aa malee in jiraatu, wanti tokko illee isaan hin naasisu. ²⁹Isaan biyyicha keessatti beelaan dhumani sabni lafa irraa akka isaanitti hin ga'ifnetti, ani iddoo dhaba-baa isa midhaan baasuutti beekamu isaaniif nan kenna*; ³⁰yommuu ani Waaqayyo gooftaan isaanii isaanii wajjin akkan jiru, manni Israa'elis ofii isaatii saba koo akka ta'e isaan in beeku; ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadheera*. ³¹Isin hoolota koo ti, hoolota koo warra ani tiksuu dha; isin namoota koo ti, ani immoo Waaqayyo keessan; ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadheera" jedhe*.

*25 37:26; Lew 26:6; Isa 54:10; Er 23:6; Hos 2:20

*27 Er 30:8

*29 36:30

*30 28:24; 37:13-14

*31 Far 100:3

Waaqayyo Edoomin Akka Adabu Dubbachuu Isaa

35 ¹Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Gara tulluu Se'iiritti garagalii raajii irratti dubbadhu! ³Waaqayyo gooftaan, "Kunoo, ani si irratti ka'cera yaa tulluu Se'iir, ani harka koo si irratti ol nan fudhadha, sin onsa, sin balleessa; ⁴mandaroota kees nan jigma, in ontas, ergasii ani Waaqayyo akkan ta'e ati in beekta' siin jedha.

5 "Bara dheeraadhaaf diina namoota Israa'el waan turteef, yeroo rakkina isaanii fi yeroo adabni isaanii inni dhumaa irra ga'etti billaatti dabarsitee isaan kennite. 6 Ani jiraataa dha! jedha Waaqayyo gooftaan, kanaaf ani dhangala'uu dhiigaatiif sin godha, dhiignis si ari'a; ati fira dhiigaa kee waan jibbiiteef, dhiiga kee kan dhangalaasu si ari'a*; 7 ani tulluu Se'iir onaadhaa fi duwwaa nan godha; warra isa irra darbanii adeemanii fi, darbanii galan irraa nan kuta; 8 ani tulloota isaa warra ajjeefamaniin nan guuta; warri billaan isaan rukute gaarota isaa irratti, dachaa isaa keessatti, laga isaa hundumaa keessattis in kufu. 9 Ani bara baraan sin onsa, mandaroota kee keessas namni hin jiraatu; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e ati in beekta.

*5-6 Oba 10-14; His 25:12; Far 137:7

10 "Ati utuma ani Waaqayyo achi jiruu, 'Sabni kun lamaanii fi biyyi kun lamaan kan koo ta'u, mui isaan in fudhanna' waan jetteef, 11 ani jiraataa dha! Kanaaf akkuma ati isaan jibbitee isaanitti dheekkamee, isaanitti hinaaf-tes, anis immoo akkasuma sin godha; ani yommuun sitti faradu isaan gidduutti beekamaa nan ta'a; ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadeera. 12 Isa ari tulloota Israa'el irratti ga'ifte hundumaa, isa ati, 'Isaan onaniiru akka isaan nyaannuufis nuuf kennamaniiru' jette sanas, ani Waaqayyo akkan dhaga'e in beekta*; 13 ani ana irratti afaan keetiin akka of gurguddifte, ana irrattis dubbii akka baay'ifte, ani dhaga'eera; 14 guutummaan biyya lafaa akka gammaduuf ani Waaqayyo gooftaan sin onsa. 15 Akkuma yeroo dhaalli mana Israa'el onc ati gammadde, anis akkasuma sin godha yaa tulluu Se'iir! Sii fi guutummaa Edoom nan onsa; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedhe.

*12 25:3

Tulloota Israa'elitti Raajiin Dubbatamuu Isaa

36 1 Yaa mucaa namaa! Ari tulloota Israa'elitti raajii dubbadhuu, "Yaa tulloota Israa'el dubbii Waaqayyoo dhaga'aa!" 2 Waaqayyo gooftaan, diinonni waa'ee keef "Baga iddoo ol ka'aan inni durii sun kan keenya ta'e!"

jedhu*. 3 Kanaaf raajii dubbadhuu, "Waaqayyo gooftaan, 'Isin waan ontaniif karaa hundumaanis waan caccab-daniif saba warra kaaniifis qabeenya waan taataniif, namoonni waa'ee keessan odeessanii isin in hamatu'*. 4 Kanaafis yaa tulloota Israa'el dubbii ana Waaqayyo gooftaa dhaga'aa! Ani Waaqayyo gooftaan, 'Tullootaa fi gaarotatti, lagootaa fi dachootatti, mandaroota jiganii onanitti, warra saamamanitti, warra sabni naannoo isaanii jiran itti ga'isanittis nan dubbadha'; 5 ani Waaqayyo gooftaan, 'Hinaaffaa koo isa gubaadhaan saba warra kaan irratti, Edoom irrattis nan dubbadha; isaan garaa isaanii keessatti gammaduudhaan, ceephoodhaanis biyya koo saamanii fudhatanii, lafa boriin dheedus kan isaanii in godhatan' nan jedha" jedhi! 6 Kanaaf ati waa'ee biyya Israa'el, tulloota ishee fi gaarota isheetti, lagoota ishee fi dachoota isheetti raajii dubbadhu! "Waaqayyo gooftaan, 'Kunoo, ati yeelloo saba warra kaanii waan baatteef ani aaree hinaafeera' jedha" jedhi! 7 Waaqayyo gooftaan, "Sabni naannoo kee jiranis akka yeella'an ani harka koo ol fuudhee kakadheera.

*1 6:2

*2 25:3

*3 35:10-13

*5 35:15

8 "Yaa tulloota Israa'el! 'Isin garuu damee in baafin, saba koo saba Israa'eliifis ija in godhattu, isaanis dafanii in dhufu. 9 Kunoo, ani fuula gara keessanitti deebifadhee faara isinitti toleera, isin in qotamtu sanyii isin irra in facaafama; 10 ani namoota guutummaa mana Israa'el isin irratti nan baay'isa, mandaroota keessas namni in jiraata, warri diigamanis deebi'anii in ijaaramu; 11 ani namoonnii fi horiin isin irratti akka baay'atan nan godha; isaanis wal horanii in baay'atu; akkuma dur namoonni isin irra turan, akkasuma ammas namoota isin irra nan teessisa, isa durii caalaas waan gaarii isiniif nan godha'; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beeku*. 12 Namoonni Israa'el warri saba koo ta'an isin irra akka adeeman nan godha; isaan isin in qabatu, isinis dhaala isaanii in taatu; si'achi ijoolleen isaanii duraa fudhataamuun itti hin baay'atu" jedha.

*11 Lew 26:9-10

13 Waaqayyo gooftaan, "Namoonni isiniin, 'Isin nama in nyaatru saba keessanis ijoollee malee in hambiftu' waan jedhaniif*, 14 isin si'achi nama hin nyaattan, saba keessanis ijoollee malee hin hambifan; ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadeera. 15 Ani si'achi ga'oo saba warra kaanii isin hin dhageessisu, isin si'achi deebitanii ceephoo namootaa hin baattan; sabni keessanis akka kufu bin gootan" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera.

*13 Lak 13:32

16 Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, 17 "Yaa mucaa namaa! Namoonni Israa'el biyya isaanii keessa yommuu turan karaa isaanitti fi gocha isaanittiin isa xureessaniiru; karaan isaanii ana duratti akkuma xurii dubartii garaa dhukkubbii qabdum nure*; 18 isaan biyya sana keessatti dhiiga waan dhangalaasaniif, waaqayyolii tolfamoo isaanittiin waan isa xureessaniif, ani dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaase*; 19 ani saba warra kaan gidduu isaan nan tamsaase, isaanis biyya keessa in faca'an; ani akka karaa isaanii fi akka gocha isaanitti isaanitti nan farade; 20 biyya saba warra kaanii yommuu dhaqan namoonni, 'Isaan kun namoota Waaqayyoo, warra biyya isaa keessaa ba'anii dha' waan isaanin jedhaniif, iddoodhuma dhaqanitti maqaa koo isa qulqulluu in xureessan*. 21 Ani garuu isa namoonni Israa'el saba warra kaan gidduu yommuu dhaqan maqaa koo isa qulqulluu xureessan sanaaf nan gadda" jedhe.

*17 Lew 18:24-25; 15:19

*18 22:2-5

*20 Isa 52:5

22 Kanaaf ati mana Israa'eliin, "Waaqayyo gooftaan, 'Ani wantan gochuuf jiru kana maqaa koo isa qulqulluu, isa ati saba warra kaan gidduutti xureessiteef jedhee malee, siif jedheen godha miti, yaa mana Israa'el! 23 Ani maqaa koo isa guddaa isa saba warra kaan gidduutti xuraa'e, isa isin isaan gidduutti xureessitan sana nan qulqulleessa; ani qulqulluu ta'uu koo karaa keessan yommuun isaanitti argisiisu, sabni warri kaan ani Waaqayyo akkan ta'e in beeku' jedhe, ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadeera*.

*22 Isa 48:11; Er 14:21; Far 115:1-2

*23 38:23; 37:28

24 "Ani saba warra kaan gidduudhaa isin nan fuudha; biyya hundumaa keessaas walitti isin nan qaba, biyya keessanittis isin nan galcha*; 25 ani bisbaan taliila isinitti nan facaasa, isinis in qullooftu; ani xuraa'ummaa keessanii fi waaqayyolii tolfamoo keessan hundumaattii isin nan qulleessa*; 26 ani garaa haaraa isiniif nan kenna, hafuura haaraas isin keessa nan kaa'a; ani garaa isa akka dhagaa sana isin keessaa nan baasa, garaa isa akka foonis isiniif nan kenna*; 27 ani hafuura koo isin keessa nan kaa'a, isin akka seerrata kootii akka adeemtaniiif, wanta qajeclaa ta'es gaarii gootanii akka eegdan isin nan godha*. 28 Biyya isa ani abboota keessaniif kenne keessas in jiraatu; isin saba koo in taatu, ani immoo Waaqayyo keessan nan ta'a*; 29 ani xuraa'ummaa keessan hundumaa keessaa isin nan baasa; ani midhaan nan waama, akka inni baay'atus nan godha; beelas isinitti hin fidu; 30 isin si'achi sababii beelaatiif saba warra kaan gidduutti akka hin yeellaanetti, ani ija mukkeetii fi midhaan maasii keessaa nan baay'isa*; 31 yommuu isin karaa keessan isa bamaadhaa fi hojii keessan isa jal'aa in yaadaftu, yakka keessanii fi hojii keessan isa ciigga'amaa yommuu argitan isin of in jibbitu*. 32 Ani kana isiniif jedhee akkan hin goone beekaa, yaa namoota Israa'el! Karaa keessaniif qaana'aa, yeella'aas!" jedhi! Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*24 28:25

*25 Zak 13:1; Ibr 10:22

*26 11:19; 18:31

*27 39:29; Yoe 3:1

*28 11:20

*30 34:29; Yoe 2:19

*31 20:42-44

*32 36:20-23

33 Waaqayyo gooftaan, "Gaafa ani yakka keessan hundumaattii isin qulleessu, mandaroota keessan keessa namni akka jiraatu nan godha, inni diigames deebi'ee in ijaarama; 34 lafti inni onaan deebi'ee in qotama, warri karaa darbanis si'achi onaa ta'ee hin argan; 35 isaanis, 'Lafti inni onaa nure kun iddoo dhaabaa Eden in fakkaata; mandaronni

diigamanii, onanii balleffamaniis turan; amma kunoo, dallaan itti ijaarameera, namnis isaan keessa in jiraata! in jedhu. ³⁶Yommus sabni warri naannoo keessanitti hafan sun ani Waaqayyo isa diigame akkan ijaare, isa onet tures akkan deebisee dhaabe in beeku; ani Waaqayyo kana dubbadheera, nan godhas immoo" jedha*.

*36 37:28; 17:24

³⁷Waaqayyo gooftaan, "Ani ammas wanta namoonni Israa'el na ka-dhatan tokko nan godhaaf; ani namoota isaanii akka karra hoolotaa nan baay'isaaf"; ³⁸akkuma yeroo ayyaana beekamaatti karri busbaayee aarsaadhaaf qophaa'an Yerusaalemin guntan akkasuma namoonni baay'een mandaroota warra diigamanii turan keessa in guutu; yommus ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedha.

*37 Isa 60:22; Mik 2:12

Dachaa Lafee Gogaan Keessa Gunte Arguu Isaa

³⁷Harki Waaqayyoo ana irra ture, innis hafuura Waaqayyootiin na fuudhee dachaa lafee keessa guute tokko keessa na dhaabe*. ²Kunoo, dachicha keessa lafee baay'ee danuutu ture, isaanis baay'ee goganii turan; inni isaan gidduu asii fi achi na adeemsisee, ³"Yaa mucaa namaa! Lafeen kun jireenya qabaachuu in danda'aa ree?" naan jedhe; ani immoo, "Yaa Waaqayyo gooftaa kana si duwwaatu beeka" nan jedbe. ⁴Ammas, "Lafee kanatti raajii dubbadhuu, 'Yaa lafee gogaa nana dubbii Waaqayyoo dhaga'i!" jedhi" naan jedhe. ⁵Waaqayyo gooftaan, "Lafee kanaan, 'Kunoo, ani hafuura sittan galcha atis in jiraatta; ⁶ani ribuu si keessa nan kaa'a, foon sittan godha, gogaa sittan uffisa, hafuuras si keessa nan kaa'a, atis in jiraatta; yommus ani Waaqayyo akkan ta'e ati in beekta" jedhi!" jedhe.

*1 1:3; 3:22

⁷Ani akkuma inni na abboome raajii nan dubbadhe; utuma ani raajii dubbachaa jiruu sagalcan in dhaga'ame. Kunoo, wanti tokko in sossokoke, lafeen sunis walitti biqqee, lafeen lafee ofii isaatiitti in dhi'aate; ⁸yommuu ani isaan ilaale, kunoo, ribuun

isaan keessa kaa'amee, foon isaanitti godhamee, gogaanis isaanitti uffameera; garuu hafuuri isaan keessa hin turre; ⁹ammas anatti dubbatee, "Yaa mucaa namaa! Hafuuratti raajii dubbadhu! Waaqayyo gooftaan, 'Yaa hafuura, golee arfanuu keessaa kotuu akka jiraataniif warra dhuman kanatti qilleensa'!" jedha" jedhi*!

*9-10 Uma 2:7; Far 104:29-30; Isa 26:19

¹¹Ergasiis anatti dubbatee, "Yaa mucaa namaa! Lafeen kun guutummaa mana Israa'el. Kunoo, isaan, 'Lafeen keenya gogeera, abdiin keenya citeera, nuyis raawwannee badneerra' in jedhu"; ¹²kanaaf ati isaanitti raajii dubbadhu, Waaqayyo gooftaan, "Yaa saba koo! Kunoo, ani awwaala keessan nan bana, isa keessa isin nan baasa; biyya Israa'elittis deebisee isin nan galcha"; ¹³Isin yaa saba koo! Ani awwaala keessan banee isa keessaa yommuun isin baasu, ani Waaqayyo akkan ta'e isin in beektu; ¹⁴ani hafuura koo isin keessa nan kaa'a, isinis in jiraattu; biyya keessanittis isin nan galcha" yommus ani Waaqayyo kana akkan dubbadhe, akkan godhes isin in beektu" jedhe; kana Waaqayyotu dubbate.

*11 33:10

*12 28:25

Yibudaa Fi Israa'el Mootummaa Tokko Jala Jiraachuu Isaanii

¹⁵Ammas dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ¹⁶"Yaa mucaa namaa! Ulee tokko fuudhii isa irratti 'Yihudaadbaa fi ijoollee Israa'el warra isaa wajjin walii galan' jedhii caafi! Ammas ulee biraa tokko fuudhii 'Ulee Efreem isa kan Yoseefii fi kan ijoollee Israa'el warra isaa wajjin walii galan hundumaa' jedhii caafi*!

¹⁷Ulee kanas walitti qabsiisii harka kee keessatti tokko akka ta'an godhi!

¹⁸Namoonni biyya keetii, 'Kun maal jechuu kee akka ta'e putti hin himtuu ree?' yommuu siin jedban, ¹⁹ati immoo isaanii, 'Waaqayyo gooftaan, kunoo, ani ulee Yoseef isa harka

Efreem keessa jiru, kan gosa Israa'el warra isaa wajjin walii galan sanaas nan fudhadha, ulee Yihudaa wajjinis walitti nan qabsiisa; isaanis harka koo keessatti tokko akka ta'anitti, ulee tokkos isaan nan godha" jedha, in jetta. ²⁰Ulee isa irratti caafte, isa harka kee keessa jiru sana isaan dura qabi! ²¹Isaanii, 'Waaqayyo gooftaan, kunoo, ani ijoollee Israa'el iddoo isaan dhaqanii, saba warra kaan keessaa fuudhee, iddoo hundumaatii walitti isaan nan qaba, biyya isaanitti isaan nan galcha"; ²²biyyicha keessatti tulloota Israa'el irratti saba tokko isaan nan godha; mootiin tokkos hunduma isaanii irratti in mo'a; isaan deebi'anii saba lama ta'anii gargar hin hiran, deebi'aniiis gargar hiranii mootummoota lama hin ta'an"; ²³isaan si'achi waaqayyolii tolfamoo isaanittiin, wanta ciiggaasi-saadhaan yakka isaanittiinis of hin xureessan; ani cubbuu isa isaan ana dhiisanii booddeetti deebi'udhaan hojjetan hundumaatii isaan nan fayyisa, isaan nan qulleessas; isaan saba koo in ta'u, ani immoo Waaqayyo isaanii nan ta'aaf*.

*16 Uma 49:8,22; 1Mot 12:19-20

*21 28:25; Isa 11:11-12

*22 34:23-24; Er 3:18; Hos 2:2

*23 36:25; 11:20

²⁴"Garbichi koo Daawit isaan irratti mootii in ta'a; hundumti isaanis tiksee tokko in qabaatu; isaan wanta qajeelaa ta'e isa ani kenneef duukaa in bu'u; seerrata koos eegatanii jiruu irra in oolchu"; ²⁵isaan biyya isa ani garbicha koo Yaaqoobiif kenne isa abboonni keessan keessa jiraachaa turan keessa in jiraatu; isaan ijoolleen isaanii, ijoolleen ijoollee isaanis bara baraan achi keessa in jiraatu, garbichi koo Daawit bara baraan angafa isaaniif in ta'a*. ²⁶Ani kakuu nagaa isaaniif nan gala, innis kakuu bara baraa isaaniif in ta'a; ani isaan nan dhaaba nan baay'isas, iddoo qulqullaa'aa isa kan kootiis bara baraan isaan gidduu nan dhaaba*; ²⁷godoon koos isaan bira in ta'a, ani Waaqayyo isaanii nan ta'aaf, isaanis saba koo in ta'u"; ²⁸iddoon qulqullaa'aan inni kan kootii bara baraan Israa'el gidduu yommuu jiraatu, sabni

warri kaan ani Waaqayyo Israa'elin akkan qulqulleessu in beeku" jedhe" jedhi*!

*24 34:23; 36:27; Er 23:5; Far 78:70-72; Rom 1:3

*25 Uma 35:12

*26 34:25; 36:37-38; Isa 54:10

*27 Lew 26:11-12; His 43:6-7; 11:20;

Mul 21:3

*28 36:36; 39:7

Goog Irratti Raajiin Dubbatamuu Isaa

³⁸¹Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, ²"Yaa mucaa namaa! Fuula kee gara Goog isa biyya Maagoog jirutti, isa [Rosh] Meshekii fi Tubaal irratti angafa ta'etti garagalchii raajii irratti dubbadhu*! ³Waaqayyo gooftaan, 'Yaa Goog angafa Rosh, angafa Meshek, angafa Tubaal! Kunoo, ani si irratti ka'eera! ⁴Ani gara sin galcha, bokkoos mangaagaa kee keessa nan kaa'a, sii fi loltota kee hundumaa, fardeen kee, abboota fardeenii warra mi'a waraanaa guutummaatti hidhatan, warra gaachana guddaa fi gaachana xinnaa qaban, warra billaa qabatan hundumaas gad nan baasa*. ⁵Warri Faares, warri Kuush, warri Fuxis isaanii wajjin jiru; hundumti isaanis gaachanaa fi maddaa sibiilaa qabu; ⁶Gomerii fi loltuun isaa hundinuu, Bet-Toogaarmaan gara bitaa isa fagoodhaa, loltuu isaa wajjin, sabni baay'eenis sii wajjin jiru*.

*2 32:26-27; 39:6; 27:13; Mul 20:8

*4 29:4; 39:1-3

*6 27:14

⁷"Ati ofii keetii qophaa'! Warra si biratti walitti qabaman hundumaa wajjinis qophaa'aa; ati immoo eegduu isaanii ta'ii! ⁸Ati bara baay'ee booddee lolaaf in waamamta; waggaa baay'ee booddees biyya isa dhi'oo lolli irraa cite, isa sabni isaa saba baay'ee keessaa tulloota Israa'el irratti walitti qabame, isa diigamee ture, isa isaan hundumti isaanii amma nagaadhaan keessa jiraatan sana irratti in kaata; ⁹ati, loltuun kee hundinuu, sabni baay'een warri sii wajjin jiran akka bubbee isaanitti in dhuftu, akka duumessa lafa uffisuus in taatu" jedha" jedhi!

¹⁰Waaqayyo gooftaan, "Bara sannatti garaa kee keessatti in yaadda,

akeeka hamaas in qopheeffatta; ¹¹ati 'Biyya isa gandeen isaa dallaa hin qabnetti nan duula; ani gara saba warra of irraa bu'anii bir'aa malee jiraataniitti nan darba; isaan hundumti isaanii dallaa, karra, danqaraas hin qaban*; ¹²ani biyya isa diigamee ijaarame sana irratti harka koo ol fudhadhee, isaan warra saba warra kaan keessaa walitti qabaman, warra horii baay'ee fi mi'a qaban, warra handhuura lafaa irra jiraatanis nan booji'a nan saamas' in jetta*. ¹³Sheebaa fi Dedaan, naggaadonna biyya Tarshiishii fi ilmooleen leencaa ishee hundinuu, 'Ati saamuudhaaf dhufte moo? Ati warqeedhaa fi meetii fudhachuudhaaf, horii fi mi'a baay'ee saamuudhaaf loltuu kee walitti qabatee dhufte moo?' siin in jedhu" jedha.

*11 34:28; Zak 2:8

*12 Abo 9:37

14 Kanaaf Waaqayyo gooftaan, "Yaa mucaa namaa! Ati Goog irratti raajii dubbadhu! 'Bara sabni koo Israa'el nagaatti jiraatu sana ati in beekta mitii ree? ¹⁵Ati iddoo kee biyya gara bitaa isa fagoodhaa in dhufu, sabni baay'eenis sii wajjin achii ba'anii in dhufu; hundumti isaaniis farda in yaabatu; isaan saba baay'ee dha, loltuu jajjaboo dhas*. ¹⁶Yaa Goog! Ati akkuma duumessi gad bu'ee lafa uffisu, saba koo Israa'el irratti gad in buuta; sabni warri kaan yommuu ani isaan duratti karaa kee qulqullummaa koo mul'isu akka na beekaniif, ani guyyaa booddeetti biyya koo irratti sin kaasa' jedha" jedhiin*.

*14-15 Er 1:14

*16 Bau 14:4; His 38:23; Sef 3:8

17 Ammas Waaqayyo gooftaan, "Ati isa ani dur karaa garboota koo raajota Israa'el waa'ee isaa dubbachaa ture sana mitii? Bara sana akkan isaan irratti si fidu isaan raajii dubbataniiru*; ¹⁸bara sana Goog biyya Israa'el yommuu lolu, aariin koo inni boba'aan in ka'a" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera. ¹⁹"Ani hinaaffaa koo fi aarii koo isa akka ibiddaa boba'uun bara sanatti socho'i lafaa guddaan biyya Israa'el keessatti akka ta'u nan dubbadha. ²⁰Qurxummiin galaana keessaa, simbirroonni fi allaattonni qilleensa keessa balali'an, bineensonni

caakkaa keessa jiraatan, uumamni warri lafa irra munyuuqan hundinuu, namoonni lafa irra jiran hundinuu fuula koo duratti in hollatu; tulloonni gad in darbatamu, bowwaanis in jiga, keenyan hundinuu in kufa; ²¹ani tulluu koo hundumaa irraa Goog irratti billaa nan waama; namni hundinuu billaa isaa obboleessa isaa irratti ol in fudhata" jedha Waaqayyo gooftaan*. ²²"Ani dha'ichaa fi dhiiga dhangalaasuudhaan isatti nan farada; ani bokkaa yandoo, cabbii, ibiddaa fi dhagaa boba'us isa irratti, loltuu isaa irratti, saba baay'ee warra isaa wajjin jiran irrattis nan roobsa; ²³ani guddaadhaa fi qulqulluu ta'uu koo nan argisiisa; saba baay'ee durattis nan beekama; yommuu ani Waaqayyo akkan ta'e isaan in beeku" jedha*.

*17 Er 1:14; His 39:2; Sef 3:8

*21 Abo 7:22

*23 35:14-15; 36:23

Goog Mo'amuu Isaa

39 'Waaqayyo gooftaan, "Yaa mucaa namaa! Ati Goog irratti raajii dubbadhu! 'Yaa Goog angafa Rosh, angafa Meshek, angafa Tubaalis! Kunoo, ani si irratti ka'eera*; ²ani gara si galchee si fuudhee nan adeema, gara bitaa isa fagoodhaas si fidee tulloota Israa'el irratti sin kaasa; ³ergasii ani iddaa kee harka kee bitaa keessaa, xiyya kees harka kee mirgaa keessaa rukutee nan buusa; ⁴ati, loltuun kee hundinuu, namoonni sii wajjin jiranis tulloota Israa'el irratti in kukkuftu; ani allaattii raqaa hundumaaf bineensota caakkaa hundumaafis nyaata godhee isin nan kenna. ⁵Akkuman kanaan dura dubbadhe, ati bakkee adii keessatti in kufta, ani Waaqayyo gooftaan kana dubbadheera" jedha; ⁶ani, Maagoogii fi warra qarqara galaanaa bir'aa malee jiraatan irratti ibidda nan erga, isaanis ani Waaqayyo akkan ta'e in beeku.

*1 38:2

7 "Ani maqaan koo inni qulqulluun saba koo Israa'el gidduutti akka beekamu nan godha; maqaan koo inni qulqulluun deebi'ee akka xuraa'u hin godhu; kana irraa kan ka'es sabni warri kaan ani Waaqayyo qulqulluu isa kan Israa'el akkan ta'e in beeku*. ⁸Kunoo,

guyyaan ani 'In dhufta' jedhee dubbadhe sun dhufuutti jira, inni dhuguma in dhufta" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*7 36:23; 37:28

*8 38:17

9 "Yommuu warri mandaroota Israa'el keessa jiraatan achi keessaa gad yaa'anii mi'a waraanaa akka qoraaniitti ibiddatti naqanii in bobeessu; gaachana xixinnaa, gaachana gurguddaas, iddaadhaa fi xiyya, ulee qabanaa fi eeboo in gubbi; waggaa torbas akka qoraaniitti in bobeessu*. ¹⁰yeroo sanatti mi'a waraanaa sana waan bobeeffataniif qoraan bakkeedhaa hin fuunaan, muka' caakkaa keessaa hin muran; isaan warra isaan booji'an in booji'u, warra isaan saamanis in saamu" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*9 Isa 9:4; Far 46:9

*10 Er 30:16

11 Waaqayyo, "Bara sana biyya Israa'el keessaa Googiif iddoo awwaallaa dachaa warra kara-adeemtuu isa galaana irraa gara ba'a-biiftuutiin jiru sana nan kennaaf; Googii fi loltuun isaa hundinuu achitti waan awwaalamaniif warra kara-adeemtuutti karaan in cufama; maqaan iddoo sanaas 'Dachaa Hamoon-Goog' in jedhama. ¹²Namoonni Israa'el biyya sana qulleessuudhaaf jedhani jira torba guutuu isaan in awwaalu; ¹³sabni biyya sanaa hundinuu isaan in awwaalu, guyyaan ani itti ulfina argadhu sun guyyaa yaadatamu isaaniif in ta'a" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera. ¹⁴Namoonni yeroo hundumaa biyya keessa naana'anii diina warra reeffi isaanii bakkeetti hafe awwaalanii fi warri biyya qulleessan itti in qacaramu; dhuma jira torbaatti biyya keessa adeemanii isa hafe barbaaduu in jalqabu; ¹⁵isaan yommuu biyya keessa adeeman lafee namaa yoo lafatti argan, hamma warri awwaalan dhufanii "Dachaa Hamoon-Goog" keessatti awwaalanitti iddoo sanatti milikkita haa godhan! ¹⁶Isaanis akkasitti biyyicha in qulleessu; maqaan mandara iddoo sana jirtuus "Hamoonaa" jedhama*.

*11-16 Lak 19:11-16

17 Ati immoo yaa mucaa namaa! Allaattota qilleensa keessa balali'anii

fi bineensota caakkaa hundumaatti dubbadhuu, "Waaqayyo gooftaan, 'Id-doo hundumaattii walitti qabamaatti kottaa, foon aarsaa isa guddaa ani tulloota Israa'el irratti isiniif qopheesse nyaadhaa, dhiiga isaas dhugaa! ¹⁸Isin foon warra jajjabootaa nyaadhaa, dhiiga gurguddoota warra biyya lafaas akka nama dhiiga korbeeyyii fi dhiiga xobbaallaa, dhiiga re'ootaa fi dhiiga sangoota warra Baashaanitti coomanii dhuguutti dhugaa! ¹⁹Cooma aarsaa isa ani isiniif qopheessu kana bamma quuftanitti nyaadhaa! Dhiiga isaas hamma machooftanitti dhugaa! ²⁰Isin maaddii koo irratti fardeenii fi abboota fardeenii, loltota jajjaboota hundumaas nyaattanii in quufu" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*17-20 Mul 19:17-18; Isa 34:6

21 "Ani ulfina koo saba warra kaan gidduutti nan argisiisa, sabni hundinuu firdii koo isa ani isaan irratti raawwadhe, harka koo isa ani isaan irratti ol fudhadhes in argu*; ²²akkasitti manni Israa'el gaafasii jalqabee gara fuula duraatti ani Waaqayyo gooftaa isaa akkan ta'e in beeka*. ²³Sabni warri kaanis manni Israa'el sababii yakka isaatiif akka booji'ame in beeku; isaan ana hin amananne, kanaafan fuula koo isaan dhoksee harka diinota isaaniitti dabarsee isaan kenne; hundumti isaaniis billaadhaan in dhumana*; ²⁴ani akka xuraa'ummaa isaaniitii fi akka irra daddarbaa isaaniittan isaantiif godhe; fuula koos isaan duraa nan dhokse" jedhe.

*21 38:16

*22 39:28

*23 Isa 54:8

25 Amma garuu Waaqayyo gooftaan, "Ani amma sanyii Yaaqoob boojudhaa nan deebisa, mana Israa'el hundumaafis nan oo'a, maqaa koo isa qulqulluudhaafis nan hinaafa*; ²⁶isaan biyya isaanii keessa namni tokko illee utuu isaan hin naasisin bir'aa malee yommuu jiraatan, yeelloo isaanii fi isa ana ganan hundumaa in irraanfatu. ²⁷Yommuu ani saba warra kaan keessaa deebisee isaan fidu, biyya diinota isaanii keessaas walitti isaan qabu, ani qulqulluu ta'uu koo karaa isaanii fuula saba baay'ee duratti nan argisiisa. ²⁸Yommuu ani Waaqayyo gooftaan

isaanii saba warra kaan gidduutti akka booji'aman ergan godhee booddee, biyya isaanitti immoo deebisee akkan walitti isaan qabe, nama tokko illees achitti akkan hin bambifne isaan in beeku*. ²⁹Ani hafuura koo mana Israa'el irratti waanan dhangalaaseef, si'acbi fuula koo isaan duraa hin dhok-su" jedha; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera*.

*25 16:53-63; 36:20-23

*28 34:30

*29 36:27

Iddoon Manni Qulqullummaa Itti Ijaaramuuf Jedhu Isatti Mul'acbuu Isaa

(1Mot 6:1-38)

40 ¹Nuyi booji'amnee waggaa digdamii shanaaatti, jalqaba waggichaatti, ji'icha keessaa guyyaa kurnaffaatti, mandarichi erga rukutamee waggaa kudha afuraffaatti, guyyaadhuma sana harki Waaqayyoo ana irra ture*. ²Inni mul'ata Waaqayyootiin gara biyya Israa'elitti na geessee, tulluu baay'ee dheeraa gara harka mirgaatiin wanta akka ijaarsa mandaraa irra ture tokko irra na dhaabachiise*. ³Yeroo inni achitti na geesses, ani namicha bifni isaa sibiila boorrajji fakkaatu tokko nan arge; namichis fo'aa quncee talbaa fi ulee safaraa harkatti baatee, karra dura in dhaabata ture*. ⁴Namichi anatti dubbatee, "Yaa mucaa namaa! Ati as fidamuun kee, akka ani sitti argisiisuuf waan ta'ee, ija keetiin ilaali, gurra keetiin dhaga'i, yaada kees wanta ani si argisiisu kana irra kaa'adhu! Waan argitu hundumaas mana Israa'elitti himi!" jedhe.

*1 1:3; 3:22

*2 Zak 14:10; His 8:3

*3 Zak 2:5; His 47:3; Mul 21:15

Karra Isa Karaa Ba'a-Biiftuutiin Jiru

⁵Kunoo, guutummaa naannoo lafa manichaa dallaatu ture; dheerinni ulee safaraa harka namichaa keessa tures dhundhuma dhedheeraatti ja'a ture, dhundhumni dheeraan sun tokko immoo dbundhuma tokkoo fi hamma bal'ina harkaa ture; namichis yabbina keenyan dallaa sanaa ulee sana tokko, dheerina isaas ulee sana tokko in safare. ⁶Ergasiis gara karra isa gara

ba'a-biiftuutti garagalu in dhufe; buusaa isaa irras ol yaabbatee, buusaa balbalaa safaree, asii gadiin isaa ulee safaraa sana tokko ta'e; buusaan balbala sanaa ulee tokko bal'ata; ⁷kutaan manicha keessaa immoo tokkon tokkon isaa dheerinni isaa ulee tokko tokko, bal'inni isaas ulee tokko tokko ture; gidduun tokkon tokkon keenyan kutaa sanaa dhundhuma shan shan yabbata, buusaan balbalichaa karaa balbala gardafoo sanaa inni gara keessaas ulee tokko ture. ⁸Akkasumas gardafoo karaa karra sanaa manicha irraa kaasee ulee tokko safare; ⁹kana booddee immoo gardafoo karra sanaa dhundhuma saddeet, tuggeewwan isaanis dhundhuma lama in safare; gardafoon karra sanaas gara keessa manichaatiin ture.

¹⁰Kutaan manicha keessaa karaa balbala gara ba'a-biiftuun kunis sadii garanaan, sadiis garasiin turan; sadan isaanii fi safarri tuggeewwan isaanii warra garasii fi garanaa tokko ture.

¹¹Ergasiis inni bal'ina karra isa banamu sanaa dhundhuma kudhan, dheerina karra sanaa immoo dhundhuma kudha sadii in safare; ¹²karaa fuula duraa bal'inni keenyan kutaa manicha keessaa sun garasii fi garanaan dhundhuma tokko tokko ture, kutaan manaa sunis adda addaan, gar tokko dhundhuma ja'a, gar kaanis dhundhuma ja'a ture; ¹³karra sanas bantii kutaa manaa isa gar tokkootii hamma bantii kutaa manaa isa gara kaaniitti safaree, bal'inni isaa balbalaa hamma balbalaatti dhundhuma digdamii shan ta'e. ¹⁴Gardafoo sanas yommuu safare, inni dhundhuma digdama ta'e; naannoon karra gardafoo sanaa immoo oobdii wajjin walitti jira ture; ¹⁵ittiin lixa karra sanaa fuula duraa jalqabee hamma dhuma gardafoo karra isa keessaatti dhundhuma shantama ture. ¹⁶Kutaawwan manaa sunii fi keenyan sun karaa ittiin ol lixan qaawwa garasii fi garanaan dhiphachaa adeemu qabu; gardafoon sunis akkasuma naanna'ee gara keessaatiin qaawwa qaba; tuggeewwan sun immoo muka meexxiitiin miidhagfamanii jiru.

Oobdii Naannoo Manichaa Arguu Isaa

¹⁷Kana booddees gara oobdii naannoo manichaatti na geesse; anis kutaawwan manaa fi buusaa dhagaa naannoo oobdii sanaatti hojjetame nan arge; buusaa dhagaa sana irra immoo kutaawwan soddomatu ture. ¹⁸Buusaan dhagaa cinaacha karraawwan sanaas dheerina karraawwan sanaa wajjin wal qixxee dha; inni kun buusaa dhagaa isa gad aanuu dha. ¹⁹Ammas inni karra isa gad aanu gara keessaatii kaasee hamma dhuma oobdii isa gara keessaatti wal irraa fageenya isaa in safare, innis karaa gara ba'a-biiftuun akkasumas karaa gara bitaa dhundhuma dhibba ta'e.

Karra Isa Gara Bitaa

²⁰Ergasii immoo inni dheerinaa fi bal'ina karra isa gara bitaatti gara galu isa gara oobdii isa duubaatti geessu in safare; ²¹kutaan manaa sunis garanaan sadii, garasiinis sadii ture; guddinni tuggeewwan isaatii fi gardafoo isaatii immoo akkuma kan karra isa duraa sanaa ti; hojjaan isaa dhundhuma shantama, bal'inni isaas dhundhuma digdamii shan ture. ²²Guddinni qaawwa isaatii fi gardafoo isaatii, kan muka meexxii isa irratti miidhagfamees isa kan karra gara ba'a-biiftuutti garagalu sanaa wajjin wal qixxee dha; buusaan torba gara isaatii ol in baasa; gardafoon isaa immoo gara keessaatiin jira. ²³Akkuma karra isa gara ba'a-biiftuun sanas karri gara oobdii isa gara keessaatti baasu tokko fuullee karra isa gara bitaa sana ture; yeroo inni karra isa tokkoo hamma karra isa kaaniitti safares dhundhuma dhibba tokko ta'e.

Karra Isa Gara Mirgaa

²⁴Kana booddees gara mirgaatti na geesse, anis karra gara mirgaatti garagalu tokko nan arge; inni immoo tuggeewwan isaa fi gardafoo isaa in safare; isaan kunis guddinni isaanii hammuma kan warra kaanii ture. ²⁵Akkuma qaawwa warra kaaniis, naannoo isaa gardafoo isaatti qaawwan jiru turan; karrichi hojjaan isaa dhundhuma shantama bal'inni isaas dhundhuma digdamii shan ture. ²⁶Buusaan torba gara isaatti ol in baasa; gardafoon isaas gara keessaatti garagalee jira;

cinaacha tuggeewwan isaa lamaanuu irratti mukti meexxii gar lachanuun miidhagfamee jira. ²⁷Oobdiin inni gara keessaas karra gara mirgaatti garagalu tokko qaba; namichi karra sanaa jalqabee bamma karra alaa isa gara mirgaatti in safare, inni immoo dhundhuma dhibba tokko ta'e.

Karra Oobdii Isa Keessaatti Geessu

²⁸Ergasii immoo inni karaa karra isa gara mirgaa sana gara oobdii isa gara keessaa sanatti na geessee, karra gara mirgaa sana yommuu safare, guddinni isaas warra kaanii wajjin tokkicha ture. ²⁹Guddinni kutaawwan manaa bukke garasii fi garanaa, kan tuggeewwan isaa fi kan gardafoo isaas kan warra kaanii wajjin tokkicha ture; naannoo karrichaa fi gardafoo isaatti qaawwan jiru turan; innis hojjaan isaa dhundhuma shantama, bal'inni isaas dhundhuma digdamii shan ta'e. ³⁰Gardafoon naanna'anii jiran dhundhuma digdamii shan in dheeratu, dhundhuma shanis in bal'atu. ³¹Gardafoon isaa gara oobdii isa alaatti garagalee jira; mukkeetiin meexxiis tuggeewwan isaa irratti miidhagfamanii jiru; karaan ittiin ol yaaban immoo buusaa saddeet qaba.

³²Kana booddees inni karaa cinaacha gara lixa-biiftuutti gara oobdii isa gara keessaatti na geessee, karra sana in safare; guddinni isaa kan warra kaanii wajjin tokkicha ture. ³³Akkasumas guddinni kutaawwan manaa bukke garasii fi garanaa, kan tuggeewwan isaatii fi kan gardafoo isaatii kan warra kaanii wajjin wal qixxee ture; naannoo karrichaa fi gardafoo isaatti qaawwan jiru turan; hojjaan isaa dhundhuma shantama, bal'inni isaas dhundhuma digdamii shan ta'e. ³⁴Gardafoon isaa gara oobdii isa alaatti garagalee jira; cinaacha tuggeewwan isaa lamaanuu irratti mukti meexxii gar lachanuun miidhagfamee jira; karaan ittiin ol yaaban immoo buusaa saddeet qaba.

³⁵Ergasii immoo inni gara karra isa gara bitaatti na geessee, karra sana in safare; guddinni isaas kan warra kaanii wajjin wal qixxee ture. ³⁶Guddinni kutaawwan manaa, kan tuggeewwan isaa fi kan gardafoo isaas kan warra kaanii wajjin wal qixxee ture;

naannoo karrichaa fi gardaafoo isaatti qaawwan jiru turan; hojjaan isaa dhundhuma shantama, bal'inni isaas dhundhuma digdamii shan ta'e. ³⁷ Gardaafoon isaa gara oobdii isa alaatti gara-galee jira; cinaacha tuggeewwan isaa lamaanuu irratti mukti meexxii gar lachanuun miidhagfamee jira; karaan ittiin ol yaaban immoo buusaa saddeet qaba.

Iddoo Aarsaa Itti Qopheessan

³⁸ Kutaan manaa balhalli isaa gara gardaafoo karra sanaatti ba'u tokkos jira ture; inni lafa aarsaan gubamu itti dhiqamuu dha. ³⁹ Gardaafoo karra sanaa keessas garasii fi garanaan, gabatoonni lama lama warri qalmi gubamu, aarsaan sababii cubbuutiif dhi'aatu, aarsaan sababii yakkaatiif dhi'aatus irratti qalaman jiru. ⁴⁰ Karaa bukkee gara dugda duubaatiin gara balbala karra isa gara bitaatti yeroo ol ba'an immoo gabatoota lamatu jira; akkasumas fuullee karaa gara gardaafoo sanaatti ol ba'aniin gabatoota lamatu jira. ⁴¹ Gabatoonni isaan qalma isaani irratti qalan bukkee karra sanaa garanaan afur, garasiinis afur, walumatti gabatoota saddeetitu achi jira. ⁴² Gabatoonni afur immoo qalmi gubamu akka irratti dhi'aatuuf dhagaa soofamaa irraa hojjetaman; dheerinni isaani dhundhuma tokkoo fi walakkaa, bal'inni isaani dhundhuma tokkoo fi walakkaa, hojjaan isaaniis dhundhuma tokko ture; akkasumas mi'a ittiin qalma gubamuu fi qalma aarfamu, warra kaanis ittiin qalan achuma irra in kaa'u turan. ⁴³ Hokkoowwan mataa lama lamaa hojjaan isaani hamma bal'ina harkaa kan ta'u manicha keessaan naanna'anii itti fayyifamani jiru; gabatoota sana irra immoo foon aarsaatu kaa'ama ture.

⁴⁴ Karra isa gara keessaa duubaan, oobdii isa keessaa sana keessa immoo, warra faarfattootaaf kutaawwan manaa lama turan; inni tokko karra isa gara bitaa bukkeedhaan gara mirgaatti gara-galee, inni kaanis karra isa gara mirgaa bukkeedhaan gara bitaatti garagalee ture. ⁴⁵ Namichi, "Kutaan manaa inni gara mirgaatti garagalee jiru kun kan luboota warra eegumsi mana qulqullummaa itti kennamee ti; ⁴⁶ kutaan manaa inni gara bitaatti garagalee jiru immoo kan luboo-

ta warra eegumsi iddoo aarsaa itti kennamee ti; isaan kun ilmaan Zaadoq, warra ilmaan Lewwii keessaa Waqaay-yoof hojjebuudhaaf gara isaatti dhi'aatanii dha" naan jedhe*. ⁴⁷ Kana booddee immoo oobdii sana in safare; dheerinni oobdichaa dhundhuma dhibba, bal'inni isaas dhundhuma dhibba, cinaachi isaa arfanuu wal qixxee ture; iddoo aarsaas manicha qulqullummaa sana dura ture*. ⁴⁶ 43:19; 44:15-16; 48:10-12; 1Mot 1:39; Abo 5:30-34 ⁴⁷ 43:13-17

⁴⁸ Namichi ammoo gara gardaafoo mana qulqullummaatti na geessee, utubaa gardaafoo sanaa adduma addaan yommuu safare, cinaacha gara lacbuutiin dhundhuma shan shan ta'e; bal'inni karra sanaas garanaan dhundhuma sadii, garasiinis dhundhuma sadii ture. ⁴⁹ Dheerinni gardaafoo sanaa dhundhuma digdama, bal'inni isaas buusaa isuma ittiin ol yaabbatanii wajjin dhundhuma kudha tokko ture; tuggeewwan sana bukkeedhaan immoo utubaan tokko garanaan, tokkos garasiin ture*. ⁴⁹ 1Mot 7:20

Mana Qulqullummaa Argisiisuu Isaa

41 ¹ Kana booddees namichi gara keessa mana qulqullummaatti ol na galchee, iddoo qulqullaa'aa sana yommuu safare, bal'inni isaa garanaan dhundhuma ja'a, garasiinis dhundhuma ja'a ture; innis bal'ina godichaa ture. ² Balhalli isaa dhundhuma kudhan in bal'ata ture; bukkeen balbalichaa garanaan dhundhuma shan, garasiinis dhundhuma shan in bal'ata ture; iddoo isa qulqullaa'aa sanas yommuu safare, dheerinni isaa dhundhuma afurtama, bal'inni isaas dhundhuma digdama ta'e. ³ Ergasii immoo gara kutaa isa keessaatti ol galee, tuggeewwan balbalichaa yommuu safare dhundhuma lama ta'e; bal'inni balbalichaa dhundhuma ja'a, bal'inni bukkee balbalichaa immoo dhundhuma torba ta'e. ⁴ Dheerina kutaa isa keessaa sana yommuu safare dhundhuma digdama ta'e; bal'inni isaas gara iddoo isa qulqullaa'aa sanaan yommuu safare dhundhuma digdama ta'e; ergasii, "Inni kun iddoo isa hundumaa caalaa qulqulluu dha" naan jedhe*. ⁴ 1Mot 6:19-20

⁵ Kana booddee namichi keenyan mana qulqullummaa sana yommuu safare, furdinni isaa dhundhuma ja'a, kutaawwan bukkee garasii fi garanaan iddoo qulqullaa'aa sanatti naanna'anii jiraniis bal'inni isaani dhundhuma afur afur ta'e. ⁶ Kutaawwan manaa garasii fi garanaa kunis seqqoo sadiitu wal irratti ijaarame, seqqoon tokkoon isaa kutaa soddoma qaba; irkoon kutaawwan manaa bukkee garasii fi garanaa sun keenyan mana qulqullummaa sana keessatti akka hin suuqamneef, wanti akka gardaafoo keenyan mana qulqullummaa sanatti naanna'ee as ba'ee taa'u, kutaawwan manaa sanaaf irkoo ta'ee jira. ⁷ Kutaawwan manaa bukkee garasii fi garanaa sun akkuma bal'ina wanta akka gardaafoo mana qulqullummaa sanatti naanna'ee jiruutti seqqoo isa jalaatii gara seqqoo isa irraatti yommuu ol adeemu kutaan isaas bal'achaa in adeema; cinaacha mana qulqullummaa sanatti immoo karaan buusaa ittiin ol yaaban qabu tokko jira; namni akkasitti seqqoo isa gad aanuu ka'ee, seqqoo isa gidduu keessa ba'ee gara seqqoo isa ol aanutti in ba'a ture*. ⁷ 1Mot 6:5-6

⁸ Manni qulqullummaa sun naanna'ee hundee ol ka'aa akka qabus nan argo; hundeen kutaawwan manaa bukkee garasii fi garanaa sun ulee safaraa isa dhundhuma dheeraa ja'a sana tokko in ta'a. ⁹ Keenyan kutaawwan manaa garasii fi garanaa inni gara alaa jiru dhundhuma shan in yabbata; iddoo duwwaan inni kutaawwan manaa warra mana qulqullummaa garasii fi garanaa fi, ¹⁰ kutaawwan warra bukkee gara oobdii gidduu jiru immoo gara hundumaan dhundhuma digdamaan mana qulqullummaa sanatti in naanna'a*. ¹¹ Balballi kutaa isa cinaacha tokko isa gara iddoo duwwaa sanaa, balballi tokko gara bitaatti, balballi inni kaanis gara mirgaatti in ba'a; bal'inni iddoo duwwaa sanaa naanna'ee dhundhuma shan ture. ¹¹ 9-10 42:1-3

¹² Ijaarsi gara lixa-biiftuu inni oobdii mana qulqullummaatti garagalu, dhundhuma torbaatama in bal'ata; keenyan ijaarsichaa naanna'ee dhundhuma

shan in yabbata, dheerinni isaa immoo dhundhuma sagaltama.

¹³ Kana booddees namichi mana qulqullummaa sana in safare; innis dheerinni isaa dhundhuma dhibba, oobdiin sunii fi ijaarsichi keenyan isaatii wajjin dhundhuma dhibba ta'e. ¹⁴ Akkasumas bal'inni oobdii mana qulqullummaa gara ba'a-biiftuutiin iddoo isa mana qulqullummaa fuula dura jiruu wajjin walumatti dhundhuma dhibba ta'e. ¹⁵ Ergasii immoo namichi dheerina ijaarsichaa isa gara oobdiitti garagalu keenyan isaa karaa lamaanuu wajjin mana qulqullummaa sana duubaan yommuu safare dhundhuma dhibba ta'e; manni qulqullummaa karaa duubaa, kutaan isaa inni gara keessaa, gardaafoon isaa iuni gara oobdiitti garagalu, ¹⁶ buusaawwan, qaawwan dhidhiphoo, keenyan xixinnoo seqqoo sadannutti naanna'anii jiranitti, wanta fuullee buusaa sanaa jiruu fi wanta naannoo isaa jiru bundumaattis mukti uffifamee ture; lafa isaatti, keenyan isaa hamma gubbaa qaawwan sanaatti, qaawwanittis mukti uffifamee ture. ¹⁷ Iddoo isa balbala karaa alaa jiru gararraatii jalqabee mana qulqullummaa isa keessaa fi isa duubaatti, guutummaa keenyan isaatti naanna'ee darbee darbee, ¹⁸ fakkeenyi Kiruubelii fi, mukkeetii meexxii irratti miidhagfamee ture; Kiruub isa tokkoo fi isa kaan gidduu muka meexxiitu ture; Kiruub adduma addaan fuula lama lama qaba ture. ¹⁹ Inni fuula namaa fakkaatu tokko gara muka meexxii isa gar tokkooti, fuulli leenca saafelaa immoo gara muka meexxii isa gara kaaniitti in garagala ture; isaanis naannoo guutummaa mana qulqullummaa sana irratti qirixamanii turan; ²⁰ keenyan mana qulqullummaa isa duubaatti lafaa ka'ee hamma balbalicha gararraatti Kiruubeliif mukkeetii meexxiitu irratti qirixamee ture*. ¹⁸⁻²⁰ 1Mot 6:18,29

²¹ Michichilli balbala mana qulqullummaa dheerinni isaa fi bal'inni isaa wal qixxee dha; inni kan isa hundumaa caalaa qulqulluu fuula duraas isuma in fakkaata ture. ²² Iddoon aarsaa muka irraa hojjetame irraanoleen isaa dhundhuma sadii, dheerinni isaa dhundhuma lama, bal'inni isaas dhundhuma

lama ture; qaalaan isaa, miillaan isaa, cinaachi isaas, muka irraa hojjetaman; namichis, "Kun gabatee isa fuula Waaqayyoo dura jiruu dha" naan jedhe*. ²³Iddoon inni qulqullaa'aanii fi iddoon inni hundumaa caalaa qulqulluun adduma addaan balbala lama lama qabu. ²⁴Balballi lamaan immoo adduma addaan saanqaa gar lamatti banamu lama lama qabu turan; saanqaan naanna'an lama kan balbala isa tokkoo ti, lama immoo kan balbala isa kaanii ti. ²⁵Kiruubelii fi mukkeetiin meexxi warri akka isa keenyan irratti qirixamaniis balbaloota mana qulqullummaa isa duubaa sana irratti qirixamanii turan; fuula gardaafuu isa alaa irratti gaaddiseen mukaa hojjetamee ture*. ²⁶Keenyan gardaafuu kanaa garasii fi garanaanis, qaawwan dhidhiphoo mukkeetiin meexxi bukke garasii fi garanaan irratti qirixamanii turan; kutaawwan manaa warra mana qulqullummaa garasii fi garanaan jiranis gaaddisee mukaa sana qabu turan.

*21-22 1Mot 6:20

*25 1Mot 6:31-35

Kutaawwan Lubootaaf Kennaman Arguu Isaa

42 ¹Kana booddee namichi gara bitaatti gad na baasee oobdii isa gara duubaatti na fidee, kutaa manaa isa fuullee oobdii mana qulqullummaa fi fuullee ijaarsa isa gara bitaa sanaatti na geesse. ²Dheerinni ijaarsa sanaa karaa fuul duraa dhundhuma dhibba tokko, bal'inni isaa karaa balbala gara bitaatiin dhundhuma shantama ture. ³Isa dhundhuma digdamaa gamaan gara oobdii isa keessaatti, fuullee buusaa dhagaa gara oobdii isa duubaatti seqqoo sadanuutti golee xixinnoon walitti garaggalanii jiru*. ⁴Fuula kutaawwan manaa dura karaan gara keessaatti dabarsu, dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma dhibba tokko dheeratu tokko ture; balbaloonni kutaawwan mana sanaa gara bitaatti in ba'u turan. ⁵Ijaarsa sana keessatti golee xixinnoon, kutaawwan manaa warra gara gadii fi warra gidduu caalaa warra gara olii irraa iddoo waan kukkutanii, kutaawwan manaa warri gara olii jiran dhidhiphoo ta'an. ⁶Kutaawwan ma-

naa warri seqqoo sadaffaa irraa akka oobdii isa gara duubaa utuboota hin qaban; kanaaf keessi kutaawwan sanaa kan warra gara gadii fi kan warra gidduu caalaa in xixinnaatu. ⁷Keenyan tokko immoo karaa bakkee kutaawwan manaa fi oobdii gara duubaa sana maddiidhaan ture; innis kutaawwan manaa sana fuula duraan dhundhuma shantama in dheerata. ⁸Dheerinni kutaawwan manaa warri oobdii isa gara duubaatti aanan, bukke sanaan dhundhuma shantama yommuu ta'u, dheerinni kan warra bukke gara mana qulqullummaatti dhi'aatanii immoo dhundhuma dhibba tokko ta'a. ⁹Karaa namni oobdii isa gara duubaattiin ol lixuun, kutaawwan manaa warri gad aanan gara lixa-biiftuutiin balbala tokko qabu.

*1-3 40:17; 41:9-10,13

¹⁰Karaa gara ba'a-biiftuu dheerina keenyan oobdii isa gara duubaa oobdii mana qulqullummaatti aananii, fuullee keenyan isa duubaa sanaan kutaawwan manaa turan. ¹¹Fuula isaanii dura karaan keessa darban jira; kutaawwan manaa kun akkuma kutaawwan manaa warra gara bitaa jiranii ti; dheerinni isaanii, bal'inni isaanii, karaan gad ba'an, akki isaan itti ijaaraman, balbaloonni isaanis waluma fakkaatu. ¹²Balbaloonni kutaawwan manaa warra gara mirgaa immoo, jalqaba karaa keessa darban isa keenyan sana dura qajeelee gara ba'a-biiftuutti geessu gam-tokkoon karra kutaa manaa sanatti nama galchu tokko qabu.

¹³Namichi anatti dubbatee, "Kutaawwan manaa warri gara bitaa fi warri gara mirgaa warri fuullee oobdii jiran sun kutaawwan manaa qulqullaa'oo dha; luboonni warri gara Waaqayyoo dhi'aatan kennaa wanta hundumaa irra qulqullaa'aa ta'e achitti in nyaatu; iddoon sun qulqullaa'aa waan ta'eefis, kennaa wanta hundumaa irra qulqullaa'aa ta'e, kennaa midhaanii, aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatu, aarsaa sababii yakkaatiif dhi'aatus achi in kaa'u". ¹⁴Luboonni iddoo qulqullaa'aa yommuu lixan uffanni isaan ittiin achi keessatti hojjetan qulqullaa'aa waan ta'eef, uffaticha of irraa baasanii utuu hin kaa'in, achi keessaa gara oobdii isa alaatti gad hin ba'in; isaan gara iddoo

namoota warra kaaniitti utuu gad hin ba'in, uffata kan biraa uffachuun isaan irra jira" jedhe*.

*13 Lew 6:17-23; Lak 18:8-10

*14 44:19

¹⁵Namichi manicha qulqullummaa karaa keessaa safaree erga fixee, karaa karra isa gara ba'a-biiftuutti garagaluu gad na haasee, naannoo sanas in safare. ¹⁶Inni cinaacha isaa gara ba'a-biiftuutiin ulee safaraa sana dhibba shan in safare. ¹⁷Akkasumas garagalee gara bitaatiin ulee safaraa sana dhibba shan in safare. ¹⁸Kana booddees garagalee gara mirgaatiin dhundhuma dhibba shan ulee safaraatiin in safare. ¹⁹Booddee immoo gara gara lixa-biiftuutiin garagalee ulee safaraa sana dhibba shan in safare. ²⁰Akkasitti naannoo sana gara arfanuutiin in safare; iddoon sun isa qulqullaa'aa isa hin qulqullaa'i-nitti gargar baasrudhaaf naanna'ee dallaa dheerinni isaa dhundhuma dhibba shanii, bal'inni isaas dhundhuma dhibba shanii qaba ture.

Ulfinni Waaqayyoo Gara Mana Qulqullummaa Sanatti Deebi'uu Isaa

43 ¹Ergasii namichi gara karra isa gara ba'a-biiftuutti garagalutti na geesse. ²Kunoo, ulfinni Waaqayyoo isa kan Israa'el karaa ba'a-biiftuu in dhufe; sagaleen isaas akka sagalee huursaa bishaan baay'ee ture; ulfina isaa irraa kan ka'es lafti in ifte. ³Mul'atichi ani arge akka isa ani yeroo inni mandarattii balleessuuf dhufe arge, akkasumas sanyii mul'ata isa ani laga Kebaar bukkeetti arge sanaa ture; yommuu ani adda kootiin lafatti nan gombifame. ⁴Ulfinni Waaqayyoo karaa karra isa gara ba'a-biiftuutti garagaluu mana qulqullummaatti ol gale*. ⁵Yommuu hafuurri ol na fuudhee gara oobdii isa gara keessaatti na geesse. Kunoo, ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa sana guutee ture*.

*2-4 8:1-4; 10:18-19; 11:22-23

*5 Bau 40:34; 1Mot 8:10-11

⁶Namichi utuu ana bukke dhaabachaa jiruu, inni tokko mana qulqullummaa sana keessaa utuu anatti dubbatuu nan dhaga'e. ⁷Inni anatti dubbatu immoo, "Yaa mucaa namaa! Kun iddoo teessoo kootii fi iddoo faana

miilla kootii ti; kun iddoo ani namoota Israa'el gidduu bara baraan jiraadhuu dha; manni Israa'el ofii isaaniitti, mootonni isaanis eja isaaniitiif, waaqayyolii tolfamoo mootota isaanii warra lubbuu hin qabne, warra lafa ol ka'aa irra dhadhaabatanii, deebi'anii maqaa koo isa qulqulluu hin xureessan*. ⁸Buusaa balbala isaanii buusaa balbala kootii bukke, michichila balbala isaanis michichila balbala kootii bukke dhaabuu isaaniitiin, anna fi isaan gidduutiin keenyan tokkittii qabaachuudhaan, isaan wanta ciiggaasisaa hojjetaniin maqaa koo isa qulqulluu xureessaniiru; kana irrattan dheekamsa kootiin isaan fixee*. ⁹Ammas isaan ejjummaa isaanii, waaqayyolii tolfamoo mootota isaanii warra lubbuu hin qabnes ana irraa haa fageessan, ani immoo bara baraan isaan gidduu nan jiraadha" jedhe.

*7 37:26-28

*8 8:7-18

¹⁰Ammas, "Yaa mucaa namaa! Isaan yakka isaaniitti akka yeella'anitti, waa'ee mana qulqullummaa sanaa mana Israa'elitti mul'isi! Isaanis akeeka guddina isaatii haa safaran*! ¹¹Isaan wanta hojjetan hundumaatti yoo yeella'an immoo, ati bifa ijaarsa mana qulqullummaa sanaa, akka inni itti dhaabatu, karaa ittiin gad ba'an, karaa ittiin ol galanis akka isaan beekan godhi; akkasumas guutummaa akeeka isaatii, seerrata isaa fi seera isaa hundumaas akka beekan godhi! Isaan kana eeganii seera isaa fi ajaja isaa hundumaa akka raawwatanitti kana isaan duratti caafi! ¹²Seerri mana qulqullummaa sanaas, kanatti fufee jira; iddoon naannoo isaatii inni gubbec tulluu sanaa irra jiru guutummaatti isa hundumaa caalaa qulqullaa'e haa ta'u! Kunoo, seerri mana qulqullummaa sanaa isa kana" jedhe.

*10 20:42-44; 36:32

Iddoo Aarsaa

¹³Safarri iddoo aarsaa sanaa akka safara dhundhuma isa dhundhuma tokkoo fi taakkuu baasuutti, akka kanatti aanuu dha; jalli isaa dhundhuma tokko ol in ka'a, dhundhuma tokko immoo in bal'ata; hidhiin itti naanna'ee jiru immoo-taakkuu tokko in ta'a; ol ka'inni

iddoo aarsaa sanaa immoo, ¹⁴hundee isaa isa lafa jiru irraa ka'ee hamma qarqara buusaa isa gad aanutti, dhundhuma lama bal'inni isaa immoo dhundhuma tokko, dhagaa tolfamaa isa xinnaadhaa ka'ee hamma dhagaa tolfamaa isa guddaatti irraan-oleen isaa dhundhuma afur, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokko; ¹⁵ol ka'inni lafa ibiddaa iddoo aarsaa dhundhuma afur, lafa ibiddaa iddoo aarsaa sanattiis gaanfoni afur ol ba'anii jiru. ¹⁶Lafti ibiddaa iddoo aarsaa sun karaa arfanuu wal qixxee dha, dheerinni isaa dhundhuma kudha lama, bal'inni isaas dhundhuma kudha lama; ¹⁷dhagaa tolfamaan sunis, karaa arfanuu wal qixxee dha, dheerinni isaa dhundhuma kudha afur, hidhiin itti naanna'ec jiru immoo walakkaa dhundhuma in bal'ata; jalli isaa naanna'ee dhundhuma tokko; buusaan ittiin iddoo aarsichaatti ol ba'an gara ba'abhiiftuutti garagalee jira*.

*13-17 40:47; Bau 27:1-8; 2Sen 4:1

18 Kana booddec namichi, "Yaa mucaa namaa! Waaqayyo gooftaan, 'Iddoon aarsaa kun qalma gubamu irratti dhi'eessuudhaaf, dhiigas irratti facaasuudhaaf gaafa ijaaramu, seerranni isaa akka kanatti fufee jiru in ta'a; ¹⁹tuntunoo tokko aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatuuf, Lewwoota warra luboota sanyii Zaadoq warra anaaf hojjechuudhaaf gara kootti dhi'aatanitti kenni!" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubhateera. ²⁰Atis dhiiga isaa irraa fuudhii gaanfota iddoo aarsaa sana arfanitti, golee dhagaa tolfamaa isa gara olii arfanitti guutummaa naannoo hidhii isaattis dibi! Akkasitti iddoo aarsaa sana qulleessi, isaafis araara huusi! ²¹Tuntunoo aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatu sana fuudhii, isas iddoo mana qulqullummaa keessaa isaaf kaa'ame isa qulqullaa'e sana duubatti ibiddaan gubi*!

*21 Lew 16:27

22 "Guyyaa lammaffaatti immoo korbeessa reettii mudaa hin qabne aarsaa sababii cubbuutiif dhi'eessi! Idoon aarsaa sun tuntunoo sanaan akkuma qulleeffame, kanaanis akkasuma baa qulleeffamu! ²³Isa qulleessuu erga raawwattee, saawwa keessaa tuntunoo mudaa hin qabne tokkoo fi bushaayee keessaa korbeessa hoolaa mudaa hin

qabne tokko dhi'eessi! ²⁴Ati fuula Waaqayyoo duratti isaan fidi! Luboonni immoo soogidda itti firfirsanii, qalma gubamu Waaqayyoof haa aarsan*! ²⁴Lew 2:13

25 "Guyyaa torbaaf guyyuma guyyaatti korbeessa reettii tokko aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatuuf qopheessis! Akkasumas saawwa keessaa tuntunoo mudaa hin qabne tokkoo fi bushaayee keessaa korbeessa hoolaa mudaa hin qabne tokko haa qopheessan! ²⁶Isaan iddoo aarsaa sanaaf guyyaa torba araara haa buusan, isa haa qulleessanis! Akkasitti isa in eebbisu*. ²⁷Guyyoonni kun erga raawwatamanii booddec, guyyaa saddeettaffaadhaa jalqabee gara fuula duraatti luboonni qalma keessan isa gubamu, qalma araara keessanis iddoo aarsaa sana irratti in dhi'eessu, akkasitti ani isin nan simadha" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubhateera.

*26 Bau 29:35-37

Ahhoommii Lubootaaf Kenname

44 ¹Kana booddec namichi deebi-see gara karra iddoo qulqullaa'aa isa gara duubaa isa gara ba'abhiiftuutti garagalutti na geesse, karri-chis cufamaa ture. ²Waaqayyo anaaf, "Karri kun cufamee haa taa'u malee, hin banamin! Waaqayyo gooftaan Israa'el achiin waan ol galeef, namni tokko illee achiin ol hin galin! Kanaaf inni cufamee haa taa'u*! ³Guddaan biyyaa garuu ofii isaati kophaa isaa Waaqayyo duratti buddeena nyaachuudhaaf karra sana keessaan taa'u in danda'a; inni karaa gardaafuu karra sanaa ol lixee achuma irra immoo gad in ba'a" jedhe*.

*1-2 43:4; Far 24:7-10

*3 46:2

4 Ergasii namichi karaa karra isa gara bitaa, gara fuula dura mana qulqullummaatti na geesse. Kunoo, anis ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqayyoo akka guute nan arge, adda kootiinis lafatti nan gombifame*. ⁵Waaqayyo immoo anaaf, "Yaa mucaa namaa! Yaada kee irra kaa'iitii ija keetiin ilaali, waa'ee seerrata mana Waaqayyoo hundumaa, waa'ee seera isaa hundumaafis wanta ani siin jedhu hundumaa gurra keetiin dhaga'i! Ati

warra manicha lixuu ta'uuf, warra iddoo qulqullaa'aa lixuu dhowwamanis yaadaa qabi*! ⁶Wanta ani Waaqayyo gooftaan jedhu mana Israa'el warra didanii ka'anitti dubbadhu! 'Waaqayyo gooftaan:- Yaa mana Israa'el, wanti ciiggaasisaan ati hojjettu hundinuu haa ga'u*! ⁷Wanta ciiggaasisaa hojjetan kana hundumaa irratti iyyuu orma warra yaadni garaa isaanii fi foon isaanii dhagna hin qabamin iddoo koo isa qulqullaa'aa keessa taa'anii akka xureessaniif yommuu ol galchitan, yeroo nyaata coomaa fi dhiiga anaaf dhi'eessitanis mana qulqullummaa koo in xureessitan, kakuu koos in cabsitan*. ⁸Isaan mi'a koo isa qulqullaa'aa akka eeganiif achi keessan malee, isin ofii keessanii mi'a koo isa qulqullaa'aa isinitti kenname sana hin eegne' jedhe. ⁹Waaqayyo gooftaan ammas, 'Ormi warri yaadni garaa isaanii fi foon isaanii dhagna hin qabamin tokko illee, orma warra namoota Israa'el gidduu jiran hundumaa keessaa iyyuu yoo ta'e iddoo koo isa qulqullaa'aatti hin galin!' jedhe.

*4 43:5

*5 Far 15:1-5; 24:3-6

*6 2:3-5

*7 Er 4:4; 9:25; Isa 52:1

10 "Yeroo namoonni Israa'el karaa irraa jal'atanii ana irraa goran sanatti, Lewwoonni warri ana irraa fagaatanii waaqayyolii tolfamoo duukaa bu'an, yakka isaanii haa baadhatan! ¹¹Isaan iddoo koo isa qulqullaa'aa keessaa in hojjetu, karra mana qulqullummaa sana irra adeemanii in ilaalu, manicha keessaas in hojjetu; sabaafis qalma gubamuu fi aarsaa isa kaan in qaluuf, ergamuufis isaan dura in dhaabatu. ¹²Sababii isaan fuula waaqayyolii tolfamoo isaanii duratti saba koof hojjetanii, maanni Israa'el akka yakkuuf gufuu itti ta'aniif, isaan yakka isaanii akka haadhataniif ani harka koo ol fuudhee kakadheera, kana ana Waaqayyo gooftaatu dubbate*. ¹³Isaan luba ta'anii anaaf hojjechuudhaaf gara kootti hin dhi'aatan! Mi'a koo isa qulqullaa'aatti, wanta waan hundumaa caalaa qulqullaa'aa ta'ettis hin dhi'aatan! Garuu wanta ciiggaasisaa hojjetan sanaaf yeellloo isaanii in baadhatu*. ¹⁴Haa ta'u iyyuu

malee, hojii mana qulqullummaa hundumaa fi wanta achi keessatti hojjetaamu hundumaatti akka isaan gaafataman nan godha.

*12 7:20

*13 1Sen 23:13

15 "Lewwoonni warri luboonni sanyii Zaadoq, warri yeroo ijoolleen Israa'el ana irraa jal'atan, iddoo koo isa qulqullaa'aatti gaafatamuu isaanii eegan garuu anaaf hojjechuudhaaf gara kootti in dhi'aatu; coomaa fi dhiiga sana anaaf dhi'eessuudhaafis fuula koo dura in dhaabatu, kana ana Waaqayyo gooftaatu dubhate*. ¹⁶Warri iddoo koo isa qulqullaa'aatti lixan isaan, warri anaaf hojjechuudhaaf gara maaddii kootti dhi'aatanis isaan, wanta ani isaan abboomes kan eegan isaan.

*15 40:46

17 "Isaan karra oobdii isa gara keessaa yommuu lixan uffata quncee talbaa irraa hojjetame haa uffatan! Karra oobdii isa gara keessaa sana keessaa yookiis mana qulqullummaa keessaa yommuu hojjetan garuu wanta rifeensa irraa hojjetame tokko illee hin uffatin! ¹⁸Marata mataa isa quncee talbaa irraa hojjetame mataa isaaniitti haa maratan, fiddoo dhagnatti aanus mudhii isaaniitti haa hidhatan; wanta isaan dafqisiisuunis hin hidhatin*! ¹⁹Isaan oobdii isa gara duubaatti gara sabaatti yeroo gad ba'an immoo; uffata isa ittiin hojjechaa turan ofitti haasanii kutaawwan manaa warra qulqullaa'oo keessa haa kaa'an! Isaan uffata isaanii sanaan qulqullummaa sabatti akka hin dabarsinetti, uffata kan hira baa uffatan*!

*17-18 Lew 16:4; Bau 28:39-40

*19 42:14; Lew 16:23; Bau 28:37

20 "Isaan rifeensa mataa isaanii murmuratanii wal haa qixxeeffatan malee, mataa isaanii hin haaddatin yookiis rifeensa mataa isaanii hin dheheereffatin*! ²¹Lubni tokko illee oobdii isa gara keessaatti yeroo ol lixu daadhii waynii hin dhugin*! ²²Isaan durba sanyii Israa'elootaa keessaa yookiis dubartii lubni tokko irraa du'e malee, dubartii abbaan manaa irraa du'e yookiis gad dhiise hin fuudhin*! ²³Isaan garaagarummaa isa qulqulluu fi isa qulqulluu hin ta'in gidduu jiru akkasumas akka itti isa xuraa'aa fi isa

qullaa'aa gargar baasan saba koo haa barsiisan*! ²⁴Yommuu wal loluun ka'u isaan abboota firdii ta'anii akka firdii kootti murtoo haa kennan! Guyyoota ayyaanaa ani dhaabe hundumaa keessatti seera koo fi seerrata koo haa eegan, guyyoota Sanbataa koos qulqullinatti haa eegan*! ²⁵Lubni tokko nama du'etti dhi'aachuudhaan of hin xureessin! Haa ta'u iyyuu malee, abbaadhaa fi haadhaaf, ilmaa fi intalaaf, obboleesaa fi obboleettii hin heeruminiif inni of xureessu in danda'a*. ²⁶Erga qullaa'ee booddee guyyaa torba immoo haa turu! ²⁷Gaafa iddoo qulqullaa'aa sana keessatti hojjechuudhaaf, oobdii isa gara keessaa isa kan iddoo qulqullaa'aa sanatti lixu immoo sababii cubbuu isaatiif aarsaa haa dhi'essu! Kana ana Waaqayyo gooftaatu dubbate.

*20 Lew 21:5; 19:27

*21 Lew 10:9

*22 Lew 21:13-14

*23 22:26; Lew 10:10

*24 Kes 17:8-9; His 45:18-25; 22:8

*25 Lew 21:1-4; Lak 19:11

28 "Ani lubootaaf dhaala isaanii waanan ta'eef, isaan dhaala tokko illee hin qabaatin! Ani qabeenya isaanii waanan ta'eef, ati Israa'el keessatti qabeenya tokko illee isaanii hin kennin*! ²⁹Isaan kennaa midhaanii, aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatu, aarsaa sababii yakkaaf dhi'aatus haa nyaatan! Akkasumas wanti Israa'el keessatti Waaqayyoof addaan ba'e hundinuu kan isaanii haa ta'u*! ³⁰Angafa waan hundumaa keessaa inni caalu, kennaan addaan dhi'aatu hundinuu lubootaaf haa ta'u! Eebhi mana keessan irra akka buufatutti daakuu keessan irraa isa caalu lubootaaf kennaa*! ³¹Luboonni foon allaattii, foon simbirroo yookiis horii ofiin du'e akkasumas foon wanta bineensi qabee tokko illee hin nyaatin!" jedhe*.

*28 Lak 18:20

*29 Lak 18:14

*30 Lak 15:20

*31 Lew 22:8

Akki Itti Lafti Hiramuu Himamuu Isaa

45 ¹Isin laficha muka buuftanii dhaalaaf yeroo hirtan, isa irraa kutaa tokko qooda qulqullaa'aa Waaqayyoof addaan baasaatii kennaa! Innis

dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shan, bal'inni isaas dhundhuma kuma digdama haa ta'u! Karaa hundumaas naanna'ee qulqullaa'aa haa ta'u*! ²Kana keessaa immoo iddoo hojjaan isaa fi garaan isaa dhundhuma dhiibha shan shan ta'e karaa arfanuu wal qixxeen iddoo qulqullaa'aadhaaf haa ta'u! Naannoo isaatti immoo iddoo duwwaan bal'inni isaa dhundhuma shantama ta'u haa hafu! ³Kutaa qulqullaa'aa sana irraa lafa dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shanii, bal'inni isaas dhundhuma kuma kudhanii safarii! Kunis iddoo qulqullaa'aa fi iddoo hundumaa irra caalaa qulqullaa'aadhaaf haa ta'u! ⁴Inni biyyicha keessaa kutaa isa qulqullaa'aa haa ta'u! Inni luboota warra iddoo qulqullaa'aa keessaa hojjetaniif, warra Waaqayyoof hojjechuudhaaf isatti dhi'aataniif, akkasumas manneettii isaanii iddoo isa qulqullaa'aadhaafis in ta'a. ⁵Inni hafe immoo dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shan, bal'inni isaas dhundhuma kuma kudhan; inni immoo Lewwoota warra mana qulqullummaa keessaa hojjetaniif araddaa isaan mandaroota keessatti ijaarratanii keessa taa'an in ta'a*.

*1 Iya 14:2

*5 44:10-14

6 Qooda qulqullaa'aa isa kennaa addaan dhi'eessitan sana bukkeetti immoo iddoo bal'inni isaa dhundhuma kuma shan, dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shan ta'u qabeenya mandara sanaa godhaa kennaa; inni immoo kan guutummaa namoota Israa'el haa ta'u*! ⁷Qooda qulqullaa'aa isa kennaa addaan dhi'eessitan sanaaf qabeenya mandarattii garasii fi garanaan immoo, inni gara lixa-biiftuu karuma lixa-biiftuutiin, inni gara ba'a-biiftuu immoo karuma ba'a-biiftuutiin guddaa biyyaatiif haa ta'u! Dheerinni isaas daarii isa gara lixa-biiftuuti kaasee hamma daarii isa gara ba'a-biiftuuti hirmaata gosa tokkoo duukaa safarama*! ⁸Inni kun Israa'el keessatti qabeenya guddaa biyyaa sanaa haa ta'u! Gurguddoonni warri kan kootii si'achi saba koo hin cunqursin! Isaan namoota Israa'eliif akka gosa gosa isaanitti laficha haa hiran*!

*6 48:15-20

*7 48:21-22

*8 46:18

9 Egaa Waaqayyo gooftaan, "Yaa gurguddoota Israa'el, humnaan nama irratti ka'uu fi cunqursaa isa baay'ate sana dhiisaa! Firdii qajeelaa fi qajeelummaa godhaa! Qabeenya saba kootii irraa fudhachuu dhiisaa! Kana ana Waaqayyo gooftaatu dubbate*! ¹⁰Isin madaalii qajeelaa, eefaa akkasumas baatihi qajeelaa qabaadhaa*! ¹¹Efaan sunii fi baatihiin sun safarii isaanii tokko haa ta'u! Safarii baatihi sanaa omer harka kurnaffaa keessaa tokko akkasumas safarii eefaa sanaa omer harka kurnaffaa keessaa tokko haa ta'u! ¹²Isin biratti sheeqeliin tokko 'Geraa' digdama, sheeqeliin digdamui, sheeqeliin digdamii shaniif sheeqeliin kudha shan walumatti 'Miinaa' tokko haa ta'u!" jedha.

*9 Er 21:11-12; 22:3-4, 13-17; Mik 3:1-3

*10 Lew 19:36; Kes 25:15

Waa'ee Aarsaa Fi Waa'ee Guyyoota Ayyaanaa

13 Itti fufees, "Kennaan isin addaan kennitan akka kanatti aanee jirutti haa ta'u! Qamadii omerii tokko keessaa eefaa harka ja'afaa akkasumas garbuu omerii tokko keessaa eefaa harka ja'afaa, ¹⁴dhadhaan ejersaa immoo 'Korii' isa akkuma omerii tokkoo baatihi kudhan baasu keessaa baatihi harka kurnaffaa haa ta'u! ¹⁵Karra biyya Israa'el iddoo bishaan ba'eesa qabu keessaa immoo bushaayeen dhiibhi lama keessatti kan argaman keessaa hoolaa tokko haa ta'u! Isaan kun namootaaf kennaa midhaanii, qalma gubamu, qalma araaraas haa ta'an! Kana ana Waaqayyo gooftaatu dubbate. ¹⁶Sabni biyya sanaa hundinuu kennaa addaa guddaa biyyaa isa Israa'el keessaaf haa kennan! ¹⁷Guyyoota ayyaanaa, mana Israa'elitti ayyaaneffaman hundumaatti, qalmi gubamu, kennaan midhaanii, kennaan dhugaatii guyyaa ayyaanaatti, guyyaa baatii ji'aatti, guyyaa Sanbataatti akka argaman gochuun guddaa biyyaa irra jira; mana Israa'eliif araarsuudhaaf inni aarsaan sababii cubbuutiif dhi'aatu, kennaan midhaanii, qalmi gubamu, qalmi araaraas akka qophaa'u haa godhu!" jedhe*.

*17 2Sam 6:17-18

Guyyoota Ayyaaneffaman (Bau 12:1-20; Lew 23:33-45)

18 Waaqayyo gooftaan, "Ji'a isa duraatti, ji'ichattis guyyaa isa duraatti saawwa keessaa tuntunoo mudaa hin qabne tokko fuudhiitii aarsaa dhi'eessii, iddoo isa qulqullaa'aa sana ittiin qulleessi! ¹⁹Lubichis dhiiga aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatu sana irraa fuudhee michichila balbala mana qullummaatti, golee dhagaa tolfamaa iddoo aarsaa arfanuutti, michichila karra oobdii isa gara keessaattis haa dibu! ²⁰Ji'ichattii gaafa guyyaa torbafaa nama karaa irraa kaachuudhaan yookiis wallaalummaadhaan cubbuu hojjetuuf akkas godhaa! Manicha qullummaafis araarsaa*!

*18-20 Lew 16:29-34; 23:27-28

21 "Ji'a isa duraattii guyyaan kudha afuraaffaan ayyaanaa Faasiikaa isa guyyaa torba ayyaaneffatan isiniif haa ta'u! Yeroo sanatti maxinootu nyaatama. ²²Gaafas guddaan biyyaa sun aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatu ofii isaatiif, namoota biyya sanaa hundumaafis tuntunoo tokko haa qopheessu! ²³Inni guyyoota ayyaanaa torban sanatti immoo, tuntunootaa fi korbeeyyii hoolaa mudaa hin qabne torba torba guyyuma guyyaan qalma gubamuuf ana Waaqayyoof haa qopheessu! Akkasumas aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatuuf guyyaa guyyaatti korbeessa reettii tokko haa qopheessu! ²⁴Kennaan midhaaniif immoo tuntunoo tokko tokkoo wajjin daakuu eefaa tokko, korbeessa hoolaa tokko tokkoo wajjinis daakuu eefaa tokko, daakuu eefaa tokko tokkoo sanaaf immoo dhadhaa ejersaa hiin tokko tokko haa qopheessu*!

*21-24 Lew 23:5-8; Lak 28:16-25

25 "Ayyaana isa ji'a torbaffaatti, ji'ichattis guyyaa kudha shanaffaatti guyyaa torba ayyaaneffamu irratti, aarsaa sababii cubbuutiif dhi'aatuuf, qalma gubamuuf, kennaan midhaaniifis dhadhaa ejersaa akkasumas wanta barbaachisu haa qopheessu!" jedhe*.

*25 Lew 23:34-36; Lak 29:12-38

Akki Itti Ayyaana Garaa Garaa Ayyaaneessan

46 ¹Waaqayyo gooftaan, "Karri oobdii isa gara keessaa inni

gara ba'a-biiftuutti garagalu, guyyoota hojii ja'anuu cufamee haa ta'u! Gaafa Sanbataa fi guyyaa baatiin baatutti garuu haa banamu! ²Guddaan biyyaa yeroo alaa dhufu karaa gardafoo karra sanaa ol haa galu, michichila karra sanaa bukkees haa dhaabatu! Luboonni qalma isaa isa gubamuu fi, qalma isaa isa araaraa haa dhi'eessan! Inni immoo buusaa karra sanaa irratti haa sagadu! Kana booddee inni gad haa ba'u, karri sun garuu hamma galgalaatti hin cufamin! ³Guyyaa Sanbataa fi gaafa baatiin baatu sabni biyya sanaa balbala karra kanaatti Waaqayyo duratti haa sagadan! ⁴Qalmi gubamu inni guddaan biyyaa gaafa Sanbataa Waaqayyoof dhi'eessu, xobbaallaa mudaa hin qabne ja'aa fi korbeessa hoolaa mudaa hin qabne tokkoo dha! ⁵Kennan midhaanii inni korbeessichaa wajjin dhi'aatu daakuu eefaa tokko haa ta'u! Kennan midhaanii inni xobbaallaa wajjin garuu hamma inni kennuu danda'u haa ta'u! Eefaa tokko tokkoo wajjin immoo dhadhaan ejersaa hiin tokko haa dhi'aatu! ⁶Gaafa baatiin baatu immoo, inni saawwa keessaa tuntunoo mudaa hin qabne tokko, xobbaallaa ja'aa fi korbeessa hoolaa tokko baa dhi'eessu! Isaan kunis mudaa kan bin qabne haa ta'an! ⁷Kennaa midhaaniif immoo tuntunoo tokkoo wajjin daakuu eefaa tokko, korbeessa hoolaa sanaa wajjin eefaa tokko, xobbaallota sanaa wajjin immoo hamma harki isaa biixachu danda'u, daakuu eefaa tokko tokkoofis dhadhaa ejersaa biin tokko tokko haa qopheessu! ⁸Guddaan biyyaa sun yeroo ol lixu, karaa gardafoo karra sanaa ol baa galu, karruma sanas gad haa ba'u!

*2 44:3

*4 Lak 28:9-10

*5 45:24

*6-7 Lak 28:11-13

⁹"Sabni biyya sanaa guyyoota ayaanaa warra beekamanitti fuula Waaqayyoo dura yommuu dhufan, namni sagaduudhaaf karaa karra isa gara bitaa ol lixu, karaa karra isa gara mirgaa haa ba'u! Namni karaa karra isa gara mirgaa ol lixu immoo karaa karra isa gara bitaa haa ba'u! Namni addumaan gara karra isa fuullee isaa jiruutti adcemee gad haa ba'u malee, eenyu

illee karaa karra isa ittiin ol lixee hin deebi'in! ¹⁰Yeroo isaan ol lixan, guddaan biyyaa isaanii wajjin ol haa lixu! Yeroo isaan gad ba'an immoo gad haa ba'u!

*9 Bau 23:17

¹¹"Yeroo cidhaa fi guyyoota ayaana beekamaniitti kennaan midhaanii inni tuntunoo tokkoo wajjin dhi'aatu daakuu eefaa tokko, inni korbeessa hoolaa wajjin eefaa tokko baa ta'u! Xobbaallota wajjin garuu hamma inni kennuu danda'u, daakuu eefaa tokkoo wajjin immoo dhadhaan ejersaa hiin tokko haa dhi'aatu! ¹²Yeroo guddaan biyyaa sun aarsaa jaalala isaatiin dhi'eessu qopheessee qalma gubamu yookiis qalma araaraa Waaqayyoof dhi'eessuudhaaf dhufutti, namni tokko karra isa gara ba'a-biiftuutti garagalu sana baa banuuf! Inni akkuma guyyaa Sanbataatti qalma gubamuu fi qalma araaraa sana baa dhi'eessu! Kana booddees gad haa ba'u, erga inni ba'ee immoo karri sun haa cufamu!

¹³"Ati guyyuma guyyaatti qalma ana Waaqayyoof gubamuuf ilmoo hoolaa korbeessa waggaa tokkoo kan mudaa hin qabne tokko tokko qopheessi! Isas ganama ganama in qopheessita. ¹⁴Isaa wajjinis kennaa midhaanii ganama ganamaatiif daakuu harka ja'affaa eefaa tokko, dhadhaa ejersaa barka sadaffaa biin tokko, isa ittiin daakuu ba'eessa sana waliin makani wajjin ana Waaqayyoof kennaa midhaanii gootee in qopheessita! Seerranni kennaa midhaanii kun yeroo hundumaaf kan ta'uu dha. ¹⁵Akkasitti qalma gubamu isa yeroo hundumaa itti fufu sanaaf ganama ganama xobbaallaan, kennan midhaanii, dhadhaan ejersaa haa qopheeffamu!" jedha*.

*13-15 Bau 29:38-42; Lak 28:3-8

¹⁶Itti fufees Waaqayyo gooftaan, "Guddaan biyyaa dhaala isaa irraa ilmaan isaa keessaa tokkoof yoo kenne, kennan sun darbees sanyii isaatiif haa ta'u! Inni qabeenya dhaala isaanii in ta'a. ¹⁷Haa ta'u iyyuu malee, inni dhaala isaa irraa hojjetoota isaa keessaa tokkoof yoo kenne, kennan sun hamma bara luba baasiitti kan isaa haa ta'u! Kana booddee garuu guddaa biyyaa sanaaf haa deebi'u! Dhaalli isaa kan ijoollee isaatii ti, isaaniifis in

ta'a". ¹⁸Guddaan biyyaa namoota cunqursee qabeenya isaanii irraa kaasee dhaala isaanii irraa hin fudhatin! Saba koo keessaa tokko illee qabeenya isaa akka irraa hin fudhatamnetti, inni qabeenya ofii isaatii keessaa ilmaan isaatiif dhaala haa kennu!" jedhe*.

*17 Lew 25:8-13; Er 34:8

*18 45:8-9

¹⁹Kana booddee namichi karaa balbala isa karra sana bukke, gara kutaawwan iddoo qulqullaa'oo warra kan lubootaa toora gara bitaa irra jiraniitti na geesse; kunoo, dhuma toora kanaa isa gara lixa-biiftuu immoo iddoo tokkotu ture*. ²⁰Namichi, "Kun iddoo luboonni kennaa sababii yakkaatiif dhi'aatu, kennaa sababii cubbuutiif dhi'aatus itti affeelanii dha; akkasumas isaan kennaa midhaanii gara oobdii isa gara duubaatti baasanii sabatti qulqullummaa akka hin dabarsinetti, lafa isaan itti aarsaa midhaanii tolchani dha" naan jedhe*.

*19 42:1-9

*20 42:13; 44:19

²¹Ergasii namichi gara oobdii isa gara duubaatti na baasee, golee oobdichaa arfanuu irras akkan darbuuf na geesse; kunoo goleen oobdichaa adduma addaan oobdii xinnaa tokko qaba ture. ²²Golee oobdichaa arfanuu irra oobdii xixinnaa tokko tokkotu itti naanneffamee jira; oobdichi adduma addaan dheerinni isaa dhundhuma afurtama, bal'inni isaas dhundhuma soddoma, arfanuu immoo safarri isaanii tokkicha ture. ²³Gara keessaatiin dhagaan tolfamaan naannoo arfanuu isaaniitti adda addaan irra dabarfamee toora galee jira, iddoo ibiddaa immoo naana'ee toora dhagaa tolfamaa sana jallatti hojjetame. ²⁴Yommuu namichi anaan, "Kun iddoo ibiddaa lafa warri mana qulqullummaa sanaaf hojjetan qalma sabni dhi'eessu itti affeelanii dha" jedhe.

Bishaan Mana Qulqullummaa Keessaa Burqu Arguu Isaa

47 ¹Kana booddee namichi gara balbala mana qulqullumaatti deebisee na fide; manni qulqullummaa gara ba'a-biiftuutti garagalee waan jiruuf, buusaa balbala mana qulqullummaa sana jalaa bishaan burqee gara

ba'a-biiftuutti utuu yaa'uu nan arge; bishaanichis iddoo aarsaa irraa harka mirgaa, cinaacha mana qulqullummaa isa gara mirgaa jalaa in yaa'a ture*. ²Ergasii immoo karaa karra gara bitaa gad na baasee, dugda duubaan gara karra isa duubaa isa gara ba'a-biiftuutti garagalutti na geesse; bishaanichis karaa gara mirgaa irra alatti in yaa'a ture. *1 Yoe 4:18; Zak 14:8; Mul 22:1-2; Yoh 7:38

³Namichi ulee safaraa isaa of harkatti qabatee yeroo gara ba'a-biiftuutti ba'e, dhundhuma kuma tokko in safare; ana immoo bishaanicha isa gulubii ga'u sana keessa na adeemsise*. ⁴Dhundhuma kuma tokko immoo safaree, bishaanicha keessa na adeemsise; bishaanichis jilba in ga'a ture; ammas dhundhuma kuma tokko safaree bishaanicha keessa na adeemsise; bishaanichis mudhii in ga'a ture. ⁵Itti daballes dhundhuma kuma tokko in safare; bishaanichis ol ka'ee, kan namni daa kaadhaan malee ce'uu hin dandeenye waan ta'eef, anis keessa adeemee ce'uu hin dandeenye. *Namichi immoo, "Yaa mucaa namaa! Ati kana argiteettaa?" naan jedhe.

*3 40:3

Kana booddee qarqara bishaanichaa irra deebisee na geesse. ⁷Utun deebi'aa jiruus qarqara bishaanichaa garanaa fi garasiin mukkeetii sonaan baay'ee nan arge. ⁸Ergasii namichi, "Bishaan kun gara kutaa biyya gara ba'a-biiftuutti yaa'ee, gara Arabaayitti gad jal'atee galaanatti in gala; yeroo inni galaanichatti nam'us bishaan galaanichaa in haara'a. ⁹Lafa bishaanichi ga'e hundumaas uumamni lubbuu qabaatee totocho'u hundinuu in jiraata; bishaan kun, bishaanota galaanichaatti galee waan haareessuuf achitti qurxummiin sonaan baay'een in argamu; kanaaf lafuma bishaanichi ga'u wanti hundinuu in jiraata. ¹⁰Warri qurxummii qaban qarqara isaa irra in tjaajju; En-Gediidhaa hamma En-Eglaayimitti iddoo itti kiyoo diriirsanii qoorfatan in ta'a; qurxummiin isaa immoo akka qurxummii galaana guddichaa gosi isaa sonaan baay'ee dha. ¹¹Dhaqhaqiin isaa fi kuufamni isaa garuu soogidda ta'u malee, hin haareffaman! ¹²Qarqara lagichaa garasii fi garanaan mukti jji

isaa nyaatamu akaakuun garaa garaa jira; bishaan lagichaa iddoo qulqullaa'aa keessaa waan ba'uuf mukkeetiin sun baalli isaanii hin harca'u, ji'a ji'aanis ija in godhatu malee hin dhaban; iji isaanii nyaataaf baalli isaanii immoo qorichaaf in ta'a" naan jedhe".
*12 Mul 22:2

Daariin Biyyichaa Himamuu Isaa

13 Waaqayyo gooftaan, "Daariin isin biyyicha akka gosa Israa'el kudha lamaanitti dhaala gootanii ittiin hirmaattan akka kanatti fufee jiru in ta'a; Yoseef qooda lama haa qabaatu! 14 Biyya kana abboota keessaniif kennuudhaaf harka koo ol fuudhee waanan kakadheef, biyyi kun dhaala keessan ta'ee isiniif haa hiramuu; isinis isa tokkoof akkuma isa kaaniitti wal qixxeetti hiraaf!"
*13-14 45:1; Uma 17:17

15 "Egaa daariin biyyichaa akka kanatti aanu haa ta'u! Karaa gara bitaa, galaana guddicha irraa ka'ee karaa Hetloon hamma karra Haamaattitti, darbees hamma Zedaaditti,

16 Berootaa, Siibraayim isa daarii Damaasqoo fi daarii Haamaat gidduu, Haazer-Hatiikon isa karaa daarii Hawuraan;

17 akkasitti daariin isaa galaanicha irraa hamma Hazar-Enon isa daarii Damaasqoo gara bitaa akkasumas gara bitaatiin hamma daarii Haamaattitti in ta'a; kun daarii biyyichaa isa gara bitaa ti.

18 "Karaa gara ba'a-biiftuu immoo daariin isaa Hawuraanii fi Damaasqoo gidduu ba'ee, Yordaanosin dha'atee Giil'aadii fi biyya Israa'el gidduudhaan, hamma galaana ba'a-biiftuu fi hamma Taamaaritti in adeema; daariin isaa karaa gara ba'a-biiftuu isa kana.

19 "Karaa gara mirgaa Taamaarii ka'ee, hamma bishaan Mariibaa-Qaadshitti, darbees karaa laga Gibxii hamma galaana guddichaatti in adeema; daariin isaa karaa gara mirgaa isa kana.

20 "Gara lixa-biiftuutiin immoo hamma fuullee karra Haamaat sanaatti galaanni guddichi daarii isaa in ta'a; daariin isaa karaa gara lixa-biiftuu isa kana".

*15-20 Lak 34:1-12

21 "Isin gosoonni Israa'el akkasitti biyya kana hirmaadhaa! 22 Isin ofii keessaniif, warra orma biyya keessanitti galanii isin gidduutti ijoollee godhataniifis, dhaala godhaatii buufata mukaatiin hiraa! Isaan akkuma ijoollee Israa'el warra dhaloota biyyaa haa ta'an, gosa Israa'el gidduudhaas buufata mukaatiin dhaala haa hirmaatan! 23 Namni galaan sun gosa kam keessa iyyuu yoo jiraate, isin dhaala isaa achumaa kennaafii!" jedhe; Waaqayyo gooftaan kana dubbateera".

*22-23 Lew 19:32-33; Kes 23:7-8; Isa 14:1; 56:3,6

Biyyichi Gosootaa Hiramuu Isaa

48 1 Maqaan gosoota sanaas kanatti aanee jira; "Gosi Daan ga'aa tokko argata; daariin isaa karaa dhuma gara bitaa galaana irraa ka'ee harka karaa gara Hetloon dhaqu irra hamma karra Haamaattitti, darbees hamma Hazar-Enonitti; karaa daarii Damaasqoo immoo Haamaatiin gara bitaatti hambisee, gara ba'a-biiftuutii ka'ee hamma lixa-biiftuutti".

2 "Daarii Daanitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Ashcer ga'aa tokko argata.

3 "Daarii Asheeritti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Niftaalem ga'aa tokko argata.

4 "Daarii Niftaalemitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Minaasee ga'aa tokko argata.

5 "Daarii Minaaseetti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Efreem ga'aa tokko argata.

6 "Daarii Efreemitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Ruuben ga'aa tokko argata.

7 "Daarii Ruubenitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Yihudaa ga'aa tokko argata.

*1 47:15-17

8 "Daarii Yihudaatti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti kan

jiru immoo, qooda isa ati kennaa addaa gootee dhi'eessitu haa ta'u! Inni bal'inni isaa dhundhuma kuma digdamii shan, hojjaan isaa immoo gara ba'a-biiftuutii jalqabee hamma gara lixa-biiftuutti ga'aa gosa tokkoo sanaa wajjin wal haa qixxaatu; iddoon qulqullaa'aanis walakkaa isaatti haa ta'u! 9 Qoodni isin kennaa addaa gootanii Waaqayyoof dhi'eessitan dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shan, bal'inni isaa dhundhuma kuma kudhan haa ta'u! 10 Kennaan addaan baafamu inni qulqullaa'aan kun lubootaaf haa ta'u! Innis karaa gara bitaa dhundhuma kuma digdamii shan; bal'inni isaa karaa gara lixa-biiftuu dhundhuma kuma kudhan, karaa gara ba'a-biiftuu immoo dhundhuma kuma kudhan, dheerinni isaa karaa gara mirgaa dhundhuma kuma digdamii shan haa ta'u! Iddoon qulqullaa'aan inni kan Waaqayyoos walakkaa isaatti haa argamu! 11 Kun immoo luboota warra ilmaan, Zaadoq keessaa qulqullaa'anii yeroo namoonni Israa'el karaa irraa bal'atan Lewwoota warra kaanii wajjin utuu karaa irraa hin jal'atin wanta ani isaan abboome eeganiif haa ta'u! 12 Kun qooda kennaa qulqullaa'aa isa kan biyyichaa, isa iddoo hundumaa caalaa qulqullaa'aa ta'e daarii warra Lewwootaa isa jiru keessaa kennaa addaa isaaniif haa ta'u".

*8 45:1-8

*10-12 40:46; 44:15-16

13 "Karaa daarii warra lubootaa, warri Lewwootaa hirmaata dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shanii, bal'inni isaa dhundhuma kuma kudhanii haa qabaatan! Guutummaatti dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shan, bal'inni isaa kuma kudhan in ta'a. 14 Isaan immoo gar tokkoo isaa illee hin gurgurin, hin geddarinis! Qoodni biyyicha keessaa fo'ame kun Waaqayyoof qulqullaa'aa waan ta'eef, darbee harka nama biraatti hin kennamin!

15 "Lafti inni irraa hafe, inni bal'inni isaa dhundhuma kuma shanii fi dheerinni isaa dhundhuma kuma digdamii shanii immoo wanta walli wajjin itti hojjetaniif, mandaraaf, iddoo taa'umsaaf, lafa tikaafis haa ta'u! Mandarattiinis walakkaa isaatti haa

ijaaramtu! 16 Safarri ishees, karaa gara bitaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shan, karaa gara mirgaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shan, karaa gara ba'a-biiftuu dhundhuma kuma afurii fi dhibba shan, karaa gara lixa-biiftuus dhundhuma kuma afurii fi dhibba shan haa ta'u! 17 Lafti tikaaf inni kan mandarattiis, karaa gara bitaa dhundhuma dhibba lamaa fi shantama, karaa gara mirgaa dhundhuma dhibba lamaa fi shantama, karaa gara ba'a-biiftuu dhundhuma dhibba lamaa fi shantama, karaa gara lixa-biiftuus dhundhuma dhibba lamaa fi shantama haa ta'u! 18 Iddoo sana irraa hafee, duukaa hojjaa isa qooda qulqullaa'aa sana keessaa kennaa addaa ta'ee inni kaa'ame immoo, gara ba'a-biiftuutti dhundhuma kuma kudhan, gara lixa-biiftuutis dhundhuma kuma kudhan haa ta'u! Kunis duukaa qooda isa qulqullaa'aa sanaa ta'uutu irra jira; wanti isa irraa galu immoo hojjetoota mandarattii sanaaf nyaata haa ta'u! 19 Warri mandarattiidhaaf hojjetan laficha haa qotan! Isaanis gosa Israa'el hundumaa keessaa haa ta'an! 20 Guutummaan qooda isin kennaa addaa gootanii keessanis cinaachi isaa adduma addaan dhundhuma kuma digdamii shan ta'ee, cinaachi arfanuu wal haa qixxaatu! Kanaas qooda isa qulqullaa'aa fi isa mandarattiidhaaf qabeenya ta'e sanaa wajjin in kennitu.

*16 Mul 21:16

21 "Karaa gara lamaanuu qooda qulqullaa'aa irraa akkasumas qabeenya mandarattii irraa kan hafu, fuullee kennaan addaa inni dhundhuma kuma digdamii shanii sun ga'ee dhaabatuu hamma daarii isa karaa ba'a-biiftuutti, gara lixa-biiftuutis fuullee inni dhundhuma kuma digdamii shanii sun ga'ee dhaabatuu hamma daarii isa karaa lixa-biiftuutti inni hirmaata gosaa duukaa jiru kan guddaa biyyaa haa ta'u! Innis kennaa addaa isa qulqullaa'aa isa iddoon qulqullaa'aan manicha qulqullummaa walakkaa isaatti argamu haa ta'u! 22 Qabeenya warra Lewwootaa fi kan warra mandarattii qabeenya isa kan guddaa biyyaa sana gidduutti argama; ga'aan guddaa biyyaas daarii Yihudaa fi daarii Beniyaamin gidduutti argama".

*21-22 45:7

23 "Gosi warri hafan immoo, gosi Beniyaamin cinaacha gara ba'a-biiftuutti hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti ga'aa tokko argata.

24 "Daarii Beniyaaminitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutti hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Shimi'oon ga'aa tokko argata.

25 "Daarii Shimi'oonitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutti hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Yisaakor ga'aa tokko argata.

26 "Daarii Yisaakoritti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutti hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Zebulon ga'aa tokko argata.

27 "Daarii Zebulonitti aanee cinaacha gara ba'a-biiftuutti hamma cinaacha gara lixa-biiftuutti, gosi Gaadi ga'aa tokko argata.

28 "Daarii Gaaditti aanee gara haraka mirgaatiin, daariin isaa Taamaarii ka'ee gara mirgaatti hamma bishaan Mariibaa-Qaadeshitti in adeema; achii immoo karaa laga Gibxii ba'ee hamma galaana isa guddaatti in adeema*.

29 "Lafti isin dhaala gootanii buufata mukaatiin gosa Israa'eliif hirtan isa kana; ga'aan isaaniis isaan kana" jedhe; kana Waaqayyo gooftaatu dubbate.

*28 47:19

Karrawwan Mandarattii Maqaa Gosa Israa'elitti Moggaafamuu Isaanii

30 Karrawwan mandarattii keessaa ittiin ba'an warra kanatti aananii jiranii dha; "Cinnaachi gara bitaa safarri isaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shan; 31 karri mandarattii maqaa gosa Israa'elii in waamaman; karri sadan karaa gara bitaa jiran, 'Karra Ruuben, karra Yihudaa, karra Lewwii' jedhamu.

32 "Karaa cinaacha gara ba'a-biiftuu mandarattii isa safarri isaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shanii, karra sadiitu jira; isaanis, 'Karra Yoseef, karra Beniyaamin, karra Daan' jedhamu.

33 "Karaa cinaacha gara mirgaa mandarattii isa safarri isaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shanii, karra sadiitu jira; isaanis, 'Karra Shimi'oon, karra Yisaakor, karra Zebulon' jedhamu.

34 "Karaa cinaacha gara lixa-biiftuu mandarattii isa safarri isaa dhundhuma kuma afurii fi dhibba shanii, karra sadiitu jira; isaanis, 'Karra Gaadi, karra Asheer, karra Niftaalem' jedhamu. 35 Guutummaan naannoo mandarattii dhundhuma kuma kudha saddeet; guyyaa sanaa jalqabee maqaan mandarattii 'Waaqayyo achi jira' in jedhama" jedhe*.

*30-35 Mul 21:12-13,16; Isa 60:14

Macaafa Daani'el Raajichaa

Daani'elii Fi Hiriyoonni Isaa Booji'amanii Mana Mootii Baabilonitti Geeffamuu Isaanii

1 Yehoyaaqiim mootiin biyya Yihudaa mo'ee waggaa sadaffaatti, Nebukadnezaar mootiin biyya Baabilon dhufee mandara Yerusaleem in marse. 2 Waaqayyo gooftaan yommuu Yehoyaaqiim mootiin biyya Yihudaa, qodaan mana qulqullummaa keessaas gar tokko harka mootii Baabilonitti akka kennamu in godhe; mootiin Baabilonis warra booji'e biyya isaa isa "Shiinaar" jedhamee beekametti geessee, mana waaqayyolii isaatti isaan galche; qodaa sanas lafa qabeenyi waaqayyolii isaatii taa'u in kaa'e*.

*1-2 2Mot 24:1-2,10-16; 2Sen 36:5-7

3 Mootichi yommuu dargaggoota Israa'elii booji'aman warra sanyii mootootaa fi gurguddootaa ta'an keessaa akka dhi'eessuuf, Ashfenaaz angafa hojjetoota isaa warra xu'aashii abboome*; 4 dargaggoonni dhi'eeffaman kun warra mudaa hin qabne, ija namaatti miidhagan, ogummaa hundumaa qalbifatan, beekumsa qaban, barumsaa fi mataa qaban, mana mootii keessa hojjechuuf warra malan ta'uun isaan irra jira; isaan caaffataa fi afaan warra Kaldootaa barsiifamuuf turan. 5 Mootichi nyaata ofii nyaatu irraa, daadhii waynii ofii dhugu irraa wanta isaan guyyaa guyyaatti argatan in mureef; isaan kun waggaa sadiif barsiisa kaanan erga guddifamanii booddee, fuula mootichaa duratti dhi'aatanii hojii irra dhaabamuuf turan.

*3 2Mot 20:18

6 Isaan gidduutti warra Yihudaa keessaa kan argaman Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaa turan. 7 Angafni hojjetoota warra xu'aashii sunis maqaa isaanii geddaree, Daani'elii "Belkishaazaar", Hanaaniyaadhaan "Shaadraak", Miishaa'elii "Meshaak", Azaariyaadhaan "Abed-Neegoo" jedhe.

8 Daani'el garuu nyaata mootichi nyaatuu fi dhugaatii inni dhugu soorachuudhaan akka of hin xureessineef garaa murate; kanaaf of xureessuu kana keessaa ooluudhaaf angaficha warra hojjetootaa sana in kadhate*. 9 Waa-

qayyo immoo Daani'el faara-tolaadhaa fi gara-laafina angaficha irraa akka argatu godhe*. 10 Namichi Daani'elii, "Ani mooticha gooftaa koo isa waan isin nyaatanii fi waan isin dhugdan isiniif mure nan sodaadha; sababiin isaas mootichi bifni keessan hiriyoota keessanii gad ta'ee daalachaa'uu in arga; kanaanis isin mooticha biraa dubbii sodaachisaa mataa koo irratti in fichisiiftu" jedhe.

*8 Lew 11:1-47; 17:10-12

*9 Uma 39:21

11 Daani'el amma immoo namicha isa angafichi warra hojjetootaa, eegduu Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaa godhe sanaan, 12 "Mee wanta nyaatuu biqiltuu garaa garaa, wanta dhugnuu bishaan nuuf haa kennan; atis guyyaa kudhaniif nuyi garboota kee irratti ilaali! 13 Bifni keenya bifa dargaggoota warra nyaata mootii nyaatanii wajjin si duratti haa ilaalamu; erga kana argitee booddee nun garboota kee akkuma sitti mul'ate godhi!" jedhe. 14 Kanaaf inni wanta isaan dubbatan kana dhaga'eeffii, guyyaa kudhaniif isaan irratti in ilaale. 15 Guyyaa kudhan booddee bifni isaanii, gabbinni isaanis kan dargaggoota warra nyaata mootii nyaatanii caalee argame. 16 Kana irratti eegduun isaanii sun nyaata isaanii, daadhii waynii isaan dhuguuf turanis dhiisee, nyaata biqiltuu garaa garaa isaanii in kenne.

17 Waaqayyo yommuu dargaggoota arfan kanaaf beekumsa caaffatootaa fi ogummaa hundumaa fi hubannaa isaanii kenne; Daani'el immoo mul'ataa fi abjuu hiikuuf kennaa in argate*. 18 Barri isaan itti haa dhi'aatanii mootichi mureef geenyaan, angafni hojjetoota warra xu'aashii Nebukadnezaaritti isaan dhi'esse. 19 Yommuu mootichi isaanii wajjin dudubbatee hunduma isaanii keessaas kan akka Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaa bin argamne; akkasitti isaan mooticha duratti hojiddhaaf in fudhataman. 20 Dubbii ogummaa fi hubannaa waan ilaalu hundumaatti mootichi yeroo yaada isaanii gaafatetti, guutummaa biyya mootummaa isaa keessaa warra ayyaana hedan,

beekaa warra jedhamanis hundumaa irra harka kudhan caalanii argate. ²¹Qiiros mo'ee hamma waggaa tokkootti Daani'el hojii kana irra ture*.

*17 His 28:3

*21 6:28; 'z 1:1

Abjuu Nebukadnezaar

2 ¹Bara mootummaa Nebukadnezaar waggaa lammaffaatti, mootichi ofii isaatii abjuu abju'ate; kana irratti yaadni isaa baay'ee waan raafameef, hirribni isaa irraa in bade. ²Mootichi kana booddee warri ayyaana hedan, beekaa warri jedhaman, warri qoricha namatti godhan akkasumas Kaldoota keessaa warri dubbii dhokataa hiikuutti beekaman waamamanii abjuu isaa akka itti himan inabboome; warri waamaman ol galanii mooticha dura yommuu ijaajan, ³mootichi, "Ani abjuu tokko nan abju'adhe, abjuu sana beekuudhaaf yaadni koo baay'ee in raafame" jedheen*. ⁴Yommuu Kaldoota keessaa warri dubbii dhokataa hiikuutti beekaman afaan Aaramiitiin, mootichaan, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Abjuu kee nu garboota keetti himi, nuyi immoo hiikaa isaa sitti in beeksifnaa!" jedhan.

*1-3 Uma 41:8; Isa 47:12-13

⁵Mootichi immoo deebisee warra dubbii dhokataa hiikuutti beekaman kanaan, "Ana biraa dubbiin isaa citeera, isin abjichaa fi hiikaa isaa yoo anatti beeksisuu dhaabaattan, harki keessanii fi miilli keessan akka isin irraa ciramu, manni keessan immoo diigamee tuullaa kosii ta'ee akka hafu nan godha. ⁶Abjichaa fi hiikaa isaa yoo anatti beeksiftan garuu, kennaa, gonfaa, ulfinas na biraa in argattu; kanaaf abjichaa fi hiikaa isaa anatti beeksisaa!" jedhe. ⁷Isaan immoo lammaffaa deebisanii, "Mootichi abjuu isaa garboota isaatti haa bimu, nuyi immoo hiikaa isaa isatti in beeksifnaa!" jedhan. ⁸Mootichi deebisee, "Dubbiichi ana biraa akka cite argitanii, yeroo argachuudhaaf akka isin yaaltan ani hubadhee bira ga'era. ⁹Isin abjicha yoo anatti beeksisuu dhaabaattan, firdii tokkicha duwwaatu isin eeggata; isin hamma yeroon geddaramutti dubbii sobaa fi manca'aa anatti dubbachuudhaaf walii galtaniit-

tu; kanaaf hiikaa isaa anatti beeksisuu danda'uu keessan akkan barutti, amma abjicha anatti himaa!" jedhe. ¹⁰Yommuu Kaldoota keessaa warri dubbii dhokataa hiikuutti beekaman mootichaaf deebisanii, "Biyya lafaa kana keessaa namni wanta mootichi barbaade beeksisuu danda'u tokko illee hin jiru; kanaan duras mootiin guddaan, namni biyya seerrates dubbii akkasii warra ayyaana hedan, beekaa warra jedhaman, Kaldoota keessaa warra dubbii dhokataa hiikuutti beekamanis kan gaafate hin turre. ¹¹Dubbiin mootichi gaafate rakkisaa dha, waaqayyolii warra iddoon jireenya isaanii warra foon uffate keessa hin ta'in malee, namni tokko illee kana mootichatti beeksisuu hin danda'u" jedhan.

¹²Kana irratti mootichi baay'ee aaree boba'ee, beektonni biyya Baabilon hundinuu akka balleeffaman ajaje. ¹³Yommuu warri beektonni akka ajjeefamaniif abboommiin baanaan, Daani'elii fi hiriyoota isaas ajjeesuudhaaf in barbaadan.

Waaqayyo Hiikaa Abjichaa Daani'elitti Mul'isuu Isaa

¹⁴Yeroo Ariiyok angafni eegdota mootichaa, beektota biyya Baabilon ajjeesuuf ba'etti, Daani'el dubbii isaa akeekkaatee gargar baasuudhaan itti dhi'aatee, ¹⁵Ariiyok ajajaa isa kan mootichaatiin, "Abboommiin mootichaa maaliif akkas jabaate?" jedhe; yommuu Ariiyok dubbicha Daani'elitti beeksise. ¹⁶Kana irratti Daani'el gara mootichaatti ol galee, deebi'ee hiikaa abjuu isaa mootichatti akka himuuf yeroo akka inni isaaf kennuuf in kadhate.

¹⁷Kana booddee Daani'el mana isaatti galee dubbicha hiriyoota isaa Hanaaniyaa, Miishaa'elii fi Azaariyaatti beeksise. ¹⁸Yommuu inni waa'ee dhoksaa dubbii kanaaf, Daani'elii fi hiriyoonna isaa beektota Baabilon warra kaanii wajjin akka hin balleeffamnetti araara Waaqayyo isa waaqa irraa akka kadhataniif itti hime. ¹⁹Ergasii dubbiin dhokataan sun mul'ata halkaniitti Daani'elitti in mul'ifame; yommuu Daani'el maqaa Waaqayyo isa waaqa irraa in eebbise; ²⁰Daani'el,

"Ogummaanii fi aangoon kan isaa

waan ta'eef, maqaan Waaqayyoo baraa hamma bara baraatti eebbifamaa haa ta'u!

²¹Inni yeroo, kutaa baraas in geddara, mootota mootummaa irraa in buusa,

isaan in moosisas; warra ogeessotaaf iyyuu ogummaa,

warra beektotaafis hubatanii beeku isatu kenne*.

²²Dubbii gad fagoodhaa fi dhokataa in mul'isa, wanta dukkana keessa jiru in beeka,

ifnis isa bira in jiraata.

²³Yaa Waaqayyo isa kan abboota kootii,

ogummaa fi jabina

waan anaaf laateef,

wanta nuyi si kadbannes

waan nutti beeksifteef,

ati waan mootichi beekuuf rakkate

anatti waan beeksifteef,

ani sin galateeffadha, sin

jajadhas!" jedhe.

*21 4:17,25,32; 1Sam 2:7; Iyo 12:13-21; Fak 2:6

Daani'el Abjicha Mootilitti Himee Hiikuu Isaa

²⁴Ergasii Daani'el Ariiyok isa mootichi beektota Baabilon akka balleessuuf ajaje biratti ol galee, itti dhi'aatees, "Beektota Baabilon bin balleessin, gara mootichaatti ol na galchi, ani immoo hiikaa abjuu isaa mootichatti nan hima!" jedheen.

²⁵Yommuu Ariiyok dafee Daani'elin mooticha biratti ol galchee, "Ani warra biyya Yihudaatii booji'aman keessaa, nama mootichatti hiikaa abjuu isaa beeksisu tokko argadheera" jedheen. ²⁶Kana irratti mootichi, Daani'el isa maqaan isaa "Belxishaazaar" ta'e sanaan, "Ati abjuu ani arge hiikaa isaas anatti beeksisuu in dandeessaa?" jedhe. ²⁷Daani'el immoo deebisee, "Dboksaa mootichi gaafate kana, ogeessonni, beekaa warri jedhaman, warri ayyaana hedan, warri urjii ilaalanii namaaf himanis danda'anii mootijitti hin beeksisan; ²⁸garuu inni wanta dhokatanii jiran mul'isu tokko bantii

waaqaa keessa jira, inni immoo Waaqayyoo dha; inni wanta bara booddeetti ta'uuf jiru Nebukadnezaar mootichatti beeksiseera; abjuun kee, mul'anni ati siree kee irra ciiftee mataa kee keessa naanna'aa tures isaan kam akka ta'an sitti nan hima*.

*28 Uma 41:16

²⁹"Yaa mootii, ati siree kee irra utuu ciiftuu waa'ee wanta kana boodde ta'uuf jiru yaadni sitti in dhufe, ati immoo itti in yaadde; inni wanta dhokatanii jiran mul'isus, wanta ta'uuf jiru sitti in beeksise. ³⁰Anatti immoo sababii ani nama jiru hundumaa caalaatti ogummaa qabaadheef miti, garuu hikaan abjichaa si mootichatti akka beeksifamuuf, yaada isa ati garaa keetti itti rakkatte sana akka hubattuuf dhoksaan kun anatti mul'ifame*.

*30 Uma 41:39

³¹"Yaa mootii, ati abjuudhaan fakkeenya bifa nama guddaa tokkoo argite; fakkeenya bifichaa ol dheeraa, baay'ee calaqqisaa, ilaalun isaas so-daachisaa ture; ³²mataan fakkeenya-chaa warqee ba'eessa isaa irraa, qomni isaa fi harki isaa lamaan meetii irraa, garaan isaa fi mudhiin isaa sibiila diimaa irraa, ³³gudceedi isaa sibiila irraa, jilbii isaatii gad gar tokko sibiila irraa gar kaan immoo suphee irraa kan hojjetame ture. ³⁴Utuma ati ilaaltuu, dhagaan utuu harki namaa itti bin bu'in fotoqqe dhufee, jilba fakkeenya-chaa gad isa sibiilaa fi suphee sana rukute caccabse. ³⁵Achumaan sibiilichi, suphicchi, sibiilichi diimtiichi, meetichi, warqichis caccabee hurraa'ee, akka habaqii bonaa isa lafa oobdii midhaanii ta'e; hurraan isaa tokko illee akka hin hafnettis qilleensi isa fudhatee sokke; dhagichi inni fakkeenya-chaa rukute garuu tulluu guddaa ta'ee biyya lafaa guute.

³⁶"Egaa abjichi isa kana ture, amma immoo hiikaa isaa mootiitti in himna; ³⁷yaa mootii, ati mootota warra kaan irratti mootii dha, Waaqayyo inni waaqa irraa mootummaa, humna, jabina, ulfinas siif in kenne*;³⁸ inni ilmaan namootaa, horii qe'ee, bineensota caakkaa, simbirroota qilleensa keessa balali'anis lafuma jiranitti harka kee keessa galchee, ati hunduma isaanii

akka seerrattu godheera; egaa mataan fakkeenichaa inni warqeen sun si*.

*37 His 26:7

*38 Er 27:6; 28:14

39 "Si booddeedhaan mootummaan kan keetii gadii in ka'a, sadaffaan inni sibiila diimaatti fakkeeffame tokkos lafa hundumaa in seerrata. 40 Mootummaan afuraffaan tokkos inni akka sibiilaa jabaatu as in ba'a; akkuma sibiilli waan hundumaa caccabsee burreessu, egaa akkuma sibiilli waan halle hunkuteessu, innis isaan kana hundumaa caccabsee in hunkuteessa.

41 "Akkuma abjuu keetiin jilba fakkeenichaa gadii fi qubbeetii miilla isaa gar tokko sibiila, gar-tokko immoo dhoqqee suphee argites, mootummichi gargar hirmaa in ta'a; haa ta'u iyyuu malee, sibiilli suphee wajjin walitti makamuu isaa akkuma argite, jabeenyi sibiilaa muraasi keessa jira. 42 Akkuma qubbeetiin miillan isaa gar tokko sibiila, gar tokko immoo suphee ta'e, mootummichis gar tokkoon isaa jabaa, gar tokkoon isaas suphaa in ta'a. 43 Sibiila dhoqqee supbeetiin makame akkuma argites, akkasuma isaanis fuudhaa fi heerumaan walitti in makamu; garuu akkuma sibiilli suphee wajjin walitti makame wal hin fudhanne, isaanis walii wajjin hin bafan*.

*41-43 11:5-6,17

44 "Bara mootota sanaatti Waaqayyoo inni waaqa irraa mootummaa deebi'ee matuman hin badne, isa mo'ichi isaas saba biraatti bin darbine dhaabuuf jira; inni mootummoota sana hundumaa caccabsee in hurreessa, badduus isaan in baasa; ofii isaatii immoo bara baraan jabaatee in dhaabata*. 45 Kun akkuma isa ati dhagaan utuu barki namaa itti hin bu' in tulluu irraa fottoqqee dhufe, sibiilicha, sibiilicha diimaa, suphee, meetii, warqichas caccabsee hurreessuu isaa abjuudhaan argitee ti; Waaqayyoo inni guddaan waan kana booddee ta'uuf jiru si mootichatti beeksiseera; abjichi dhugaa dha, hikaan isaas amanamaa dha" jedhe.

*44 7:14,27; Luq 1:33; 1Qor 15:24-28; Mul 11:15

Mootichi Waaqayyoo Gooftaa Beekuu Isaa Daani'elinis Gonfuu Isaa

46 Yommuu Nebukadnezaar mootichi adda isaatiin gad gombifamee Daani'eliif sagade; ka'ees aarsaanii fi ixaanni akka isaaf dhi'ceffamuuf in abboome*. 47 mootichis Daani'eliin, "Erga ati dhoksaa kana mul'isuu dan-deesse, 'Waaqayyoo keessan dhuguma waaqayyolii irratti Waaqayyoo dha, mootota irrattis gooftaa dha, wanta dhokataa hundumaas isa mul'isuu dha" jedhe*. 48 Kana booddee mootichi Daani'elin nama guddaa godhee, kennaa gurguddaa baay'ees in kenneef, kutaa biyyaa isa Baabilon jedhamuu irratti bulchaa biyyaa isa godhe, beektota Baabilon hundumaa gararraas isa in kaa'e*. 49 Daani'el immoo mooticha gaafatee, Shaadraak, Meshakii fi Abed-Neegoo hojii kutaa biyyaa isa Baabilon sana geggeessuu, irra isaan dhaabachiise; ofii isaatii garuu hojii biyya bulchuu adeemsiisuudhaaf mana mootichaa keessatti hafe*.

*46 HoE 14:13,18

*47 Dan 3:29; Iya 2:11; Kes 10:17;

Far 86:8; Isa 42:8.

*48 5:29

*49 3:12

Mootichi Bifa Fakkeenya Dhaabee Akka Itti Sagadaniff Abboomuu Isaa

3 1 Nebukadnezaar mootichi bifa fakkeenya hojjaa isaa dhundhuma jaatamaan, bal'ina isaa immoo dhundhuma ja'aa warqee irraa hojjechiisee, Baabilon kutaa biyyaa keessaa bakkee isa afaan isaaniitti "Duraa" jedhamu keessa dhaabe. 2 Nebukadnezaar mootichi nama ergee warra kutaa biyyaa bulchan, warra mataa kutaa hojii irra jiran, abboota biyyaa, warra gorsituu, warra horii baatan, abboota firdii, warra seera eegsisan, warra kutaa biyyaa keessatti aboo qaban hundumaa walitti waamsise; waamamuun isaanis cebsa bifa fakkeenya Nebukadnezaar mootichi dhaabe irratti akka argamaniif ture. 3 Kana irratti warri kutaa biyyaa bulchan, warri mataa kutaa hojii irra jiran, abboonni biyyaa, warri gorsituu, warri horii baatan, abboonni firdii, warri seera eegsisan,

warri kutaa biyyaa keessatti aboo qaban hundinuu eebba bifa fakkeenya Nebukadnezaar mootichi dhaabe irratti argamuudhaaf walitti qabaman; isaan kun bifa fakkeenya isa Nebukadnezaar dhaabe dura in dhaabatan. 4 Inni labsii dhageessisus sagalee guddaa dhaan itti lallabee, "Yaa namoota, saba garaa garaa fi, gosa garaa garaa taatanii afaan garaa garaas dubbattan dhaga'aa! 5 Sagalee fiinoo, faaggaa, kiraaraa, maseenqoo, mi'a ribuu qabu kan biraa, ulullee, sagalee mi'a garaa garaas yeroo dhageessan bifa fakkeenya warqee irraa hojjetame Nebukadnezaar mootichi dhaabeef gombifamaatii sagadaa! 6 Namni gombifamee bin saganne si'uma sana iddoo ibiddi itti bobba'u keessatti in darbatama" jedhe*. 7 Kana irratti jarri hundinuu sagalee fiinoo, faaggaa, kiraaraa, maseenqoo, mi'a ribuu qabu kan biraa, sagalee mi'a garaa garaas akkuma dhaga'aniin, namoonni saba garaa garaa fi gosa garaa garaa keessaa dhufanii, afaan garaa garaa dubbattan, bifa fakkeenya warqee irraa hojjetame Nebukadnezaar mootichi dhaabeef gombifamanii sagadan.

*6 Mul 13:15

Namoonni Sadil Hammeeffamanii Mooticha Duratti Dbi'aachuu Isaanii

8 Yeroodhuma sana warri Kaldootaa tokko mootichatti dhi'aatanii Yihudoota tokko hamatan. 9 Nebukadnezaariinis, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! 10 Yaa mootii! Ati 'Namni hundinuu sagalee fiinoo, faaggaa, kiraaraa, maseenqoo, mi'a ribuu qabu kan biraa, sagalee mi'a garaa garaas yommuu dhaga'u bifa fakkeenya warqee irraa hojjetameef gombifamee haa sagadu*! 11 Namni gombifamee hin saganne immoo iddoo ibiddi itti bobba'u keessatti in darbatama" jettee abboommii baafteetta. 12 Yihudoonni warri ati hojii kutaa biyya Baabilon sana geggeessuu irra isaan dhaabde tokko jiru; maqaan isaanis Shaadraak, Meshak, Abed-Neegoo dha; namoonni kun abboommii kee hin ulfeessan, yaa mootii! Isaan waaqayyolii kee bin waaqessan, bifa fakkeenya warqee irraa hojjetame ati dhaabde sanaafis hin sagadan" jedhan*.

*10 6:12-13

*12 2:49

13 Nebukadnezaaris kana irratti aaree dheekkamee, Shaadraakin, Meshakin, Abed-Neegoo gara isaa akka fidan in abboome; isaanis jara kana mooticha duratti dhi'eessan. 14 Nebukadnezaaris, "Yaa Shaadraak, Meshakii fi Abed-Neegoo! Isin dhuguma waaqayyolii koo bin waaqessitanii? Bifa fakkeenya warqee irraa hojjetame ani dhaabeefis hin sagaddanii? 15 Egaa amma sagalee fiinoo, faaggaa, kiraaraa, maseenqoo, mi'a ribuu qabu kan biraa, ulullee, sagalee mi'a garaa garaas akkuma dhageessaniin, bifa fakkeenya ani hojjechiiseef gombifamanii sagaduudhaaf qophaa'aa! Yoo sagaduu dhaabaatan garuu, si'uma sana iddoo ibiddi itti bobba'u keessatti in darbatamtu; Waaqayyoo inni harka koo isin oolchu kun eenyu?" jedhe*.

*15 Bau 5:2; 2Mot 18:34-35

16 Kana irratti Shaadraak, Meshakii fi Abed-Neegoon mootichaaf deebisanii, "Yaa Nebukadnezaar, waa'ee kanaaf nuyi deebii siif kennuu iyyuu nu hin barbaachisu. 17 Oolchuu yoo ta'e immoo, Waaqayyoo keenya inni nuyi waaqessinu ibidda bobba'aa keessaa nu oolchuu in danda'a, harka kee keessaas nu in oolcha, yaa mootii*! 18 Yoo kana fedhuu dhaabaatte iyyuu, nuyi waaqayyolii kee akka hin waaqessine, bifa fakkeenya warqee irraa hojjetame ati dhaabdeefis akka hin saganne beeki, yaa mootii!" jedhan*.

*17 Kes 4:20; Isa 43:2; Far 66:12

*18 Bau 20:3-5

Namoonni Sadan Ibidda Boba'uutti Darbatamuu Isaanii

19 Yommuu Nebukadnezaar garmalee dheekkamee, fuulli isaas Shaadraak, Meshakii fi Abed-Neegooti in geddaramu; humna ibiddichaa isa dur gubu caalaa dachaa torba akka gubsiisan in abboome; 20 Ioltuu isaa keessaa warri humna caalan immoo Shaadraak, Meshakii fi Abed-Neegoo hidhanii iddoo ibiddi itti bobba'u keessatti akka darbatan inni in ajaje. 21 Achumaanis namoonni sadan akkuma uffatanii jiranitti wayyaa isaanii, fiddoo isaanii, marata isaanii wajjin bidhamanii iddoo ibiddi itti

boba'u keessatti in darbataman. ²² Ab-boommiin mootichaa jabaa waan tu-reef, ibiddichis gar-malee waan gu-beef, arrabni ibiddichaa warra Shaad-raak, Meshaakii fi Abed-Neegoo geessanii itti darbatan-gubee in ajjee-se. ²³ Shaadraak, Meshaakii fi Abed-Neegoon sadanuun isaanii akkuma bi-dhamanii jiranitti ibidda boba'u sana keessatti in kufan.

²⁴ Ergasii Nebukadnezaar mootichi na'ee waan dinqifateef, sardamaa lafaa ka'ee, "Namoonni sadii biidhamanii ibidda keessatti akka darbataman goone mitii ree?" jedhee gurguddoota mana mootummaa isaa in gaafate; isaan immoo deebisanii mootichaan, "Kana dhuguma gooneerra, yaa mootii!" jedhaniin. ²⁵ Innis itti dabalee, "Ani garuu kunoo, namoonni afur biidhamanii, miidhamni tokko utuu isaan irra hin ga'in ibidda keessa asii fi achi adeemuu isaanii nan arga; bifi isa afuraffaa immoo bifa ilma waaqayyolii in fakkaata" jedhe*.

*25 Isa 43:2

Namoota Sadan Ibidda Keessaa Waaqayyo Akka Oolche Arguu Isaa

²⁶ Nebukadnezaar gara balbala id-doo ibiddi keessaa boba'uutti dhi'aa-tee, "Shaadraak! Meshaak! Abed-Neegoo! Hojjetoota Waaqayyo isa hundumaa gararraa jiruu, kottaa as ba'aa!" jedhe; yommuu Shaadraak, Meshaakii fi Abed-Neegoon ibiddicha keessaa gad in ba'an. ²⁷ Warri kutaa biyyaa bulchan, warri mataa kutaa hojii irra jiran, abbaanni biyyaa, gurguddoonni mana mootummaa isaa, walitti dacha'anii, ibiddichi dhagna namoota kanaa irratti humna akka hin godhatin in argan; rifeensi mataa isaanii iyyuu hin ciincofne, uffanni isaanis bifa hin geddaranne, fooliin ibiddaas isaan irra hin turre*. ²⁸ Kana irratti Nebukadnezaar, "Waaqayyo inni kan Shaadraak, kan Meshaak, kan Abed-Neegoo ulfinaan haa jajamu! Inni ergamaa isaa ergee hojjetoota isaa kana oolcheera; hojjetoonni isaa kun isa waan amanataniif abboommii mootichaa homaatti hin lakkoofne; Waaqayyo isaanii malee waaqayyolii kan biraa akka hin waaqessine, isaanii akka hin saganneefis dhagna isaanii gubamuutti dabarsanii

kennan. ²⁹ Ammas akka kanatti oolchuu kan danda'u Waaqayyo kan biraa waan hin jirreef, saba, gosa, afaan dubbata-mu keessaa namni dubbii hin taane Waaqayyo isa kan Shaadraak, Meshaakii fi Abed-Neegoo irratti dubbatu, harki isaa fi miilli isaa irraa ciramee, manni isaa diigamee tuullaa kosii ta'ee akka bafuuf, kunoo, ani abboommii baaseera!" jedhe*. ³⁰ Mootichi kana booddee Shaadraak, Meshaak, Abed-Neegoodhaaf kutaa biyya Baabilonitti hojiin isaapii akka wal qixxaaruuf in godhe.

*27 6:23; Ibr 11:33-34

*29 2:47; 6:27

Nebukadnezaar Latmaffaa Abjuu Abju'atee Isa Abju'ate Himuu Isaa

4 ¹ Nebukadnezaar mooticha biraa, haa ga'u gara warra guutummaa lafaa irra jiraatan, warra saba garaa garaa, warra gosa garaa garaa, warra afaan garaa garaa dubbatan hundumaa! Nagaan isiniif haa baay'atu! ² Milikkitooota fi dinqiiwwan Waaqayyo inni hundumaa gararraa jiru anaaf raawwate mul'isuun wanta ba'eessa anatti fakkaate;

³ milikkitoonni isaa attam gurguddaa dha, dinqiiwwan isaas maal maal aango-qabeeyyii dha! Mootummaan isaa mootummaa bara baraa ti, inni dhalootaa hamma dhalootaatti darbec in mo'a*!

*3 2:44; 4:31; 6:27; Far 145:13

⁴ Ani Nebukadnezaar mana koo keessa of irraa bu'ee, mana mootummaa koo keessas waan hundumaa guuttadhee nan jiraadhan ture. ⁵ Ani abjuu na sodaachise tokko nan arge; sicee irra ciisee utuun jiruus wanti yaada kootti fakkaate, mul'anni mataa koo keessa tures na wareerse. ⁶ Kanaaf beektonni Baabilon hundinuu gara kootti ol galanii hiikaa abjichaa akka anatti beeksisaaniif abboommii nan baase*. ⁷ Yommuu warri ayyaana heddan, beekaa warri jedhaman, Kaldoota keessaa warri dubbii dhokataa biikuutti beekaman, warri urjii ilaalanii namaaf himanis gara kootti ol galan; ani abjuu koo isaanitti nan hima, isaan

garuu hiikaa isaa anatti beeksisuu hin dandeenye*. ⁸ Isaan booddeedhaan Daani'el inni waaqayyolii koo keessaa akka isa tokkootti "Belxishaazaar" jedhamee moggaafame ol galee na dura dhaabate; isa keessa immoo hafuura waaqayyolii qulqullootaatu jira; kanaaf ani abjuu koo isatti nan bime, ⁹ "Yaa Belxishaazaar isa warra ayyaana hedan gararraa jirtuu, hafuurri waaqayyolii qulqullootaa si keessa akka jiru, dhoksaan tokko illees kan si rakkisu akka hin jirre waanan beekuuf, amma wanta ani abjuu kootti mul'ataan arge dhaga'i, ati hiikaa isaa anatti himi!"

*4-6 2:1-3

*7 5:11-12

¹⁰ "Utuun sicee koo irra ciisee jiruu mul'anni mataa koo keessa in dhufe; ilaalees muka guddaa dheeraa tokko walakkaa lafaatti nan arge; ¹¹ mukichi immoo fiixeen isaa bantii waaqaa bira hamma ga'utti in guddate, in jabaate, andaara lafaa hundumaattis in mul'ate. ¹² Baalli isaa nama in marara, iji isaas in baay'ata, hundumaaf soora kan ta'us isatti jira; bineensonni bakkee, isa jalatti gaaddisa in argatu; simbirroonni qilleensa keessa balali'aniis damoota isaa irra in buufatu, foon kan uffate hundinuus isa irraa in soorama*.

*11-12 His 31:3-14

¹³ "Utuun sicee koo irra ciisee jiruu, mul'ata mataa koo keessa dhufe keessatti kunoo, ergamaan qulqullaa'aan dammaqqe eegu tokko bantii waaqaa keessaa gad utuu bu'uu nan arge; ¹⁴ innis sagalee guddaadhaan iyyee, 'Mukicha muraa, damoota isaas irraa kukkuta, baala isaa irraa duguugaa, ija isaas bittimsaa! Bineensonni isa jalaa, simbirroonni damoota isaa irraas haa baqatan! ¹⁵ Gufuu hidda isaa garuu, hidhaa sibiilaa fi sibiila diimaatiin marga bakkee warra lallaafaa keessatti hidhaatii lafa keessatti hambisaa! Fixeensa waaqa irraatiin haa tortoru, ga'aan isaas marga lafaa keessatti bineensotaa wajjin haa ta'u! ¹⁶ Sammuun isaa sammuu namaa irraa haa geddamu; sammuu bineensaas isaaf haa kennamu; barri torbas isa irratti haa darbu; ¹⁷ dubbii cite kana eegdota warra ergamantu abboome,

murtoo kanas warra qulqulloota sana-tu dubbate; kanaan inni hundumaa gararraa jiru mootummaa namootaa irratti akka mo'u, abbaa ofii isaatii jaallateefis akka isa kennu, namoota hundumaa keessaa isa gad deebi'aas isa irra akka inni kaa'u, warri jiraatan hundinuu haa beekan!" jedhee anatti dubbate*.

*17 2:21

¹⁸ "Abjuu kana ana Nebukadnezaar mootichan arge; beektonni mootummaa koo keessa jiran hundinuu hiikaa isaa anatti beeksisuu hin dandeenye; ati garuu yaa Belxishaazaar, hafuurri waaqayyolii qulqullootaa si keessa waan jiruuf, in dandeesa; ammas ati hiikaa isaa anatti himi!" naan jedhe.

Daani'el Abjicha Hiikuu Isaa

¹⁹ Yommuu Daani'el inni maqaan isaa Belxishaazaar jedhame, na'ee afaan qabatee takka taa'ee, yaadni isaas in raafame; mootichi garuu, "Yaa Belxishaazaar, abjichi hiikaan isaas si hin raasin!" jedheen; Belxishaazaar deebisee, "Yaa gooftaa ko, abjichi warra si jibbaniif, hiikaan isaas diinota keef haa ta'u!" ²⁰ Mukichi ati argite, hamma fiixeen isaa bantii waaqaa bira ga'utti guddatee, jabaates guutummaa biyya lafaatti in mul'ate, ²¹ baalli isaa nama in marara, iji isaa baay'ee ture, hundumaaf soora kan ta'us isatti ture, bineensonni bakkee isa jala taa'an, simbirroonni qilleensa keessa balali'aniis damoota isaa irra buufatan; ²² inni guddatee jabaas ta'e kun si, yaa mootii! Guddinni kee itti caalee, bantii waaqaa bira ga'eera, hamma andaara lafaattis mootetta.

²³ "Akkasumas ati mootiin, ergamaa qulqullaa'aa dammaqqe eegu tokko bantii waaqaa keessaa uruu gad bu'uu argiteetti; inni immoo, 'Mukicha muraa balleessaas! Gufuu hidda isaa garuu hidhaa sibiilaa fi sibiila diimaatiin marga bakkee warra lallaafaa keessatti hidhaatii lafa keessatti hambisaa! Fixeensa waaqa irraatiin haa tortoru, barri torba isa irratti hamma darbuttis ga'aan isaa bineensota bakkee wajjin haa ta'u!" jedheera; ²⁴ yaa mootii, kun abboommii isa hundumaa gararraa jiru biraa si gooftaa koo mooticha irratti darbee dha; hiikaan isaas, ²⁵ ati namoota

gidduudhaa in baafamta, iddoon jireenya kees bineensota bakkee wajjin in ta'a, akka saagaas marga in nyaatta, fixeensa waaqa irraatiin in tortorfaamta; inni hundumaa gararraa jiru sun mootummaa namootaa irratti akka mo'u, abbaa ofii isaatii jaallateef akka isa kennus hamma beektutti, barri torba si irratti in darba.

26 "Akkuma gufunn hidda mukichaa lafa keessatti akka hafu abboomame immoo, inni bantii waaqaa keessa jiraatu si irratti akka mo'u yeroo bartuu jalqabee mootummaan kee siif deebi'ee akka dhaabatu hubatamaa dha. 27 Kanaaf yaa mootii, gorsi koo si hiratti fudhatamaa haa ta'u! Wanta qajeelaa hojjechuudhaan cubbuu kee, warra gad qabamanitti oo'a argisiisuu-dhaanis yakka kee of irraa cabsi! Tarii gabiitti jiraachuun kee siif in dheerata ta'a!" jedhe*.

*27 Fak 19:17; Mat 5:7

Abjichi Raawwatamuu Isaa

28 Wanti kun hundinuu Nebukadnezaar mooticha irratti in raawwatame.

29 Ji'a kudha lama booddee gaaf tokko mootichi bantii mana mootummaa isaa isa Baabilon irra asii fi achi deddeebi'aa utuu jiruu, 30 "Kun Baabilon gidditti, ishee ani iddoo taa'umsa mootummaa kootiif, ulfina surraa kootiif, jabina aangoo kootiin ijaare mitii ree?" jedhe. 31 Utuma dubbichi afaan mootichaa keessaa hin dhumini, sagaleen tokko karaa waaqa keessaa gad itti dhufee, "Dubbiin kun sitti in dubbatama, yaa Nebukadnezaar mootii, amma mootummaan si harkaa fudhatamcera*", 32 ati namoota gidduudhaa in baafamta, iddoon jireenya kees bineensota bakkee wajjin in ta'a, akka saagaas marga in nyaatta, inni hundumaa gararraa jiru sun mootummaa namootaa irratti akka mo'u, abbaa ofii isaatii jaallateef akka isa kennus hamma beektutti, barri torba si irratti in darba!" jedhe.

*30-31 Fak 16:18; His 31:10-11

33 Yommuuma dubbichi Nebukadnezaar irratti in raawwatame; inni namoota gidduudhaa in baafame, akka saagaas marga in nyaate, hamma rifeensi isaa akka baalle joobiraa dheeratuutti, qeensi isaas akka qeensa

allaattii hamma ta'utti, dhagni isaa fixeensa waaqa irraatiin tortoree ture.

Nebukadnezaar Waaqayyoon Jajuu Isaa

34 "Barri sun yommuu raawwatame immoo, ani Nebukadnezaar ol gara waaqaa nan ilaale; qalbiin koo anaaf deebi'ees maqaa isa hundumaa gararraa jiru sanaa nan eebbise;

inni mo'ee bara baraan waan mo'uuf,

mootummaan isaas dhaleotaa gara dhalootaatti darbee waan turuuf,

ani isa bara baraan jirraatu nan jajadhe,

ulfinaas nan kenneef*.

35 Warri lafa irra jiraatan bundinuu waan tokkotti hin lakkaa'aman; inni macca bantii waaqaa keessatti,

warra lafa irra jiraatan gidduutis

akkuma jaalala isaatti in hojjeta;

harka isaa hojjechuu irraa kan ittisu,

waan inni hojjetu kan gaafatus tokko illee hin jiru*.

*34 4:3

*35 Isa 40:17; Iyo 9:12

36 "Yeroo sanatti qalbiin koo anaaf deebi'ee, ulfina mootummaa kootiifis surraan koo fi simboon koo anaaf in deebi'ee; warri ana mariisani fi gurguddoonni koo dhimmaaf na barbaadan; ani deebi'ee mootummaa koo irra nan dhaabadhe, guddinni isa durii caalus anaaf in dabalame. 37 Ammas hojiin isaa hundinuu dhugaadhaan, karaan isaas qajeelaa waan ta'ee, warra adeemii isaaniitiin of gurguddisan immoo gad deebisuu waan danda'uuf, ani Nebukadnezaar mootii isa waaqa irraa nan jajadha, ulfinaa fi guddinas nan kennaaf!" jedhe*.

*37 Luq 1:51; 18:14

Belshaazaar Nyaachisa Irra Utuu Jiruu Caaffata Keenyan Irratti Arguu Isaa

5 ¹ Belshaazaar mootichi gurguddoota biyyaa kuma tokkoof nyaachisa guddaa godhe; inni warra kuma sana dura taa'ee daadhii waynii in

dhuga ture. ² Belshaazaar daadhicha waynii dhugee erga itti ho'ee, qodaa warqee fi meetii isa abbaan isaa Nebukadnezaar mana qulqullummaa Yerusaleem keessaa baasee ture akka fidaniif in abboome; kunis mootichi ofii isaa, gurguddoonni isaa, duhartoonni isaa, saajjatoonni isaas qodaa sanatti akka dhuganiif ture*. ³ Yommuu warri abboomaman qodaa warqee fi meetii warra Yerusaleem mana qulqullummaa isa kan Waaqayyoo keessaa baafaman sana in fidan; mootichi, gurguddoonni isaa, duhartoonni isaa, saajjatoonni isaas itti in dhugan. ⁴ Isaan daadhii waynii in dhugu, waaqayyolii warra warqee irraa, meetii irraa, sibiila diimaa irraa, sibiila irraa, muka irraa, dhagaa irraas tolfaman in jajatu turan*.

*2 1:2; 2Sen 36:10; Iz 1:7-11

*4 Isa 44:9-20; Mul 9:20

5 Si'uma sana qubni harka namaa as ba'ee, fuulle baattuu ibsaatiin keenyan mana mootii isa mucuceeffamee addeeffame sana irratti wanta tokko caafe; yommuu mootichi dugda harka caafe sanaa in arge. ⁶ Mootichis bifi isaa geddaramee, yaadoti isaas in raafame; harki isaa fi miilli isaa in bushaa'e, jilbi isaas wal rukute. ⁷ Kana irratti mootichi "Beekaa" warra jedhaman, Kaldoota keessaa warra dubbii dhokataa hiikuutti beekaman, warra urjii ilaalanii namaaf himanis akka ol galchaniif humnaan iyye; beektota Baabiloniinis, "Nama caaffata kana dubbisee hiikaa isaa anatti himutti uffanni bildiimaan itti in uffifama; diraan warqees morma isaatti in kaa'ama; mootummaa koo keessattis iddoo isa sadaffaa qabatee in mo'a" jedhe. ⁸ Yommuu beektonni mootichaa hundinuu ol lixan; garuu caaffaticha dubbisuu, hiikaa isaas mootichatti beeksisuu hin dandeenye*. ⁹ Belshaazaar mootichis guddisee nagaa dhabee, bifi isaa geddaramee, gurguddoonni isaas waan jedhan in wallaalan.

*7-8 2:1-3; Uma 4:18

10 Haati mootichaa sagalee mootichaa fi sagalee gurguddoota isaa dhaageesse; iddoo jarri taa'anii dhuganitti ol lixxee, isheen, "Bara baraan jiraadhu, yaa mootii! Yaadni kee hin raafamin, bifi kees hin geddaramin! ¹¹ Namni hafuurri waaqayyolii qulqul-

lootaa keessa jiru tokko mootummaa kee keessa jira; bara abbaa kee keessa wanti isatti ibsu, hubannaan, ogummaan inni akka ogummaa waaqayyolii isaa keessa ture; abbaan kee Nebukadnezaar mootichis warra ayyaana hedan, beekaa warra jedhaman, Kaldoota keessaa warra dubbii dhokataa hiikuutti beekaman, warra urjii ilaalanii namaaf himan gararraa isa kaa'e; kanas kan godhe abbaadhuma kee ti, yaa mootii*! ¹² Maqaan namicha kanaa Daani'el ture, mootichi garuu 'Belxishaazaar' jedhamee akka waamamu godhe; namichi abjuu hiikuuf, dubbii isa dhokataa mul'isuuf, wanta nama rakkisus hiikuudhaaf hafuura isa hundumaa irra caalu, beekumsa, hubannaas qaba; Daani'el kun kana dubbisee hiikaa isaa himuu waan danda'uuf, inni haa waamamu!" jette*.

*11 4:8

*12 2:48; 1:7

Daani'el Hiikaa Caaffatichaa Himuu Isaa

13 Kana irratti Daani'elin mooticha duratti in dhi'eessan; mootichi immoo Daani'eliin, "Yaa Daani'el, ati edaa warra Yihudaa irra caalus akka ati mootichi biyya Yihudaatii booji'ee as fide keessaa tokko! ¹⁴ Hafuurri waaqayyolii qulqullootaa si keessa akka jiru, wanta sitti ibsu, hubannaa, ogummaa isa hundumaa irra caalus akka ati qabdu dhaga'eera. ¹⁵ Ammas beektonni, beekaa warri jedhamanis caaffata kana dubbisanii hiikaa isaa akka anatti beeksaniif fuula koo duratti ol galamanii turan; garuu hiikaa dubbichaa anatti himuu hin dandeenye. ¹⁶ Ati garuu hiikaa kennuu, wanta nama rakkisus hiikuu akka dandeessu ani dhaga'eera; amma caaffaticha dubbisuu hiikaa isaas anatti beeksisuu yoo dandeesse, uffanni bildiimaan sitti in uffifama, diranni warqees morma keetti in kaa'ama, mootummaa koo keessatti immoo iddoo isa sadaffaa qabatte in mootaa" jedhe.

17 Yommuu Daani'el deebisee mootichuma duratti, "Kennaan kee siif haa hafu, gonfaa kees kan biraatiif kenni! Caaffaticha garuu si mootichaaf nan dubbisa, hiikaa isaas sitti nan beeksisa. ¹⁸ Waaqayyoo iuni hundumaa gararraa

jiru abbaa kee Nebukadnezaariif mootummaa, ulfina, guddina, surraas kenne ture, yaa mootii*! ¹⁹ Guddina Waaqayyoo isaaf kenne irraa kan ka'es, sabni, gosi, warri afaan garaa garaa dubhatan hundinuus isa in sodaatu, fuula isaa durattis in rom'u turan; inni akkuma jaallatetti nama in ajjeesa, akkuma jaallatetti nama in baraara, akkuma jaallatetti nama ol in kaasa, akkuma jaallatetti gad isa in deebisa ture. ²⁰ Yommuu inni garaa isaatti ol of qabee, yaada isaattis waan guddaa of se'ee, lafa jiru wallaalettis, teessoo mootummaa isaa irraa buufamee ulfinni isaas irraa fuudhame; ²¹ inni namoota gidduudhaa in baafame, sammuu isaa akka sammuu bineensaa in ta'e, iddoon jireenya isaas harroota diidaa wajjin in ta'e, akkuma sangaa marga in nyaate, dhagni isaa fixeensa waaqa irraatiin in tortore; Waaqayyoo inni hundumaa gararraa jiru mootummaa namootaa irratti akka mo'u, abbaa ofii isaatii jaallateef akka isa kennus hamma inni beekutti wanti kun isa irra ture*.

*18 2:37

*20-21 4:28-33

²² "Atis Belshaazaar ilmi isaa kana hundumaa utuma beektuu, garaa keetti gad of hin deebifne; ²³ ati gooftaa bantii waaqaa irratti kaatee ol of qahdee, qodaa mana Waaqayyoo keessaa baafaman siif in dhi'cessan; ati qodaa sanatti in dhugde, gurguddoonni kee, dubartoonni kee, saajjatoonni kees akka itti dhugan goote; ati waaqayyolii meetii irraa, warqee irraa, sibiila diimaa irraa, sibiila irraa, muka irraa, dhagaa irraas tolfaman, warra arguu, dhaga'uu, beekuus hin dandeenye jatte malee, Waaqayyoo isa lubbuun kee, adeemsi kee hundinuus harka galuuf ulfina hin kennine. ²⁴ Kanaaf harkichi isa biraa ergamee, caaffanni kunis caafame.

²⁵ Caaffanni caafames, 'Mene, mene, teqel, u-faarsiin' kan jedhu ture.

²⁶ Hiikaan dubbii kanaas, 'Mene, mene', jechuun 'Lakkaa'e, lakkaa'e' jechuu dha; kanaaf Waaqayyoo bara mootummaa keetii lakkaa'ee, mootummaan kee akka dhumu godheera.

²⁷ 'Teqel' jechuun 'Mijane' jechuu dha; kanaaf mijana irra kaa'amtee, hir'uu taatee argamte.

²⁸ 'Feres' jechuun 'Gargar cabee' jechuu dha; kanaaf mootummaan kee gargar cabee, warra Medoonii fi Faaresiif kenname" jedhe.

²⁹ Yommuu Belshaazaar uffata bil-diimaa Daani'elitti akka uffisan, dirata warqees morma isaatti akka kaa'an abboome; mootummicha keessattis iddoo isa sadaffaa qabatee mo'uu isaa akka labsan in godhe*. ³⁰ Belshaazaar mootiin warra Kaldootaa garuu halka-uma sana in ajjeefame. ³¹ Daariyos namni biyya Medoon immoo mootum-micha fudhate; innis nama waggaa jaatamii lama ture*.

*29 2:48; Uma 41:42-43

*31 9:1; Isa 13:17

Hlnaaffaa Daani'el Irratti Ka'e

6 ¹ Daariyos mootichi kutaa mootum-maa isaa hundumaa akka bulchaniif, namoota dhibbaa fi digdama hojii mootummaa irra dhaabuu in jaallate*; ² isaan irratti immoo namoota sadii mataa godhee irra kaa'ee; warra sadanii keessaas tokko Daani'el ture; warri kutaa mootummaa isaa bulchan immoo hojiin mootichaa akka hin hir'aaneef wanta itti gaafatamaniif, warra sadan kanaaf deebii in kennu. ³ Daani'el kun hafuura hundumaa irra caalu waan qabuuf, addumaan ba'ee warra mataa ta'an, warra kutaa mootummaa bulchan hundumaas caalee argame; kanaafis mootichi guutummaa mootummaa isaa irra isa dhaabuu yaade*. ⁴ Yommuu warri mataa ta'an sunii fi warri kutaa mootummaa bulchan, dubbii mootum-micha ilaalu keessatti karaa ittiin Daani'el irratti ka'an barbaaddatan; garuu inni amanamaa waan tureef, wanti inni irraa kaate yookiis balleesse tokko illee irratti hin argamne; kanaaf jarri balleessa ittiin isa irratti ka'an, karaas hin arganne. ⁵ Kana irratti jarri kun, "Karaa wanta seera Waaqayyoo isaa ilaalu yoo barbaanne malee, nuyi karaa ittiin Daani'el kana irratti kaanu hin argannu!" waliin jedhan.

*1 As 1:1

*3 5:12

⁶ Egaa warri mataa ta'anii fi warri kutaa mootummaa bulchan kun wal

ga'anii gara mootichaa dhaqanii, "Yaa Daariyos mootii, bara baraan jiraadhu! ⁷ Ati mootichi, namni hamma guyyaa soddomaatti gara kee duwwaatti malee, gara Waaqayyoo tokkootti yookiis gara namaatti kadhata tokko illee dhi'eesse, boolla leencotaa keessa akka buufamuuf abboommii dhaabataa baaftee isa ittifa-me kanas cimsitee hojii irra akka oolchituuf, warri mata-dureen mootummichaa, warri mataa kutaa hojii irra jiran, warri kutaa biyyaa bulchan, gurguddoonni mana mootichaa, abboonni biyyaas hundinuu waliif galaniru. ⁸ Ammas yaa mootii, ittisa kana cimsi, akka seera Medoonii fi Faares isa kaafamuu hin dandeenyeetti, akka inni hin geddaramneef caaffata isaatti milikkita godhi!" jedhan*. ⁹ Kanaafis Daariyos mootichi caaffatichaa fi ittisa sanatti milikkita in godhe. ¹⁰ 6:15; As 1:19; 8:8

Daani'el Itti Fufee Waaqayyoon Kadhachuu Isaa

¹⁰ Yommuu Daani'el caaffatichatti milikkinni akka godhame beekke, gara mana isaatti, mana isaa keessaas gara kutaa isa mana irraatti, isa qaawwi isaa gara Yerusaleemitti garagalee banamee jirutti ol ba'e; akkuma dur guyyaatti si'a sadii gochaa tures Waaqayyoo isaa dura jilbeenfatee in kadhate, galatas isaaf in galche*. ¹¹ Yeroo sanatti namoonni sun wal ga'anii dhufanii, Daani'el utuu kadhata Waaqayyoo isaa biraas araara utuu gaafatuu argatan. ¹² Achumaanis mooticha duratti dhi'aatanii waa'ee ittisa isa biraa ba'e sanaaf, "Yaa mootii, namni guyyaa soddoma kana keessatti gara kee duwwaatti malee, gara Waaqayyoo tokkootti yookiis gara namaatti kadhata tokko illee dhi'eesse, boolla leencotaa keessa akka buufamuuf ittisa ba'etti milikkita gooteetta mitii?" jedhan; mootichi immoo deebisee, "Dubbichi akkuma seera Medoonii fi Faares isa hin kaafanne sanaa, jabaatee in dhaabata" jedhe. ¹³ Yommuu isaan mootichaan, "Daani'el inni warra biyya Yihudaatii hooji'aman keessaa sun, abboommii kee, ittisa ati milikkita itti gootes hin ulfeessu, yaa mootii! Ka-

dhata isaas guyyaatti si'a sadii in dhi'eeffata" jedhan*.

*10 1Mo 8:48-49

*12-13 3:10-12

¹⁴ Mootichi kana yommuu dha-ga'e baay'ee in jibbe; yaada isaa Daani'elin oolchuu irra kaa'atee, hamma biiftuun lixuttis karaa ittiin isa baasuu barbaadutti in dhama'e. ¹⁵ Kana irratti namoonni sun wal ga'anii gara mootichaa dhufanii mootichaan, "Akkuma seera Medoonii fi Faaresitti, ittisi yookiis abboommiiin dhaabataan mootichi baasu tokko geddaramuu akka hin dandeenye beeki, yaa mootii!" jedhan*. ¹⁶ 5:6

Daani'el Boolla Leencotaa Keessa Buufamuu Isaa

¹⁶ Kana irratti mootichi abboonnaan Daani'elin fidanii boolla leencotaa keessa in huusan; mootichis Daani'eliin, "Waaqayyoo kee inni ati ittuma fuftee waaqessitu si haa oolchu!" jedhe*. ¹⁷ Dhagaan tokkos fidamee afaan boollichaa irra kaa'amee, waa'ee Daani'eliif wanti tokko illee akka hin geddaramnettis, mootichi mallattoo ofii isaatiin mallattoo gurguddoota isaatiinis dhagicha irratti in mallateesse. ¹⁸ Kana booddee mootichi gara mana mootummaa isaatti in deebi'e, halkan sanas nyaanni, wanti biraa kan isa dagachiisus itti hin dhi'aanne, hirribnis ija isaa irraa in baqate. ¹⁹ 3:15

¹⁹ Ganama akkuma lafti bari'een mootichi ka'ee ariitiidhaan gara boolla leencotaa dhaqe; ²⁰ gara boollicha isa Daani'el keessa turetti yommuu dhi'aate immoo, sagalee yaaddootiin, "Yaa Daani'el, hojjetaa Waaqayyoo jiraataa, Waaqayyoo kee inni ati ittuma fuftee waaqessitu, afaan leencotaa keessaa si oolchuu danda'eeraa?" jedhee guddisee gaafate*. ²¹ Daani'el immoo deebisee mootichaan, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! ²² Waaqayyoo koo ergamaa isaa ergee afaan leencotaa cufsiise, kanaaf isaan ana hin miine; anoo isa duratti mudaa malee nan argame, si durattis yaa mootii, dahaa hin hojjenne" jedhe*. ²³ Ooluu isaatiif mootichi baay'ee gammadee, Daani'el boollicha keessaa akka ol baafamu

abboome; kana irratti Daani'el boolli-cha keessaa ol baafame; Waqayyo isaa amanatee waan tureefis, miidhamni tokko illee isa irratti hin arganne*. ²⁴Mootichi abboonnaan warra Daani'elin hamatan sana fidanii, dubartoota isaanii fi ijoollee isaanii wajjin boolla leencotaa keessa bubbuusan; garuu utuma isaan boollicha keessaa lafa hin ga'in leenconni qolatanii lafee isaanii caccabsan.

*20 3:17

*22 3:28; Far 22:21; Ibr 11:33

*23 3:27

25 Kana booddec Daariyos mootichi warra guutummaa lafaa irra jiraatan, warra saba garaa garaa, warra gosa garaa garaa, warra afaan garaa garaa dubbatan hundumaaf caafee,

"Nagaan isiniif haa baay'atu!"

²⁶Kunoo, ani abboommii baaseera, namni guutummaa mootummaa koo keessa jiru Waqayyo isaa kan Daani'el haa sodaatu;

isa durattis baa hollatu!

Inni Waqayyo jiraataa dha; bara baraan dhaabataa dha; mootummaan isaa matumaa hin balleeffamu,

barri mo'icha isaas dbuma hin qabu*.

²⁷Inni in oolcha, in hoofkalchas; inni bantii waaqaa keessatti, lafa irrattis,

milikkitoota in argisiisa, diinqiiwwan in hojjeta;

Daani'elin harka leencotaa keessaa

inni oolche isa!" jedhe.

²⁸Bara Daariyos mootichaa fi bara Qiros mooticha Faares keessa Daani'el kanaaf jireenyi wal in qixxaateef*.

*25 4:1

*26 4:3

*28 1:21

Daani'el Bineensa Afor Mul'ata Keessatti Arguu Isaa

7 ¹Bara Belshaazaar mootii Baabilon waggaa duraa keessa, Daani'el siree isaa irra ciisee utuu jiruu abjuu arge, mul'annis mataa isaa keessa in dhufe; kana booddees abjuu sana caafee mataa mataa isaa himuutti ka'e.

²Daani'el itti fufee, "Kunoo, qilleen-sonni bantii waaqaa jalaa golee arfanii qilleensa'anii galaana isa guddaa raasu isaanii halkan mul'ataan nan arge". ³Bineensonni gurguddaan sanyii garaa garaa afur galaana keessaa ba'an. ⁴Bineensi inni duraa leenca in fakkaata; akka joobiraas qoochoo qaba; utuu ani ilaaluu qoochoowwan isaa irraa buqqifaman; bineensichis lafaa ol kaafamee akka namaatti miilla lamaan in dhaabachiifame, qalbiin namaas in kennameef.

*1-2 5:1; Isa 17:12

5 "Kunoo, bineensi inni lammafaan immoo amaaketa in fakkaata; inni immoo gara fuula isaa duraan ol ka'ee, lafee cinaachaa sadii ilkaaniin qabee afaan isaatti in baata ture; 'Ka'ii, foon baay'ee nyaadhu!' ittiin jedhame. ⁶Kana booddees kunoo, bineensa biraa kan qeerransa fakkaatu nan arge; bineensichi dugda isaa irraa qoochoo isa akka kan allaattii afur, mataa afuris qaba ture; mootummaanis in kennameef.

⁷Kana booddees kunoo, bineensa afuraffaa halkan mul'ataan nan arge; inni bineensa sodaachisaa, naasisaa, garmalees jabaa ture; ilkaan sibiila gurguddaas qaba; bineensichi in nyaate, in caccabse, isa hafe immoo miilla isaatiin irra ejjete; inni bineensota isa duraan irraa kan gargar ta'ee dha, gaanfa kudhanis qaba ture*. ⁸Utuu ani gaanfota kana ilaalee yaaduu, kunoo gaanfi xinnaan kan biraa tokko isaan gidduudhaan quqee ol ba'e; gaanfota warra duraa keessaa warri fuula isa xinnaa kanaa dura jiran sadan in buqqifaman; kunoo, iji akka ija namaa gaanfa xinnaa kanatti ture; afaan dubbii gurgudisee dubbatu isatti ture" jedhe*.

*7 Mul 13:5-6

*8 11:36; Mul 13:5-6

Ilma Namaa Kan Fakkaatu Tokko Mul'atatti Arguu Isaa

9 Itti fufees, "Mul'ata ani arge keessatti

teessonni kaa'amanii,

inni bara baay'ee dheeraa jiraate

tokko teessoo irra taa'e;

uffanni isaa adii calaqqisaa

dha, rifeensi mataa isaas

akka jirbii hiddamaa in addaata;

teessoon isaa

akka arraba ibiddaa ti,

miilli teessoo isaa inni

geengoon

akka ibidda boba'uu ti*;

¹⁰yaa'aan ibiddaa isa duraa ba'ee

in yaa'a;

warri kuma kumaatamatti

lakkaa'aman

isaaf in hojjetu,

warri miliyoonii baay'eetti

lakkaa'amanis

isa dura in dhaabatu;

abboonni firdii in taa'an,

caaffatoonni duraan caafamanii

jiranis in banaman*.

*9 His 1:26; Far 90:2

*10 12:1; Mil 3:16; Mul 5:11; 20:12;

Far 69:28

11 "Utuu ani ilaaluu sababii dubbii gurguddate afaan gaanfichatti jiruu irraa dhaga'amu sanaaf, bineensichi in ajjeefame; dhagii isaa baballeeffamee gubamuuf ibiddatti in kaa'ame. ¹²Bineensonni warri hafan immoo mootummaan isaanii isaan irraa in fudhatame, ofii isaaniitii garuu yeroodhaaf, kutaa baraafis jiraachuun isaaniif in kenname*.

*12 2:21

13 "Kunoo, ilma namaa kan fakkaatu duumessoota waaqaatiin dhufuu isaa halkan mul'ataan nan arge; yommu inni gara isa bara baay'ee dheeraa jiraate sanaa dhaqee isa duratti in dhi'ceffame*. ¹⁴Warri saba garaa garaa, warri gosa garaa garaa, warri afaan garaa garaa dubbatan hundinuu akka isa waaqessaniif, gooftummaan, ulfinni, mootummaan isaaf in kenname; gooftummaan isaa kan hin darbinnee dha, inni gooftummaa bara baraa ti; mootummaan isaas isa balleeffamu miti" jedhe*.

*13 Mat 24:30; 26:64; Mul 1:13; 14:14

*14 2:44; Mul 11:15

Daani'el Hlikaa Mul'atichaa Argachuu Isaa

15 Isan arge kana irratti ani Daani'el nan raafame, hafuurri koo ana keessatti in rakkate; mul'anni mataa koo keessa tures na wareerse. ¹⁶Yommu ani warra achi dhaabatan keessaa isa tokkotti dhi'aadhee, waa'ee wanta kana hundumaa dhugaa isaa akka

anatti himuuf isa nan kadhade; inni immoo hiikaa wanta kanaa anatti beeksise; dubbii isaa keessatti, ¹⁷"Bineensi gurguddaan arfan kun, mootota arfan ka'anii lafa kana irratti mo'anii dha. ¹⁸Warri isa hundumaa gararraa jiruu fi qulqullaa'an garuu mootummicha in fudhatu; mootummicha yeroo hundumaaf bara baraan in qabaa-tu" jedhe*.

*18 Mul 20:4; 22:5

19 Ergasiis bineensi inni afuraffaan kun maalitti akka hiikamu dhugaa isaa baruu nan barbaade; bineensi kun warra kaan hundumaa irraa kan gargar ta'ee dha, guddaa sodaachisaa dha, ilkaan isaa sibiila, qeensi isaas sibiila diimaa dha; inni in nyaata, in caccabsa, isa hafes miilla isaatiin irra in ejjeta ture. ²⁰Akkasuma immoo waa'ee gaanfota kurnan mataa isaa irra jiranii, waa'ee isa booddeedhaan quqee ba'ee, sadii of duraa kuffisee, dhugaa isaa baruu nan barbaade; gaanfi inni tokkichi sun ija, afaan dubbii gurgudisee dubbatu qaba ture, bifni isaas bifa gaanfota warra kaanii irra in caala ture. ²¹Utuu ani ilaaluu gaanfi kun warra Waqayyoof qulqullaa'anitti lola kaasee, humnas isaan irratti godhate*.

*21 Mul 13:7

23 Egaa inni anatti himu sun, "Bineensi inni afuraffaan immoo, mootummaa isa afuraffaa ta'ee biyya lafaa irratti argamuuf jiruu dha; inni mootummoota hundumaa irraa kan gargar ta'ee dha, guutummaa lafaa in liqimsa, gad in dhiidhiita in caccabsas. ²⁴Gaanfonni kurnan mootota kudhan warra mootummaa kana keessaa ka'uuf jiranii dha; mootota kana booddees isaan irraa garaa gara kan ta'e mootiin biraa tokko in ka'a, mootota sadii gad in deebisa*. ²⁵Isa hundumaa gararraa jiru irratti in dubbata, ayyaana beekamaa, seera Waqayyoos geddaruu in yaada; warra isa hundumaa gararraa jiruuf qulqullaa'an in dadhabsiisa; isaanis bara tokkoof, bara lamaaf, bara walakkaadhaafis barka isaatti in kennamu*.

*24 Mul 17:12

*25 Mul 13:5-6; Dan 11:31-35; 12:7,11

26 "Haa ta'u iyyuu malee, abboonni firdii in taa'u, mootummaa isaa irraa in fudhatu; innis balleeffamee badduu in ba'a". 27 Mootummaan, mo'uun, guddinni mootummoota guutummaa bantii waaqaa jala jiranii, saba warra isa hundumaa gararraa jiruuf qulqullaa'aniif in kennama; mootummaan isa hundumaa gararraa jiruu, mootummaa bara baraa ti; warri mo'an hundinuus isa in waaqessu, isaafis in abboomamu" jedhe*. 28 Dubbiin kun kana irratti in dhume; yaadni koo ana Daani'elin baay'ee na raase, bifni koos in geddarama; dubbicha garuu yaadattan qabadhe*.

*26 11:45

*27 7:18; 2:44

*28 8:27; 10:8,16-17

Korbeessa Hoolaa Fi Korbeessa Reettii Mul'ata Keessatti Arguu Isaa

8 ¹ Belshaazaar mootummaa fudhatee waggaa sadaffaatti, ani Daani'el mul'ata nan arge, kunis isa si'a duraa anatti mul'ate sana booddee dha*. ² Mul'aticha keessatti ani mandara Susaa, ishee kutaa biyya Elaam keessaa, dallaa dhagaatiin marfamee keessa akkan ture nan arge; mul'aticha sana keessatti laga Ulaayi bukkee dhaabadhee akkan nure nan arge*. ³ Yommuu ani ol jedhee ilaalee, kunoo, korbeessa hoolaa bishaanicha qarqara dhaabatu nan arge; hoolichi gaanfa lama qaba, gaanfi isaa dhedheeraa dha, inni tokko garuu isa kaan caalaa in dheerata; haa ta'u iyyuu malee, inni caalaa dheeratu isa booddee biqilee dha. ⁴ Anis korbeessichi gara lixa-biiftuutti, gara bitaatti, gara mirgaattis utuu ha'uu nan arge; horiin tokko illee isa dura dhaabachuu hin dandeenye, humna isaa jalaa baasuu kan danda'us hin jiru; inni akka isatti tole in hojjete; ofii isaas baay'ee of guddise*.

*1 7:1-2

*2 As 1:2

*4 8:20

5 Utuun isa kanatti yaadaa jiruu, korbeessi reettii tokko gara lixa-biiftuutti irra lafaa kutee dhufe, miilli isaa garuu lafa hin ga'u ture; reettichi gaanfa tokkicha bakkeetti mul'atu ija isaa la-

maan gidduudhaa qaba*. ⁶ Inni gara korbeessa hoolaa isa ani qarqara lagiichaa dhaabate arge, isa gaanfa lama qabu sanaa dhaqee, aaree humnaan gara isaatti in fiige. ⁷ Gara korbeessa hoolichaatti dhi'aachuu isaa nan arge; isatti aaree boba'ee, rukutees gaanfa isaa lamaanuun in cabse; korbeessi hoolichaa garuu isa dura dhaabate ittiin qabuu-dhaaf humna dhabe; korbeessi reettii sun korbeessa hoolichaa darbatee lafaan dha'ee, asii gad in dhidhiite, tokko illees hoolicha humna isaa jalaa baasuu hin dandeenye.

*5 8:21

8 Yommuu korbeessichi reettii sun hammana kan hin jedhamne of guddise; yeroo inni baay'ee jabaatetti garuu gaanfi isaa inni guddichi in cabse; qooda isaas gaanfonni bakkeetti mul'atan afur gara golee waaqaa arfaniitti in ba'an*. ⁹ Warra arfan kana keessaa isa tokko irratti immoo gaanfi xinnaan tokko biqilee, dameen isaas gara mirgaatti, gara ba'a-biiftuutti, gara biyya isa Waaqayyo ulfinaan guuteettis hamma-na kan hin jedhamne in guddate*. ¹⁰ Hamma macca waaqaatti, iyyuu baay'ee in guddate; macca urjootaa keessaas kaan gad darbatee lafatti isaan dhidhiite*. ¹¹ Inni hamma isa macca waaqa irraa abboomuutti iyyuu of guddiseera; aarsaan walitti fufee isa abboomu sanaaf dhi'eefamus duraa in fudhatame; lafti iddoo qulqullaa'aa isaas in garagalfame*. ¹² Yommuu macci sun itti in kenname, inni immoo irra daddarbuudhaan aarsaa walitti fufee aarfamu irratti dalga hojjete, dhugaas lafatti gad in darbate; wanti inni hojjete immoo wal in qixxaateef.

*8 11:4

*9 7:8

*10 Mul 12:4

*11 9:27; 11:31

13 Yommuu inni qulqulluun tokko utuu dubbatuu nan dhaga'e; qulqulluun kan biraa tokkos isa dubbatu sanaan, "Barri mul'ata kanaa, waa'een dhaabachuu aarsaa walitti fufee aarfamuu, waa'een irra-daddarbaa isa ciiggaasisaa, waa'een iddoo qulqullaa'aniif macci sun dhidhiitamuutti kennamuu, hamma yoomiitti tura?" jedhe. ¹⁴ Inni duraa deebisee isa gaaffii gaafate sanaan, "Hamma

ganamaa fi galgala kuma lamaa fi dhibba sadiitti in tura; kana booddee iddoo qulqullaa'aan sun qajeeltootti in deebifama" jedhe*.

*14 7:25; 12:7,11

Gabri'el Ergamaan Mul'aticha Hiikuu Isaa

15 Ani Daani'el mul'ata kana ergan argee booddee, hiikaa isaa hubachuu nan barbaade; kunoo nama kan fakkaatu tokko na dura dhaabate. ¹⁶ Achumaan immoo bishaan Ulaayi irraa waan akka sagalee namaa, "Yaa Gabri'el, wanta inni mul'ataan arge kana namicha hubachiisi!" jedhu nan dhaga'e*. ¹⁷ Kana irratti Gabri'el gara iddoo ani dhaabadhuu dhufe; yeroo inni dhufe immoo na'een adda kootiin gad gombifame; inni garuu, "Yaa mucaa namaa, mul'atichi bara gara dhumaatiif ta'uu isaa hubadhu!" naan jedhe*.

*16 9:21; Luq 1:19,26

*17 10:8-9; His 1:28

18 Yeroo inni anaa wajjin dubbachaa jirutti, ani fuula koo gara lafaatti gad gombiseen of wallaale; inni garuu harka isaatiin na qabee iddoo ani ture na dhaabachiisee, ¹⁹ "Kun gara dhumaatti yeroo muramaa tokko kan ilaalu waan ta'eef, kunoo, yeroo dheekkamsichaa isa gara booddeetti wanta ta'uuf jiru sitti nan beeksisa! ²⁰ Korbeessi hoolaa gaanfa lama qabu ati argite sun, mootota Medoonii fi Faaris in argisiisa; ²¹ korbeessi reettii inni dabbasaa qabu sun immoo mootummaa Griikii argisiisa; gaanfi guddaan ija isaa lamaan gidduu tures mootii isaa isa jalqabaa ti. ²² Gaanfonni afur warri iddoo gaanfa isa cabe sanaa dhaabaman immoo, saba sana keessaa mootummoonni afur dhaabamuuf akka jiran in argisiisa; garuu humni isaanii akka kan isa tokkicha sanaa miti*.

*21-22 11:3-4

23 "Gara dhuma mootummaa isaan kanaatti, warri irra-daddarbituun safara irra-daddarbaa isaanii yeroo guuttatan, mootiin ija hin fuuneen, dubbii qabsiisu tokko ka'uuf jira; ²⁴ inni humna guddaa in argata, badiisa sodaachisaa in fida, wanti inni hojjetu wal in qixxaataaf, namoota jajjaboo saba warra qulqullaa'an sanaas in balleessa. ²⁵ Haxxummaa isaatiin harka isaa ja-

latti gowwoomsaan akka wal-qixxaamuf in godha; yaada ofii isaatiinis baay'ee of in guddisa; utuu nagaatti jiranii namoota baay'ee in balleessa; inni guddaa gurguddootaa irratti in ka'a, inni garuu harki namaa utuu itti hin bu'in in caba*. ²⁶ Inni waa'ee ganamaa fi galgalaa mul'ata keessatti himame sun dhugaa dha; garuu guyyaa baay'ee waan turuuf, mul'aticha cufii kaa'il!" naan jedhe*.

*23-25 8:9; 11:21-45

*26 12:4

27 Kana irratti ani Daani'el bututee dhukkubsadhees guyyaa baay'ee nan ciise; kana booddee ka'een gara hojii mootichaatti ba'e; mul'aticha immoo ani waanuma isaa nan wallaale, hin hubannes.

Yeroo Isa Waa'ee Badlisa Yerusaalemiif Raajin Dubbatame Hubachuudbaaf Kabbachuu Isaa (Iz 9:1-15; Nah 9:1-37; Er 14:7-9,19-22)

9 ¹ Sanyii Medoon keessaa Daariyos ilmi Ahashweros mootummaan Kaldootaa kennameefii, mo'ee waggaa tokkoffaa isaa keessa ture*; ² mootummaa isaa waggaa dhuma isa duraa keessa, ani Daani'el waa'ee lakkoobsa waggootaa isa caaffata qulqullaa'oo keessatti diigamuu Yerusaalemiif dubbatame nan yaade; akka dubbii Waaqayyoo isa gara Ermiyaas raajichaa dhufe sanaatti waggaa torbaatamni hamma guumatti Yerusaalem diigamtee akka haftu jedhamuu isaa nan hubadhe*. ³ Ani immoo gara Waaqayyo gooftaa ilaalee, soomuu-dhaan, uffata gaddaa uffachuudhaan, daaraa keessa taa'uudhaanis kadhataa fi himata gara isaatti nan dhi'eeffadhe*.

*1 6:1

*2 Er 25:11-12; 29:10

*3 Isa 58:5

4 Ani cubbuu himadhee Waaqayyo gooftaa koo nan kadhade, "Yaa Waaqayyo gooftaa, ati guddaa dha, in sodaachifitas! Warra si jaallatan warra abboommota kee eeganiifis kakuu kee in eegda, gaarummaa kee isaanitti in argisiifta*; ⁵ nuyi cubbuu hojjenne, in yakkine, in jal'aanne, si irrattis in kaane, abboommota kee irraa, wanta qajeelaa ta'ee si duratti fudhatame irraas in deebine; ⁶ hojjetoota kee raajota warra maqaa keetiin mootota

keeneyatti, gurguddoota keeneyatti, abboota keeneyatti, saba biyyichaa hundumaattis dubhatan nuyi hin dhaggeeffanne. ⁷Qajeelinni si bira jira yaa gooftaa, nuyi garuu akkuma amma ta'e kana yeellaanee lafa in ilaalla; namoonni Yihudaa, warri Yersaaleem jiraatan, warri Israa'el warri siif amanuuu dionnaan, ati biyya hundumaa keessatti isaan gatte; warri dhi'oo jiran, warri fagoo jiran hundinuus yeelloon isaan in eeggata. ⁸Yaa Waaqayyo, nuyi cubbuu hojjenneerra, kanaafis nuyi, mootonni keenya, gurguddoonni keenya, abboonni keenyas yeellaanee lafa in ilaalla. ⁹Nuyi illee Waaqayyo gooftaa keenya irratti kaaneerra, oo'ii fi dhiifamuu garuu isa biraa in argama. ¹⁰Nuyi akka abboommii seera isaa isa inni karaa hojjetoota isaa raajotaa nuuf kenneetti deddeebi'uudhaaf, sagalee Waaqayyo gooftaa keenya hin dhaggeeffanne.

⁴Kes 7:9; Nah 1:5

⁸Iz 9:7; Isa 43:27

⁹Bau 34:6; Far 130:4

¹¹"Israa'el guutummaatti seera kee irra daddarbanii isa irraas jal'ataniiru, sagalee kees hin dhaggeeffanne; sababii nuyi Waaqayyo duratti cubbuu hojjenneef, abaarsii fi doorsisi seera Musee garbicha Waaqayyoo keessatti caafaman nu irra ga'aa. ¹²Inni wanta hamaa isa guddaa isa nu irratti, warra nu seerratan irrattis fiduudhaaf dubbate, nu irratti in raawwate; wanti mandara Yersaaleem irratti hojjetame sun immoo takkaa bantii waaqaa jalatti hojjetamee hin beeku. ¹³Akkuma seera Musee keessatti caafametti, wanti hamaan kun hundinuu nu irra ga'ee; haa ta'u iyyuu malee, nuyi yakka keenyattii deebi'uudhaan, amanamummaa isaas qalbifachuudhaan, Waaqayyo gooftaan keenya fuula ifaadhaan akka nu ilaalu hin goone. ¹⁴Waaqayyo dubbii isaa eegee wanta hamaa sana nu irratti fide; Waaqayyo gooftaan keenya hojjetu hundumaatti qajeelaa dha, nuyi garuu sagalee isaa hin dhaggeeffanne.

¹¹⁻¹³Lew 26:14-39; Kes 28:15-68

¹⁵"Ammas yaa Waaqayyo gooftaa, situ harka aango-qabeessaan saba kee biyya Gibxiitii baasee, maqaa godhate; har'as akkasuma ta'e, nuyi cubbuu hojjenneerra, jal'anneerra. ¹⁶Yaa

Waaqayyo, ati akka gochaa kee isa qajeelaatti aarii kee fi dheekkamsa kee mandara kee Yersaaleem irraa, tulluu kee isa qulqullaa'aa irraas deebisi! Sababii cubbuu keenyaa fi sababii yakka abboota keenyaaf mandarra Yersaaleem, sabni kees warra naannoo keenya jiraatan hundumaaf muka kolfaa ta'an. ¹⁷Ammas yaa Waaqayyo keenyaa, kadhataa fi himata garbicha kee dhaggeeffadhu! Yaa gooftaa, maqaa keef jedhii mana qulqullummaa kee isa diigamee hade fuula ifaadhaan ilaali! ¹⁸Yaa Waaqayyo, gurra kee gara kootti qabi, dhaggeeffadhus; ija kee as deebisi, nus mandarra maqaa keetiin waamames diigamnee baduu keenya ilaali! Nuyi waan qajeelaa isa hojjenneef utuu hin ta'in, oo'a guddaa isa ati argisiiftuuf himata keenya si duratti in dhi'eeffanna. ¹⁹Yaa gooftaa, dhaggeeffadhu! Yaa gooftaa, nuuf dhiisi! Yaa gooftaa, yaadaan qabi! Waan tokkos godhi! Mandarra kee fi sabni kee maqaa keetiin waan waamamaniif, yaa Waaqayyo ko, maqaa keef jedhii lafa irra harkisuu dhiisi!" nan jedhe.

¹⁵Bau 12:51; Er 32:20-21

¹⁷His 36:20-23

¹⁸Kes 9:4-6; Rom 3:23-24

Gabri'el Ergamichi Waa'ee Raajii Dubhatame Sanaa Ibsuu Isaa

²⁰Ani dubbii kanaan nan kadhache, cubbuu koo fi cubbuu saba koo Israa'el nan himadhe; tulluu Waaqayyo koo isa qulqullaa'aadhaaf himata koo Waaqayyoo gooftaa koo duratti nan dhi'eeffadhe. ²¹Dubbii kanaan kadhachaa utuu jiruu, Gabri'el inni nama fakkaate ani duraan mul'atatti arge, yeroo aarsaa galgalaatti dadhahee utuu jiruu balali'ee na bira ga'ee. ²²Inni na hubachiisuudhaaf anatti dubbatee, "Yaa Daani'el, ani amma si qalbifachiisuudhaaf, si hubachiisuudhaafis ba'ee nan dhufe. ²³Jalqaba himata keetii irratti dubbiin tokko sitti in dhaamame; ati guddaa jaallatamaa waan taateef, ani dubbicha sitti himuudhaaf nan dhufe; kanaaf isa yaadatti qabadhu, mul'atichas hubadhu!

²¹8:16; Luq 1:19,26; Lak 28:3-8

²⁴"Irta-daddarbaan raawwatee akka hafutti, cubbuu hojjechuun akka dhaabatutti, yakkaafis dhiifamuu akka argamutti, qajeelummaan bara baraa akka

dhufutti, mul'anni, raajiinis mallattoo-dhaan akka jabeeffamutti, iddoon inni hundumaa irra caalaa qulqulluun dibamee akka qulqulleeffamutti, waggoonni torba si'a torbaatamni saba kee irratti mandara kee ishee qulqullooftu irratti akka darhan murtoo ta'eera. ²⁵Yeroo Yersaaleem deebitee akka ijaarantuuf abboonniin ba'ee jalqabee, hamma bara geggeessituu isa dibamee moosifameetti waggaa torba si'a torba in ta'a; yeroon isaa yeroo rakkinaa yoo ta'e iyyuu, mandarattiin waltajjii ishee fi qottaa ishee wajjin deebitee ijaarante, waggaa torba si'a jaatamii lamaaf dhaabachuuf jirti; egaa kana beeki hubadhus! ²⁶Dibamee kan moosifame tokkos waggaa torba si'a jaatamii lamaa sana booddee firdii malee lafa irraa in balleeffama; namoonni geggeessituu isa dhufu tokkos, mandarattii, mana qulqullummaas in balleessu; hamma dhumaattis lolli, diigamuu fi balleeffamuun inni murtoo ta'e irra in ga'a; dhummii geggeessituu sanaas lolaa bishaaniittiin in ta'a. ²⁷Inni utuu jiruu waggaa torbaaf namoota ciccimoo wajjin kakuu isaa in jaheessa; waggoota sana erga walakkeessee immoo qalmi, kennaan midhaaniis akka hafu in godha; wanti jibbisiisaan nama rifachiisu sun mataa iddoo aarsaa gar tokko irra kaa'amuuf jira; kunis hamma badiisi murtoo ta'e isa diigamuu fidu sana irratti dhangalaafamuutti in tura" jedhe.

²⁴9:1-2

²⁶Luq 21:23-24

²⁷8:11; 11:31; Mat 24:15

Mul'ata Daani'el Laga Xeeegros Biratti Arge

10 ¹Qiirros biyya Faaresitti mootii ta'ee waggaa sadaffaatti, dubbiin tokko Daani'el isa Belxishaazaar jedhamee moggaafametti mul'ifame; dubbichi dhugaa ture, waa'ee rakkina guddaa tures; inni dubbicha in hubate, mul'aticha keessas hubannaa in argate.

¹1:7,21

²Bara sana ani Daani'el torban sadiif gaddaan ture; ³torban sadii hamma guututti, ani nyaata fo'amaa hin nyaanne; foon, daadhiin wayniis afaan koo bira hin geenye, dibatas hin dibanne. ⁴Ji'a isa duraa guyyaa digdamii afuraffaatti ani laga Xeeegros isa gud-

dicha qarqara dhaabadheen ture; ⁵yommus ani ol ilaalee, kunoo, namicha uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, mudhii isaas hidhata warqee biyya Ufaaziin hidhate tokko nan arge. ⁶Inni dhagni isaa akka dhagaa gati-jabeessa bifa margaa, fuulli isaa akka balaqqeessa bakakkaa, iji isaa akka guca boba'uu, harki isaa fi miilli isaa akka sibiila diimaa kolla'amee in ibsa; sagaleen dubbii isaas akka tuuta huursuu ti.

⁵8:15; His 9:2

⁷Ana Daani'el kophaatu mul'aticha arge malee, namoonni anaa wajjin turan mul'aticha hin argine; garuu hollannaa guddaan isaan irra geenyaan baqatanii of dhoksan. ⁸Kanaaf ani kophaa koo hafeen mul'ata guddaa kana arge, jabinni tokko illees na keessatti hin hafne; bifi koo hamma iddoodhaa badutti in geddarama, humni tokkos anaaf hin hafne. ⁹Yommuu sagalee dubbii isaa nan dhaga'e; yeroon sagalee dubbii isaa dhaga'es ani hojjaa kootiin kufee, adda kootiin gad gombifamee, akka nama rafee of walaalee nan ta'e.

⁷HoE 9:7

⁸⁻⁹8:17

¹⁰Kunoo harki tokko ol na qabee, ani hollachaa harkaan lafa qabadhee jilba kootiin akkan jilbeenfadhu godhe. ¹¹Inni harkaan na qabe sun, "Yaa Daani'el nama guddaa jaallatamaa, amma ani gara keetti waanan ergameef, dubbii isa ani sitti dubbadhu yaadaan qabi, iddoo jirtutti ol qajeelii dhaabadhu!" naan jedhe; yeroo inni dubbii kana anatti dubbate immoo, ani hollachaa ol qajeelaa nan dhaabadhe. ¹²Kana booddee inni, "Yaa Daani'el hin sodaatin! Guyyaa ati kana hubachuu irra, Waaqayyo durattis gad of deebisuu irra yaada kee keesse sanaa jalqabee, dubbiin kee dhaga'ameera, kanaaf ani waa'ee dubbii keetiif nan dhufe. ¹³Ergamaan guddichi inni mootummaa Faaresiif dhaabatu, bultii digdamii tokkoof anaan mormuudhaaf in dhaabate; kana irratti Mikaa'el ergamoota gurguddoota warra duraa keessaa inni tokko, na gargaaruudhaaf in dhufe; anis mootota Faares biratti isa nan dhiise; ¹⁴mul'atichi guyyoota si'achi dhufuuf jiran waan ilaaluuf,

guyyaa gara booddeetti saba keetti waan dhufuuf jiru si bubachiisuudhaaf nan dhufe" naan jedhe.

*10 8:18

*13 10:21; 12:1; Mul 12:7

15 Yeroo inni akkasitti dubbii kana anatti dubbatetti lafan ilaale, dubba-chuus nan dadhabe; ¹⁶ warra ilmaan namootaa fakkaatan keessaa tokko immoo, kunoo, hidhii koo in tuqe, yom-mus ani afaan koo saaqqaabee nan dubbadhe; isa na dura dhaabatu sanaa-nis, "Yaa gooftaa ko, sababii mul'ata kanaaf waraansi anatti dhufe, bumni koos tokko illee anaaf bin hafne"; ¹⁷ amma humni tokko illee ana keessatti hin hafne, hafuurris na keessaa yaa'ee dhumeera; egaa attamitti garbichi goof-taa koo, gooftaa koo wajjin dubbachuu danda'a ree?" nan jedhe.

*16 Isa 6:6-7; Er 1:9

18 Ammas inni nama fakkaatu sun barka isaatiin na tuqee na jabeessee*, ¹⁹ "Yaa nama guddaa jaallatamaa, hin sodaatin, nagaan siif haa ta'u! Jabaa-dhuu humna argadhu!" jedhe; yeroo inni anatti dubbatettis, ani nan jabaadhe; kanaaf ani, "Ati na jabeessiteet-ta, yaa gooftaa ko, dubbadhu!" nan jedheen*. ²⁰ Inni immoo, "Maaliif ga-ra kee akkan dhufe ati beektaa? Am-ma illee ergamaa guddaa isa biyya Faareesii dhaabatu sanaa wajjin wal loluudhaaf achi nan deebi'a; isaa waj-jin ergan fixee booddee immoo, erga-maan guddaan biyya Griikiif dhaaba-tu dbufuuf jira. ²¹ Kana hundumaa keessatti Mikaa'el ergamaa guddaa isa isiniif dhaabatu malee, tokko illee kan anaa wajjin jabaatee dhaabatu hin jiru! Haa ta'u iyyuu malee, ani wanta macaafa isa dhugaan keessatti arga-mutti caafame sitti nan hima" jedhe.

*18 8:18

*19 Mul 1:17

Waa'een Mootummoota Gara Mirgaa Fi Gara Bitaa Daani'ellitti Himamuu Isaa

11 Inni anatti dubbachaa ture sun itti dabalee, "Daariyos namni Medoon mo'ee waggaa tokkoffaa isaa keessa, ani ergamaa isa guddaa sanaaf gaachana ta'ee, jabaadhee isa bira dhaabadheen ture. ² Ammas wanta dhu-gaa sitti hinuuf nan jedha.

Kunoo, si'achi iyyuu mootonni sadii biyya Faares keessaa in ka'u; inni afuraffaan immoo hundumaa caalaa soorressa guddaa in ta'a; sooruma isaa-tiin erga jabaatee, waan hundumaa mootummaa Griikii irratti in kaasa*. ³ Kana booddees mootiin jabaan lola jaallatu tokko in ka'a, mootummaa guddaa irratti in mo'a, waanuma jaal-lates in hojjeta*. ⁴ Akkuma inni ka'ee beekametti mootummaan isaa gargar in caba, golee arfanittis gargar in hirama; sanyii isaattis hin darbu, sanyiin moo-tummaa guddaa inni irratti mo'ees deebi'ee hin argamu; mootummaan isaa isa barkaa baafamee sanyii isaatiif utuu hin ta'in, warra kan biraatti in kennama*.

*2 Iz 4:5-7

*3 8:21

*4 8:8,22

⁵ "Mootiin biyya gara mirgaa in jabaata; garuu gurguddoota loltuu isaa keessaa inni tokko isa caalaa in jabaata, in mo'as, mootummaan isaas mootummaa guddaa in ta'a. ⁶ Waggaa muraasa booddee mootiin biyya gara mir-gaa, mootii biyya gara bitaa wajjin walitti in hidhatu; waliigalte isaaniif jabeessuudhaaf intalli mootii biyya ga-ra mirgaa, gara mootii biyya gara bitaa in dhaqxi; garuu waa gochuuf humni ishee hin jabaatu, mootichis jabaatee waa gochuu hin danda'u; isheen, warri ishee geessanis, mucaan ishee, inni jabeessee ishee gargaarus yeroo sanatti dabarfamanii in kennamu*. ⁷ Hidda sa-nyii ishee keessaa kan ba'u tokko iddoo abbaa isaatii in ka'a; inni yom-mus loltuu isaa wajjin lolatti in ba'a, masaraa mootii biyya gara bitaa in lixa, warra achi keessaa irratti in ka'a, humnas isaaniiti in argisiisa. ⁸ Waaqay-yolii tolfamoo isaaniif bifa fakkeenya isaan baqsanii tolchan, qodaa isaaniif warra gati-jabeeyyii meetiidhaa fi war-qee irraa bojjetamanii wajjin booji'ee biyya Gibxiitti in geessa; waggaa muraasaaf mootii biyya gara bitaa loluu in dhiisa. ⁹ Mootiin biyya gara bitaa, mootummaa mootii biyya gara mir-gaatti in lixa, ba'ees gara biyya isaatti in deebi'a.

*5-6 2:41-43

10 "Yeroo sanatti ilmaan mootii biyya gara bitaa lolaaf in qophaa'u,

loltuu sonaan baay'ee walitti in qabatu; isaan keessaa inni tokko ba'ee, loltoota isaa akkuma bishaanii isaan irra in dhangalaasa; si'a lammaffaa deebi'u immoo hamma masaraa mootichaatti darbee in lola. ¹¹ Kana irratti mootiin biyya gara mirgaa aaree boba'ee, moo-tii biyya gara bitaa sana loluudhaaf in ba'a; mootichi biyya gara bitaas loltoota isaa warra sonaan baay'ee isatti in kaasa; garuu loltuun baay'een sun har-ka warra loluu dhaqaniitti in kennamu. ¹² Loltoota baay'ee kana booji'uu isaatiifis garaa isaatti ol of in qaba; loltoota kumaatama baay'ee in kukuffisa, garuu akka jabaatetti hin hafu. ¹³ Ammas mootiin biyya gara bitaa, loltoota war-ra duraa caalaa baay'atan in qopheessa; waggaa muraasa booddees humna lolaa guddaa, mi'a lolaa baay'ees fudhatee in dhufa.

¹⁴ "Yeroo sanatti namoonni baay'een mootii biyya gara mirgaa irratti in ka'u; namoota kee keessaa iyyuu warri humnaan nama irratti ka'an wanta mul'ataan bimame dbugaa gochuudhaaf in ka'u, garuu in kufu. ¹⁵ Mootiin biyya gara bitaas in dhufa, mandara masaraa qabus in marsa, koo-bii itti tuuluudhaanis in qabata; humni biyya gara mirgaa isa dura bin dhaa-batu, loltoonni warri fo'aman iyyuu isa dura dhaabachuudhaaf humna hin qaban. ¹⁶ Inni itti dhufu sun akka isatti tolu in bojjeta, namni ittiin qabuudhaaf isa dura dhaabatus bin jiru; inni biyya Waaqayyoo ulfinaan guute keessa iyyuu in ejjeta, harki isaas garuma adeemutti in balleessa*. ¹⁷ Inni humnaan guutum-maa mootummaa biyya gara mirgaa waliin ga'uudhaaf fuula isaa itti in qajeelfata; inni mootichaa wajjin waliif in gala, dubartoota keessaas intala tokko in kennaaf; innis mootummicha ittiin balleessuudhaaf ture; garuu kun wal bin qabanne, hin taaneefis*.

*16 8:9

*17 2:43

18 "Kana booddees fuula isaa gara biyya daarii galaanaa jiraniitti in deebifata, baay'ee isaaniis in qabata; ajaj-juun waraanaa tokkos tuttuqee obsa nama dhowwu isaa kana gab in godha; wanta inni ittiin nama tuttuqus mataa isaatti in deebisa. ¹⁹ Mootichi biyya gara bitaa sun gara masaraa biyya

isaatiitti fuula in deebifata, garuu gu-fuun isa in argata in kufa, deebi'ees hin argamu. ²⁰ Iddoo isaa immoo mootiin tokko in ka'a; innis nama ulfinaa mootummaa isaatiin giddisiisee gibira fuu-dhu biyya keessa in adeemsisa; mooti-cbi guyyaa muraasa keessatti in bal-leeffama, garuu aariidhaan yookiis lola keessatti miti" jedhe.

Waa'ee Mootii Biyya Gara Bitaa Isa Haxxee Dhaga'uu Isaa

²¹ Inni anatti dubbachaa ture sun itti fufee, "Iddoo mootichaa namni tuffatamaan tokko in ka'a; ulfinni mootummaa isaaf hin kennamu; utuu namoonni of irraa bu'anii jiraatanii dhu-fee, afaan toluudhaan mootummaa in fudhata*. ²² Loltuu warra akkuma bishaanii lafa irra dhangala'an of duraa in haxaa'a; isaan, luba isa kakuu qul-qullaa'aa eegus in balleessa*. ²³ Erga yeroo isaan isaa wajjin waliigalanii jalqabee, gowwoomsaadhaan in bojjeta; inni ol in ka'a, namoota muraasaa wajjinis humna in argata. ²⁴ Utuu namoonni of irraa bu'anii jiraatanii, inni gara kutaa biyyaa isa lafti isaa coomaa ta'etti in lixa; wanta abboonni isaa yookiis abaabiliin isaa takkaa bin hoj-jetin in hojjeta; inni wanta saame, wanta booji'ee, mi'a garaa garaas namoota isaatti in bittimsa; inni masaraa jiran irratti mala in qopheessa; kana gochuun isaa garuu yeroodhumaaf ta'a.

*21 8:21-23

*22 9:26

²⁵ "Inni tumna isaa, onnee isaas in kaasa, loltuu baay'ees mootii biyya gara mirgaa sana irratti in baasa; mootiin biyya gara mirgaa immoo loltuu sonaan baay'eedhaa fi jabaa lolaaf qopheessee in kaasa; garuu waan isaan isa irratti malaniif jabaatee dhaabachuu bin danda'u. ²⁶ Warri isaa wajjin nyaata ba'eesa nyaatan iyyuu isa in balleessu; loltuun isaa in haxaa'amu, baay'een isaaniis wara-namanii in kukkufu. ²⁷ Mootonni lamaa garaa isaaniitti hamaa in yaadu, wal bira taa'anii soba walitti in dub-batu; dhumni waan tokkoo yeroo mura-maa waan qabuuf, isaan kana kees-saa bu'aa hin argatan. ²⁸ Mootii biyya gara bitaa mi'a baay'ee fudhatee biyya isaatti in deebi'a; inni garaa

isaatti kakuu isa qulqullaa'aadhaan waan mormuuf, akkuma garaa isaatti yaade kanas erga godhee booddee, biyya isaatti in deebi'a.

29 "Mootichi yeroo ofii isaatii mu-retti deebi'ee biyya gara mirgaa sanatti in dhufa; alana garuu akka isa yeroo duraa hin ta'uuf. ³⁰ Markaboonni Kiitiim biyya qarqara galaana isa gid-duudhaa isatti in dhufu, yeroo sanatti inni daboomee of irra in deebi'a; kakuu isa qulqullaa'aatti aarii in ba'a; deebi'ees warra kakuu qulqullaa'aa sana irraa garagalan yaadaan in qaba. ³¹ Loltoonni isa biraa dhufanii dhaabatan immoo mana qulqullummaa, masaraa naannoo isaas in xureessu; aarsaan walitti fufee aarfamus akka balleeffamu in godhu; wanta jibbisiisaa nama rifachiisu sana achi in kaa'u*. ³² Inni afaan toluudhaan warra kakuu qulqullaa'aa irratti waan hamaa hojjetan gowwoomsee, jireenya xuraa'aa akka jiraatan in godha; warri Waaqayyo isaanii beekan garuu ittuma jabaatanii, wanta ta'u in hojjetu. ³³ Ogeessoonni saba keessatti argaman namoota baay'ee in hubachiisu; haa ta'u iyyuu malee, guyyaa muraasaaf billaadhaan, arraba ibiddaatiin, booji'amuudhaan, saamamuudhaanis gad in qabamu*. ³⁴ Isaan kufaatii isaanii keessatti xinnoo yaadaan in gargaaramu; garuu namoonni baay'een afaaniif isaanitti in dabalamu; ³⁵ warra ogeessota keessaa kaan kufaatii isaanitiin qoramanii calalamanii in qulleeffamu; dhumni wanta kanaas yeroo muramaa qaba, hamma sanatti immoo in tura.

*31 8:11-12; 9:27; Mat 24:15

*33 12:3

36 "Mootiin biyya gara bitaa sun akkuma isatti tole in hojjeta; waaqayyolii hundumaa gararraatti ol of in qaba, of in gurguddisa; Waaqayyo isa waaqayyolii hundumaa gararraa jiru irrattis arrabsoo sodaachisaa in dub-bata; hamma dheekkamsichi guutum-maatti raawwatamutti, wanti inni hoj-jetu wal in qixxaataaf; Waaqayyo biraa kan murame immoo hojii irra in oola*. ³⁷ Inni waaqayyolii abboonni isaa waaqeffatan, Waaqayyo tolfamaa isa dubartoonni jaallatanis yaadatti hin fudhatu; inni hunduma isaanii gararraatti waan of gurguddisuuf,

tokko isaanii waaqayyummaatti hin fudhatu*. ³⁸ Qooda isaan kanaa Waaqayyo tolfamaa 'Isa masaraa eega' jedhamuuf ulfina in kenna; inni war-quee, meetii, dhagaa gati-jabeessa, kennaa gati-qabeessas ulfina Waaqayyoo isa abboonni isaa hin beeki-niif in kenna. ³⁹ Namoonni Waaqayyo ormaa sana duukaa bu'an, masaraaw-wan akka eegan in godha; warra isa beekanii fudhatanii ulfina in baay'i-saaf, namoota baay'ee akka seerratan in godha, isaan gonfudhaafis lafa in hiraaf.

*36 7:8,25; 2Tas 2:4; Mul 13:5-6

*37 His 8:14

40 "Bara gara dhumaatti mootiin biyya gara mirgaa isa biyya gara bitaatti in bu'a; mootiin biyya gara bitaa immoo konkolaattota, abboota fardeenii, markaboota baay'ees didi-chiisee akka qilleensaa isa irra in ba'a; Inni biyya garaa garaatti lixee, keessas darbee loltuu isaa akkuma bishaanii isaan irra in dhangalaasa. ⁴¹ Biyya Waaqayyo ulfinaan guutetti in lixa, namoota ishee keessaas baay'een in kukkufu; garuu warri Edoom, warri Mo'aab, warra Amoon keessaas garri caalu harka isaa jalaa in ba'u. ⁴² Inni biyya baay'ee harka isaa jala in bulcha, biyyi Gibxiis isa jalaa hin baatu. ⁴³ Badhaadhummaa warqee fi meetii isa dhokataa, wanta gati-jabeessa biyya Gibxiis hundumaas harka isaa jala in galfata; warri Liibi-yaa, warri Kuushis faana isaa duukaa in bu'u. ⁴⁴ Oduun inni ba'a-biiftuutii fi gara bitaatii dhaga'u isa in naasisa; inni namoota baay'ee fixuudhaaf, lafa irraas balleessuudhaaf aarii guddaa-dhaan in ba'a. ⁴⁵ Inni galaanaa fi tulluu isa qulqullaa'aa ulfina-qabees-sa gidduu dunkaanota mootummaa isaa in dhaabbata; namni isa gargaaru tokko illee isa bira hin jiru, kanaanis jireenya isaa in dhuma" jedhe*.

*45 7:26

Bara Gara Dhumaatti Wanta Ta'uuf Jiru

12 ¹ Yommus inni anatti dubba-cha'a ture, "Yeroo sanatti Mi-kaa'el ergamaa inni guddichi ijoollee saba keef dhaabatu in ka'a; yeroon rakkinaas in ta'a; sanyiin rakkinnichaaas

erga sabni jiraachuutti ka'ee jalqabee, hamma bara sanaatti argamee kan hin beekne in ta'a; sabni kee warri maqaan isaanii macaaficha keessatti caafame garuu adduma addaan isa jalaa in ba'u*. ² Warra obbaafatanii garaa lafaa keessa rafan keessaas baay'een dam-maqanii, kaan jireenya bara baraaf, kaanis yeelloo jibbisiisaa bara baraaf in ka'u*. ³ Warri ogummaadhaan nama geggeessan akka ifa bantii waaqaa, warri namoota baay'ec gara qajeeli-naatti deebisanis akka urjootaa, yeroo hundumaaf bara baraan calaqqisuuf jiru*. ⁴ Ati garuu Daani'el, hamma bara isa dhuma sanatti dubbicha cufii, macaafichattis mallattoo godhii kaa'i! Baay'een isa bira ga'uudhaaf in dha-ma'u, beekumsis baay'achuuf jira" jedhe*.

*1 10:13,21; Mat 24; Yih 9; Mul 12:7

*2 Yoh 5:29; Mat 25:46; Isa 26:19; 66:22-24

*3 11:33; Fak 4:18; Mat 13:43

*4 8:26; Mul 10:4; 22:10

5 Ani Daani'el ilaalee, ergamoota biraa lama immoo, inni tokko hidhii lagaa gamana, inni kaanis hidhii lagi-chaa gama keessa utuu dhaabatanii nan arge. ⁶ Tokkos isa uffata quncee talbaa uffatee, bishaan lagichaa gararraa turc sanaan, "Wanti dinqisiisaan kun dhu-muun isaa hamma yoomiitti tura?" je-dhe*. ⁷ Namichi wayyaa quncee talbaa uffatee, bishaan lagichaa gararraa turc sun, harka isaa mirgaa, harka isaa bitaas gara bantii waaqaatti ol kaasee, kun bara tokkoof, bara lamaaf, bara walak-

kaadhaafis turuuf akka jiru, inni humna saba qulqullaa'aa cabsu sun yeroo bad-duu ba'u, dubbiin kun hundinuu raaw-watamuuf akka jiru, isa bara baraan jiraatu sanaan kakatee hime*. ⁸ Ani kana nan dhaga'e, garuu hin hubanne; kanaaf, "Yaa gooftaa ko, dhumni wanta kanaa maali?" nan jedheen.

*5-6 10:4-5

*7 7:25; Mul 10:5-6

9 Yommus inni deebisee, "Dubbi-chi hamma bara isa dhuma sanatti cufamee waan mallatteeffameef, ati karaa kee dhaqi, yaa Daani'el! ¹⁰ Na-moonni baay'een in qulleeffamu, in qoramu, in calalamus; warri jal'oonni garun jal'ina isaanii ittuma in dabal-u, warra jal'oota keessaa tokko illee kana hin hubatu; warri ogeeyyiin garuu hu-bachuuf jiru*. ¹¹ Aarsaan walitti fufee aarfamu sun erga balleeffamee, wanti jibbisiisaan nama rifachiisu sunis erga achi kaa'amee jalqabee, guyyaa kuma tokkoo fi dhibba lamaa fi sagaltama in ta'a*; ¹² namni hamma guyyaa kuma tokkoo fi dhibba sadii fi soddonii shaniitti turee, dhuma isaa bira ga'u haa gammadu! ¹³ Ati garuu hamma dhuma jireenya keetti dhaqi! In boqot-tas, guyyaa isa dhuma sanattis kaatee in dhaabatta, ga'aa kees in argatta!" jedhe*.

*10 11:35; Mul 22:11

*11 8:11-14; 9:27

*13 12:2